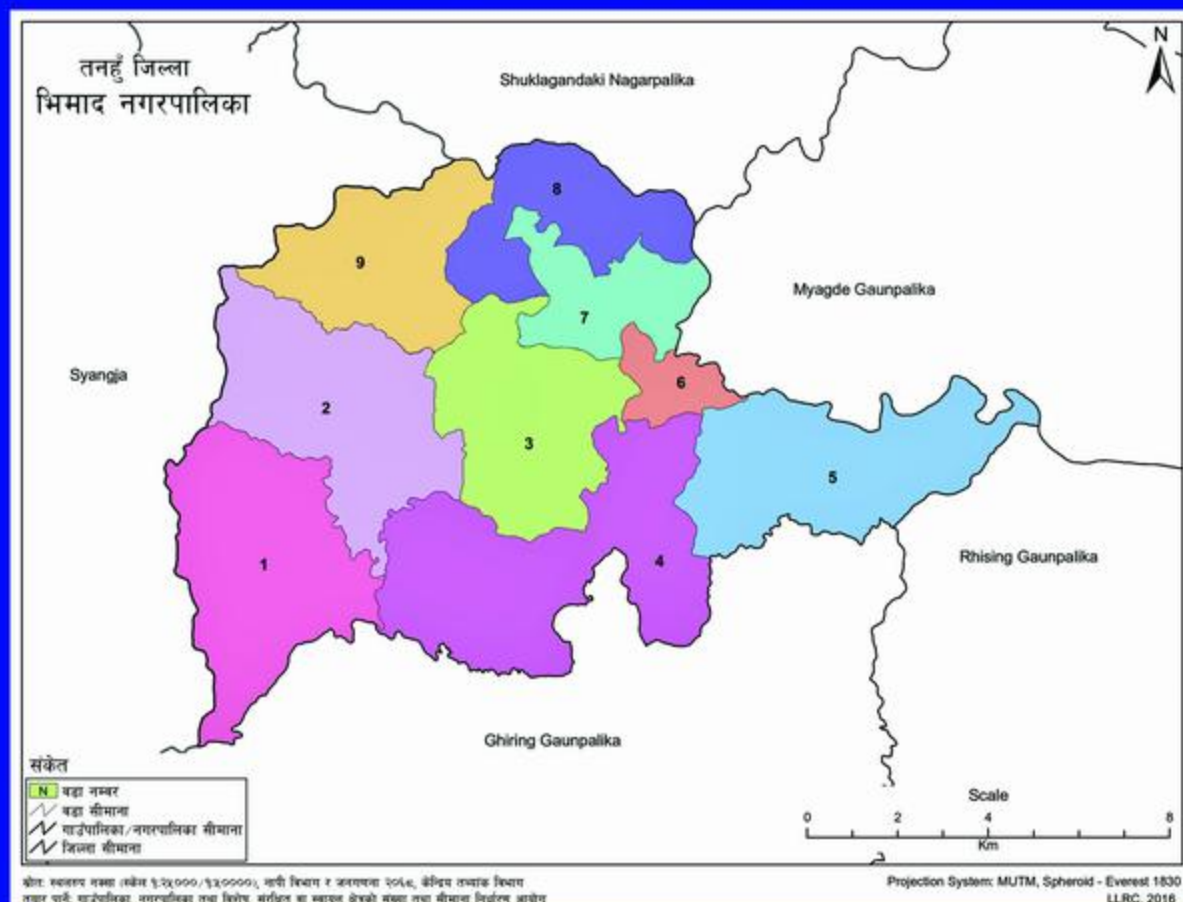

वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन २०७८/०७९

वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन - २०७८/०७९

भिमाद नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
भिमाद, तनहुँ

आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ को
वार्षिक समीक्षा गोष्ठी
२०७९ भदौ २० र २१ गते

भिमाद नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
भिमाद, तनहुँ

वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन

२०७८/ ०७९

भिमाद नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
भिमाद, तनहुँ

प्रकाशक

भिमाद नगरपालिका, नगर कार्यपालिकाको कार्यालय, भिमाद
गण्डकी प्रदेश, तनहुँ, नेपाल

प्रमुख सल्लाहकार : श्री दधिराज सुवेदी (नगर प्रमुख)

सल्लाहकार : श्री शारदा खनाल (नगर उपप्रमुख)

सम्पादन मण्डल : संयोजक श्री टेकनाथ दहाल (प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत)

सदस्य श्री अर्जुनप्रसाद पौडेल (लेखा अधिकृत)

सदस्य श्री मनुराज बराल (जनस्वास्थ्य अधिकृत)

सदस्य श्री टेकावती ढकाल (शाखा अधिकृत)

सदस्य श्री अजय सुवेदी (अधिकृतस्तर छैटौं)

सदस्य श्री अनन्तराज श्रेष्ठ (सूचना प्रविधि अधिकृत)

सदस्य श्री भेष बहादुर जि.टी. (सहायकस्तर पाचौं)

सदस्य सचिव श्री पदमराज आचार्य (उपसचिव)

© सर्वाधिकार: भिमाद नगरपालिका, तनहुँ

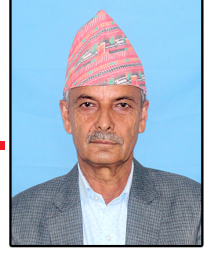
वि.सं. २०७९

मुद्रण : भिमाद अफसेट प्रेस

भिमाद नगरपालिका नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

भिमाद, तनहुँ
गण्डकी प्रदेश, नेपाल

नगर प्रमुखको भनाई

जनताको सबैभन्दा नजिकको र सम्पर्कमा रहेर काम गर्ने सरकार भनेको स्थानीय तह हो । नेपालको संविधानले स्थानीय तहलाई कार्यकारी अधिकारसहित विधायिका र न्यायीक अधिकार पनि प्रदान गरेको छ । नगरको प्राकृतिक, आर्थिक, भौतिक, सामाजिक तथा साँस्कृतिक विविधताको सम्मान, संरक्षण र प्रवर्द्धन गर्दै सेवा प्रवाह, विकास निर्माण र त्यसबाट प्राप्त प्रतिफलसम्म नगरवासीको सहज पहुँच स्थापित गराउँदै सामाजिक न्यायसहितको समुन्नत समाज निर्माणको आधार तयार गर्नु नगरपालिकाको पहिलो कर्तव्य हो ।

भिमाद नगरपालिकाको आ.व. २०७८।२०७९ को प्रगति समीक्षाको रूपमा आएको यो पुस्तिका गत आर्थिक वर्षको स्वीकृत कार्यक्रम अनुसार वजेट कार्यान्वयन तथा सेवा प्रवाहबाट हासिल भएका प्रगतिको अवस्था, अनुभूत गरिएका समस्या तथा समाधानका प्रयत्नहरू जस्ता विषयहरूको दर्पण हुने छ भन्ने मेरो विश्वास रहेको छ । कार्यक्रमहरूको सफलतापूर्वक सञ्चालन, जनप्रतिनिधिहरूको जनताप्रतिको उत्तरदायित्व, सुशासनका लागि अपनाइएका पक्षहरू सबै यसमा समेटिएका छन् । त्यसैले पनि यो पुस्तिका प्रकाशन कार्य प्रशंसा योग्य भएको छ ।

भिमाद नगरपालिकाको स्थापनाकालदेखि जनप्रतिनिधिहरूबाट अत्यावश्यक कानूनी व्यवस्था तथा कायदेशिका अनेकौं विधिहरू निर्माण गरी सफलतापूर्वक योजना तथा कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयन गरिएको र देखिने गरी सुशासनका मानाङ्कहरू अवलम्बन गरिएको जस्ता असल अभ्यासहरूको पनि प्रशंसा गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

स्थानीय तहको दोश्रो निर्वाचनबाट बनेको यो सरकारबाट पनि सेवाग्राहीहरूलाई प्रभावकारी, छिटो छरितो र झञ्झटारहित सेवा प्रदान गरी सुशासनको प्रत्याभूत गराउन प्रयत्नरत रहेको कुरा सबैको अगाडि राख्न चाहन्छु । सेवा प्रवाह, पूर्वाधार विकास लगायतका सबै क्षेत्रमा दीगो विकासका पूर्वशर्तहरूको कडाइका साथ पालना गर्ने, भ्रष्टाचार र ढिला सुस्तीलाई निर्मूल गर्दै शिक्षा, स्वास्थ्य र खानेपानी लगायतका नगरको समृद्धिको सम्पूर्ण क्षेत्रहरूमा स्थानीय जनताको मागहरूलाई प्राथमिकतामा राखी बजेट विनियोजन र कार्यान्वयन गरिने छ । यसका अलावा कृषिमा आधुनिकीकरण, यान्त्रिकीकरण तथा व्यावसायिकरण गरी गरिवी निवारणमा टेवा पुर्‍याउनका लागि "हाम्रो समृद्धिको आधार, कृषि उत्पादनको वृद्धि र व्यापार" भन्ने नाराका साथ कृषि कार्यक्रम अगाडि बढाइएको छ । यसबाट रोजगारीको सिर्जना, उत्पादन र व्यापारमा वृद्धि तथा विविधिकरण भई समृद्ध भिमाद बनाउने हाम्रो साझा अभियानमा टेवा पुग्ने छ । नगरपालिकाको समग्र विकासका लागि आवश्यक नीति तथा कार्यक्रमहरूको पहिचान, तर्जुमा र कार्यान्वयनमा सदा झै सबै पक्षहरूबाट सहयोग मिल्ने अपेक्षा लिएको छु ।

अन्त्यमा, भिमाद नगरपालिकाको संक्षिप्त परिचय हुने गरी क्षेत्रगत विकासका योजना तथा कार्यक्रमहरूको अवस्था, वित्तीय र भौतिक प्रगति, कार्यान्वयनमा अवलम्बन गरिएका नीति र विधि, आइपरेका समस्या र समाधानका लागि अपनाइएका उपायहरूको सुक्ष्म विश्लेषण सहितको यो पुस्तिकाको प्रकाशनले भविष्यमा तर्जुमा गरिने योजना र सोको कार्यान्वयनका लागि मार्गदर्शन गर्न सक्नेछ भन्ने मेरो विश्वास छ । वार्षिक समीक्षाको प्रस्तुतिकरणमा रचनात्मक सल्लाह र सुझावहरू उपलब्ध गराउने उपप्रमुख लगायत जनप्रतिनिधिहरू, कर्मचारी तथा यो पुस्तिका सम्पादनमा खटिनुभएका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत लगायत सम्पादन समितिका सदस्यहरू सबैलाई धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

दधिराज सुवेदी
नगर प्रमुख

भिमाद नगरपालिका नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

भिमाद, तनहुँ
गण्डकी प्रदेश, नेपाल

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको भनाई

भौतिक पूर्वाधार, कृषि तथा पशु विकास, गुणस्तरीय शिक्षा, स्वास्थ्य, आर्थिक रूपले विपन्न वर्ग, श्रमिक, मजदूर, बेरोजगार जनशक्ति तथा पछाडी परेका र पारिएका वर्गलाई मूलधारमा ल्याई आधुनिक प्रविधिको अधिकतम प्रयोग गरी रोजगारीको माध्यमबाट गरिबीलाई न्यूनीकरण गर्न मागमा आधारित विभिन्न कार्यक्रमहरु छनौट हुन पर्दछ । सोही अनुरूपका कार्यक्रमहरु आ.व.२०७८/०७९ को नीति तथा कार्यक्रम र बजेटमा समावेश गरेर सोको सफलतापूर्वक कार्यान्वयनबाट नै नगरपालिकाले उद्देश्य प्राप्त गर्न सफल भएको समग्र प्रगति प्रतिवेदनबाट देखिन्छ । कोभिड लगायत अन्य असहज परिस्थितिमा समेत स्वीकृत कार्यक्रमहरुलाई तोकिएको समयभित्र गुणस्तर कायम राख्दै सम्बन्धित शाखाहरुले जिम्मेवारीपूर्वक कार्य सम्पादन गरेको पाइन्छ । नगरको आवधिक विकास योजना, दिगो विकासका लक्ष्य, पन्ध्रौँ पञ्चवर्षीय योजनाले परिलक्षित गरेका उद्देश्यहरुलाई आ.व.२०७८।०७९ को नगर विकास योजनामा समेटिएका कार्यक्रमहरुले केही हदसम्म पूरा गर्न सफल भएको पाइन्छ ।

कार्यरत जनशक्तिको अधिकतम परिचालन र सफल व्यवस्थापनबाट शाखागत कार्यक्रमहरुको सम्पादनमा चुस्तता आएको छ । कार्यक्रमहरुको प्रभावकारी अनुगमन तथा मूल्याङ्कनबाट सोको गुणस्तर र समयमै सम्पन्न हुने कुराको सुनिश्चितता बढ्दै गएको छ । जनसहभागिताबाट सञ्चालित कार्यक्रममा अपनत्व र दिगोपना सुनिश्चित हुन जाने देखिन्छ । प्रविधिको अधिकतम उपयोगबाट कार्यक्रमहरु चुस्त दुरुस्त तथा छिटो छरितो सेवा प्रवाह भई सुशासन कायम हुन गएको छ । शाखागत बजेट तथा कार्यक्रमहरुको समग्र कार्यान्वयनबाट सामाजिक विकास, आर्थिक विकास, पूर्वाधार विकास, वन तथा वातावरण, विपद व्यवस्थापन र सामाजिक समावेशीकरणमा उल्लेखनीय प्रगति भएबाट पनि सेवामा सबै वर्ग र क्षेत्रको सहज पहुँच कायम रहन गएको देखिन्छ ।

नगर विकास योजनाले समेटेका कार्यक्रमहरु सम्पूर्ण निर्वाचित जनप्रतिनिधिज्यूहरु, राजनीतिक दलहरु, नगरवासीहरु, उपभोक्ता समितिका पदाधिकारीहरु, कार्यरत कर्मचारीहरु लगायत अन्य सरोकारवालाहरुको सकारात्मक सुझाव, सहयोग, समन्वय र सहकार्यबाट नै सफल कार्यान्वयन भएका छन् । सबैको साझा प्रयासबाट स्वीकृत कार्यक्रमहरुको आ.व. २०७८।०७९ मा चालु खर्चमा ८९.२ प्रतिशत र पूँजीगत खर्चमा ८०.३ प्रतिशत तथा समग्रमा ८५.५६ प्रतिशत प्रगति हुनु नै निर्धारित कार्यक्रमहरुको सफल कार्यान्वयन हुनु हो । त्यस्तै वडागत वित्तिय प्रगति ८८.३९ प्रतिशत हुनु मागमा आधारित योजना तथा कार्यक्रमहरु छनौट भई सो को कार्यान्वयन क्षमता वढेको अनुमान गर्न सकिन्छ ।

अन्त्यमा नगर विकास योजना २०७८।०७९ मा रहेका नीति तथा कार्यक्रम र बजेटको कार्यान्वयन सम्बन्धी समग्र विषयहरुलाई समेटेर तयार गरिएको वार्षिक प्रगति प्रतिवेदनको समीक्षामा सल्लाह, सुझाव दिनुहुने नगर प्रमुखज्यू लगायत सम्पूर्ण जनप्रतिनिधिज्यूहरु र पुस्तिका तयार गर्न सम्पादन समितिमा रही अहोरात्र खटी महत्वपूर्ण योगदान पुऱ्याउनु हुने नगरपालिकामा कार्यरत उपसचिव (शिक्षा) पदमराज आचार्य लगायत सम्पूर्ण कर्मचारीहरु र यस कार्यमा प्रत्यक्ष अप्रत्यक्ष सहयोग पुऱ्याउनु हुने सबैलाई हृदयदेखि नै धन्यवाद दिन चाहन्छु र सदैव सहयोगको अपेक्षा गर्दछु ।

टेकनाथ दहाल
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

परिच्छेद १

परिचय

१.१	पृष्ठभूमि.....	१
१.२	नगरपालिकाको संक्षिप्त परिचय.....	१
१.३	प्रतिवेदनको उद्देश्य.....	६
१.४	प्रतिवेदन तयारी प्रक्रिया.....	६
१.५	प्रतिवेदन तयारीका क्रममा आधार लिइएका दस्तावेजहरू.....	६

परिच्छेद २

समष्टिगत प्रगति प्रतिवेदन

२.१	प्रशासन शाखा	७
२.२	आर्थिक प्रशासन शाखा	७
२.३	भण्डार शाखा	७
२.४	राजश्व शाखा	७
२.५	सामाजिक सुरक्षा तथा पञ्जीकरण शाखा	८
२.६	नापी शाखा	८
२.७	विषयगत शाखा खर्च स्थिति	८
२.८	पूर्वाधार विकास शाखा.....	९
२.९	न्यायिक समिति.....	९
२.१०	कानून शाखा	१०
२.११	वडागत बजेट विनियोजन तथा खर्च स्थिति	१०

परिच्छेद ३

नगरपालिका केन्द्र तथा शाखागत प्रगति

३.१	कार्यालय सञ्चालन तथा व्यवस्थापन.....	११
३.१.१	प्रशासन शाखा	११
३.१.२	आर्थिक प्रशासन शाखा.....	१५
३.१.३	भण्डार शाखा	२१
३.१.४	राजश्व शाखा	४४
३.१.५	सूचना प्रविधि शाखा	४७
३.२	सामाजिक विकास क्षेत्र.....	४९
३.२.१	शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखा	४९
३.२.२	स्वास्थ्य शाखा.....	६८
३.२.३	आयुर्वेद औषधालय	८५
३.२.४	लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण.....	८९
३.२.५	सामाजिक सुरक्षा तथा पञ्जीकरण शाखा	९२

३.३ भौतिक पूर्वाधार विकास क्षेत्र.....	९९
३.३.१ योजना शाखा	९९
३.३.२ पूर्वाधार विकास शाखा	११२
३.३.३ प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम.....	११७
३.३.४ नापी शाखा.....	१२७
३.४ आर्थिक विकास क्षेत्र.....	१२९
३.४.१ कृषि विकास शाखा.....	१२९
३.४.२ पशु सेवा शाखा	१३४
३.४.३ गरीबि निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम (MED-PA).....	१३९
३.४.४ सहकारी	१४२
३.४.५ संघसंस्था	१४६
३.५ न्यायिक समिति.....	१५९
३.६ कानून शाखा.....	१६२

परिच्छेद ४

वडा कार्यालयहरूको प्रगति

४.१. १ नं. वडा कार्यालय	१६४
४.२. २ नं. वडा कार्यालय.....	१७२
४.३. ३ नं. वडा कार्यालय	१७८
४.४. ४ नं. वडा कार्यालय.....	१८४
४.५. ५ नं. वडा कार्यालय.....	१९०
४.६. ६ नं. वडा कार्यालय	१९६
४.७. ७ नं. वडा कार्यालय.....	२०१
४.८. ८ नं. वडा कार्यालय	२०६
४.९. ९ नं. वडा कार्यालय.....	२१२

परिच्छेद १

परिचय

१.१ पृष्ठभूमि

नेपालको संविधानले स्थानीय तहलाई व्यवस्थापिका, कार्यपालिका र न्यायिक अधिकार सहित स्थानीय सरकारको रूपमा स्थापित गरेको छ । स्थानीय सरकार नागरिकहरूको सबैभन्दा नजिकको सरकार हो । नागरिकको दैनिक जीवन यापनका यावत विषयहरू देखि लिएर शिक्षा, स्वास्थ्य, मानवीय मूल्य मान्यता, भौतिक सुविधाहरूको अवस्था, आर्थिक स्थिति, कृषि उत्पादन अवस्था, भू उपयोग, प्राकृतिक स्रोतको उपलब्धता र उपयोग स्थिति, उद्योग धन्दा, व्यवसाय, आर्थिक समृद्धि, वातावरणीय सन्तुलन, सामाजिक एकता, साँस्कृतिक पहिचान, सबै वर्गको अधिकारको सुनिश्चतता, सबै प्रकारका विभेदको अन्त्य, सेवा प्रवाहको अवस्था जस्ता विषयहरू स्थानीय सरकारको कार्य क्षेत्र भित्र पर्दछ ।

भिमाद नगरपालिकाले कोभिड लगायत अन्य महामारीजन्य रोगहरूको रोकथाम तथा नियन्त्रण र उपचारको उचित व्यवस्थापन गर्दै अर्थतन्त्रलाई गतिशील तुल्याउन आर्थिक, सामाजिक तथा पूर्वाधार क्षेत्रको विकास गर्ने, सेवा प्रवाहलाई सरल र सहजरूपमा प्रवाह गरी सुशासन कायम गर्ने मुख्य उद्देश्य लिई आर्थिक वर्ष २०७८।०७९ को बजेट तथा कार्यक्रम ल्याएको थियो । बजेटले स्वास्थ्य सेवाको विस्तार गर्ने, रोजगारीका अवसर सिर्जना गर्ने, कृषि लगायतका उत्पादन क्षेत्रको प्रवर्द्धन गरी आयात प्रतिस्थापन तथा निर्यात प्रवर्द्धन, विकासको शिघ्र प्रतिफल प्राप्त हुने कार्यक्रम तथा आयोजनाहरू सञ्चालन, सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई गुणस्तरीय पारदर्शी बनाइ सबै नागरिकको सर्वसुलभ पहुँच अभिवृद्धि गर्ने मुख्य प्राथमिकता राखेको थियो । बजेटका उद्देश्य र प्राथमिकता पूरा गर्ने गरी योजनाबद्ध ढंगबाट सरोकारवालाहरूको सार्थक सहभागिता एवम् परिचालन गरी आर्थिक वर्ष २०७८।०७९ मा कार्यक्रम सञ्चालन तथा सेवा प्रवाह गरिएको थियो । नगरपालिकाले सम्पादन गरेका कार्यहरूको सार्वजनिकीकरण गरी पारदर्शिता, उत्तरदायित्व एवम् जवाफदेहिताको प्रवर्द्धन मार्फत सुशासनको प्रत्याभूति दिने उद्देश्यले आर्थिक वर्षभरिमा सञ्चालन गरिएका योजना तथा कार्यक्रमहरूको भौतिक तथा वित्तीय प्रगति, कार्यान्वयनमा देखिएका समस्या तथा समाधानका उपायहरू समावेश गरी यो वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन तयार गरिएको छ ।

१.२ नगरपालिकाको संक्षिप्त परिचय

१.२.१ भिमाद नगरपालिकाको स्थापना

नेपालको मध्य पहाडी भागमा पर्ने भिमाद नगरपालिका गण्डकी प्रदेश, तनहुँ जिल्लाको दक्षिण पश्चिम भेगमा अवस्थित छ । नेपालको संविधानको धारा २९५ को उपधारा ३ बमोजिम गठित गाउँपालिका, नगरपालिका तथा विशेष, संरक्षित वा स्वायत्त क्षेत्रको संख्या तथा सीमाना निर्धारण आयोगले मिति २०७३/०९/२२ मा पेश गरेको प्रतिवेदन र नेपाल सरकारको मिति २०७३/१०/२२ को निर्णय अनुसार माननीय संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रीको संयोजकत्वमा गठित समितिले मिति २०७३/११/२० मा पेश गरेको प्रतिवेदनको आधारमा नेपाल सरकारको मिति २०७३/११/२२ को निर्णय अनुसार नाम, वडा संख्या र सीमाना कायम गरिएको र नेपाल राजपत्रमा मिति २०७३/११/२७ को राजपत्रमा प्रकाशित भएपछि साविकका देहाय बमोजिमका गा.वि.स. हरूलाई समावेश गरी विधिवत रूपमा भिमाद नगरपालिकाको स्थापना भएको हो ।

भिमाद नगरपालिकामा समावेश भएका साविकका गाउँ विकास समितिहरू

कायम भएका वडाहरू	साविकका गा.वि.स. हरू	समावेश भएका साविकका वडा	कैफियत
१	किहुँ	१ - ९	
	गजरकोट	९	
२	अरुणोदय	१ - ९	
३	माझकोट	७ - ८	
४	माझकोट	१ - ५	
५	माझकोट	९	
	ऋषिङ्ग रानीपोखरी	९	
	साभुङ्ग भगवतीपुर	२	
६	भिमाद	१	
७	भानुमती	७	
	भिमाद	२,४,५,८,९	
८	भानुमती	१,३,९	
	भिमाद	३,६,७	
९	भानुमती	२,४,५,६,८	

१.२.२ भिमाद नगरपालिकाको ऐतिहासिक चिनारी र नामाकरण

भिमाद नगरपालिकाको नामाङ्कनका सम्बन्धमा प्राचीन महाभारत किंवदन्ती अनुसार पाण्डवका ५ जना दाजुभाइ मध्ये भीमसेनले आफ्नो समयमा सेती नदीमा बाँधेको बाँधलाई भिमबाँध भनिन्थ्यो । इतिहासको विकासक्रम र परिवर्तनसँगै भिमबाँध शब्दको अपभ्रंश भई भिमाद भन्न थालियो । भिमाद शब्द जनजिब्रोमा लोकप्रिय भएकोले यस स्थानको नाम भिमाद रहन गएको भन्ने भनाई छ । साविक भिमाद गाउँ विकास समिति समेत गाभिएर यो नगरपालिका स्थापना भएकोले सोही गा.वि.स. को नामलाई कायम राख्दै यस ऐतिहासिक स्थलको महिमा झल्काउने गरी **भिमाद नगरपालिका** नामाकरण गरिएको हो ।

१.२.३ भौगोलिक अवस्थिति र क्षेत्रफल

यस नगरपालिकाको क्षेत्रफल १२९.२९ वर्ग किलोमिटर रहेको छ । यो नगरपालिका २७°५४'०९" उत्तरी अक्षांश देखि २८°०१'२५" उत्तरी अक्षांशसम्म र ८३°५८'०२.३७" पूर्वी देशान्तर देखि ८४°०९'४९" पूर्वी देशान्तरसम्म फैलिएको छ । समुन्द्र सतहदेखि न्यूनतम ३४१ मिटर (टुटुवा) देखि अधिकतम १३४७.०३ मिटर (कोटबाराही) सम्मको उचाईमा अवस्थित छ । यस नगरपालिकाको सिधा मापन दूरी सरदर पूर्व पश्चिम लम्बाई १९.४७ कि.मि. र उत्तरदक्षिण चौडाई ११.९६ कि.मि. रहेको छ । यस नगरपालिकाको पूर्वमा म्याग्दे र ऋषिङ्ग गाउँपालिका, पश्चिममा हरिनाश गाउँपालिका, उत्तरमा शुक्लागण्डकी नगरपालिका र दक्षिणमा घिरिङ्ग गाउँपालिका पर्दछन् । यस नगरपालिकाका वडाहरूको क्षेत्रफल देहाय अनुसार रहेको छ ।

तपसिल

वडा नं.	क्षेत्रफल (वर्ग कि.मी.)
१	१९.२६
२	१८.७

वडा नं.	क्षेत्रफल (वर्ग कि.मी.)
३	१५.४१
४	२३.३८
५	१७.८२
६	३.२७
७	८.०१
८	१०.५२
९	१२.९२
	१२९.२९

स्रोत: संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय

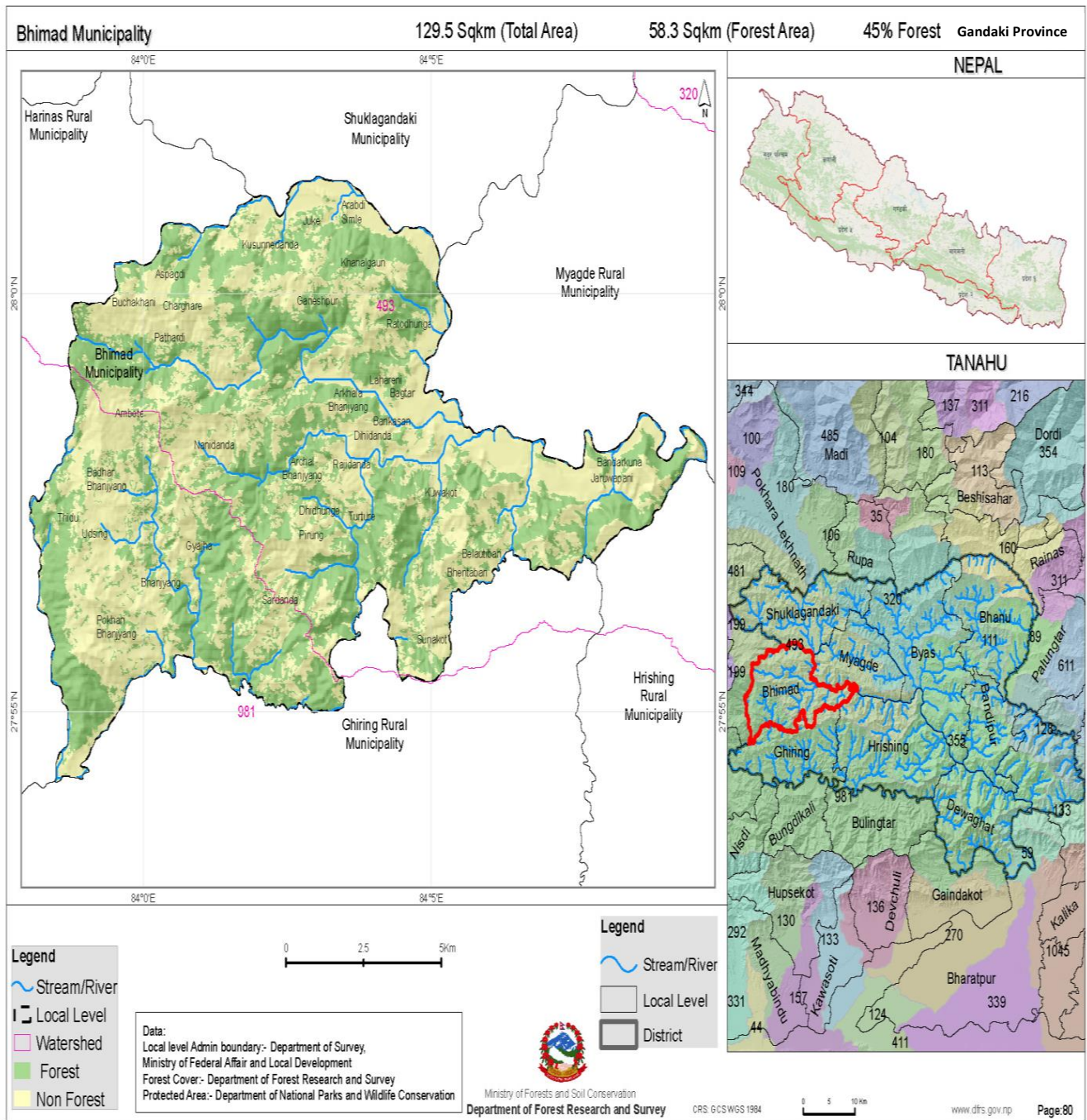
१.२.४ धरातलीय तथा भूउपयोग अवस्था

नेपालको मध्य पहाडी क्षेत्रमा अवस्थित यो नगरपालिकाको अधिकांश भाग पहाडी भिरालो प्रकारको छ । नदी तथा खोला दायौँबायौँ किनारहरुमा केही फाँटहरु रहेका छन् । कृषि उत्पादनको हिसाबले यहाँको भूभाग अत्यन्त उर्वर प्रकारको छ । चरन तथा वन क्षेत्र पनि पर्याप्त भएकोले पशुपालनको पनि पर्याप्त सम्भावना छ । राष्ट्रिय भूउपयोग परियोजनाबाट तयार गरिएको Gaupalika/Nagarpalika Level Land Resorce Maps, Database and Reports 2075 अनुसार यस नगरपालिकाको कुल भूभागको भूउपयोगको अवस्था देहाय बमोजिम रहेको छ ।

क्र.सं.	जमिनको प्रकार	क्षेत्रफल (हेक्टरमा)	प्रतिशत
१	कृषि	७२०९.५८	५५.५
२	वन	४९७७.९०	३८.३
३	नदी तथा तालतलैया	२८४.३६	२.२
४	आवासीय क्षेत्र	२७९.५१	२.२
५	सार्वजनिक प्रयोग	२१८.००	१.७
६	व्यावसायिक प्रयोजन	१५.९६	०.१
७	साँस्कृतिक तथा पूरातात्विक	२.२४	०.०२
	जम्मा	१२९८७.५५	१००

स्रोत: राष्ट्रिय भूउपयोग परियोजना प्रतिवेदन, २०७५

भिमाद नगरपालिकाको नक्सा

१.२.५ घरधुरी तथा जनसांख्यिक विवरण

वि.सं. २०७७ सालमा गरिएको घरधुरी सर्वेक्षण अनुसार यस नगरपालिको वडागत जनसंख्या, घरधुरी संख्या र लैंगिक अनुपात देहाय अनुसार रहेको छ ।

वडा नं.	लिंग			जम्मा	जम्मा घरधुरी	प्रति परिवार औसत जनसंख्या	लैंगिक अनुपात
	पुरुष	महिला	अन्य				
१	२१०१	१९७१	०	४०७२	८१९	४.९७	१.०७
२	२५५२	२४७९	०	५०३१	९१२	५.५२	१.०३
३	९४८	९३६	०	१८८४	३५०	५.३८	१.०१
४	१११०	१०५१	०	२१६१	४२०	५.१५	१.०६
५	२२६६	२१३२	०	४३९८	८८९	४.९५	१.०६
६	३०७५	२९५६	०	६०३१	१२६५	४.७७	१.०४
७	१५०४	१४११	०	२९१५	५४९	५.३१	१.०७
८	१५२४	१४७०	०	२९९४	६०८	४.९२	१.०४
९	१८२३	१७२७	०	३५५०	५६७	६.२६	१.०६
	१६९०३	१६१३३	०	३३०३६	६३७९	५.२५	१.०५

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण, २०७७

१.२.६ शैक्षिक वस्तुस्थिति

शैक्षिक सत्र २०७९ को नगरपालिकाको शिक्षा सम्बन्धी अवस्थालाई देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

क्र.सं.	विवरण	इकाई	परिमाण
१	प्रारम्भिक बालविकास वा पूर्व प्राथमिक विद्यालय		
	सामुदायिक	सङ्ख्या	३३
	नगर स्रोत	सङ्ख्या	१५
	संस्थागत	सङ्ख्या	११
	जम्मा	सङ्ख्या	५९
२	विद्यालय सङ्ख्या		
	सामुदायिक विद्यालय	सङ्ख्या	४३
	संस्थागत विद्यालय	सङ्ख्या	११
	जम्मा	सङ्ख्या	५४
३	विद्यालय सङ्ख्या (एकाइ)		
	आधारभूत (१-३/१-५)	सङ्ख्या	२८
	आधारभूत (१-८)	सङ्ख्या	८
	माध्यमिक (१-१०)	सङ्ख्या	१०
	माध्यमिक (१-१२)	सङ्ख्या	८
४	विद्यालय सङ्ख्या (तह)		
	आधारभूत (१-३/१-५)	सङ्ख्या	५३
	आधारभूत (६-८)	सङ्ख्या	२६
	माध्यमिक (९-१०)	सङ्ख्या	१८
	माध्यमिक (११-१२)	सङ्ख्या	८

क्र.सं.	विवरण	इकाई	परिमाण
५	प्राविधिक शिक्षा (प्राविधिक तथा व्यवसायिक शिक्षा परिषद मार्फत) कृषि बाली विज्ञान (तनहुँ प्राविधिक शिक्षालय)	सङ्ख्या	१
६	नमुना विद्यालयको लागि छनौट भएका विद्यालय (जनज्योति मा.वि.)	सङ्ख्या	१
७	क्याम्पस(जनज्योति क्याम्पस): स्नातक तह शिक्षाशास्त्र र व्यवस्थापन सङ्काय	सङ्ख्या	१

१.३ प्रतिवेदनको उद्देश्य

भिमाद नगरपालिकाबाट आ.व. २०७८।०७९ मा सम्पादित कार्यक्रमहरूको प्रगतिको वास्तविक अवस्था चित्रण गर्ने प्रमुख उद्देश्य रहेको यस प्रतिवेदनका विशिष्ट उद्देश्यहरू निम्नानुसार छन् ।

१. भिमाद नगरपालिकाको आ.व. २०७८।०७९ मा सञ्चालित क्रियाकलापहरूको प्रगतिको अवस्था पत्ता लगाउने,
२. सेवा प्रवाह र उपलब्धिका सम्बन्धमा सरोकारवालाहरूलाई सुसूचीत गराई पारदर्शी र उत्तरदायित्व अभिवृद्धि गर्ने,
३. कार्यक्रम कार्यान्वयनमा देखापरेका समस्या पहिचान गरी समाधानका उपायहरूको पहिचान गर्ने,
४. योजना कार्यान्वयनबाट सिकेका पाठहरूका आधारमा आगामी योजना तथा कार्यक्रम छनौट र कार्यान्वयनका लागि पृष्ठपोषण प्रदान गर्ने ।

१.४ प्रतिवेदन तयारी प्रक्रिया

१. प्रगति प्रतिवेदन तयारी सम्पादन समिति गठन,
२. सम्पादन समितिबाट प्रगति प्रतिवेदनको ढाँचा निश्चित गरी वडा तथा शाखामा कार्यरत जनशक्तिहरूलाई अभिमुखीकरण,
३. प्रतिवेदन तयारीका लागि आवश्यक तथ्यांक एवम् सूचना वडा तथा शाखाहरूलाई प्रदान,
४. वडा तथा शाखागत रूपमा प्रतिवेदन तयारीका लागि छलफल तथा सूचना संकलन,
५. वडा तथा शाखागत रूपमा प्रतिवेदनको मस्यौदा तयार,
६. नगरस्तरमा प्रगति समीक्षा गोष्ठीको आयोजना गरी प्रस्तुतीकरण तथा सुझाव संकलन,
७. समीक्षा गोष्ठीमा प्राप्त सुझावका आधारमा वडागत तथा शाखागत प्रतिवेदनलाई अन्तिम रूप प्रदान,
८. नगरको एकीकृत प्रतिवेदनको मस्यौदा तयार गरी कार्यपालिकामा प्रस्तुत गरी सुझाव संकलन,
९. प्राप्त सुझावका आधारमा प्रतिवेदनलाई अन्तिम रूप प्रदान गरी सार्वजनिकीकरण ।

१.५ प्रतिवेदन तयारीका क्रममा आधार लिइएका दस्तावेजहरू

- वार्षिक नगर विकास योजना २०७८/०७९
- वार्षिक कार्यक्रम तथा खर्चको स्थिति (आर्थिक प्रशासन शाखा)
- वडा तथा शाखाबाट प्राप्त तथ्यांक तथा अभिलेखहरू,
- वडा तथा शाखाबाट गरिएको प्रस्तुतीकरण र प्राप्त सुझावहरू,
- नगर प्रोफाइल, २०७७
- वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन, २०७७/०७८
- नगरसभा, नगर कार्यपालिका, वडा समिति लगायत विभिन्न समितिका निर्णयहरू ।

परिच्छेद २
समष्टिगत प्रगति प्रतिवेदन

यस परिच्छेदमा भिमाद नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ को प्रगतिको अवस्थालाई संक्षिप्त रूपमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

२.१ प्रशासन शाखा

आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ कार्यसम्पादनको अवस्था

क्र.सं.	सम्पादन गरिएका कार्यहरु	संख्या
१	नगरकार्यपालिका बैठक	२२
२	नगरसभा अधिवेशन	३
३	विविध बैठक	१०
४	सार्वजनिक जग्गा संरक्षण कार्यदल (सर्वोच्चमा विचाराधिन मुद्दाका जग्गा भिमाद-६) बैठक	५
५	समीक्षा गोष्ठी	१
६	विषयगत समितिको बैठक	५
७	बजेट तर्जुमा तथा स्रोत अनुमान समितिको बैठक	३
८	स्थानीय विपद व्यवस्थापन समितिको बैठक	६
९	छलफल तथा अभिमूखिकरण	४
१०	कर्मचारी बैठक	४
११	सेवा करार कर्मचारी विज्ञापन	४
१२	सम्पत्ति विवरण बुझाउनेको संख्या (जनप्रतिनिधि र कर्मचारी)	१४७

२.२ आर्थिक प्रशासन शाखा

कुल बजेट निकासा र खर्च स्थिति (आ.व. २०७८/०७९)

स्रोत/शीर्षक	बजेट रु.	निकासा रु.	खर्च रु.	निकासाको तुलनामा खर्च %	बाँकी रकम (निकासा-खर्च)
जम्मा	६४३१३३०००	६१५५९१८४३.९२	५५०२७४९२३	८९.३९	६५३१६९२०.९२

२.३ भण्डार शाखा

आ.व. २०७८/०७९ मा भएको खर्च विवरण

क्र.सं.	विवरण	आर्थिक वर्ष २०७८/०७९
१	खर्च भएर जाने सामान रु.	८५३६९९१
२	खर्च भएर नजाने सामान रु.	४४८१८४७
	जम्मा रु.	१३०१८८३८

२.४ राजश्व शाखा

नगरपालिकाको आ.व. २०७७/०७८ र २०७८/०७९ को राजश्व संकलनको विवरण

क्र.सं.	विवरण	आ.व. २०७७/०७८	आ.व. २०७८/०७९
१	नगरपालिका (केन्द्र) को कुल राजश्व आम्दानी रु.	१६४३९५६९	११८१४२०३
२	९ वटा वडाहरुको कुल राजश्व आम्दानी रु.	३१६४६५६	४४८७६९५
	जम्मा रु.	१९६०४२२४	१६३०१८९७

२.५ सामाजिक सुरक्षा तथा पञ्जीकरण शाखा

सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण (आ.व. २०७८/०७९)

- पहिलो त्रैमासिक रु. ३४७२४०६१
- दोस्रो त्रैमासिक रु. ३५११७९७५
- तेस्रो त्रैमासिक रु. ३५६३१४९५
- चौथो त्रैमासिक रु. ३६९९८३४९

व्यक्तिगत घटना दर्ता विवरण (आ.व. २०७८/०७९)

- जन्म दर्ता: ११५१
- मृत्युदर्ता: ३५८
- विवाह दर्ता: ५६४
- सम्बन्ध विच्छेद: ५९
- वसाइ सराई: गएको १६२, आएको ११८

२.६ नापी शाखा

नापी शाखाबाट आ.व. २०७८।०७९ मा दर्ता हुन आएका विभिन्न प्रकृतिका निवेदनहरूको संख्या: १३७, फछ्यौट: १२४

२.७ विषयगत (शाखा) खर्च स्थिति (आ.व. २०७८/०७९)

क्र.सं.	विषयगत शाखा	वार्षिक बजेट रु.	वार्षिक खर्च रु.	खर्च %
१	शिक्षा, युवा तथा खेलकुद	२३६४१७९००	२२६८४३६७०	९५.९५
२	स्वास्थ्य शाखा संघीय सशर्त	३१२८२०००	२९३१५९८५	९३.७१
	स्वास्थ्य शाखा नगरपालिका आन्तरिक	३९७७०००	२९०७५१४	७३.१०
३	आयुर्वेद शाखा सशर्त	३३०००००	३२५५६९०	९८.६६
	आयुर्वेद नगरपालिका आन्तरिक	१४०००००	१२३११६१	८७.९४
४	लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण	१९०००००	१३१३९२०	६९.१५
५	सामाजिक सुरक्षा तथा पञ्जीकरण	२९,७६,०००	१५,३३,४३७	५१.५२
६	योजना शाखा नगर तर्फको (समानिकरण तथा राजस्व बाँडफाँड)	९७०१९८०९	७६६६१४५८	७९.०१
	योजना शाखा प्रदेश सरकार शसर्त अनुदान	१६६४०००	१४१२६९४	८४.८९
	योजना शाखा प्रदेश सरकार समपूरक अनुदान	१०००००००	२९०९२६३	२९.०९
	योजना शाखा संघीय सरकार शसर्त अनुदान (अस्पताल निर्माण)	२३०४२०००	१४४२७६०९	६२.६१
	योजना शाखाको जम्मा	१३१७२५८०९	१०४०२५४१५	७९.४३
७	प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम सशर्त	७३८३०००	४९११५८७	६६.५२
	प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम आन्तरिक	११५००००	७२३२५०	६२.८९
८	कृषि शाखा सशर्त	४८०००००	३६१४०००	७५.३०
	कृषि शाखा आन्तरिक	३१५००००	२३६३९००	७५.०४
९	पशु सेवा शाखा सशर्त	१६०००००	५८१०००	३६.३६
	पशु सेवा शाखा आन्तरिक	४९७००००	२७३९९००	५५.१३
१०	गरीबी निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम	२९०००००	१९७९१८०	६८.२४

२.८ पूर्वाधार विकास शाखा

क. पन्ध्रौं आवधिक योजनाको लक्ष्यमा आधारित

सि.नं	सूचक	इकाई	आ.व. ०७८/७९ मा थप भएको	आ.व. ०७८/७९ सम्मको कूल जम्मा
१	नयाँ स्थानीय सडक निर्माण (Track Opening)	कि.मि	२३.५४०	१२४.३०६
२	ग्राभेल	कि.मि	७.४३९	२७.५६०
३	कालोपत्रे	कि.मि	५.८२९	१७.७१४
४	सडक नियमित मर्मत	कि. मि	४७.२७१	
५	सडक स्तरोन्ति	कि.मी.	६६.३३	८०.९४४
६	स्थानीय सडकको संख्या	संख्या	०	२२९
७	सडक यातायातको कूल लम्बाई	कि.मि.	२३.५४	४१६.७६
८	स्थानीय सडक पुल निर्माण सम्पन्न	वटा	७	१०
९	झोलुङ्गे पुल निर्माण सम्पन्न	वटा	०	११
१०	स्यानीटरी ल्याण्डफिल साइटको निर्माण	वटा	०	०
११	न.पा.को केन्द्रबाट वडा कार्यालयसम्म सडक यातायात जोडिएका वडा	वटा	०	९
१२	उत्पादितविद्युत क्षमता	कि.वा.	०	०
१३	स्वस्थ खानेपानी सुविधा पुगेको जनसंख्या	प्रतिशत	०	९३.४२
१४	विद्यालयको संख्या (सरकारी, सामुदायिक, निजी)	वटा	०	५५
१५	स्वास्थ्य संस्थाको संख्या (अस्पताल-०, स्वास्थ्य केन्द्र-१, स्वास्थ्य चौकी-४, आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र-४, सामुदायिक स्वास्थ्य इकाई-३, आयुर्वेद सेवा केन्द्र-१, गाउँघर क्लिनिक-२२, बर्थिङ सेन्टर-५, खोपकेन्द्र-१३)	वटा	०	५३
१६	विद्युत सेवा पुगेको जनसंख्या	प्रतिशत	०	९९%
१७	रोजगारी सृजना (प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमबाट-९९ जना)	श्रमदिन	रोजगार	५९२०

ख. घर कायम तथा नयाँ घर निर्माण सम्बन्धी विवरण (आ.व. २०७८/०७९)

सि.नं	घर नक्साको प्रकार	सम्पन्न संख्या
१.	नयाँ घर नक्सा	९
२.	पुरानो घर अभिलेखिकरण	१८

२.९ न्यायिक समिति

आर्थिक वर्ष अनुसार उजुरी र फछ्यौट विवरण

क्र.स.	आर्थिक वर्ष	दर्ता भएका उजुरी संख्या	फछ्यौट संख्या
१	२०७८/२०७९	२३	२१
हाल सम्मको जम्मा		१६६	१०१

२.१० कानून शाखा

आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ मा शाखाबाट प्रस्ताव भई पारित भएका कानूनहरूको विवरण

क्र.स.	कानूनको किसिम	संख्या	कैफियत
१	ऐन	३	
२	नियमावली	३	
३	कार्यविधि	८	
४	मापदण्ड	२	संशोधन १ समेत

२.११ वडागत बजेट विनियोजन तथा खर्च स्थिति (आ.व. २०७८/०७९)

वडा नं.	जम्मा बजेट रु.	जम्मा खर्च रु.	खर्च प्रतिशत
१	१४७०००००	१२१६२९३६	८२.७४
२	१५१०००००	१३८०४४९०	९१.४२
३	९५०००००	८६४६०४७	९१.०१
४	१२२५००००	११२२९२१५	९१.६६
५	१३१४००००	१२०३४९३०	९१.५९
६	१५३०००००	१४४९२१३५	९४.७१
७	१३८५००००	१२१६१७७४	८७.८१
८	१३३०००००	१२०८४३४३	९०.८५
९	१३४०००००	९९३८९५०	७४.१७
जम्मा	१२०५४००००	१०६५५४८२०	८८.३९

परिच्छेद ३

नगरपालिका केन्द्र तथा शाखागत प्रगति

नगरपालिकाको सँगठनात्मक संरचना अनुसार रहेका विभिन्न शाखाहरूको आर्थिक वर्ष २०७८।०७९ को शाखागत प्रगतिको अवस्थालाई विस्तृत रूपमा यस परिच्छेदमा प्रस्तुत गरिएको छ । शाखाहरूले कार्यसम्पादन गर्दा संघीय र प्रदेश सरकारबाट वित्तीय हस्तान्तरित भई प्राप्त हुन आएका सशर्त, सम्पूरक तथा विशेष अनुदानका साथै नगरपालिकाको आन्तरिक स्रोत एवम् समानीकरण अनुदानबाट विनियोजित कार्यक्रमहरूको कार्यसम्पादन र तोकिएको सेवा प्रदान गर्ने कार्य गर्दछन् । कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि प्रचलित ऐन, नियमावली तथा मापदण्डहरूका अलावा कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि स्वीकृत निर्देशिका एवम् कार्यविधिलाई आधार मान्नु पर्ने व्यवस्था छ । यस परिच्छेदमा शाखागत रूपमा कार्यक्रम कार्यान्वयनको पृष्ठभूमि, कार्यक्रम कार्यान्वयनका उद्देश्य, वर्तमान तथ्यांकीय अवस्था, कार्यक्रम कार्यान्वयनका आधार, बजेट शीर्षक अनुसारको समष्टिगत प्रगतिका साथै कार्यक्रम अनुसारको भौतिक एवम् वित्तीय प्रगतिलाई देखाइएको छ । यसका साथै कार्यक्रम कार्यान्वयनका क्रममा गरिएका असल अभ्यास, समस्या तथा समाधानका उपायहरू यस परिच्छेदमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

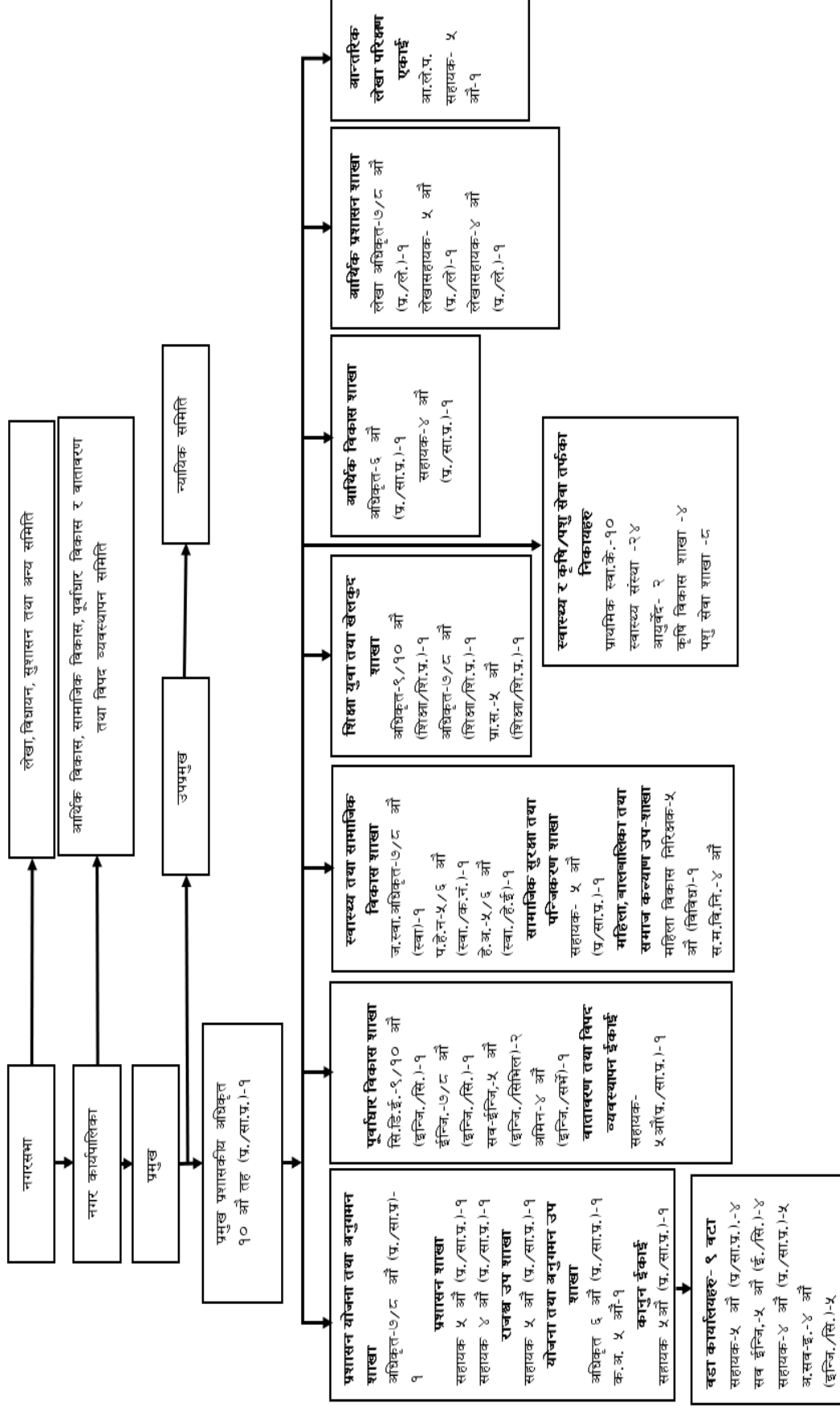
३.१ कार्यालय सञ्चालन तथा व्यवस्थापन

३.१.१ प्रशासन शाखा

पृष्ठभूमि

कार्यालयको सेवा प्रवाहलाई सरल, सहज, गुणस्तरीय एवं शिघ्रतापूर्वक सञ्चालन गर्न आवश्यक जनशक्तिको पूर्ति, क्षमता विकास, परिचालन एवं व्यवस्थापन गर्ने मुख्य दायित्व प्रशासन शाखाको रहेको छ । सो अनुसार आ.व. २०७८/०७९ मा प्रशासन शाखाबाट सम्पादन गरिएका क्रियाकलापको अवस्था, गरिएका प्रयास एवं समस्याहरू यस खण्डमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

भिमाद नगरपालिका, नगरकार्यपालिकाको संगठन संरचना

प्रशासन शाखाको कार्यविवरण

- कर्मचारी खटनपटन, रिक्त दरबन्दीहरूको पदपूर्ति एवं व्यवस्थापन,
- कर्मचारी प्रशासनको अभिलेख व्यवस्थापन,
- बैठक व्यवस्थापन, नगरसभा, नगरकार्यपालिका एवं विभिन्न बैठकका निर्णयहरूको सुरक्षा,
- कर्मचारी तथा पदाधिकारीको क्षमता विकास, अनुगमन तथा मुल्यांकन,
- पत्र व्यवहार, सिफारिस तथा कार्यक्रम सञ्चालन र व्यवस्थापन,
- विपद व्यवस्थापन ।

विद्यमान अवस्था

- नेपाल सरकारबाट स्वीकृत स्थायी दरबन्दी संख्या: ९५ (स्वास्थ्य समेत)
- स्वीकृत दरबन्दीमा कार्यरत स्थायी कर्मचारी: ६६
- नगरकार्यपालिकाको कार्यालयमा कार्यरत: २३ जना (१ जना गा.वि.स.स्थायी का.स.)
- वडा कार्यालयहरूमा कार्यरत: १३ जना (वडा सचिव, कृषि, पशु र इन्जिनियरिङ सेवा)
- स्वास्थ्य संस्थाहरूमा कार्यरत: ३० जना (१ जना स्थायी कार्यालय सहयोगी)
- रिक्त स्थायी दरबन्दी संख्या: २९
- सेवा करारमा कार्यरत कर्मचारी संख्या: ७७ जना मध्ये:-
 - स्वास्थ्य संस्थाहरूमा:- ३२ जना, नगरकार्यपालिकाको कार्यालयमा:- ३२ जना, वडा कार्यालयहरूमा:- १३ जना

कार्यक्रम कार्यान्वयनका आधार तथा प्रक्रियाहरू

- नेपालको संविधान,
- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४
- संघीय तथा प्रादेशिक सरकारका प्रचलित ऐन, नियम, मापदण्ड, निर्देशिका तथा कार्यविधिहरू,
- भिमाद नगरपालिकाबाट स्वीकृत ऐन, नियम, कार्यविधि, मापदण्ड, निर्देशिकाहरू,
- नगरसभा, वडा समिति र नगरकार्यपालिकाका निर्णयहरू,
- अनुगमन तथा मुल्यांकन प्रतिवेदन ।

प्रमुख उपलब्धिहरू

- स्थानीय तह संस्थागत क्षमता स्वमूल्यांकनका सूचकका आधारमा दस्तावेज तयार गरी अद्यावधिक गरी आ.व.०७८/७९ मा ६१.२५ अंक हासिल गरेको,
- उपलब्ध जनशक्ति व्यवस्थापन तथा जिम्मेवारी बाँडफाँड गरी सेवा प्रवाहलाई सेवाग्राहीको सहज पहुँच हुने गरी व्यवस्थापन गरिएको,
- नगरसभा र नगरकार्यपालिकाको बैठकका निर्णयहरू कम्प्युटरिकृत गरी सुरक्षित राखिएको,
- नगर एवं वडा कार्यालयबाट प्रवाह हुने सेवालाई गुणस्तरीय बनाउन अत्यावश्यक क्षमता विकास तथा छलफल र तालिम प्रदान गरिएको,
- मनसुनजन्य विपदबाट क्षति भएका २५ वटा घर पुनर्निर्माणको लागि रु. १५ लाख विपद व्यवस्थापन समिति, तनहुँको खातामा रकम पठाइएको,
- राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगबाट भएको कार्यसम्पादन मूल्यांकनमा उत्कृष्ट अंक (७२.९४) हासिल भै ७५३ वटै पालिकामा २० औँ स्थान र तनहुँ जिल्लामा प्रथम भएको,
- नगर र वडा कार्यालयबाट हुने सेवा प्रवाहमा गुणस्तरीयता कायम भएको,
- प्राप्त एवं प्रेषित चिठीपत्रहरू कम्प्युटरिकृत गरिएको,
- अत्यावश्यक कर्मचारीहरूको पदपूर्ति र व्यवस्थापन गरिएको ।

समस्याहरू

- स्वीकृत दरवन्दी अनुसार कर्मचारीको अभाव,
- कर्मचारी अभावले नियमितरूपमा अनुगमनका साथै वडातहसम्मको सेवा प्रवाहमा प्राविधिक सहायता प्रदान गर्न नसकिएको,
- प्रशासनिक भवनको अभावले सेवा प्रवाह एवं वसाइ व्यवस्थापनमा असहज,
- स्वीकृत सँगठन संरचना अनुसार शाखा/उपशाखाको व्यवस्था नहुनु,
- एक पद जिम्मेवारी अनेक हुँदा कर्मचारीवाट हुने सेवा प्रवाहलाई अपेक्षितरूपमा प्रभावकारी बनाउन नसकिएको,
- कर्मचारीका लागि कार्यसम्पादनका आधारमा थप प्रोत्साहनको व्यवस्था नहुँदा उत्प्रेरणाको कमी रहनु ।

समस्या समाधानका उपायहरू

- स्वीकृत दरवन्दी अनुसार स्थायी कर्मचारी पदपूर्ति गर्ने,
- तोकिएको जिम्मेवारी अनुसार कर्मचारीलाई अपनत्वबोध हुने गरी क्षमता विकास तथा प्राविधिक सहायताको व्यवस्था गर्नु पर्ने,
- सेवा प्रवाहका लागि सहज हुनेगरी प्रशासनिक भवन र कार्यक्षेत्रको व्यवस्थापन हुनु पर्ने,
- स्वीकृत सँगठन संरचना अनुसार शाखा/उपशाखाको व्यवस्था मिलाउनु पर्ने,
- कर्मचारीका लागि कार्यसम्पादनका आधारमा प्रोत्साहनको व्यवस्था गर्नु पर्ने,
- आन्तरिक आयको सर्वेक्षण गरी सँगठन संरचना तथा व्यवस्थापन (O&M) सर्वेक्षण गरी सो अनुरूप कर्मचारी व्यवस्थापन गर्नुपर्ने ।

निष्कर्ष

आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ मा नियमितरूपमा अनुगमन तथा कर्मचारी व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी बनाउन नसकिए तापनि अत्यावश्यक कर्मचारीहरू भर्ना तथा जिम्मेवारी बाडफाँड गरी सेवा प्रवाह सरल, सहज र सुलभरूपमा पुर्‍याउन पहल गरिएको थियो । सँगठन तथा व्यवस्थापन (O&M) सर्वेक्षण गरी सो अनुसार कर्मचारीको पदपूर्ति, कार्यविवरण तयार गरी जिम्मेवारी प्रदान, क्षमता विकास र कर्मचारी प्रोत्साहनका कृयाकलापवाट सेवा प्रवाहमा शिघ्रता एवं प्रभावकारीता हासिल गर्न सकिनेछ ।

३.१.२ आर्थिक प्रशासन शाखा

पृष्ठभूमि

कुनै पनि कार्यालयहरूको आर्थिक प्रशासन सञ्चालनका लागि आर्थिक प्रशासन शाखा रहेको हुन्छ । कार्यालयको बजेट, आम्दानी तथा खर्चलाई तोकिएको ढाँचामा अभिलेख राखी सम्बन्धित निकायहरूमा प्रतिवेदन गर्ने, आन्तरिक तथा अन्तिम लेखा परीक्षण गराउने, कार्यालयका लागि आवश्यक वित्तिय सूचना तथा आर्थिक राय उपलब्ध गराउने प्रमुख कार्य आर्थिक प्रशासन शाखाको हो । सोही अनुसार आर्थिक प्रशासन शाखाले आर्थिक वर्ष २०७८/७९ मा गरेका गतिविधिहरूलाई संक्षेपिकरण गरी देहाय अनुसार प्रस्तुत गरिएको छ ।

वार्षिक कार्यक्रमका उद्देश्य

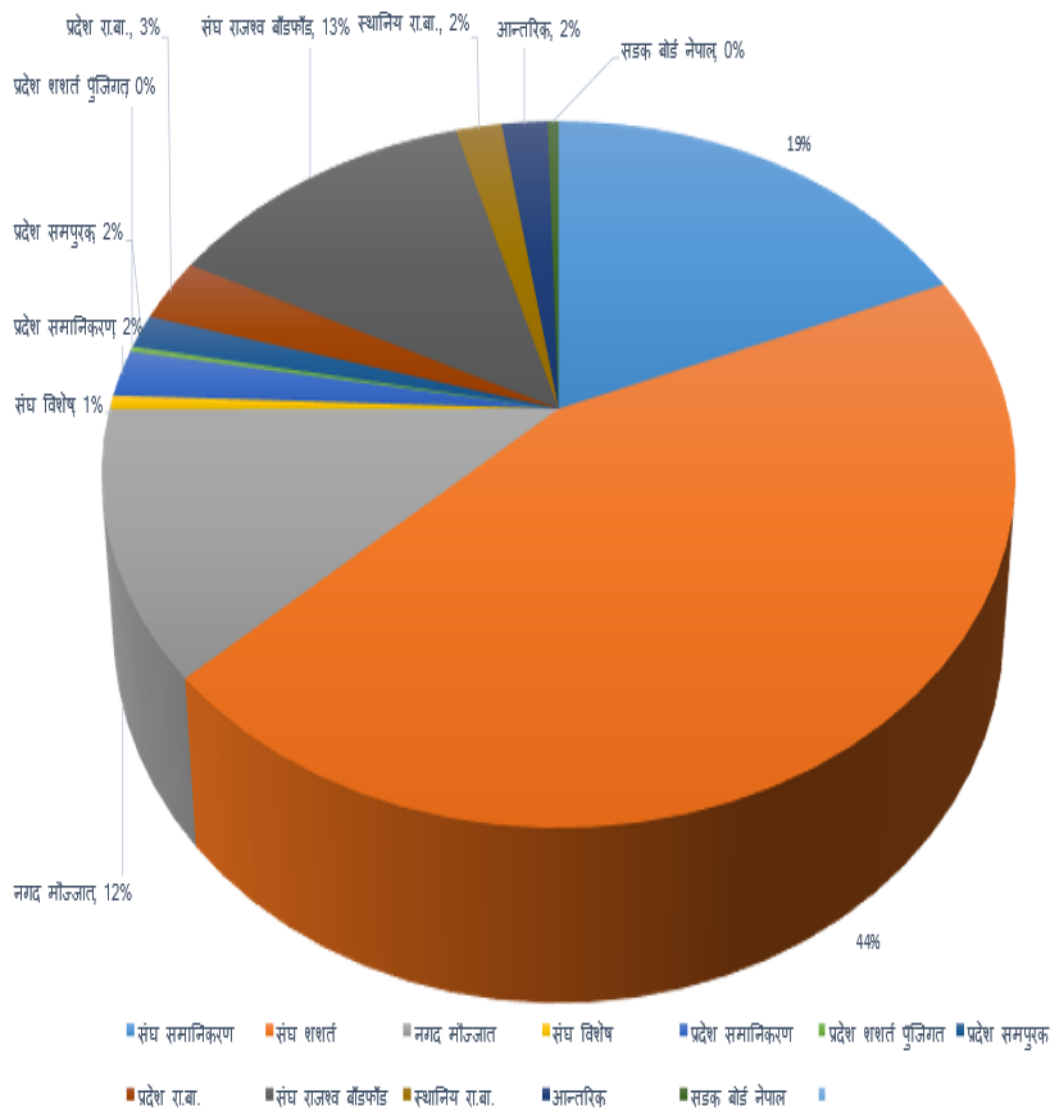
- नगरपालिकाको बजेट निर्माणमा सहयोग गर्नु,
- वार्षिक बजेटमा उल्लेख भए बमोजिमका आम्दानीका स्रोतहरूबाट आम्दानी प्राप्त गरी अभिलेख राख्नु,
- कार्यालयका नाममा खोलिएका बैंक खाताहरूको सञ्चालन गर्नु,
- भुक्तानीका लागि प्राप्त विल भरपाईहरू रुजु गरी नियमानुसार भुक्तानी गर्नु,
- धरौटीको अभिलेख तथा लेखांकन गर्नु,
- कार्यालयका लागि आवश्यक वित्तिय सूचनाहरू उपलब्ध गराउनु,
- आन्तरिक तथा अन्तिम लेखा परीक्षण गर्नु,
- लेखापरीक्षणबाट देखिएका बेरुजुको नियमित गराउनु, असुल उपर गराई फछ्यौट गर्नु,
- कार्यालयले जिम्मेवारी दिएका अन्य कार्यहरू सम्पादन गर्नु ।

सेवा प्रवाहका आधारहरू

- नेपालको संविधान,
- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४
- आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तिय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६
- आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तिय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७
- सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र नियमावली, २०६४
- अन्तरसरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४
- गण्डकी प्रदेश सरकारबाट जारी भएका आर्थिक कार्यविधि ऐन तथा नियमावली,
- अर्थ मन्त्रालयको कार्यसञ्चालन निर्देशिका, २०७५
- भिमाद नगरपालिकाको खर्चको मापदण्ड, २०७६
- भिमाद नगरपालिकाको उपभोक्ता समितिहरूको गठन, परिचालन तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यविधि, २०७५
- विषयगत मन्त्रालयहरूको कार्यक्रम कार्यान्वयन/सञ्चालन पुस्तिका ।

वार्षिक कार्यसम्पादनको अवस्था (कुल आय र व्ययको विवरण)

सि.नं	स्रोत/ शीर्षक	बजेट रु.	निकासा रु.	खर्च रु.	निकासाको तुलनामा खर्च %	बाँकी रकम (निकासा-खर्च) रु.
१	आन्तरिक स्रोत	१२५०००००	१३०९७४७१.९९	८०३३७१७७	८८.५०	१०४३०४१३.५
२	आ.ब. ०७७.७८ को नगद मौज्दात	७७६०००००	७७६७०११८.५१			
३	समानिकरण अनुदान (संघ)	११९६०००००	११९६०००००	१०१४५६४३१	८४.८३	१८१४३५६९
४	राजस्व बाँडफाँड संघ	८४१८७०००	८५१२१३५३	५८५५५४८२	६८.७९	२६५६५८७१
५	समानिकरण अनुदान प्रदेश	१३८४२०००	१३८४२०००	१०६६९०१५	७७.०७	३१७२९८५
६	राजस्व बाँडफाँड प्रदेश	१९०७९०००	२१९१९१९९	१७८२२७३०	८१.३१	४०९६४६९
७	राजस्व बाँडफाँड स्थानीय	१२५०००००	११७२२४४४	९०१९२५७	७६.९४	२७०३१८७
८	संघ शशर्त चालु	२५११११०००	२३३९५३७१०	२३३९५३७१०	१००	०
९	संघ शशर्त पुँजिगत	३३८५००००	२७०४८०४०	२७०४८०४०	१००	०
१०	संघ विशेष चालु	४२०००००	४०९११२४	४०९११२४	१००	
११	प्रदेश समपूरक	१००००००	२९०९२६३	२९०९२६३	१००	०
१२	प्रदेश शशर्त	१६६४००००	१४१२६९४	१४१२६९४	१००	
१३	सडक बोर्ड नेपाल	३००००००	३२०४४२६	३००००००	९३.६२	२०४४२६
जम्मा		६४३१३३०००	६१५५९१८४३.९२	५५०२७४९२३	८९.३९	६५३१६९२०.९२

दहत्तर र बहत्तर वापतको राजस्व

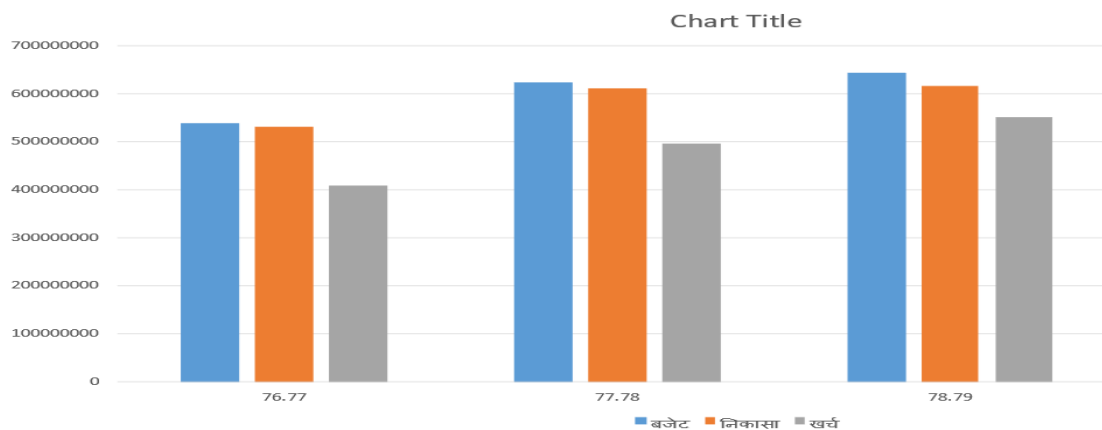
- कुल संकलन (निकासी समेत):- रु. २२५५७४८९
- संघमा पठाइएको (मुअकर र अग्रिम आयकर):- रु. ३०२००७५
- प्रदेशमा पठाइएको ४० प्रतिशत:- रु. ७८९४९६२
- पालिकाको संचितकोषमा ६० प्रतिशत:- रु. ११७२२४४४

चालु खर्च र पुँजिगत खर्चको स्थिति (आ.व. २०७८/०७९)

विवरण	बजेट रु.	खर्च रु.	खर्च प्रतिशत
चालु खर्च	३८०३७९८७०	३३९२९०५४४	८९.२
पुँजिगत खर्च	२६२७६९९३०	२९०९८४३७९	८०.३
जम्मा	६४३१३३०००	५५०२७४९२३	८५.५६

विगत ३ आर्थिक वर्षको बजेट, निकास र खर्च विवरण

आ.व.	बजेट रु.	निकास रु.	कुल खर्च रु.	खर्च %	चालु खर्च %	पूँजिगत खर्च %
०७६/७७	५३९५२२९७८	५३९८६७९४०	४०९३६६५९९	७५.८७	८२.०३	६७.७३
०७७/७८	६२२७६४९७०	६९९८९९५९२	४९६३८५६९५	७९.७	८९.६४	७६.५
०७८/७९	६४३९३३०००	६९५५९९८४४	५५०२७४९२३	८५.५६	८९.२	८०.३

क्षेत्रगत बजेट र खर्चको विवरण (आ.व. २०७८/०७९)

क्षेत्र/उपक्षेत्र	बजेट रु.	खर्च रु.	खर्च प्रतिशत
आर्थिक विकास	३६४६०९३०	२५३०३५०६	६९.४
सामाजिक विकास	३२००४४८७०	२९२६४७९७९	९१.४४
पूर्वाधार विकास	९९६९६४०००	९५९२९०६४७	८९.९६
शुसासन तथा अन्तर्सम्बन्धित क्षेत्र	६५६४०००	३५९९४२६	५३.५
कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	८३९०००००	६९६०२९६५	८२.९६
जम्मा	६४३९३३०००	५५०२७४९२३	८५.५६

बेरुजुको अवस्था

सि.नं	आ.व.	बेरुजु रकम रु.			जम्मा रु.	हाल सम्मको फछ्यौट रु.	बाँकी बेरुजु रु.
		नियमित गर्नुपर्ने	असुल गर्नुपर्ने	पेशकी			
१	आ.व. ०७३.७४	५४५९७५	९०२८०	०	५५५४५५	०	५५५४५५
२	आ.व. ०७४.७५	०	२५३०००	२५००००	५०३०००	०	५०३०००
३	आ.व. ०७५.७६	४७४३०००	८२९०००	०	५५६४०००	२९७२००	५२६६८००
४	आ.व. ०७६.७७	६९५९४२८	६४४३६९.८		७५९५७९७.८८	३८५३२५७.९	३७४२५४०.८
५	आ.व. ७७.७८	४८७९०००	९४३६०००		६३९५०००	९००५२५९.८८	-२६९०२५२
कुल जम्मा		९७९९८६०३	३९६४६५०	२५००००	२०५३३२५२.८८	९३९५५७०८.९८	७३७७५४३.९

असल अभ्यास

- भिमाद नगरपालिकाले विगत ४ वर्ष देखि स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐनले तोकेको समय अर्थात असार १० गते नै सबै कार्यक्रमहरू सूत्रा प्रणालीमा Entry गरी बजेट ल्याएको छ,
- बजेट निर्माण प्रणाली यथार्थपरक गरिएको छ । स्रोत अनुमानको कमजोरीले भुक्तानी दिन नसकिने गरी घाटा बजेटको समस्या रहेको छैन,
- भुक्तानीमा विद्युतिय भुक्तानी प्रणाली (Electronic Fund Transfer : EFT) शुरु भएको छ,
- बेरुजुको नियन्त्रित अवस्थामा नै रहेको छ,
- स्वीकृत दरबन्दी भन्दा न्यून कर्मचारी हुँदा समेत कार्यसम्पादन तुलनात्मक रूपमा कमजोर छैन,
- समयमै तोकिएका निकायमा प्रतिवेदन गर्ने गरिएको छ,
- कार्यालयको अभिलेख र बैंकको हिसाब समयमै भिडाई संघ तथा प्रदेश सरकारमा फिर्ता गर्नुपर्ने रकम समयमै फिर्ता गरिएको छ ।

कार्य सञ्चालनमा देखिएका समस्या तथा सुझावहरू

समस्या	सुझाव
आर्थिक प्रशासनमा दरबन्दी अनुसार जनशक्ति नहुनु	लोकसेवा आयोगबाट छिट्टै पदपूर्ति हुनुपर्ने
बजेट इन्ट्रिका लागि समयमै कार्यक्रम प्राप्त नहुँदा असार १० गते हतारमा बजेट प्रस्तुत गर्नुपर्ने अवस्था	वडा तथा नगरका योजना/कार्यक्रमहरू समयमै तयार हुनुपर्ने
योजनाका संख्या स साना र धेरै हुँदा कार्यबोझ बढी भएको	ठुला आकारका योजना छुट्टयाई योजना संख्या कम गर्नुपर्ने
योजना सञ्चालनका तालिका अनुसार सञ्चालन भई भुक्तानीका लागि फाइल पेश नहुने अवस्था	योजना तालिका अनुसार न.पा., वडा कार्यालय र उपभोक्ता समितिले कार्य गरी भुक्तानीका लागि पेश गर्नुपर्ने
उपभोक्ता समितिको भर्नुपर्ने अनुसूची, फर्म फर्मेट तथा गर्नुपर्ने निर्णयहरू गुणस्तरिय रूपमा हुन नसकेको	उपभोक्ता समितिको क्षमता अभिवृद्धि तालिम निरन्तर गर्नुपर्ने
उपभोक्ता समितिले गर्नुपर्ने लागत सहभागिताको अंश तोकिएको अनुपातमा वास्तविक रूपमा हुनुपर्ने	प्राविधिक नाप जाँच तथा योजना अनुगमन गर्दा ख्याल गर्नुपर्ने
योजना सम्पन्न हुने मिति र भुक्तानी मितिको GAP धेरै हुने गरेको	प्रभावकारी अनुशिक्षण तथा अनुगमन मार्फत समयमै भुक्तानीको लागि उ.स. आउने व्यवस्था गर्नुपर्ने
असार महिनामा र वडा दशैँमा लागत अनुमान बिना पहिरो पन्छाउने कार्य हुने तर भुक्तानीको प्रकृया धेरै पछि हुने अवस्था, जस्तै भएको कामको वास्तविक नाप जाँच गर्नमा कठिनाई	नगरपालिका तथा प्राविधिकसँग समन्वय गरी आपतकालिन अवस्थामा कार्य गरेको भोलि पल्टै लागत अनुमान तथा प्राविधिक नापजाँच हुने व्यवस्था गरी सामान्य अवस्थामा बिना लागत अनुमान कार्य अघि नबढाउने
भुक्तानीका लागि फाइल पेश हुँदा योजनाको शुरुहुनु भन्दा अघिको, योजना कार्यान्वयनको चरणको र योजना सम्पन्न पछिको फोटो आउनुपर्नेमा अधिकांशमा योजना सम्पन्न पछिको मात्र फोटो आउने गरेको	प्रभावकारी अनुशिक्षण एवं वडा कार्यालयबाट भुक्तानीको सिफारिस गर्नुअघि ३ वटै अवस्थाको फोटो एकिन गर्ने व्यवस्था हुनुपर्ने
बेरुजु फछ्यौँटाका लागि गरिएको पत्राचार बमोजिम उपभोक्ता समितिका नाममा रहेको बेरुजु असुल उपर गर्न कठिनाई	बेरुजु असुलीका लागि नगरपालिका, वडा कार्यालय तथा सबैको सहयोग हुनुपर्ने
लागत सहभागिताको ढाँचा र अनुपात ग्रामिण क्षेत्रहरूमा न्यूनतम १० प्रतिशत र शहरी क्षेत्रहरूमा २० प्रतिशत कायम गर्ने व्यवस्थाको कार्यान्वयन । शहरी क्षेत्रले कहाँ सम्म समेट्ने भन्ने विषय निक्कैल गर्नुपर्ने	नगर कार्यपालिकाको गम्भिर ध्यानाकर्षण भई ग्रामिण र शहरी क्षेत्र एकिन हुनुपर्ने

समस्या	सुझाव
बस्तु/सामग्री खरिद जस्ता कार्यक्रम समेत सार्वजनिक खरिद ऐनको विपरित हुने गरी नगरपालिका सँग विना समन्वय उपभोक्ता समिति गठन गरी खरिद गरी भुक्तानीका लागि पेश हुने गरेको	स्थानीय सिप, स्रोत र साधन उपयोग हुने र स्थानीय स्तरमा कार्य सम्पन्न गर्न सक्ने निर्माण सम्बन्धी आयोजना मात्र उपभोक्ता समितिबाट हुनुपर्ने व्यवस्था पूर्ण रूपमा कार्यान्वयन गर्ने

निष्कर्ष

आर्थिक प्रशासन सार्वजनिक प्रशासनको एक महत्वपूर्ण विधा हो । नगरपालिकाको बजेट निर्माण देखि आम नागरिकलाई दिनुपर्ने सेवाको लागि गर्नुपर्ने व्यवस्थापकिय कार्यको खर्च व्यवस्थापन गर्ने, विकास निर्माणका कार्यमा भएका खर्चको भुक्तानी गर्ने, कार्यालयको विनियोजन, राजश्व तथा धरौटी तर्फको अभिलेख राखी तोकिएको निकायमा प्रतिवेदन गर्ने तथा लेखापरीक्षण गराउने यो शाखाको प्रमुख कार्य रहेको हुन्छ । समग्रमा आर्थिक प्रशासनमा नियमितता, मितव्ययिता, कार्यदक्षता, प्रभावकारीता एवं पारदर्शिता ल्याई वित्तिय सुशासन ल्याउन यो शाखाको प्रमुख भूमिका रहेको हुँदा त्यसका लागि योजना निर्माण गर्ने जनप्रतिनिधि, नीतिगत निर्णय गर्ने भिमाद नगरकार्यपालिकाको टिम देखि हरेक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने जिम्मेवार कर्मचारीहरु, उपभोक्ता समितिहरु जिम्मेवार भई सँगसँगै अघि बढ्नुपर्ने अवस्था रहेको छ ।

३.१.३ भण्डार शाखा

पृष्ठभूमि

नगरपालिकाको सेवा प्रवाहको लागि आवश्यक पूजिगत सम्पत्ति (भौतिक पूर्वाधार, जिन्सी मालसामान आदि) को व्यवस्थापन, संरक्षण, उपयोग लगायतका कार्य गर्न भण्डार शाखाको व्यवस्था गरिएको छ । नगरपालिका र मातहतका कार्यालय एवं संस्थाहरूमा रहेका सरकारी धनमालको प्राप्ति, संरक्षण, उपयोग, हस्तान्तरण, लेखाकन, विश्लेषण तथा प्रतिवेदन गर्ने कार्य भण्डार शाखाले गर्दै आइरहेको छ । यसै पृष्ठभूमिका आधारमा भिमाद नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ मा जिन्सी शाखाबाट गरिएका कार्य/प्रयास, अभिलेखिकरण, समस्या, सँगठनले चालिनु पर्ने कदमहरूलाई यस खण्डमा समावेश गरिएको छ ।

वार्षिक कार्यक्रमको उद्देश्य

विशेषतः यस प्रतिवेदनको मुख्य उद्देश्य कार्यालयमा रहेका मौजुदा सार्वजनिक सम्पत्तिको अवस्था र सोबाट सेवा प्रवाहमा पारेको सकारात्मक तथा नकारात्मक प्रभावबारे जानकारी गराउनु हो । यसका अलावा :-

- आ.व. ०७८/७९ मा व्यवस्थापन गरिएका सामान तथा गत वर्षका मौजुदा सामानको तथ्याङ्क उपलब्ध गराउनु,
- कार्यालयको कार्य वातावरण तथा सेवा प्रवाहको अवस्थाको विषयमा विश्लेषण गर्नु
- आगामी आ.व.का लागि योजना तयार गर्न आधार प्रदान गर्नु ।

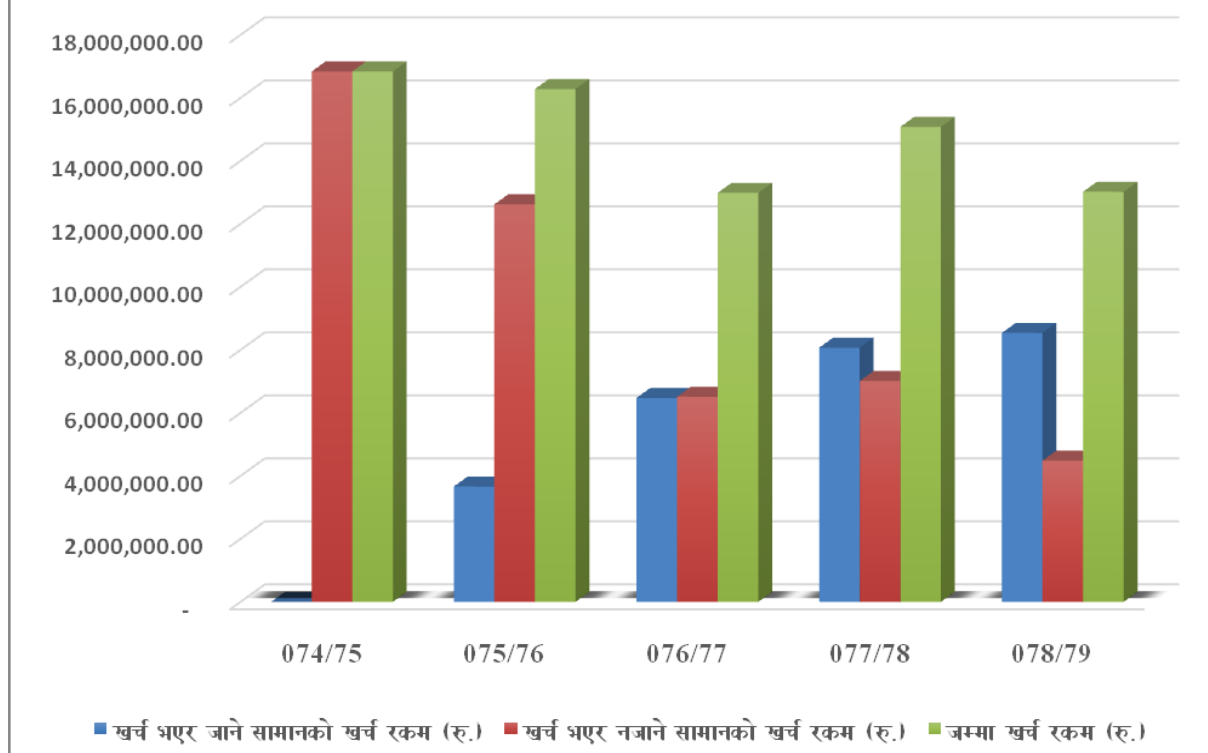
विद्यमान अवस्था

भिमाद नगरपालिका स्थापना हुनु अगावैका साविकका ५ वटा स्थानीय निकायमा रहेका मौजुदा सामान समेतको आम्दानी बाँधी सार्वजनिक सम्पत्तिको अभिलेखिकरण गरिएको छ । सँगठनको स्वरूपमा भएको विस्तार, स्थानीय तथा राष्ट्रिय कार्यक्रमहरूको विस्तार र विपद तथा महामारी न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापन गर्नुपर्ने भएकोले भौतिक स्रोत साधनको आवश्यकता र पूर्ति बढीरहेको छ । आ.व.०७४/७५ देखि आ.व.०७८/७९ सम्म भण्डार शाखामा दाखिला भएका सामानको खर्च विवरण तपसिलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

आ.व. २०७४/०७५-२०७८/०७९ सम्म भएको खर्च विवरण

सि.नं.	आर्थिक वर्ष	खर्च भएर जाने सामानको खर्च रु.	खर्च भएर नजाने सामानको खर्च रु.	जम्मा खर्च रकम (रु.)
१	०७४/७५	०	१,६८,३६,४८२.८३	१,६८,३६,४८२.८३
२	०७५/७६	३६,६०,६०९.९९	१,२६,१९,५७२.९५	१,६२,८०,१८२.९४
३	०७६/७७	६४,७३,०६०.५८	६५,१०,८२३.२६	१,२९,८३,८८३.८४
४	०७७/७८	८०,६७,९६८.१२	७०,१०,६९५.९०	१,५०,७८,६६४.०२
५	०७८/७९	८५,३६,९९१.०१	४४,८१,८४७.०१	१,३०,१८,८३८.०२
	जम्मा	२,६७,३८,६२९.७०	४,७४,५९,४२९.९५	७,४१,९८,०५९.६५

आ.व. ०७४/७५ देखि ०७८/७९ सम्मको खर्चको तुलनात्मक चार्ट

माथिको तालिका अध्ययन गर्दा सामान्यतः भौतिक सम्पत्ति खरिद अन्य आ.व.को तुलनामा कम भएको देखिन्छ । त्यस्तै खर्च भएर जाने सामग्रीको रकम धेरै देखिनुमा वडा कार्यालयका योजना अन्तर्गतका सामग्रीको खरिद तथा व्यवस्थापन र विपद सम्बन्धी सामग्री खरिद तथा व्यवस्थापन हो । यसले कार्यालयको कार्य वातावरण र सजावटमा समेत कमी हुन नदिई खरिद तथा व्यवस्थापनमा मितव्ययिता कायम गर्दै जन आकांक्षा सम्बोधन हुने खालका कार्यक्रममा लगानी गर्न टेवा पुऱ्याउने देखिन्छ ।

यस सँगठनमा हालसम्म रहेको भौतिक सामानको अवस्था आ.व. ०७८/७९ को वार्षिक मौज्दात विवरण यस प्रकार रहेको देखिन्छ ।

वार्षिक मौज्दात विवरण (४०८)

आर्थिक वर्ष २०७८/०७९

क्र.स.	जिन्सी सामानको नाम	एकाइ	गत वर्षको मौज्दात		चालु आ.व.मा दाखिला		निकास/हस्तान्तरण/लिलाम तथा मिन्हा		मौज्दात बाँकी	
			परिमाण	जम्मा मूल्य रु.	परिमाण	जम्मा मूल्य रु.	परिमाण	जम्मा मूल्य रु.	परिमाण	जम्मा मूल्य रु.
१	मोटर साइकल	संख्या	१४	३०४६५३३	०	०		०	१४	३०४६५३३
२	स्कुटर	संख्या	६	९६९८६७	०	०		०	६	९६९८६७
३	साइकल	संख्या	१	१	०	०		०	१	१
४	कार	संख्या	१	४२२९०००	०	०		०	१	४२२९०००
५	पिक अप	संख्या	१	३८०९०००	०	०		०	१	३८०९०००
६	अन्य कार जिप	संख्या	३	८२०६५००	०	०		०	३	८२०६५००
७	टेलिभिजन	संख्या	५	२०४८६१	०	०		०	५	२०४८६१
८	डिजिटल क्यामेरा (Digital Camera)	संख्या	२	८९००१	०	०		०	२	८९००१
९	सिसिटिभी क्यामरा	पिस	२२	१६८८९४	४	११३६४२		०	२६	२८२५३५
१०	जिपिएस मेशिन	पिस	१	९४९२०	०	०		०	१	९४९२०
११	हार्ड ड्राइभ	संख्या	२	२८०००	०	०		०	२	२८०००
१२	Network Video Recorder (NVR)	पिस	१	२६१०६	०	०		०	१	२६१०६
१३	Switch,Router Rack	पिस	४	४५०००	१	६५००		०	५	५१५००
१४	पानी फिल्टर	संख्या	९	९२७६१	१	३००००		०	१०	१२२७६१
१५	पन्चिङ्ग मेसिन	पिस		०	१	९०५०		०	१	९०५०
१६	चेक राइटर	संख्या	२	२	०	०		०	२	२
१७	स्टेज तथा पोडीयम	पिस	३	१४२६४०	०	०		०	३	१४२६४०
१८	हाजिर मेशिन	पिस	३	११६९९९	०	०		०	३	११६९९९
१९	उजुरी पेटिका	पिस	२	६११६	०	०		०	२	६११६
२०	भन्याङ	संख्या	२	७७४८९	०	०		०	२	७७४८९
२१	सूचना पाटी	संख्या	११	५५६५०	०	०		०	११	५५६५०
२२	ग्यास सिलिण्डर	संख्या	९	५८०८१	१	६१३५		०	१०	६४२१६
२३	ग्यास चुल्हो	संख्या	१	२५००	०	०		०	१	२५००
२४	तामोको गाभ्री	संख्या	१	१	०	०		०	१	१
२५	स्टान्ड	संख्या		०	११	५७०८१		०	११	५७०८१
२६	हिल टयाकी	संख्या	४	१६६२१	०	०		०	४	१६६२१

क्र.स.	जिन्सी सामानको नाम	एकाइ	गत वर्षको मौज्दात		चालु आ.व.मा दाखिला		निकास/हस्तान्तरण/लिलाम तथा मिन्हा		मौज्दात बोकी	
			परिमाण	जम्मा मूल्य रु.	परिमाण	जम्मा मूल्य रु.	परिमाण	जम्मा मूल्य रु.	परिमाण	जम्मा मूल्य रु.
२७	डेस्कटप कम्प्युटर	पिस	५३	३०७७४०३	११	७४९५००		०	६४	३८२६९०३
२८	ल्यापटप	पिस	१८	१०६२५५४	३	३३४०२६		०	२१	१३९६५८०
२९	प्रिन्टर	पिस	५९	१३७३०७९	११	३४१५६०		०	७०	१७४६३९
३०	प्रोजेक्टर	पिस	२	१०९६३०	०	०		०	२	१०९६३०
३१	प्रोजेक्टर स्क्रीन	LITRE	१	१८६००	०	०		०	१	१८६००
३२	डिजिटल डिस्प्ले बोर्ड	संख्या	३	९८५९२५	०	०		०	३	९८५९२५
३३	हिटार	पिस	३	५६५१	०	०		०	३	५६५१
३४	सिलिड पंखा	पिस	३१	७२२१४	६	१४४५०		०	३७	८६६६४
३५	एयर कन्डीसनर	पिस	४	३५९४००	०	०		०	४	३५९४००
३६	फ्रिज	पिस	४	११४५००	१	११४९६		०	५	२२५९९६
३७	भ्याकुम क्लिनर	पिस	६	७९६५९	०	०		०	६	७९६५९
३८	युपि एस	पिस	६	२४०००	०	०		०	६	२४०००
३९	ब्याट्री(Battery BDC)	पिस	५६	१३५१५५२	१०	३१०२४०		०	६६	१६६१७९२
४०	सोलार प्यानल	पिस		०	६	१६१४०८		०	६	१६१४०८
४१	बाल पंखा	संख्या	३४	१५०८९१	६	१९८००		०	४०	१७०६९१
४२	स्टेबिलाइजेर	पिस	४	२००१९९	०	०		०	४	२००१९९
४३	मिक्सचर	संख्या	१	४३५०	०	०		०	१	४३५०
४४	आइरन	संख्या	२	६०००	०	०		०	२	६०००
४५	इन्भर्टर	संख्या	१४	६२४७८१	१	१७५०००		०	१५	७९९७८१
४६	गिजर	संख्या	१	७५००	०	०		०	१	७५००
४७	डिजिटल तराजु	संख्या		०	१	६२००		०	१	६२००
४८	प्यानल बोर्ड	संख्या	१	१०५००	०	०		०	१	१०५००
४९	स्टेन्ड पंखा	संख्या	१०	३६७४५	०	०		०	१०	३६७४५
५०	Blower Machine/ब्लोवर मेशिन	संख्या	१	१९००	०	०		०	१	१९००
५१	मोटर(पानी तात्रे)	संख्या		०	१	१२५००		०	१	१२५००
५२	Mounting Structure	सेट		०	१	४०४००		०	१	४०४००
५३	राउटर	पिस	७	७३००	०	०		०	७	७३००
५४	साउन्ड सिष्टम	पिस	७	१३९५०१	०	०		०	७	१३९५०१
५५	मोबाइल	पिस	११	२२५६८३	३	८७९५६		०	१४	३१३६३९

क्र.स.	जिन्सी सामानको नाम	एकाइ	गत वर्षको मौज्दात		चालु आ.व.मा दाखिला		निकास/हस्तान्तरण/लिलाम तथा भिन्हा		मौज्दात बाँकी	
			परिमाण	जम्मा मूल्य रु.	परिमाण	जम्मा मूल्य रु.	परिमाण	जम्मा मूल्य रु.	परिमाण	जम्मा मूल्य रु.
५६	माइक	संख्या	२	१९५००	०	०		०	२	१९५००
५७	पोर्ट स्वीच	संख्या	२	९७३५	०	०		०	२	९७३५
५८	माइक	संख्या		०	३	१६०००		०	३	१६०००
५९	माइक स्टान्ड	संख्या		०	१	१७००		०	१	१७००
६०	Oxygen Cylinder	पिस	३	३३०००	०	०		०	३	३३०००
६१	Weight Machine	पिस	४२	१०००४१	१०	५२२१२		०	५२	१५२२५३
६२	BP SET	पिस	५२	२०८१४५	०	०		०	५२	२०८१४५
६३	थर्मल गन	संख्या	९	६९३०६	०	०		०	९	६९३०६
६४	Pulse Oximeter	संख्या	१०	३२०००	०	०		०	१०	३२०००
६५	X-ray Machine	संख्या	१	१८५००	०	०		०	१	१८५००
६६	Patient Bed	संख्या	२७	४२३०४६	०	०		०	२७	४२३०४६
६७	ECG Machine	संख्या	१	८९०००	०	०		०	१	८९०००
६८	Trolley (Medicine, dressing, others)	संख्या	५	८१७७४	०	०		०	५	८१७७४
६९	Wheelchair	संख्या	२	३१४००	०	०		०	२	३१४००
७०	Nebulizer Machine	संख्या	१२	४२०००	०	०		०	१२	४२०००
७१	Suction Machine	संख्या	२	४८५९०	०	०		०	२	४८५९०
७२	Dressing drum	संख्या	१७	३४३१०	०	०		०	१७	३४३१०
७३	Iv Stand/ आ भि स्टान्ड	संख्या	५	१२५००	०	०		०	५	१२५००
७४	Tray/ट्रे	संख्या	६	७९३८	०	०		०	६	७९३८
७५	Ambu Bag/एम्बु ब्याग	संख्या	७	१२९५०	०	०		०	७	१२९५०
७६	लिड स्प्रोन	संख्या	१	१२५००	०	०		०	१	१२५००
७७	X-ray Caste	संख्या	१	२८५००	०	०		०	१	२८५००
७८	माइक्रो पिपेट भेरियबल/Micro Pipete Variable	संख्या	२	५६००	०	०		०	२	५६००
७९	Otoscope	पिस	६	३३६००	०	०		०	६	३३६००
८०	Glucometer	पिस	२	३०००	०	०		०	२	३०००
८१	Fetal Doppler	पिस	४	३४४००	०	०		०	४	३४४००
८२	Examination Bed	पिस	१	९५००	०	०		०	१	९५००
८३	Chettle Forcep Jar	पिस	४	७४००	०	०		०	४	७४००
८४	Bed Side Screen	पिस	१	६७८०	०	०		०	१	६७८०

क्र.स.	जिन्सी सामानको नाम	एकाइ	गत वर्षको मौज्दात		चालु आ.व.मा दाखिला		निकास/हस्तान्तरण/लिलाम तथा भिन्हा		मौज्दात बाँकी	
			परिमाण	जम्मा मूल्य रु.	परिमाण	जम्मा मूल्य रु.	परिमाण	जम्मा मूल्य रु.	परिमाण	जम्मा मूल्य रु.
८५	Bed Side Locker	पिस	५	२२५००	०	०		०	५	२२५००
८६	Baby Warmer	पिस	२	१८००००	०	०		०	२	१८००००
८७	Kidney Tray	पिस	१०	९६२०	०	०		०	१०	९६२०
८८	Electronic Plaster cutter	पिस		०	१	१८१४२		०	१	१८१४२
८९	Suture set	पिस	१०	६२१५०	०	०		०	१०	६२१५०
९०	Implant set	पिस	१०	४२९४०	०	०		०	१०	४२९४०
९१	IUCD set	पिस	१३	५४५७०	०	०		०	१३	५४५७०
९२	Lead Glass	पिस	१	९०००	०	०		०	१	९०००
९३	Dressing Set(ड्रेसिङ सेट)	पिस	४४	१४३५२२	०	०		०	४४	१४३५२२
९४	फुट स्टेप (Footstep)	पिस	६	२६३००	०	०		०	६	२६३००
९५	अक्सिजन रेगुलेटर (Oxygen Regulator (Flow Meter)	संख्या	५	११०००	०	०		०	५	११०००
९६	Autoclave Machine	थान		०	५	६८०००		०	५	६८०००
९७	माइक्रोस्कोप	संख्या	२	२३००००	०	०		०	२	२३००००
९८	Centrifuge Machine	संख्या	२	१२५००	०	०		०	२	१२५००
९९	Inculator	संख्या	१	१९५००	०	०		०	१	१९५००
१००	Autoclave Machine	संख्या	१२	१७५५००	०	०		०	१२	१७५५००
१०१	ग्रेन्डर मेशिन	संख्या	१	४५००	०	०		०	१	४५००
१०२	अन्य प्रयोगशाला उपकरण	संख्या	८	३१८५०	०	०		०	८	३१८५०
१०३	हट एयर ओभन	संख्या	१	१९५००	०	०		०	१	१९५००
१०४	लिविङ नाइट्रोजन कन्टेनर	संख्या	१	५००००	०	०		०	१	५००००
१०५	Colorimeter	संख्या	१	१७५००	१	१८५००		०	२	३६०००
१०६	pH meter/पिएच मिटर	संख्या	१	५०००	०	०		०	१	५०००
१०७	Delivery Set/डेलिभरी सेट	संख्या	७	२५८०२	०	०		०	७	२५८०२
१०८	बरडिजो क्यासट्रेटर	संख्या	३	३	०	०		०	३	३
१०९	Blood Roller Mixture	पिस		०	१	२८५००		०	१	२८५००
११०	सिलाई मेशिन	संख्या	३	३	१२	१४४४२५	१२	१४४४२५	३	३
१११	टोटल स्टेशन	संख्या	१	४९९१७८	०	०		०	१	४९९१७८
११२	लेभल मेशिन	संख्या	१	१०७३५०	०	०		०	१	१०७३५०
११३	लेभलिङ स्टाफ	संख्या	२	१२२०४	०	०		०	२	१२२०४

क्र.स.	जिन्ती सामानको नाम	एकाइ	गत वर्षको मौज्दात		चालु आ.व.मा दाखिला		निकास/हस्तान्तरण/लिलाम तथा सिन्हा		मौज्दात बाँकी	
			परिमाण	जम्मा मूल्य रु.	परिमाण	जम्मा मूल्य रु.	परिमाण	जम्मा मूल्य रु.	परिमाण	जम्मा मूल्य रु.
११४	प्रिजम रड सेट	संख्या	२	८१३६०	०	०		०	२	८१३६०
११५	अल्टीमिटर	संख्या	३	३९०७०	०	०		०	३	३९०७०
११६	ठेला गाडा (wheelbarrow)	संख्या	२	८८०४	०	०		०	२	८८०४
११७	Abney level	संख्या	१	१४३००	०	०		०	१	१४३००
११८	घास काट्ने मेशीन	संख्या	१	८०००	०	०		०	१	८०००
११९	स्प्रे पम्प	संख्या	१	८०००	०	०		०	१	८०००
१२०	Burdizzo castetar	पिस	४	६२०००	०	०		०	४	६२०००
१२१	टेबुल	पिस	१२५	१९१५५००	३०	४७१४२३		०	१२५	२३८६९२३
१२२	कुर्चि	पिस	७१२	१७६९३२८	४०	४५०९२७		०	७५२	२२२०२५५
१२३	सोफासेट	पिस	३७	१२८०६३७	०	०		०	३७	१२८०६३७
१२४	स्टिल दराज	पिस	१२२	१४९४०७०	३४	४७६७५४		०	१५६	१९७०८२४
१२५	टि टेबल	संख्या	३४	१३०९६८	५	२९२०५		०	३९	१६०१७३
१२६	कम्प्युटर टेबल	संख्या	६	२३४१९	०	०		०	६	२३४१९
१२७	बेन्च	पिस	४२	४२	०	०		०	४२	४२
१२८	खाट पलड लोबेड	पिस	५२	३१७६६६	८	६९०२७	८	६९०२७	५२	३१७६६६
१२९	न्याक	पिस		०	२	१७७००		०	२	१७७००
१३०	इस्टुल	संख्या	१०	१०	२	२६५५		०	१२	२६६५
१३१	काठको दराज	संख्या	१८	३४२६९७	१	२९७३५		०	१९	३७२४३२
१३२	स्टील दराज	संख्या	२	२६५४९	०	०		०	२	२६५४९
१३३	वाकस	संख्या	११	१५१०	०	०		०	११	१५१०
१३४	डाइनिङ टेबुल	संख्या	४	६८८१५	०	०		०	४	६८८१५
१३५	किचेन रयाक/Kitchen rack	संख्या	१	४८६७	०	०		०	१	४८६७
१३६	मिटिङ टेबुल	संख्या	१	३७२६७४	०	०		०	१	३७२६७४
१३७	थ्रिसिटर(Three Seater)	पिस	२	२२३००	०	०		०	२	२२३००
१३८	साईड टेबल	पिस	१	६३७२	०	०		०	१	६३७२
जम्मा रु.				४२७८६०२२		४४८१८४७		२१३४५१		४७०५४४१८

वार्षिक मौज्जात विवरण (४०७)
आर्थिक वर्ष २०७८/०७९

क्र.स.	जिन्सी सामानको नाम	एकाइ	गत वर्षको मौज्जात		चालु आ.व.मा दाखिला		निकास/हस्तान्तरण/लिलाम तथा भिन्हा		मौज्जात बाँकी	
			परिमाण	जम्मा मूल्य रु.	परिमाण	जम्मा मूल्य रु.	परिमाण	जम्मा मूल्य रु.	परिमाण	जम्मा मूल्य रु.
१३९	कम्प्युटर माउस	पिस	१८	५९२६	१५	४९०५	३३	१०८३०		०
१४०	एक्सटेन्सन कर्ड	पिस		०	१	७०००	१	७०००		०
१४१	माउस प्याड	पिस	५	११२५	०	०	५	११२५		०
१४२	कि बोर्ड	पिस	१५	७२१६	१३	११६८१	२३	१४११९	५	४७७९
१४३	पेन ड्राइभ	पिस	२६	२८२५०	५४	६५०५०	७६	८७९००	४	५४००
१४४	केबल(कम्प्युटर उपकरणहरुको)	पिस	६	१५९३	६९	६२११	७२	५४५३	३	२३५०
१४५	एक्सटरनल हार्डडिस्क	पिस	२	१५५७५	७	५५०२३	९	७०५९८		०
१४६	यु एस वि केबुल	पिस	२	४४२	३	१०५०	५	१४९२		०
१४७	बल्ब, ट्युबलाइट	संख्या	३३	११२००	७१	२९७३५	१०४	४०९३५		०
१४८	घडी	संख्या	३	२१५०	२	११००	५	३२५०		०
१४९	राउटर	पिस	१	७५००	१	४०००	२	११५००		०
१५०	स्पीकर	संख्या		०	२	६८५०	२	६८५०		०
१५१	मिटर बक्स	संख्या	१	३५०	०	०	१	३५०		०
१५२	MCB	संख्या	१०	३१००	३	१५५०	१३	४४५०		०
१५३	ईलेक्ट्रिक कितली	संख्या	६	६२५०	०	०	६	६२५०		०
१५४	एडप्टर	संख्या	५	७७७९	२	२०५०	७	९८२९		०
१५५	नेटवर्किङ स्वीच	संख्या	६	१७२३५	१	१५९३	७	१८८२७		०
१५६	बिजुलीको तार	संख्या	७४	१०९७९०	१००५.५	९८२७३	१०७९.५	२०८०६३		०
१५७	बल्ब होल्डर	संख्या		०	७	३२०	७	३२०		०
१५८	टेलिफोन तार	संख्या		०	६५	१३६५	६५	१३६५		०
१५९	ईलेक्ट्रिक थर्मस	संख्या		०	१	७२५	१	७२५		०
१६०	पावर सेकेट	संख्या	२	१३००	२९	१२९०५	३१	१४२०५		०
१६१	एन्टीभाइरस	संख्या	२	१६००	४९	७३५००	५१	७५१००		०
१६२	ड्रम(प्रिन्टर,फोटोकपी मेशिन)	संख्या		०	२१	१३८१७	२१	१३८१७		०
१६३	प्यानल लाइट	संख्या	१०	५५००	०	०	१०	५५००		०
१६४	श्री-पिन टप	संख्या		०	२	१८०	२	१८०		०

क्र.स.	जिन्सी सामानको नाम	एकाइ	गत वर्षको मौज्दात		चालु आ.व.मा दाखिला		निकास/हस्तान्तरण/लिलाम तथा मिन्हा		मौज्दात बाँकी	
			परिमाण	जम्मा मूल्य रु.	परिमाण	जम्मा मूल्य रु.	परिमाण	जम्मा मूल्य रु.	परिमाण	जम्मा मूल्य रु.
१६५	मल्टीप्लग	संख्या	५३	६६४७३	५७	६५७५८	१०४	१२१६१२	६	१०६१९
१६६	लिष्टि	संख्या	११	१०२५	४०	२२७०	५१	३२९५		०
१६७	स्विच(Switch)	पिस		०	१२	६७६३	१०	१६३०	२	५१३३
१६८	वाईर कटर(Wire Cutter)	पिस	२	३०००	०	०	२	३०००		०
१६९	पिभि सी टेप	पिस		०	६	१५०	६	१५०		०
१७०	केबुल क्लिप	पिस		०	९	८४०	९	८४०		०
१७१	RAM	पिस		०	१	२५००	१	२५००		०
१७२	Networking Cable(नेटवर्किङ केबल)	संख्या	२८३	३१६७०	०	०	२८३	३१६७०		०
१७३	स्विच बोर्ड	पिस	१	९०	०	०	१	९०		०
१७४	HDMI Cable(एच डि एम आइ केबल)	पिस		०	३	२१००	३	२१००		०
१७५	Network Adapter(नेटवर्क एडप्टर)	पिस		०	२	११०००	२	११०००		०
१७६	Laptop Keyboard(ल्यापटप किबोर्ड)	पिस		०	३	७६००	३	७६००		०
१७७	Antivirus(एन्टिभाइरस)	संख्या	११	२९२००	०	०	११	२९२००		०
१७८	Street Light(सडक बत्ती)	पिस	१७२	६५२७४०	८५	३२३४२५	२५७	९७९७५		०
१७९	प्वाईन्टर(Pointer)	पिस		०	१	६५००		०	१	६५००
१८०	SSD(एस एस डी)	पिस		०	३	१३१५२	३	१३१५२		०
१८१	Harddisk(हार्डडिस्क)	पिस	१	१९९१२	०	०	१	१९९१२		०
१८२	आर.जे. ४५ (RJ ४५)	पिस	१	१५००	०	०	१	१५००		०
१८३	वाल माउन्ट(Wall Mount)	सेट		०	२	१२००		०	२	१२००
१८४	एलईडी चोक(LED Chock)	संख्या		०	४	३४००	४	३४००		०
१८५	कलर इन्क(Colour Ink)	सेट	४	६३२०	६	१०८००	४	६३२०	६	१०८००
१८६	इलेक्ट्रिक जग	पिस		०	२	३१००	२	३१००		०
१८७	पन्चिङ मैशिन	पिस	३७	९९२९	३०	१०५००	५७	१६९२९	१०	३५००
१८८	टोनर	पिस	३१	४४४०४	२५	८७५००	४८	१०३९०४	८	२८०००
१८९	फोटोकपी पेपर	रिम	४९८	२८१२७८	६२०	४०५२३२	१०३८	६२६५१०	८०	६००००
१९०	पाइलेट पेन	पिस	२०७	४६५६७	६८७	१०६९१४	८०९	१४२००६	८५	११४७५
१९१	रजिष्टर	पिस	२७८	४०५७७	३१४	७०३००	५०७	९३३४७	८५	१७५३०
१९२	स्टापलर	पिस	११९	९६४२	११४	१७८५०	२००	२३११२	३३	४३८०
१९३	स्टीचपिन	पिस	२०९	३९९२	४१	८५४०	२२५	११५५२	२५	९८०

क्र.स.	जिन्सी सामानको नाम	एकाइ	गत वर्षको मौज्दात		चालु आ.व.मा दाखिला		निकास/हस्तान्तरण/लिलाम तथा मिन्हा		मौज्दात बाँकी	
			परिमाण	जम्मा मूल्य रु.	परिमाण	जम्मा मूल्य रु.	परिमाण	जम्मा मूल्य रु.	परिमाण	जम्मा मूल्य रु.
१९४	साइन पेन	पिस	७	९७५	०	०	७	९७५		०
१९५	स्केल	पिस	७१	२७८०	५४	२७००	११३	४८३०	१२	६५०
१९६	स्ट्याम्प प्याड	पिस	८४	८००४	५२	५२००	१११	१०७०४	२५	२५००
१९७	लेटर प्याड	पिस	१९०	५७०३०	१६७	७३८००	३१८	१०७४३०	३९	२३४००
१९८	बोर्ड मार्कर	पिस	९१	२३८७	६०	३०००	१२३	३९८७	२८	१४००
१९९	इरेजर	पिस	१८	९०	३६	१८०	५४	२७०		०
२००	इन्डेक्स फाइल	पिस	३६७	८७५१७	३५०	८७५००	५९४	१४४२६७	१२३	३०७५०
२०१	स्पाइरल नोटबुक	पिस	४२	४२	३०	५२५०	५८	२८४२	१४	२४५०
२०२	पेपर कटर	पिस	६	६	०	०	६	६		०
२०३	डायरी	पिस	२७६	११६४३१	३६१	२१६६५०	५७०	३०९५३१	६७	२३५५०
२०४	डटपेन	पिस	६५२	४७६७२	४३५३	८७०६०	४५६३	१२५८९२	४४२	८८४०
२०५	टिपेक्स	पिस	७०	३१८५	९६	७७४०	१४७	९५००	१९	१४२५
२०६	खाम	पिस	२५०१	७९०१	३३५०	१४१५०	५२०१	१८८०१	६५०	३२५०
२०७	ग्लुटिक	पिस	२३४	२१३१८	१८०	१८०००	३४२	३२११८	७२	७२००
२०८	टेप	पिस	३७	३८०५	५९	६८५०	८१	८९४५	१५	१७५०
२०९	क्लीप	पिस	५	९००	१	२००	५	९२०	१	१८०
२१०	क्लीप पिन	पिस	५	३७५	०	०	५	३७५		०
२११	कैची	पिस	८५	४९१९	२०	३०००	९८	६८६९	७	१०५०
२१२	कलर पेपर	पिस		०	१५	७५००	७	३५००	८	४०००
२१३	कपडा	मीटर	४०	७६००	६.६	१०४०	४६.६	८६४०		०
२१४	नगदी रसिद	पिस	१०१५०	६००००	१७२	२०६४०	७५२०	६८६४०	२८०२	१२०००
२१५	माई क्लियर व्याग	पिस	७५	३९७५	११०	६०५०	१८५	१००२५		०
२१६	कासामु फारम	पिस	६	६०००	१०४	४७००	११०	१०७००		०
२१७	दर्ता चलांनी किताब	पिस	४८	४८	२०	९६००	६८	९६४८		०
२१८	ब्रोसर पम्प्लेट	पिस		०	६०००	९२५००	६०००	९२५००		०
२१९	मलेप फारमहरु	पिस	१०५	१९६०७	०	०	१०५	१९६०७		०
२२०	फलेक्स	पिस	९७	३३६६००	३८	४६१४०	१३५	३८२७४०		०
२२१	फाइल तुना	पिस		०	२०	२०००	१७	१७००	३	३००
२२२	रेकर्ड फाइल	संख्या	५३५५	८५०५५	१५८०	२४२००	६४२४	१०१५९०	५११	७६६५

क्र.स.	जिन्सी सामानको नाम	एकाइ	गत वर्षको मौज्दात		चालु आ.व.मा दाखिला		निकास/हस्तान्तरण/लिलाम तथा सिन्हा		मौज्दात बाँकी	
			परिमाण	जम्मा मूल्य रु.	परिमाण	जम्मा मूल्य रु.	परिमाण	जम्मा मूल्य रु.	परिमाण	जम्मा मूल्य रु.
२२३	मार्कर पेन	पिस		०	१३५	५८२५	११८	५१४५	१७	६८०
२२४	जेल पेन	संख्या	३६२	१२३४२	८४०	४२०००	१०८२	४८३४२	१२०	६०००
२२५	खर्च भएर जाने/नजाने खाता	संख्या	४३	२२४१५	१	९५०	४३	२२४१५	१	९५०
२२६	भ्रमण विल	संख्या		०	५२	१०४००	५२	१०४००		०
२२७	पेन्सिल	संख्या	२७	३६००	१७३	३६६०	२००	७३६०		०
२२८	कर्मचारी परिचय पत्र	संख्या	१३७	२७४००	१३९	४१७००	२७६	६९१००		०
२२९	कार्वन पेपर	संख्या	१९	६००७	२४	१२०००	४०	१६५०७	३	१५००
२३०	अन्य छपाइ सामान	संख्या	३७१३	९७७४५	२६	५२००	३३०२	१०२५०८	४३७	४३७
२३१	रिड् फाइल	संख्या	३५	७८७५	८०	१८०००	८५	१९१२५	३०	६७४०
२३२	निर्देशिका	संख्या	२८५	८३२२५	०	०	२८५	८३२२५		०
२३३	ट्रान्सपरेन्सी पेपर	संख्या	१	१	०	०	१	१		०
२३४	हाईलाइटर	संख्या	१२१	८७२१	९०	७२००	१७८	१३२६६	३३	२६५५
२३५	नेपाली कागज	संख्या	५०६१	११५०४१	५२५०	३३७५००	१०१९३	३४४२९१	११८	१०८२५०
२३६	घर बाटो प्रमाणीत किताब	संख्या	४६	६२७१	०	०	४६	६२७१		०
२३७	चार किल्ला प्रमाणीत किताब	संख्या	३९	५०१९	०	०	३९	५०१९		०
२३८	पेन्सिल कटर	संख्या	१८	९०	३६	१८०	५४	२७०		०
२३९	कोब्रा फाईल	संख्या	९८३	९८३	०	०	९८३	९८३		०
२४०	परमानेन्ट मार्कर	संख्या	३६	१९४४०	४०८	१८६६०	३४१	३३३८५	१०३	४७१५
२४१	बक्स फाइल	संख्या	१०	१२५००	१०	१२५००	२०	२५०००		०
२४२	आल्पिन	संख्या	१०	२५०	०	०	१०	२५०		०
२४३	छाप(कार्यालय,कर्मचारी)	संख्या	१६९	६७०००	२२१	६९४९०	३९०	१३६४९०		०
२४४	गम(लिस्सा)	संख्या	५	११२५	०	०	५	११२५		०
२४५	मोठ बाइन्डिड	संख्या		०	७५	३७५०	७५	३७५०		०
२४६	सम्पत्ति विवरण फारम	संख्या	५	५०००	३	३०००	८	८०००		०
२४७	स्वास्थ्य परीक्षण प्रतिवेदन	संख्या		०	१०००	४०००	१०००	४०००		०
२४८	टोनर रिफिल/Toner Refill	संख्या		०	६०	२८२५०	६०	२८२५०		०
२४९	बाइन्डिड टेप(Banding Tape)	संख्या	४२	३६९२	०	०	३५	२७७२	७	८४०
२५०	पेन होल्डर	संख्या	१०	६५००	४३	३२७५०	४३	२९७५०	१०	९५००
२५१	स्थानीय तहमा प्रयोग हुने फारम	संख्या	२००	८९५००	०	०	१९२	८१५००	८	८०००

क्र.स.	जिन्सी सामानको नाम	एकाइ	गत वर्षको मौज्दात		चालु आ.व.मा दाखिला		निकास/हस्तान्तरण/लिलाम तथा भिन्हा		मौज्दात बाँकी	
			परिमाण	जम्मा मूल्य रु.	परिमाण	जम्मा मूल्य रु.	परिमाण	जम्मा मूल्य रु.	परिमाण	जम्मा मूल्य रु.
२५२	व्यानर	संख्या	३	४१००	५	१३५००	८	१७६००		०
२५३	बाइन्डिङ कभर सिट	संख्या	५	५	२०	१००००	१८	६५०५	७	३५००
२५४	किताब छपाइ	संख्या		०	४२	६७५०		०	४२	६७५०
२५५	पुस पिन	संख्या	९	६७५	५५	४१२५	५०	३७५०	१४	१०५०
२५६	पेपर क्लीप	संख्या	५८	४१६८	४४७	६२२५	४८९	८४५८	१६	१९३५
२५७	डोर हाजिरी फारम	संख्या	२०	१६०००	४०	२६०००	६०	४२०००		०
२५८	हाजिरी रजिस्टर	पिस	२७	१५२५५	२८	२३८००	५२	३६५०५	३	२५५०
२५९	प्रमाण पत्र	पिस	३२०	१६८०००	२०१	६४५९८	५२१	२३२५९८		०
२६०	स्टिकर	पिस	१००	१००००	२७०४	१६४६००	२८०४	१७४६००		०
२६१	सम्मान पत्र	पिस	६	७२००	०	०	६	७२००		०
२६२	Sticky Note(स्टिकी नोट)	पिस	२४	१८००	०	०	२४	१८००		०
२६३	रबर ब्याण्ड	पिस		०	५	३७५०	३	२२५०	२	१५००
२६४	कार्टेज(Cartage)	पिस		०	५४	८९०९२	२९	४५७२९	२५	४३३६३
२६५	प्रतिवेदन पुस्तक	पिस		०	१५१	१८१५५०	१३१	१५७५५०	२०	२४०००
२६६	प्रवेश शुल्क टिकट	प्याड		०	५००	४०००	५००	४०००		०
२६७	वार्षिक कार्यक्रम पुस्तिका छपाई	पिस	४००	१६००००	४००	१९२०००	७५५	३३०४००	४५	२१६००
२६८	परिचय पत्र डोरी	पिस		०	१५	३०००	१५	३०००		०
२६९	फोटो पेपर	रिम	४०००	१२०००	०	०	४०००	१२०००		०
२७०	अनुसूची	संख्या	१४५	३३०५५	१९१	१०९४००	३१८	१२४४५५	१८	१८०००
२७१	इजाजत पत्र	संख्या	५०	१००००	०	०	५०	१००००		०
२७२	निवेदन फारम	संख्या	७००	३५००	५०	१७५००	७५०	२१०००		०
२७३	फारम छपाई	संख्या		०	१९०	१०८२००	१९०	१०८२००		०
२७४	प्रिन्ट/फोटोकपी	संख्या	६३४६	५५०४५	१८२१९	१५४२८८	२४५६५	२०९३३३		०
२७५	पुस्तक/किताब	पिस	४२	२५३८७	६७१	४२२१९४	४४५	२८९९३३	२६८	१५७६४८
२७६	माग फारम	प्याड	८	८	५५	११०००	५७	९८०८	६	१२००
२७७	कोब्रा फाइल	पिस		०	४७०	१६४५०	४३९	१५३६५	३१	१०८५
२७८	कानून किताब	गोटा		०	११७	४९०५०	१८	५१०५	९९	४३९४५
२७९	स्वास्थ्य सेवा कार्ड	गोटा		०	११००	७००००	११००	७००००		०
२८०	कपसेट	पिस	८	५२०	०	०	८	५२०		०

क्र.स.	जिन्सी सामानको नाम	एकाइ	गत वर्षको मौज्दात		चालु आ.व.मा दाखिला		निकास/हस्तान्तरण/लिलाम तथा मिन्हा		मौज्दात बीकी	
			परिमाण	जम्मा मूल्य रु.	परिमाण	जम्मा मूल्य रु.	परिमाण	जम्मा मूल्य रु.	परिमाण	जम्मा मूल्य रु.
२८१	कोलिन	पिस	९१	९५४१	१००	१९०००	१६६	२३७९१	२५	४७५०
२८२	साबुन	पिस	२४७	३६७२	९४२	३६२५५	११४०	७०५१७	४९	२४५०
२८३	डसना	पिस	५	११९६५	१	१३००	६	१३२६५		०
२८४	जग	पिस	३२	२९२२	३६	३४८०	६८	६४०२		०
२८५	गिलास	पिस	१६	४२६५	८	८२०	२४	५०८५		०
२८६	फिनेल	पिस	१३	१३	०	०	१३	१३		०
२८७	ओडोनिल	पिस	२८	४०००	२१६	३२४००	२२७	३३८५०	१७	२५५०
२८८	बाल्टीन	पिस	८	३८५०	२४	१०८००	३२	१४६५०		०
२८९	बोतल	पिस	१	१२०	०	०	१	१२०		०
२९०	हर्पिक	पिस	१८८	३३४४१	२४९	४७३१०	४००	७३७२१	३७	७०३०
२९१	सरफ	पिस	१३०	१७२५०	१७३	२५९५०	३०३	४३२००		०
२९२	डस्टबिन	पिस	९३	६५३८५	०	०	९३	६५३८५		०
२९३	थर्मस	पिस	१	८५०	२	२३००	३	३१५०		०
२९४	कुकर	संख्या	५	५९५५	१	१४७५	५	५९५५	१	१४७५
२९५	कराइ	पिस	३	१४१२	०	०	३	१४१२		०
२९६	प्लेट	पिस	७	१२७९	२	२००	९	१४७९		०
२९७	बाल्टी	पिस	२२	८१४५	०	०	२२	८१४५		०
२९८	थाल	पिस	४.२६	९३९०	०	०	४.२६	९३९०		०
२९९	पन्जा	पिस	१०	१५०६७	०	०	१०	१५०६७		०
३००	खुर्पा,चक्कु	संख्या	४	५४५	०	०	४	५४५		०
३०१	डाडुपन्यु	संख्या	६	६९०	०	०	६	६९०		०
३०२	वेगन स्पे	संख्या	२३	३१६६	४४	१९८००	६१	२०९६६	६	२७००
३०३	सिरक/तन्ना/बलाङ्केट	पिस	१६	३६३९७	१०	२७९५२	१८	४३२९७	८	२१०५२
३०४	बाट	पिस	१९	७६६०	२८	१२६००	४७	२०२६०		०
३०५	खुर्पा,हसिया	पिस	१०	४३३८	०	०	१०	४३३८		०
३०६	तावा	पिस	१	३९०	०	०	१	३९०		०
३०७	फ्राइविन	संख्या	२	१८००	०	०	२	१८००		०
३०८	ब्रस	संख्या	४३	५८१९	५५	१२३४५	८७	१५६८९	११	२४७५
३०९	चम्चा	संख्या	१२	३००	२	५०	१४	३५०		०

क्र.स.	जिन्सी सामानको नाम	एकाइ	गत वर्षको मौज्दात		चालु आ.व.मा दाखिला		निकास/हस्तान्तरण/लिलाम तथा मिन्हा		मौज्दात बाँकी	
			परिमाण	जम्मा मूल्य रु.	परिमाण	जम्मा मूल्य रु.	परिमाण	जम्मा मूल्य रु.	परिमाण	जम्मा मूल्य रु.
३१०	कचौरा	संख्या	१६.३	२३००	३	२७५	१९.३	२५७५		०
३११	बेलना चौकी	संख्या	१	३९०	०	०	१	३९०		०
३१२	ट्रे	संख्या		०	२	१३००		०	२	१३००
३१३	मेट्रेस	संख्या		०	१	१८०००		०	१	१८०००
३१४	अन्य भाडाकुडा	संख्या	४	४८०	१	२५०	५	७३०		०
३१५	चपिड बोर्ड	संख्या	३	९४५	०	०	३	९४५		०
३१६	कुचो/खरेटो	संख्या	१००	१०३४५	१८४	२३६००	२८४	३३९४५		०
३१७	हान्डवास	संख्या	१२३	२००५९	२३०	५१७५०	३२४	६५२८४	२९	६५२५
३१८	प्लाष्टिकको कुर्चि	संख्या	४०	२५१२०	०	०	४०	२५१२०		०
३१९	डिब्बा	संख्या	४	६९०	०	०	४	६९०		०
३२०	ताम्बे	संख्या	१	२१०	१	३३५	२	५४५		०
३२१	बिया छान्ने जाली	संख्या	१	७५	०	०	१	७५		०
३२२	झुल	संख्या	५	८५६६	०	०	५	८५६६		०
३२३	टाबेल	संख्या	९	४९११	४५	४०३०२	५४	४५२१३		०
३२४	पट स्टेन्ड	संख्या	३	१०४०	३	३९०	६	१४३०		०
३२५	रेगुलेटर	संख्या		०	२	५००	२	५००		०
३२६	दिउरी	संख्या	१.२६	६०६	०	०	१.२६	६०६		०
३२७	जार सेट (प्लास्टिक काे पानी जार)	संख्या	१	९५०	१०	९००	११	१८५०		०
३२८	करुवा	पिस	६	७५००	६	४७०७५	१२	५४५७५		०
३२९	पि फर्म	पिस		०	६	७९६	६	७९६		०
३३०	डस्ट पिकर(Dust Picker)	पिस	२९	१५२०	०	०	२९	१५२०		०
३३१	Utility Gloves	पिस		०	१२०	१११७२	१२०	१११७२		०
३३२	Electric किल्लीको रड	पिस		०	१	२७५	१	२७५		०
३३३	कोरा कपडा	मीटर	११६	२७३००	०	०	११६	२७३००		०
३३४	सिरानी(Pailo)	पिस	३२	१६६५४	६	२९६०	३८	१९६१४		०
३३५	टोकरी	पिस	१	२५०	०	०	१	२५०		०
३३६	ग्याँस सिलिण्डर रिफिल	संख्या		०	७	१०८००	७	१०८००		०
३३७	स्याम्पु(Sampoo)	लिट्र		०	१	४५०	१	४५०		०
३३८	पोछा	संख्या	४०	२८३२०	७६	५६५८०	१०९	७९६५०	७	५२५०

क्र.सं.	जिन्सी सामानको नाम	एकाइ	गत वर्षको मौज्दात		चालु आ.व.मा दाखिला		निकास/हस्तान्तरण/लिलाम तथा मिन्हा		मौज्दात बोकी	
			परिमाण	जम्मा मूल्य रु.	परिमाण	जम्मा मूल्य रु.	परिमाण	जम्मा मूल्य रु.	परिमाण	जम्मा मूल्य रु.
३३९	कितली	संख्या		०	१	२३१०	१	२३१०		०
३४०	रेनकोट	पिस	१८	७३३५३	१५	६३६७४	३३	१३७०२७		०
३४१	व्याग(झोला)	पिस	७६	१७९२८८	१४३	३३०८५८	२१९	५१०१४७		०
३४२	छाता	पिस	१	४६०	१	५१०	२	९७०		०
३४३	त्रिपाल	पिस	५	९८२१	७	१६७०४	१२	२६५२५		०
३४४	ताल्पा	पिस	३७	६४५६	८८	३०७२०	१०५	२९६७६	२०	७५००
३४५	क्याल्कुलेटर(Calculator)	पिस	३८	३६१००	६२	५८९००	८५	८०७५०	१५	१४२५०
३४६	हेलमेट	संख्या	३	७४९७	५	१२४३६	५	१३२९७	३	६६३६
३४७	सिम कार्ड	संख्या		०	१	१००	१	१००		०
३४८	डोरी	मीटर	१५.९६	२७८०	११.१२	२०२२४	२६.०८	४४२०	१	१८५८४
३४९	ढाका टोपी	संख्या		०	६	४३००	६	४३००		०
३५०	राष्ट्रिय झन्डा	संख्या	१	९५०	३४	३०५००	३५	३१४५०		०
३५१	डोरम्याट	संख्या	९	४९११	४	७०८०	१३	११९९१		०
३५२	मैनवती	संख्या	१	३००	१	३००	२	६००		०
३५३	डिस्टिल वाटर	लितर		०	१००	३५००	८०	२८००	२०	७००
३५४	टर्च लाइट	संख्या		०	१२	१०५००	१२	१०५००		०
३५५	होडिङ बोर्ड	संख्या		०	६	३९२००	६	३९२००		०
३५६	पर्दा	संख्या	६६	१२१०००	२०	३८०६०	८६	१५९०६१		०
३५७	कार्पेट	संख्या	२०५	१८८०९१	७४.६६	४२१२२	२७९.६६	२३०२१२		०
३५८	नेम प्लेट	संख्या	१५	१७६००	२९	३३०००	४४	५०६००		०
३५९	अन्य मालसामान	संख्या	६८	६६८६०	९	७४००	७७	७४२६०		०
३६०	भलिवल	संख्या		०	११	२९२०५	११	२९२०५		०
३६१	नेट(भलिवल तथा अन्य)	संख्या		०	२१	१३००९१	२१	१३००९१		०
३६२	गमबुट/Gum Boots	संख्या	९६	४०४४०	०	०	९६	४०४४०		०
३६३	पुजाको सामग्री	संख्या		०	२५	५४००	२५	५४००		०
३६४	निशान छाप	संख्या	१	२५००	०	०	१	२५००		०
३६५	मट्टितेल	लितर	५	५००	०	०	५	५००		०
३६६	फोटो फ्रेम	संख्या	२०	६९५५०	१	१५००	२१	७१०५०		०
३६७	खादा	संख्या	५०	२५००	१८८	९३००	२३८	११८००		०

क्र.स.	जिन्सी सामानको नाम	एकाइ	गत वर्षको मौज्दात		चालु आ.व.मा दाखिला		निकास/हस्तान्तरण/लिलाम तथा मिन्हा		मौज्दात बाँकी	
			परिमाण	जम्मा मूल्य रु.	परिमाण	जम्मा मूल्य रु.	परिमाण	जम्मा मूल्य रु.	परिमाण	जम्मा मूल्य रु.
३६८	हेडगर(काठ, फलामको)	संख्या	४	४५१३	०	०	४	४५१३		०
३६९	नेपालको नक्सा	संख्या		०	२	१७०००		०	२	१७०००
३७०	ब्याट्री	संख्या	८	२१८०	१६७	६२९०	१६५	७४५०	१०	१०२०
३७१	दोसल्ला	पिस	४	२०००	८	७६००	१२	९६००		०
३७२	मेजरिड टेप	पिस		०	१५	२२५	१५	२२५		०
३७३	बडि कभर(गाडीको)	पिस	४८७.७२	९८७	०	०	४८७.७२	९८७		०
३७४	तकमा/मेडल	पिस		०	८४	२२४२८	८४	२२४२८		०
३७५	टयाकसुट(Tracksuit)	पिस		०	२२	४७२४६	२२	४७२४६		०
३७६	टोपी	पिस	८	१४१५९	२	२२००	१०	१६३५९		०
३७७	सिन्ही	पिस	१	१२०	०	०	१	१२०		०
३७८	लोगो/व्याच	पिस		०	१८०	२५२००	१८०	२५२००		०
३७९	सिरक/बल्योकेट खोल	पिस	५	६९०३	१	१५००	६	८४०३		०
३८०	मायाको चिनो	संख्या		०	१२	२५६३०	१२	२५६३०		०
३८१	प्लाष्टिक झोला	के.जी.	२६.६	७६६२	३२.१४	१६८२८	५४.७४	२१४९०	४	३०००
३८२	बट्टा	संख्या		०	४	४४०	४	४४०		०
३८३	फूल/गुच्छा/माला/बुक्के	संख्या		०	१६४	१७५३५	१६४	१७५३५		०
३८४	रङ्ग(अविर)	प्याकेट		०	१	५०	१	५०		०
३८५	पदको पाईप	पिस	४३	५१६०	०	०	४३	५१६०		०
३८६	पर्दा सपोर्ट	संख्या	११७	३७७०	०	०	११७	३७७०		०
३८७	रिबन(Ribbon)	मीटर	४	१२००	१	३०	५	१२३०		०
३८८	रिचार्ज कार्ड(Recharge Card)	संख्या		०	१	५४००	१	५४००		०
३८९	जर्सी	संख्या		०	३८	५७२५०	३८	५७२५०		०
३९०	मास्क	संख्या	१२०	१२०००	०	०	१२०	१२०००		०
३९१	थर्मल गन	संख्या	६	१२०००	०	०	६	१२०००		०
३९२	BP Set	संख्या		०	२७	८२२४२	२७	८२२४२		०
३९३	Povidone iodine	संख्या		०	१२	१५००	१२	१५००		०
३९४	Apron/एप्रोन	संख्या		०	२०	७५००	२०	७५००		०
३९५	Creatine	संख्या	१	११५०	०	०	१	११५०		०
३९६	VDRL Strip	संख्या	१००	१२००	०	०	१००	१२००		०

क्र.स.	जिन्सी सामानको नाम	एकाइ	गत वर्षको मौज्दात		चालु आ.व.मा दाखिला		निकास/हस्तान्तरण/लिलाम तथा मिन्हा		मौज्दात बाँकी	
			परिमाण	जम्मा मूल्य रु.	परिमाण	जम्मा मूल्य रु.	परिमाण	जम्मा मूल्य रु.	परिमाण	जम्मा मूल्य रु.
३९७	Dimond Pencil	संख्या	२	७००	०	०	२	७००		०
३९८	Adhesive tape	संख्या	३०	४२००	०	०	३०	४२००		०
३९९	Surgicala Gloves	पिस	२५०	२५०००	०	०	२५०	२५०००		०
४००	Disposable Syringe	पिस	१५	५३६०	११	५९५०	२६	११३१०		०
४०१	Catgut	प्याकेट		०	५०	३९८२३	५०	३९८२३		०
४०२	Surgical Blade	पिस	१२	६६००	२०	९११५	३२	१५७५५		०
४०३	Rubber Catheter	पिस	६०	१८००	०	०	६०	१८००		०
४०४	Chlorine Powder	प्याकेट		०	४०	१६००	४०	१६००		०
४०५	Dressing set	सेट	१३	९१००	०	०	१३	९१००		०
४०६	Sanitary Pad(स्यानिटरी प्याड)	प्याकेट	२५०००	६३८०००	०	०	२५०००	६३८०००		०
४०७	Needle (निडल)	पिस	२१	२७३०	०	०	२१	२७३०		०
४०८	Tuning Fork	सेट		०	१	४५०	१	४५०		०
४०९	X-Ray Film	पिस	९	४८१००	०	०	९	४८१००		०
४१०	Tray Instrument Cover	पिस		०	१२	२७००	१२	२७००		०
४११	Forceps/फोर्सेप	पिस	३	१७२५	५२	२४८७३	५५	२६५९८		०
४१२	Sponge Holder	पिस	१०	५००	०	०	१०	५००		०
४१३	Suture cutting scissor	पिस	४४	२२६००	५	१५७०	४९	२४१७०		०
४१४	Autoscope	पिस	१३	३२५०	०	०	१३	३२५०		०
४१५	Pregnancy Test Kit	पिस		०	४००	६०००	४००	६०००		०
४१६	Folys catheter	पिस		०	१२	७२०	१२	७२०		०
४१७	Distilled water	भाइल(vial)	५	१५००	०	०	५	१५००		०
४१८	Plain catheter	पिस		०	६०	२१२४	६०	२१२४		०
४१९	Cord Clamp	पिस	१५०	२२५०	२००	२३०१	३५०	४५५१		०
४२०	Examination Gloves	सेट		०	१२	६३६०	१२	६३६०		०
४२१	Hydrogen Peroxide	बोतल		०	२५	२५००	२५	२५००		०
४२२	Plain Catheter	पिस	२४	४८०	०	०	२४	४८०		०
४२३	Suction Tube	पिस	५	१२५००	९५	३३२५	१००	१५८२५		०
४२४	USG Gelly	लिटर	१५	१८७५	३५	५२५०	५०	७१२५		०
४२५	Macintosh	मीटर	१८	४५००	०	०	१८	४५००		०

क्र.स.	जिन्सी सामानको नाम	एकाइ	गत वर्षको मौज्दात		चालु आ.व.मा दाखिला		निकास/हस्तान्तरण/लिलाम तथा सिन्हा		मौज्दात बाँकी	
			परिमाण	जम्मा मूल्य रु.	परिमाण	जम्मा मूल्य रु.	परिमाण	जम्मा मूल्य रु.	परिमाण	जम्मा मूल्य रु.
४२६	Fetal Doppler	पिस		०	१२	१५००	१२	१५००		०
४२७	Artery Forcep	पिस		०	१२	३२४०	१२	३२४०		०
४२८	Cannula Fixator	पिस	२	६३४०	०	०	२	६३४०		०
४२९	Thermometer	पिस	४८	१४४००	१२	३५४०	६०	१७९४०		०
४३०	Weight Machine	गोटा		०	१५	२७३५०	१५	२७३५०		०
४३१	Knee Humber	गोटा		०	५	१२५०	५	१२५०		०
४३२	Green Cloth	मीटर		०	६०	१३२००	६०	१३२००		०
४३३	Medical Scissors	गोटा		०	१५	४९७८	१५	४९७८		०
४३४	Stapler Remover	गोटा		०	५	२२५७	५	२२५७		०
४३५	Round Curve Cutting	बक्स		०	५०	७१४१६	५०	७१४१६		०
४३६	Otoscope	गोटा		०	५	९०७१	५	९०७१		०
४३७	General lab Chemicals	संख्या	५	७०००	०	०	५	७०००		०
४३८	Tips २००µl	संख्या	३	५५००	०	०	३	५५००		०
४३९	माईक्रोपिपेट / Micro pipette	पिस	२	९६००	०	०	२	९६००		०
४४०	Needle	बक्स	३०	३०००	३०	४६४६०	६०	४६४६०		०
४४१	Needle Holder	पिस		०	१०	४९५६	१०	४९५६		०
४४२	Thermometer	पिस		०	२०	६१९५	२०	६१९५		०
४४३	Pipette	पिस	४	९००	०	०	४	९००		०
४४४	अन्य केमिकल्स(Other Chemical)	संख्या	१	३५०	०	०	१	३५०		०
४४५	Spirit Lamp	पिस	२१	९२५०	०	०	२१	९२५०		०
४४६	Slide Holder	पिस	२	१०००	०	०	२	१०००		०
४४७	Immersion Oil	पिस	१	६२०	०	०	१	६२०		०
४४८	Standing Rack	पिस	१	४५०	०	०	१	४५०		०
४४९	WBe Diluting Fluid	बोतल	१	३५०	४	१९००	५	२२५०		०
४५०	Wright Stain	बोतल	१	४००	०	०	१	४००		०
४५१	Test Tube Rack	पिस	२	१२००	०	०	२	१२००		०
४५२	Blood Grouping	बक्स	१	८५०	४	४६००	५	५४५०		०
४५३	Test Tube	पिस	२१	११००	६	३६००	२७	४७००		०
४५४	Glass Slide	बक्स	१०	१०००	१०	१०००	२०	२०००		०

क्र.स.	जिन्सी सामानको नाम	एकाइ	गत वर्षको मौज्दात		चालु आ.व.मा दाखिला		निकास/हस्तान्तरण/लिलाम तथा मिन्हा		मौज्दात बाँकी	
			परिमाण	जम्मा मूल्य रु.	परिमाण	जम्मा मूल्य रु.	परिमाण	जम्मा मूल्य रु.	परिमाण	जम्मा मूल्य रु.
४५५	Uristick	बक्स		०	४	१६००	४	१६००		०
४५६	EDTA Tube	भाइल(vial)		०	३	२४००	३	२४००		०
४५७	BILIRUBIN TEST KIT	प्याकेट	१	९१०	४	४१६०	५	५०७०		०
४५८	CRP TEST KIT	प्याकेट	१	१६००	०	०	१	१६००		०
४५९	PLAIN TUBE	पिस		०	२	१६००	२	१६००		०
४६०	WIDAL TEST KIT	पिस	१	६००	०	०	१	६००		०
४६१	RA FACTOR	प्याकेट	१	६००	४	७८४०	५	८४४०		०
४६२	GLUCOSE (SUGAR)	KIT	१	१२४०	०	०	१	१२४०		०
४६३	Reagent Bottle	पिस		०	१६	२८३२०	१६	२८३२०		०
४६४	MT Test Kit	KIT	५०	११००	०	०	५०	११००		०
४६५	Creatinine	KIT		०	४	५४००	४	५४००		०
४६६	ASO Titer	प्याकेट	१	१४००	०	०	१	१४००		०
४६७	Cover Slip	KIT	१	६०	०	०	१	६०		०
४६८	Tourniquet	KIT	१	५०	०	०	१	५०		०
४६९	Urea	KIT	१	८२५	४	३९२०	५	४७४५		०
४७०	Uric Acid	KIT	१	६८५	४	७५६०	५	८२४५		०
४७१	प्रयोगशाला सामग्री	संख्या	२२	४९५७५	०	०	२२	४९५७५		०
४७२	COUNTING CHAMBER	पिस	१	१८५०	०	०	१	१८५०		०
४७३	HBSAG	KIT	५०	१५००	८०	२८००	१३०	४३००		०
४७४	HCV	KIT	५०	४५००	३००	२५५००	३५०	३००००		०
४७५	SAMPLE CUP	प्याकेट		०	५	१३७५	५	१३७५		०
४७६	SYRINGE	प्याकेट		०	५	१०३९८	५	१०३९८		०
४७७	TOTAL CARE (SPRAY)	लिटर		०	५	१३७२	५	१३७२		०
४७८	TRIGLYCERIDE REAGENT (TG)	KIT		०	४	६४२०	४	६४२०		०
४७९	WINTROBE TUBE	पिस	११	१०००	०	०	११	१०००		०
४८०	DRABKIN'S SOLUTION	लिटर		०	४	१६००	४	१६००		०
४८१	GLUCOSE REAGENT	प्याकेट		०	४	५८००	४	५८००		०
४८२	SYPHILIS RAPID TEST	CART		०	४	६०००	४	६०००		०
४८३	Steel Drum	पिस		०	७	९०४४	७	९०४४		०

क्र.स.	जिन्सी सामानको नाम	एकाइ	गत वर्षको मौज्दात		चालु आ.व.मा दाखिला		निकास/हस्तान्तरण/लिलाम तथा मिन्हा		मौज्दात बाँकी	
			परिमाण	जम्मा मूल्य रु.	परिमाण	जम्मा मूल्य रु.	परिमाण	जम्मा मूल्य रु.	परिमाण	जम्मा मूल्य रु.
४८४	घन	संख्या	१४	१९५१६	०	०	१४	१९५१६		०
४८५	गैठी	संख्या	२५	११२५०	०	०	२५	११२५०		०
४८६	फरुवा	संख्या	१९	१०१६५	०	०	१९	१०१६५		०
४८७	ट्रलि	संख्या	५	१७७००	०	०	५	१७७००		०
४८८	पिलास/रेन्च	संख्या	४	६०८६	०	०	४	६०८६		०
४८९	सेकेट	संख्या	४	१८०	२	३००	६	४८०		०
४९०	युनियन	संख्या	९	२७१०	५	७३०	१४	३४४०		०
४९१	टेप	संख्या	१२	१८०	०	०	१२	१८०		०
४९२	कुटोकोदोलो	संख्या	१	१७०	०	०	१	१७०		०
४९३	पाइप	संख्या	२७४	९७८४६२	५	२२८३	२७९	९८०७४५		०
४९४	निर्माण सामन	संख्या	६	७८००	०	०	६	७८००		०
४९५	जिआइ तारजाली	संख्या	२७१	८८०९४२	२७७५.३६८	८८५०१७	३०४६.३६८	१७५९५८		०
४९६	ज्याकेट	संख्या		०	३	२६५५०		०	३	२६५५०
४९७	क्याप	संख्या		०	३०	२४६९९	३०	२४६९९		०
४९८	गल/सब्बल (फलामको)	संख्या	१८	२५६२०	०	०	१८	२५६२०		०
४९९	सिमेन्ट	संख्या		०	२	१३००	२	१३००		०
५००	चुना	संख्या		०	५०	१५००	५०	१५००		०
५०१	जुता	संख्या	८	८७७८८	११	५८४१०	१९	१४६१९८		०
५०२	गेटभल्व(Gate Valve)	पिस	६	३६५०	२	११८०	८	४८३०		०
५०३	सेडेलो फेरुल	पिस		०	१	३००	१	३००		०
५०४	निप्पल(Nipple)	पिस	११	५६५	८	१२३०	१९	१७९५		०
५०५	एच डि पि इ पाइप	मीटर		०	२५०	८४००	२५०	८४००		०
५०६	इनामेल(रंग)	लिट्र	४	१७४२	१८	१२४०४	२२	१४१४६		०
५०७	साबेल	पिस	४१	१५९३०	०	०	४१	१५९३०		०
५०८	किला कांटी	के.जी.		०	१०	२१४५	१०	२१४५		०
५०९	स्प्रिड तार	के.जी.	२०	१०००	२	२६०	२२	१२६०		०
५१०	सिल टेप(Seal Tape)	पिस		०	२	४०	२	४०		०
५११	मेजरिङ टेप (Measuring Tape)	पिस	६४	१९६२५४	९०	३१२२००	११५	३३०७५४	३९	१७७७००
५१२	फिटिङ(Installation/Fitting)	संख्या		०	७	६३५००	७	६३५००		०

क्र.स.	जिन्सी सामानको नाम	एकाइ	गत वर्षको मौज्दात		चालु आ.व.मा दाखिला		निकास/हस्तान्तरण/लिलाम तथा मिन्हा		मौज्दात बाँकी	
			परिमाण	जम्मा मूल्य रु.	परिमाण	जम्मा मूल्य रु.	परिमाण	जम्मा मूल्य रु.	परिमाण	जम्मा मूल्य रु.
५१३	फेरुल कक	पिस		०	१	७६०	१	७६०		०
५१४	सेतो सिमेन्ट(White Cement)	के.जी.		०	१	१३५	१	१३५		०
५१५	सलाई रेन्च(Match Wrench)	संख्या	२	१००	२	१०२०	४	१९२०		०
५१६	धारा	पिस	१४	१०३३३	४	१६९१	१८	१२०५४		०
५१७	हुमपाइप	गोटा		०	१०	१२७०००	१०	१२७०००		०
५१८	डोको	संख्या	२५	१३७५०	०	०	२५	१३७५०		०
५१९	गमला	पिस		०	१०	८५३०	१०	८५३०		०
५२०	गार्डेन पाइप	मीटर		०	१२	२५२०	१२	२५२०		०
५२१	फुलको बिरुवा	पिस		०	७६	२४९५५	७६	२४९५५		०
			जम्मा रु.	८०६७९६८		८५३६९९१		१५४७३०९३		११३१८६६

कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्दा अपनाइएका प्रक्रियाहरू

- सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र अन्तर्गत नियमावली, २०६४ बमोजिम सार्वजनिक सम्पत्तिको प्राप्ति, संरक्षण, उपयोग र व्यवस्थापन,
- म.ले.प. फाराम तथा अन्य मौजुदा कानूनहरू (आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६, आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७, नेपाल सरकारको लेखा निर्देशिका, २०७३ आदि)
- वार्षिक बजेटलाई मध्यनजर गर्दै आवश्यकता र मागको अवस्था विश्लेषण गरी आपूर्तिको व्यवस्थापन।

वार्षिक कार्यक्रमको भौतिक तथा वित्तीय प्रगति

क्र.सं.	विवरण	आ.व. ०७८/७९ मा भएको खर्च रु.
१	खर्च भएर जाने सामान	८५३६९९१
२	खर्च भएर नजाने सामान	४४८९८४७
	जम्मा रु.	१३०९८८३८

सञ्चालन हुन नसकेका योजना/कार्यक्रम

- वडा नं. ४ र ७ को वडा कार्यालयको भवन निर्माण कार्य अधुरो रहेकोले सोको व्यवस्थापन ।

असल अभ्यास तथा नवप्रवर्तनात्मक कार्यक्रमहरू

- कार्यालय तथा अन्तर्गत रहेका आम्दानी बाँधिएका जिन्सी सामानको लगत अनलाइन (PAMS-Public Assets Management System) मा प्रविष्टि गरिएको,
- नगरपालिका मातहतका कार्यालयको जग्गा र भवनको अभिलेखिकरणका लागि कागजातहरू संकलन गरिएको ।

समग्र कार्यक्रमका प्रमुख उपलब्धिहरू

- कार्यालय अन्तर्गत शाखा र कार्यालयहरूको लागि आवश्यक सामानको उपलब्धताले सेवा प्रवाहमा सहजता, सरलता र चुस्तता कायम भएको,
- कार्यालयको कार्य वातावरणमा नविनता कायम भएको,
- सार्वजनिक सम्पत्तिको महत्व र दायित्व बोध गराउन सहज भएको,
- कार्यालयमा मौजुदा सम्पत्तिको अभिलेखिकरण गरिएको ।

कार्यक्रम कार्यान्वयनमा आइपरेका प्रमुख समस्याहरू

- जनशक्ति अभावका कारण चुस्तरूपमा अभिलेखिकरण नभएकोले लिलाम गर्नुपर्ने सामानहरूको व्यवस्थापन गर्न नसकिएको,
- स्टोर गर्ने कक्षको अभावले सम्पत्ति टुटफुट हुने/हराउने सम्भावना रहेको,
- सार्वजनिक सम्पत्ति संरक्षणको दायित्व बोध नभएकोले सम्पत्तिको आयु घटेको,
- आवश्यकता र मागको तालमेल नमिल्नाले आपूर्ति भएको सामानको प्रयोग नहुनु,
- शाखा तथा नगरपालिका अन्तर्गत कार्यालयले खर्च भएर नजाने जिन्सी सामानको अभिलेख नराखनाले के कति सामान कुन अवस्थामा कहाँ छ भन्ने कुरा यकिन गर्न गाह्रो देखिएको साथै बरबुझारथमा समेत समस्या देखिएको,
- शाखा तथा नगरपालिका अन्तर्गत कार्यालयबाट मासिक रूपमा के कति सामग्री (खर्च भएर जाने) आवश्यक पर्ने हो सोको अभिलेखिकरण नहुँदा खर्च भएर जाने सामानको आँकलन तथा व्यवस्थापन गर्न कठिन भएको,
- सामग्रीको माग गर्दा माग फारामको प्रयोग नभएकोले निकासाको लागि कठिन भएको ।

समस्या समाधानका उपायहरू

- उपयुक्त जनशक्तिको व्यवस्थापन गर्ने,
- उपयुक्त भण्डार कक्षको व्यवस्थापन गर्ने,
- आवश्यकता र मागको विश्लेषण गरी खरिद योजना बनाई आपूर्तिको व्यवस्थापन गर्ने,
- सार्वजनिक सम्पत्तिको दायित्व बोध गराउनका लागि कार्यालय प्रमुख र खरिद इकाई समितिबाट नियमित अनुगमनको व्यवस्थापन गर्ने ।

निष्कर्ष

सँगठनको महत्वपूर्ण स्रोत साधनको व्यवस्थापन गर्ने जिम्मेवारी भण्डार शाखामा रहेकोले माथि उल्लेखित समस्यालाई सम्बोधन गरी अभिलेखिकरणको दुरुस्ततालाई चुस्त राख्नुपर्ने देखिन्छ । कतिपय कानूनी प्रावधानका कारण खरिद प्रकृया झन्झटिलो भएता पनि आवश्यक परिमार्जन सहित स्थानीय कानून बनाई आवश्यकता र मागलाई विश्लेषण गर्दै, सार्वजनिक सम्पत्तिको जिम्मेवारीबोध, दायित्वबोध र अपनत्वबोध गराई भौतिक स्रोतको व्यवस्थापन गर्न सकिएमा सँगठनको कार्यवातावरणमा चुस्तता आउने, सहज र सरल सेवा प्रवाह हुने देखिन्छ ।

३.१.४ राजश्व शाखा

पृष्ठभूमि

नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ तथा अन्तरसरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ ले स्थानीय तहको वित्तीय अधिकार क्षेत्रको विषयमा प्रष्ट पारेको छ । स्थानीय तहले संघ तथा प्रदेश सरकारबाट वित्तीय हस्तान्तरणबाट विभिन्न प्रकारका अनुदान प्राप्त गर्ने, आन्तरिक ऋण उठाउने, राजश्व बाँडफाँडबाट न्यायोचित हिस्सा प्राप्त गर्ने, आन्तरिक स्रोत परिचालन गर्ने तथा प्राकृतिक स्रोत साधनबाट रोयल्टी प्राप्त गरी खर्चको व्यवस्थापन गर्नुपर्ने हुन्छ । स्थानीय सरकारको एकल अधिकार सूचीमा सम्पत्ति कर, मालपोत कर, भुमी कर र बहाल कर पर्दछ भने प्रदेश सरकार र स्थानीय तहको साझा अधिकार सूचीमा घर जग्गा रजिस्ट्रेशन शुल्क, मनोरञ्जन कर, विज्ञापन कर र सवारी साधन कर पर्दछन् । एकल अधिकार सूचीमा रहेका शीर्षकमा स्थानीय तहले स्थानीय कानून बमोजिम राजश्व असुल गरी सिधै आफ्नो सञ्चित कोषमा दाखिला गर्न सक्छ भने साझा अधिकार क्षेत्रको विषयमा भने प्रदेश र स्थानीय बिच बाँडफाँड गर्नुपर्ने हुन्छ । स्थानीय तहले कर राजश्वका अतिरिक्त वस्तु र सेवाको लागत, सञ्चालन तथा सम्भार खर्चलाई आधार मानी गैर कर राजश्व उठाउन पाउने प्रावधान रहेको छ । यसै परिप्रेक्ष्यमा आ.व. २०७८।०७९ मा राजश्व शाखाले सम्पादन गरेका मुख्य क्रियाकलापहरू, गरिएका प्रयासहरू र समस्याहरूलाई यस खण्डमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

उद्देश्य

- नगरपालिकाको आन्तरिक आय अभिवृद्धि गरी वित्तीय संघीयतालाई सफल बनाउने,
- राजश्व प्रशासनलाई सक्षम, सुदृढ, सफल तथा करदातामैत्री बनाउने,
- राजश्व संकलन कार्यलाई सूचना प्रविधिमैत्री बनाउने,
- नगरपालिकाको वार्षिक बजेटमा आन्तरिक स्रोतको हिस्सा बढाउदै लैजाने ।

राजश्व संकलनको विवरण

क. नगरपालिकाको शीर्षकगत राजश्व संकलनको विवरण (रकम रु.)

क्र.सं	शीर्षक नम्बर	आय शीर्षक नाम	आ.व.०७७/०७८	आ.व.०७८/०७९
१	११३१३	सम्पत्ति कर	७४८०३१	५६६६६२.५२
२	११३१४	भूमिकर/मालपोत	७१३११५	५९५४४१.५३
३	११३२१	घर बहाल कर	७५५८०४.०९	१६९६९०८.११
४	११३२२	बहाल विटोरी कर	०	२२३६४०
५	११६१३	व्यवसाय रजिष्ट्रेशन दस्तुर	४५६४२५	४६३१२०
६	१४२१९	अन्य सेवा शुल्क तथा बिक्री	०	९१००६०
७	१४२२१	न्यायिक दस्तुर	०	८००
८	१४२२३	शिक्षा क्षेत्रको आम्दानी	०	९००
९	१४२२४	परिक्षा शुल्क	०	१७६००
१०	१४२२९	अन्य प्रशासनिक सेवा शुल्क	०	१५३०००
११	१४२४२	नक्सापास दस्तुर	५९३३२०.५२	३७२३१६.२२
१२	१४२४३	सिफारिस दस्तुर	३५५६०९	२९३२६४
१३	१४२४४	व्यक्तिगत घटना दर्ता दस्तुर	९००	२८८००
१४	१४२४५	नाता प्रमाणित दस्तुर	७०००	२००००
१५	१४२४९	अन्य दस्तुर	७९७८५४.७६	६६७५३
१६	१४३१२	प्रशासनिक दण्ड जरिवाना र जफत		१२७५३२१
१७	१४५२९	अन्य राजश्व		५१३१३४६.२५
जम्मा रु.			२६४३९५६८.८६	११८१४२०२.६३

ख. वडाहरूको शीर्षकगत राजस्व संकलनको विवरण (रकम रु.)

क्र.सं.	शीर्षक नम्बर	आय शीर्षक नाम	आ.व.०७७/०७८	आ.व.०७८/०७९
१	११३१३	सम्पत्ति कर	३२२१६४	२४४८५९.१०
२	११३१४	भूमीकर/मालपोत	४०६४२३	३२३९६१.९८
३	१४२४३	सिफारिस दस्तुर	२०७८३६५	२९३०६८६
४	१४२४४	व्यक्तिगत घटना दर्ता दस्तुर	१३३२१०	४९४३३०
५	१४२४५	नाता प्रमाणित दस्तुर	१५१०४०	२८०६८०
६	१४२४९	अन्य दस्तुर	७२९५४	२०७८५०
७	१४२२१	न्यायिक दस्तुर	०	१५००
८	१४३१२	प्रशासनिक दण्ड, जरिवाना र जफत	०	२१२८
९	१४२१९	अन्य सेवा शुल्क	०	२१९९२
जम्मा रु.			३१६४१५६	४५०७९८७.०८

ग. वडागत एकमुष्ट राजस्व संकलनको विवरण (रकम रु.)

वडा नं.	आ.व. २०७७/०७८	आ.व. २०७८/०७९
१	१८७१६०	४२९४६९
२	२६२७३०	५०७५२३
३	१७३९९०	३३११२४
४	२६०६५६	४४२११०.१८
५	६५६३६७	७६३९१५.६८
६	४८९२९१	७६५३२९.५४
७	४४९१४९	५३००१६.६८
८	४४८७६३	४२९८४९
९	२३६०५०	३०८६५०
जम्मा रु.	३१६४१५६	४५०७९८७.०८

नगरपालिका र वडाको अनुमानित र वास्तविक आयको विवरण (आ.व. २०७८/०७९)

क्र.सं.	शीर्षक नम्बर	आय शीर्षक नाम	अनुमानित आय रु.	संकलित रकम रु.	प्रतिशत
१	११३१३	सम्पत्ति कर	१२०००००	८११५२१.६२	६७.६३
२	११३१४	भूमीकर/मालपोत	१३०००००	९१९३७३.५१	७०.७२
३	११३२१	घर बहाल कर	११०००००	१६९६९०८.११	१५४.२६
४	११३२२	बहाल विटौरी कर	६०००००	२२३६४०	३७.२७
५	११४५१	सवारी साधन कर (साना सवारी)	१००००	०	
६	११४७९	अन्य मनोरञ्जन कर	५५०००	०	
७	११६१३	व्यवसाय रजिष्ट्रेशन दस्तुर	६०००००	४६३१२०	७७.१९
८	१४२१२	सरकारी सम्पत्तिको बिक्रीबाट प्राप्त रकम	५००००	०	
९	१४२१९	अन्य सेवा शुल्क तथा बिक्री	१०००००	९१००६०	९१०.०६
१०	१४२२१	न्यायिक दस्तुर	१००००	२३००	२३
११	१४२२३	शिक्षा क्षेत्रको आम्दानी	२५०००	९००	३.६
१२	१४२२४	परिक्षा शुल्क	१०००००	१७६००	१७.६

क्र.सं.	शीर्षक नम्बर	आय शीर्षक नाम	अनुमानित आय रु.	संकलित रकम रु.	प्रतिशत
१३	१४२२९	अन्य प्रशासनिक सेवा शुल्क	२०००००	१५३०००	७६.५
१४	१४२४२	नक्सापास दस्तुर	६५००००	३७२३१६.२२	५७.२८
१५	१४२४३	सिफारिस दस्तुर	३५०००००	३२२३९५०	९२.११
१६	१४२४४	व्यक्तिगत घटना दर्ता दस्तुर	४०००००	५२३१३०	१३०.७८
१७	१४२४५	नाता प्रमाणित दस्तुर	२०००००	३००६८०	१५०.३४
१८	१४२४९	अन्य दस्तुर	८०००००	२९४८९५	३६.८६
१९	१४३१२	प्रशासनिक दण्ड जरिवाना र जफत	६०००००	१२७७४४९	२१२.९१
२०	१४५२९	अन्य राजश्व	४००००००	५१३१३४६.२५	१२८.२८
जम्मा रु.			१५५०००००	१६३२२१८९.७१	

सेवा प्रवाह गर्दा अपनाईएका प्रक्रियाहरू

- नगरपालिका र वडाबाट उठाइने कर कम्प्युटर सिस्टमबाट उठाउने गरिएको,
- हुंगा गिटी वालुवा सम्बन्धी ठेक्काहरूमा E-Bidding बाट ठेक्का बन्दोबस्त गरिएको ।

समग्र कार्यक्रमका प्रमुख उपलब्धिहरू

- सम्पत्तिकरको अनलाइन सफ्टवेयरमा १०१९६ करदाताको जग्गा इन्ट्री गरिएको,
- हालसम्म नगरपालिकाभित्र सञ्चालन भएका ६३३ व्यवसायीलाई व्यवसाय गरेको दायरामा ल्याइएको,
- वडा नं २ र ९ बाहेक अन्य वडाहरूबाटै सम्पत्तिकर तथा भूमीकर लिइने व्यवस्था मिलाइएको,
- राजश्व प्रशासनको व्यवस्था गरी आवश्यक मानव संसाधनको व्यवस्था मिलाइएको ।

कार्यसम्पादन गर्दा आइपरेका समस्याहरू

- जनशक्ति अभावका कारणले पूर्णरूपमा वडाहरूबाट नै सम्पत्तिकर उठाउने व्यवस्था मिलाउन नसकिएको,
- नगरपालिकाका क्षेत्रभित्र रहेका सम्पूर्ण व्यवसायीहरूलाई व्यवसाय गरेको दायरामा ल्याउन नसकिएको,
- दर्ता भएका व्यवसायीहरूलाई पनि पूर्ण रूपमा नविकरण प्रक्रियामा ल्याउन नसकिएको,
- वडागत राजश्वको लक्ष्य प्रक्षेपण हुन नसकेको,
- विज्ञापन कर र मनोरञ्जन कर कार्यान्वयनमा नल्याइएको,
- राजश्व संकलनमा संलग्न जनशक्तिहरूको पर्याप्त क्षमता विकास भइ नसक्नु ।

समस्या समाधानका उपायहरू

- राजश्व व्यवस्थापनमा विद्युतीय प्रणालीको प्रयोगमा जोड दिदै राजश्व व्यवस्थापन पारदर्शी र पूर्वअनुमान योग्य बनाउने,
- आमनागरिकलाई राजश्व छुल्नु दण्डनीय आर्थिक अपराध हो भनी बोध गराउँदै आफै राजश्व तिर्न जागरूक तुल्याउने,
- करदाता पहिचान गर्ने तथा कर राजश्व तथा गैर कर राजश्व सम्बन्धी ऐन जारी गर्ने,
- कर राजश्व तथा गैर कर राजश्व सम्बन्धी ऐन जारी गर्ने कर राजश्व तथा गैर कर राजश्व सम्बन्धी ऐन जारी गर्ने
- राजश्व सुधार कार्ययोजन कार्यान्वयनमा ल्याउने,
- करको दर कम गर्दै दायरा फराकिलो बनाउने ।

निष्कर्ष

अतः सार्वजनिक खर्चको प्रमुख स्रोत नै आन्तरिक स्रोत परिचालन रहेको अवस्थालाई मध्यनजर गरी आन्तरिक स्रोतको बढोत्तरी गर्न कर तथा गैर करका स्रोतको पहिचान गरी सोही बमोजिम राजश्वको संकलन गर्न जरुरी देखिन्छ ।

३.१.५ सूचना प्रविधि शाखा

पृष्ठभूमि

विद्युतीय शासनको माध्यमबाट कार्यालयबाट प्रदान गरिने सेवालाई आधुनिकीकरण गरी सुशासनको प्रत्याभूति दिन सूचना प्रविधि शाखालाई सँगठनात्मक संरचनामा एक महत्वपूर्ण शाखाको रूपमा समावेश गरिएको छ । यस शाखाले विद्युतीय शासनको अवधारणालाई सार्थक बनाउन वेबसाइट अद्यावधिक, सफ्टवेयर विकास र प्रयोग, काम कार्यवाहीहरूलाई कम्प्युटरीकृत गर्नुका साथै यस कार्यमा शाखा तथा वडा कार्यालयहरूलाई प्राविधिक सहायता प्रदान गर्ने जिम्मेवारी बोकेको छ । सोही अनुसार सूचना प्रविधि शाखाबाट आ.व. २०७८।०७९ मा सम्पादित कार्यहरू, गरिएका प्रयास र समस्याहरू यस खण्डमा उल्लेख गरिएको छ ।

सूचना प्रविधि शाखाका उद्देश्य

- कार्यसम्पादनमा विभिन्न किसिमका सफ्टवेयरहरूको पहिचान, विकास, अद्यावधिक तथा प्रयोग गर्ने,
- नगर प्रोफायल अद्यावधिक गरी योजना निर्माण र कार्यान्वयनका लागि भरपर्दो एवम् विश्वसनिय तथ्यांक उपलब्ध गराउने,
- नगरपालिका र अन्तर्गतका सबै कार्यालयहरूमा गुणस्तरीय इन्टरनेट सेवाको पहुँच सुनिश्चित गर्ने,
- कार्यालयका अभिलेखीकरण र कामकारवाहीहरूलाई कम्प्युटरीकृत गर्ने
- वेबसाइट तथा सामाजिक सञ्जालको प्रयोग मार्फत कार्यालयले प्रदान गर्ने सेवा प्रवाहका बारेमा सरोकारवालाहरूलाई सुसूचीत गराउने ।

असल अभ्यास तथा गतिविधिहरू

- इन्टरनेटको पहुँच नगरपालिका र अन्तर्गतका सबै शाखा तथा वडाहरूमा पुर्‍याइएको र घटना दर्ता तथा राजस्व संकलन जस्ता कार्यहरू सिस्टम मार्फत वडा बाटै गर्ने गरिएको छ,
- डिजिटल नागरिक वडापत्र, डिजिटल बोर्डको व्यवस्था गरिएको छ,
- कार्यालयका चिठी पत्र, प्रतिवेदन, फारम, गतिविधि, योजना, बैठकका निर्णय लगायत विविध विषयलाई कम्प्युटरमा प्रविष्ट गरी महत्वपूर्ण कागजपत्रहरू कम्प्युटरीकृत गरिएको छ भने प्रत्येक शाखाहरूमा इन्टरनेट, डेस्कटप कम्प्युटर र प्रिन्टरको व्यवस्था गरिएको छ,
- कागजी प्रयोगलाई कम गर्ने कार्यलाई प्रोत्साहन गर्दै वेबसाइट, एसएमएस, कम्प्युटर, पेनड्राइभ, पोर्टेबल हार्डडिस्क, ल्यापटप लगायत मोबाइल एपको प्रयोगमा वृद्धि भएको छ,
- सूचना प्रविधिमैत्री बनाउनका लागि इमेल, इन्टरनेट, वेभपेज, मोबाइल एप, LED Message Display, डिजिटल नागरिक वडापत्र, ग्रुप एस एम एस, आदि ले संचार प्रविधिमैत्रीका लागि विभिन्न साधनहरू जस्तै कम्प्युटर ल्यापटप मोबाइल, टेलिफोन, फोटोकपी, प्रिन्टर, प्रोजेक्टर आदि प्रयोगमा आइरहेको,
- भिमाद नगरपालिकाको गतिविधिहरू वेबसाइट, मोबाइल एपबाट प्राप्त गर्न सकिन्छ,
- सबै कर्मचारीहरूलाई क्षमता अभिवृद्धी गर्न समय समयमा कम्प्युटर तथा सूचना प्रविधि सम्बन्धि तालिम दिने व्यवस्था गरिएको छ,
- डिजिटल नागरिक वडापत्रको व्यवस्था गरिएको छ,
- नागरिकले घरमै बसीवसी कार्यालयका सूचनाहरू नगरको इमेल, वेभपेज, मोबाइल एप, सामाजिक संजाल आदिबाट प्राप्त गर्न सक्छन्,
- ईमरजेन्सी बैठक, विपद व्यवस्थापन समितिको बैठक, परिषद्को लागि सहभागी, सार्वजनिक सुनुवाईका सहभागीहरू, नगर सभा, कार्यपालिका बैठक र अन्य महत्वपूर्ण छलफल एवं अभिमुखीकरण कार्यक्रममा निमन्त्रणा एवं सहभागी गराउनका लागि समूहगत एसएमएस प्रणाली प्रयोगमा आइरहेको छ,
- वडाहरूमा आइपरेको कम्प्युटर सम्बन्धि सामान्य समस्याहरू अनलाइन बाटै र जटिल समस्याहरूको समाधान भौतिक उपस्थिति मार्फत गर्ने गरिएको छ ।

समग्र कार्यक्रमका प्रमुख उपलब्धिहरू

- पुरानो ढाँचाको Website नयाँ ढाँचामा रूपान्तरण गरी नियमित सूचनाहरू राख्ने गरिएको,
- प्रयोग भइरहेका Software Systems हरू सञ्चालन गर्नका लागि प्राविधिक सहयोग उपलब्ध गराएको,
- समाजिक संजालहरू प्रयोगमा ल्याइ नियमित अपडेट गरिएको,
- कार्यरत ICT/कम्प्यूटर अपरेटर/सूचना अधिकारी लगायत अन्य सूचना सँग सम्बन्धित कर्मचारीहरूलाई ICT सम्बन्धि ज्ञान तथा आवश्यक सहयोग प्रदान गरिएको,
- विद्युतीय शासन स्थापनाको लागि आवश्यक उपकरण र उपायहरूको अध्ययन गरिएको,
- विषयगत शाखाहरूमा रहेका आवश्यक दस्तावेजहरू Digital Format मा सुरक्षित गरी राखिएको,
- स्रोत नक्साङ्कनलाई डिजिटाइजेसन गर्ने लगायत नगरपालिकाको प्रोफाइल बनाउन सहयोग पुऱ्याएको,
- विषयगत शाखा तथा वडाहरूको इमेल तयार गरी सञ्चालनमा ल्याइएको,
- पालिकामा रहेको इन्टरनेट सेवा सञ्चालन गरिएको साथै सेवाग्राहीहरूको लागि Free Wi-Fi सेवा सुचारु गरिएको,
- नगरपालिका र मातहतका कार्यालयहरूमामा ICT सम्बन्धी आवश्यक सहयोग प्रादन गरिएको ।

कार्यक्रम कार्यान्वयनमा आइपरेका प्रमुख समस्याहरू

- इमेलमार्फत पठाइएका सूचना र माग गरिएका विवरणहरूको जवाफ दिने कार्यमा कर्मचारीहरू अभ्यस्त भई नसक्नु,
- सूचना प्रविधिलाई लक्षित गरी वार्षिक कार्ययोजनामा पर्याप्त बजेट विनियोजन हुन नसक्नु,
- सूचना प्रविधिको प्रयोग अझै पर्याप्त भई नसक्नु,
- सबै कर्मचारीहरूमा सूचना प्रविधि सम्बन्धी क्षमता विकास भई नसक्नु
- गुणास्तरीय इन्टरनेट सेवाको पहुँच सुनिश्चित नहुनु ।

समस्या समाधानका उपायहरू

- सम्बन्धित कर्मचारीहरूले कम्तिमा ३ पटक (कार्यालय आइपुगेपछि, दिउसो र कार्यलय छोड्नु भन्दा केहि घण्टा अगाडि) इमेल चेक गर्नुपर्ने र आफ्नो मोबाइलमा पनि लग इन गरेर राख्नु पर्ने,
- जनताको सबै भन्दा नजिकको सरकार स्थानीय तह भएको हुनाले सूचना प्रविधिलाई प्राथमिकतामा राखेर सेवा प्रदायक र सेवा ग्राहि जनताको चेतनास्तर र पहुँचको राम्रो ख्याल गरी गुणस्तरिय कार्यक्रमहरू वार्षिक कार्ययोजनामा समावेश गर्दा सूचना प्रविधिको प्रयोगले छिटो छरितो र पारदर्शि हुन जान्छ ।
- जनशक्तिलाई सूचना प्रविधिसम्बन्धी क्षमता विकास गर्नुपर्ने ।

निष्कर्ष

सूचना तथा सञ्चार प्रविधिको माध्यमबाट मात्र सुशासन हुनसक्छ भन्ने विश्वव्यापी मान्यतालाई अंगिकार गरी विद्युतीय शासनलाई सार्थक रूपमा कार्यान्वयन गर्न गुणस्तरीय प्रविधिको पहुँच विस्तार, जनशक्तिको क्षमता विकास, सूचना प्रविधिसँग अभ्यस्त हुने संस्कारको विकास गरीनु आवश्यक छ ।

३.२ सामाजिक विकास क्षेत्र

३.२.१ शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखा

पृष्ठभूमि

विद्यालय शिक्षामा समतामूलक पहुँच सुनिश्चित गर्न, शैक्षिक गुणस्तर एवम् सान्दर्भिकतामा अभिवृद्धि गर्न तथा संस्थागत क्षमतामा सुधार गर्न विद्यालय शिक्षामा थुप्रै प्रयत्नहरू भई आएका छन् । शिक्षाको अवसरबाट कुनै पनि बालबालिकाहरू वञ्चित हुन नपरोस् र गुणस्तरीय शिक्षाको प्रत्याभूति दिन सकियोस् भन्ने उद्देश्यले नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार, स्थानीय सरकारका साथै विभिन्न संघसंस्था तथा समुदायबाट शिक्षा क्षेत्रलाई उच्च प्राथमिकतामा पारी ठूलो मात्रामा लगानी हुँदै आइरहेको छ । नेपाल सरकारले राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय मञ्चहरूमा सबैका लागि गुणस्तरीय शिक्षाको प्रत्याभूति गराउने संकल्प गरी सो अनुरूपका कार्यक्रमहरू सञ्चालनमा ल्याएको छ ।

नेपालको संविधानको अनुसूची ८ ले आधारभूत र माध्यमिक शिक्षालाई एकल अधिकार रूपमा स्थानीय तहलाई निक्षेपित गरेको छ । उक्त अधिकारको कार्यान्वयनका लागि जारी गरिएको स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा ११ (२) ज ले विद्यालय शिक्षासँग सम्बन्धित नीति, कानून, मापदण्ड, योजना तथा कार्यक्रम निर्माण तथा कार्यान्वयन गर्ने, विद्यालयको अनुमति स्वीकृति, सामुदायिक विद्यालयलाई दिने अनुदान तथा सोको व्यवस्थापन, विद्यालयको आय व्ययको लेखा अनुशासन कायम, अनुगमन र नियमन लगायतका अधिकारहरू स्थानीय तहलाई दिएको छ । स्थानीय तह गठन भएपश्चात विद्यालय शिक्षासम्बन्धी वार्षिक योजना तथा कार्यक्रमहरू स्थानीय तह अन्तर्गत सञ्चालन भै आएका छन् । नेपाल सरकारले गुणस्तरीय विद्यालय शिक्षामा समतामूलक पहुँच सुनिश्चित गर्न साथै संस्थागत सक्षमता सुदृढ बनाउनका लागि कार्यान्वयनमा ल्याएको विद्यालय क्षेत्र विकास योजना अन्तर्गतका कार्यक्रमहरू सशर्त अनुदानको रूपमा स्थानीय तहमार्फत विद्यालयमा सञ्चालन भई आएका छन् । नेपाल सरकारले सशर्त अनुदानमार्फत प्रदान गरेको कार्यक्रमका अतिरिक्त शिक्षा क्षेत्रका समस्याहरू सम्बोधन गर्ने गरी नगरपालिकाले प्राथमिकतामा विभिन्न शैक्षिक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरी शिक्षामा वर्षेनी ठूलो लगानी गरीरहेको छ । यसै सन्दर्भमा आर्थिक वर्ष २०७८।०७९ मा भिमाद नगरपालिका अन्तर्गत शिक्षा, युवा तथा खेलकुद क्षेत्रमा सञ्चालन गरिएका कार्यक्रमहरूको प्रगति, गरिएका प्रयासहरू, कार्यान्वयनमा आइपरेका समस्याहरू यस खण्डमा समावेश गरिएको छ ।

प्रतिवेदनको उद्देश्य

आ.व. २०७८/०७९ मा भिमाद नगरपालिकामा सञ्चालित शैक्षिक कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयन प्रगतिको अवस्था बोध गराउनु यस प्रतिवेदनको मुख्य उद्देश्य रहेको छ । यस प्रतिवेदनका विशिष्ट उद्देश्यहरू निम्नानुसार रहेका छन् ।

- भिमाद नगरपालिका शैक्षिक अवस्थाको जानकारी दिनु,
- आ.व. २०७८/०७९ मा नगरपालिकामा सञ्चालित कार्यक्रमहरूको भौतिक तथा वित्तीय प्रगतिको अवस्था बोध गराउनु,
- शैक्षिक कार्यक्रम कार्यान्वयनका समस्या एवम् चुनौती पहिचान गरी भावी शैक्षिक कार्यदिशा तय गर्न सहयोग गर्नु ।

नगरपालिकाको शैक्षिक अवस्था

साक्षरता सम्बन्धी विवरण

भिमाद नगरपालिकाको ५ वर्ष माथिको उमेर समूहको जनसङ्ख्या र वडागत साक्षरता सम्बन्धी विवरण देहाय अनुसारको तालिकामा देखाइएको छ ।

तालिका १ : नगरपालिकाको जनसङ्ख्या तथा साक्षरता सम्बन्धी विवरण २०७७

वडा	जनसङ्ख्या			५ वर्षमाथिको जनसङ्ख्या			साक्षरता (५ वर्ष)		
	महिला	पुरुष	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा
१	१९७१	२१०१	४०७२	१८५४	१९७७	३८३१	७६.७	८६.१	८१.६
२	२४७९	२५५२	५०३१	२३५७	२४१०	४७६७	८०.६	९१.७	८६.२

वडा	जनसङ्ख्या			५ वर्षमाथिको जनसङ्ख्या			साक्षरता (५ वर्ष)		
	महिला	पुरुष	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा
३	९३६	९४८	१८८४	८७९	८७८	१७५७	८३.५	९४.३	८८.९
४	१०५१	१११०	२१६१	९७५	१०१९	१९९४	८४.३	९४.१	८९.३
५	२१३२	२२६६	४३९८	१९७९	२०८५	४०६४	८२.८	९१.९	८७.५
६	२९५६	३०७५	६०३१	२८४७	२९३६	५७८३	८९.४	९७.५	९३.५
७	१४११	१५०४	२९१५	१३१९	१३७६	२६९५	९०.५	९७.०	९३.८
८	१४७०	१५२४	२९९४	१३७०	१४३१	२८०१	९०.०	९६.७	९३.४
९	१७२७	१८२३	३५५०	१६३१	१७०२	३३३३	८२.८	९५.२	८९.१
जम्मा	१६१३३	१६९०३	३३०३६	१५२११	१५८१४	३१०२५	८४.४	९३.७	८९.१

स्रोत: नगर प्रोफाइल २०७७

उल्लेखित तालिकाबाट हेर्दा नगरपालिकाको ५ वर्ष माथिको जनसङ्ख्या ३१०२५ मध्ये ८९.१ प्रतिशत साक्षर (महिला साक्षरता ८४.४ प्रतिशत र पुरुष साक्षरता ९३.७ प्रतिशत रहेको छ । वडागत रूपमा सबैभन्दा बढी साक्षरता वडा नं. ७ मा ९३.८ प्रतिशत र सबैभन्दा कम साक्षरता वडा नं. १ मा ८१.६ प्रतिशत रहेको छ । नेपाल सरकारको साक्षर घोषणा अन्तर्गत १५ वर्षदेखि ६० वर्ष उमेर समूहका ९५ प्रतिशतभन्दा बढी साक्षर भएमा साक्षर घोषणा गर्न सकिने नीतिगत व्यवस्था अनुसार तनहुँ जिल्लालाई साक्षर घोषणा गरिएको भएतापनि यस नगरपालिकामा ५ वर्षमाथिका अझै १०.९ प्रतिशत निरक्षर रहेको देखिँदा नेपाल सरकारको प्रतिबद्धता अनुसार सबैलाई साक्षर बनाउन यस नगरपालिकामा पनि कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने देखिन्छ ।

शिक्षण संस्थाहरूको विवरण

शैक्षिक सत्र २०७८।२०७९ मा भिमाद नगरपालिकामा कूल ५४ विद्यालय रहेका छन् । तीमध्ये सामुदायिक विद्यालय ४३ र संस्थागत विद्यालय ११ रहेका छन् भने स्नातक तह सञ्चालित क्याम्पस १ रहेको छ । यसैगरी संघीय स्रोतबाट ३३, नगरस्रोतबाट १५ र संस्थागत विद्यालयमा आवद्ध ११ गरी जम्मा ५९ वटा प्रारम्भिक बालविकास केन्द्र वा पूर्व प्राथमिक विद्यालय सञ्चालनमा रहेका छन् । नगरपालिकाको शैक्षिक संस्थाहरूको विवरणलाई देहायको तालिकामा देखाइएको छ ।

तालिका २ : शिक्षण संस्थाहरूको विवरण २०७९

क्र.सं.	विवरण	इकाई	परिमाण
१	प्रारम्भिक बालविकास वा पूर्व प्राथमिक विद्यालय		
	सामुदायिक	सङ्ख्या	३३
	नगर स्रोत	सङ्ख्या	१५
	संस्थागत	सङ्ख्या	११
	जम्मा	सङ्ख्या	५९
२	विद्यालय सङ्ख्या		
	सामुदायिक विद्यालय	सङ्ख्या	४३
	संस्थागत विद्यालय	सङ्ख्या	११
	जम्मा	सङ्ख्या	५४
३	विद्यालय सङ्ख्या (एकाइ)		
	आधारभूत (१-३/१-५)	सङ्ख्या	२८
	आधारभूत (१-८)	सङ्ख्या	८
	माध्यमिक (१-१०)	सङ्ख्या	१०
	माध्यमिक (१-१२)	सङ्ख्या	८

क्र.सं.	विवरण	इकाई	परिमाण
४	विद्यालय सङ्ख्या (तह)		
	आधारभूत (१-३/१-५)	सङ्ख्या	५३
	आधारभूत (६-८)	सङ्ख्या	२६
	माध्यमिक (९-१०)	सङ्ख्या	१८
	माध्यमिक (११-१२)	सङ्ख्या	८
५	प्राविधिक शिक्षा (प्राविधिक तथा व्यवसायिक शिक्षा परिषद मार्फत) कृषि बाली विज्ञान (तनहुँ प्राविधिक शिक्षालय)	सङ्ख्या	१
६	नमुना विद्यालयको लागि छनौट भएका विद्यालय (जनज्योति मा.वि.)	सङ्ख्या	१
७	क्याम्पस(जनज्योतिक्याम्पस): स्नातक तह शिक्षाशास्त्र र व्यवस्थापन सङ्काय	सङ्ख्या	१

तालिका ३ : तह अनुसार वडागत रूपमा शिक्षण संस्थाहरूको विवरण २०७९

वडा	जम्मा विद्यालय (इकाई)	सञ्चालित कक्षा अनुसारको सङ्ख्या					
		आधारभूत (कक्षा १-३)	आधारभूत (कक्षा १-५)	आधारभूत (कक्षा १-८)	माध्यमिक (कक्षा १-१०)	माध्यमिक (कक्षा १-१२)	माध्यमिक (कक्षा ६-१२)
१	१०		५	२	१	१	१
२	८	२	३		३		
३	३		२		१		
४	४		१	२	१		
५	६		४		२		
६	९		२	२	२	३	
७	२		२				
८	७	१	२	२		२	
९	५	२	२			१	
जम्मा	५४	५	२३	८	१०	७	१

उल्लेखित तालिकाबाट हेर्दा नगरपालिकामा कुल ५४ विद्यालयहरू मध्ये आधारभूत विद्यालय ३६ र माध्यमिक विद्यालय १८ रहेका छन् । आधारभूत विद्यालय ३६ मध्ये कक्षा १-३ सञ्चालित ५ वटा, कक्षा १-५ सञ्चालित २३ र कक्षा १-८ सञ्चालित ८ वटा रहेका छन् भने माध्यमिक १-१० सञ्चालित १० वटा, कक्षा १-१२ सञ्चालित ७ वटा र कक्षा ६-१२ सञ्चालित १ गरी जम्मा १८ माध्यमिक विद्यालय रहेका छन् । वडागतरूपमा सबैभन्दा बढी विद्यालय वडानं. १ मा १० वटा र सबैभन्दा कम वडा नं. ७ मा २ वटा रहेका छन् । यसैगरी वडा नं. ७ मा माध्यमिक विद्यालय रहेको छैन भने वडा नं. १, ६, ८ र ९ मा मात्र माध्यमिक (११-१२) सञ्चालन भएका विद्यालयहरूको पहुँच रहेको छ । यसैगरी वडा नं. ३, ४, ७ र ९ मा संस्थागत विद्यालयहरू रहेका छैनन् ।

विद्यार्थी विवरण २०७८

शैक्षिक सत्र २०७८ मा नगरपालिका भर प्रारम्भिक बालविकासमा १३२७, आधारभूत (कक्षा १-५) मा ३३४७, आधारभूत (कक्षा ६-८) मा १८०४, माध्यमिक (कक्षा ९-१०) मा १२१४ र माध्यमिक (कक्षा ११-१२) मा ८५६ गरी कुल ८५४८ जना विद्यार्थी अध्ययनरत छन् । गत शैक्षिक सत्र २०७७ को कुल विद्यार्थी संख्या ८८७१ को तुलनामा ३२३ ले कमी हो । उक्त विद्यार्थीमध्ये जनजाति समुदायका विद्यार्थीको हिस्सा ५५.७ प्रतिशत र दलित समुदायका विद्यार्थीको हिस्सा २५.९ प्रतिशत रहेको छ । शैक्षिक सत्र २०७८ को कक्षागत जम्मा, जनजाति तथा दलित विद्यार्थीको कक्षागत विवरण निम्नअनुसारको तालिकामा देखाइएको छ ।

तालिका ४ : कक्षागत विद्यार्थी विवरण २०७८

कक्षा	जम्मा विद्यार्थी			जनजाति विद्यार्थी				दलित विद्यार्थी			
	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	प्रतिशत	छात्रा	छात्र	जम्मा	प्रतिशत
बालविकास	५७५	७५२	१३२७	३१७	४१३	७३०	५५.०	१६०	२००	३६०	२७.१
कक्षा १	३७१	३७९	७५०	२०८	२१२	४२०	५६.०	१०९	१०३	२१२	२८.३
कक्षा २	३१३	३६६	६७९	१६६	२१८	३८४	५६.६	९३	८९	१८२	२६.८
कक्षा ३	२८३	३६५	६४८	१५१	१८५	३३६	५१.९	८०	११०	१९०	२९.३
कक्षा ४	२९६	३५९	६५५	१६५	१८१	३४६	५२.८	६६	११२	१७८	२७.२
कक्षा ५	३१०	३०५	६१५	१६२	१५८	३२०	५२.०	९८	९५	१९३	३१.४
कक्षा १-५	१५७३	१७७४	३३४७	८५२	९५४	१८०६	५४.०	४४६	५०९	९५५	२८.५
कक्षा ६	३१३	३०५	६१८	१८०	१५४	३३४	५४.०	७८	७९	१५७	२५.४
कक्षा ७	२७०	३०२	५७२	१४९	१७४	३२३	५६.५	७१	८१	१५२	२६.६
कक्षा ८	३०६	३०८	६१४	१७५	१७७	३५२	५७.३	७१	६४	१३५	२२
कक्षा ६-८	८८९	९१५	१८०४	५०४	५०५	१००९	५५.९	२२०	२२४	४४४	२४.६
कक्षा ९	३३२	२७१	६०३	१८९	१४३	३३२	५५.१	८२	७४	१५६	२५.९
कक्षा १०	३०५	३०६	६११	१७८	१७९	३५७	५८.४	६३	६५	१२८	२०.९
कक्षा ९-१०	६३७	५७७	१२१४	३६७	३२२	६८९	५६.८	१४५	१३९	२८४	२३.४
कक्षा ११	२३५	१८२	४१७	१४१	११५	२५६	६१.४	५२	३३	८५	२०.४
कक्षा १२	२३४	२०५	४३९	१३०	१३७	२६७	६०.८	५३	३१	८४	१९.१
कक्षा ११-१२	४६९	३८७	८५६	२७१	२५२	५२३	६१.१	१०५	६४	१६९	१९.७
ECD-१२कुल	४१४३	४४०५	८५४८	२३११	२४४६	४७५७	५५.७	१०७६	११३६	२२१२	२५.९

शैक्षिक सत्र २०७८ मा नगरपालिकामा प्रारम्भिक बालविकासदेखि कक्षा १२ गरी विद्यालय तहमा जम्मा ८५४८ जना विद्यार्थी अध्ययनरत रहेकोमा सामुदायिक विद्यालयमा ६३०४ (७३.७ प्रतिशत) र संस्थागत विद्यालयमा २२४४ (२६.३ प्रतिशत) विद्यार्थी अध्ययनरत रहेका छन् । तल्ला कक्षाहरूका तुलनामा माथिल्ला कक्षाहरूमा संस्थागत विद्यालयको हिस्सा क्रमशः घट्दै गएको देखिन्छ । सामुदायिक र संस्थागत विद्यालयमा अध्ययन गर्ने विद्यार्थीको कक्षागत विवरण निम्नअनुसारको तालिकामा देखाइएको छ ।

तालिका ५ : सामुदायिक र संस्थागत विद्यालयको विद्यार्थी विवरण २०७८

कक्षा	जम्मा विद्यार्थी			सामुदायिक विद्यालय				संस्थागत विद्यालय			
	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	प्रतिशत	छात्रा	छात्र	जम्मा	प्रतिशत
बालविकास	५७५	७५२	१३२७	३८८	४४७	८३५	६२.९	१८७	३०५	४९२	३७.१
कक्षा १	३७१	३७९	७५०	२५४	२५०	५०४	६७.२	११७	१२९	२४६	३२.८
कक्षा २	३१३	३६६	६७९	२१५	२३९	४५४	६६.९	९८	१२७	२२५	३३.१
कक्षा ३	२८३	३६५	६४८	१८८	२१८	४०६	६२.७	९५	१४७	२४२	३७.३
कक्षा ४	२९६	३५९	६५५	२१४	२३०	४४४	६७.८	८२	१२९	२११	३२.२
कक्षा ५	३१०	३०५	६१५	२३५	२१८	४५३	७३.७	७५	८७	१६२	२६.३
कक्षा १-५	१५७३	१७७४	३३४७	११०६	११५५	२२६१	६७.६	४६७	६१९	१०८६	३२.४
कक्षा ६	३१३	३०५	६१८	२३६	२१०	४४६	७२.२	७७	९५	१७२	२७.८
कक्षा ७	२७०	३०२	५७२	२२०	२२४	४४४	७७.६	५०	७८	१२८	२२.४
कक्षा ८	३०६	३०८	६१४	२६९	२५०	५१९	८४.५	३७	५८	९५	१५.५
कक्षा ६-८	८८९	९१५	१८०४	७२५	६८४	१४०९	७८.१	१६४	२३१	३९५	२१.९
कक्षा ९	३३२	२७१	६०३	२८७	२२२	५०९	८४.४	४५	४९	९४	१५.६
कक्षा १०	३०५	३०६	६११	२५९	२५२	५११	८३.६	४६	५४	१००	१६.४

कक्षा	जम्मा विद्यार्थी			सामुदायिक विद्यालय				संस्थागत विद्यालय			
	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	प्रतिशत	छात्रा	छात्र	जम्मा	प्रतिशत
कक्षा ९-१०	६३७	५७७	१२१४	५४६	४७४	१०२०	८४.०	९१	१०३	१९४	१६.०
कक्षा ११	२३५	१८२	४१७	२१७	१६०	३७७	९०.४	१८	२२	४०	९.६
कक्षा १२	२३४	२०५	४३९	२२१	१८१	४०२	९१.६	१३	२४	३७	८.४
कक्षा ११-१२	४६९	३८७	८५६	४३८	३४१	७७९	९१.०	३१	४६	७७	९.०
ECD-१२कूल	४१४३	४४०५	८५४८	३२०३	३१०१	६३०४	७३.७	९४०	१३०४	२२४४	२६.३

भिमाद नगरपालिकामा उच्च शिक्षा प्रदायक संस्थाको रूपमा जनज्योति क्याम्पस सञ्चालित छ । उक्त क्याम्पसमा शिक्षाशास्त्र र व्यवस्थापन संकाय गरी दुई संकायमा स्नातक तहका शैक्षिक कार्यक्रमहरू सञ्चालित छन् । दुवै सङ्कायको प्रथमदेखि चौथो वर्षसम्म कुल ३२० जना विद्यार्थी अध्ययनरत रहेका छन् । उच्च शिक्षाको स्नातक तहमा अध्ययन गर्ने विद्यार्थीको कक्षागत विवरण निम्नअनुसारको तालिकामा देखाइएको छ ।

तालिका ६ : क्याम्पस तह (स्नातक) को विद्यार्थी विवरण २०७८

वर्ष	शिक्षा शास्त्र संकाय			व्यवस्थापन संकाय			जम्मा		
	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा
प्रथम	३२	३	३५	४४	१७	६१	७६	२०	९६
दोस्रो	४५	७	५२	४३	७	५०	८८	१४	१०२
तेस्रो	२९	४	३३	२७	१८	४५	५६	२२	१९८
चौथो	१७	१	१८	१६	१०	२६	३३	११	४४
जम्मा	१२३	१५	१३८	१३०	५२	१८२	२५३	६७	३२०

स्रोत : जनज्योति क्याम्पस

उल्लेखित तालिका हेर्दा भिमाद नगरपालिकाको एकमात्र क्याम्पस जनज्योति क्याम्पसमा शिक्षाशास्त्र संकायतर्फ १३८ जना र व्यवस्थापन संकायतर्फ १८२ जना विद्यार्थी गरी कुल ३२० जना विद्यार्थी अध्ययनरत रहेका छन् । चार वर्षे कार्यक्रममध्ये तेस्रो वर्षमा सबैभन्दा धेरै १९८ जना विद्यार्थी अध्ययनरत छन् भने पहिलो, दोस्रो र चौथो वर्षमा क्रमशः ९६, १०२ र ४४ जना विद्यार्थी अध्ययनरत रहेका छन् ।

शिक्षक विवरण

यस नगरपालिकाको शैक्षिक सत्र २०७८ मा कार्यरत शिक्षकहरूको विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ७ : शिक्षक विवरण

सि.नं.	विवरण	प्रारम्भिकबालविकास	प्राथमिक	निम्न माध्यमिक	माध्यमिक	उच्च माध्यमिक	जम्मा
१	जम्मा शिक्षक सङ्ख्या	७८	३२७	९८	६९	१८	५१२
	जम्मा महिला शिक्षक सङ्ख्या	७६	२२५	४२	१४	३	२८४
	महिला प्रतिशत (जम्मा)	९७.४	६८.८	४२.९	२०.३	१६.७	५५.५
२	सरकारी दरबन्दी(राहतसमेत) मा कार्यरत जम्मा	३३	१८९	५४	४२	८	२९३
	सरकारी दरबन्दीमा कार्यरत महिला	३३	११८	१९	९	१	१४७
	सरकारी दरबन्दीमा कार्यरत महिला प्रतिशत	१००	६२.४	३५.२	२१.४	१२.५	५०.२
३	स्वीकृत दरबन्दीमा कार्यरत जम्मा		१७८	४०	३३	४	२५५

सि.नं.	विवरण	प्रारम्भिकबालविकास	प्राथमिक	निम्न माध्यमिक	माध्यमिक	उच्च माध्यमिक	जम्मा
	स्थायी (जम्मा)		११०	२०	२१	०	१५१
	प्रथम श्रेणी		३				३
	द्वितीय श्रेणी		२८	६	५		३९
	तृतीय श्रेणी		७९	१४	१६		१०९
	अस्थायी		६८	२०	१२	४	१०४
४	राहत अनुदान		११	१४	९	४	३८
५	शिक्षण सहयोग अनुदान (सङ्घीय सशर्त)		०	४	८		१२
६	नगर अनुदान	१५	१०			२	१२
७	निजी स्रोतमा कार्यरत जम्मा	३०	१२८	४०	१९	८	१९५
	निजी स्रोतमा कार्यरत महिला	२८	९७	२३	५	०	१२५
	निजीस्रोतमा कार्यरत महिला प्रतिशत	९३.३	७५.८	५७.५	२६.३	०.०	६४.१

उल्लेखित तालिकामा हेर्दा यस नगरपालिकामा प्राथमिकदेखि उच्चमाध्यमिक तहसम्म कुल ५१२ जना शिक्षक कार्यरत रहेकोमा २८४ जना (५५.४ प्रतिशत) महिला शिक्षक रहेका छन् । उक्त सङ्ख्यामध्ये कुल सरकारी दरबन्दी (राहत समेत) मा प्राथमिक, निम्नमाध्यमिक, माध्यमिक र उच्च माध्यमिकमा क्रमशः १८९, ५४, ४२ र ८ गरी कुल २९३ दरबन्दी रहेको छ । सरकारी दरबन्दीमा कार्यरत कुल शिक्षक २९३ मध्ये १४७ जना (५०.२ प्रतिशत) महिला शिक्षक रहेका छन् । यसैगरी सबै तहमा गरी स्वीकृत दरबन्दी २५५ र राहत अनुदान ३८ रहेको छ । यसैगरी शिक्षण सहयोग अनुदान (सशर्ततर्फ) १२ जना, नगरपालिका स्रोतबाट १२ जना र निजी स्रोत (संस्थागत विद्यालय समेत) मा १९५ जना शिक्षक कार्यरत रहेका छन् । प्रारम्भिक बालविकासतर्फ जम्मा ७८ जनामध्ये सरकारी अनुदान (सशर्त) ३३ जना, नगरस्रोतबाट ३३ र बाँकी निजी स्रोत (संस्थागत समेत) मा कार्यरत रहेका छन् ।

शैक्षिक उपलब्धिका सूचकहरू

विभिन्न शैक्षिक सूचकहरूमा नगरपालिकाको स्थिति र राष्ट्रिय स्थितिलाई तुलनात्मक रूपमा देहायको तालिकामा देखाइएको छ ।

तालिका ८ : शैक्षिक उपलब्धिका सूचकहरूमा तुलनात्मक स्थिति २०७८

सूचक		राष्ट्रिय स्थिति २०७७	नगरपालिकाको स्थिति	कैफियत
१ आधारभूत शिक्षा				
१.१	पूर्व प्राथमिक शिक्षामा कुल भर्नादर	८७.६	१०४.८	
१.२	प्रारम्भिक बालशिक्षाको अनुभवसहित कक्षा १ मा नवप्रवेशीको %	७०.२	८४.७	
१.३	कक्षा १ मा कुल प्रवेशदर	१२०.७	१०९.९	
१.४	कक्षा १ मा खुद प्रवेशदर	९७.३	९८.७	
१.५	कुल भर्नादर (कक्षा १-५)	११८.२	११३.८	
१.६	खुद भर्नादर (कक्षा १-५)	९७.४	९८.१	
१.७	कुल भर्नादर (कक्षा १-८)	११३.२	११३.२	
१.८	खुद भर्नादर (कक्षा १-८)	९४.७	९८.३	

सूचक		राष्ट्रिय स्थिति २०७७	नगरपालिकाको स्थिति	कैफियत
१.९	कक्षा १-८ को खुद भर्नादरमा लैङ्गिक समता	०.९९	०.९९	
१.१०	कक्षा ८ मा टिकाउ दर	८२.२	८४.२	
१.११	आधारभूत शिक्षाको तह पूरा गर्ने दर	७५.३	७७.८	
१.१२	कक्षा ५-१२ वर्ष उमेरका विद्यालय बाहिर रहेका बालबालिकाको प्रतिशत	५.४	१.७	
२ माध्यमिक शिक्षा				
२.१	कक्षा ९-१२ को कुल भर्नादर	७५.७	७४.३	
२.२	कक्षा ९-१२ को खुद भर्नादर	५१.२	६०.४	
२.३	कक्षा १० सम्मको टिकाउ दर	६४.६	६६.०	
२.४	कक्षा १२ सम्मको टिकाउ दर	२९.२	३५.०	
२.५	कक्षा ९-१२ को खुद भर्नादरमा लैङ्गिक समता	१.०१	१.०३	
३ अनौपचारिक शिक्षा तथा जीवनपर्यन्त सिकाइ				
३.१	साक्षरता दर ६ वर्ष र माथि	७८	८९.१३	
३.२	साक्षरता दर १५ देखि २४ वर्ष	८८.६	९९.०७	
३.३	साक्षरता दर १५ वर्षमाथि	५८	८६.७७	
४ शिक्षक व्यवस्थापन				
४.१	आधारभूत तहमा महिला शिक्षकको प्रतिशत	४६.६	५६.४	
४.२	माध्यमिक तहमा महिला शिक्षकको प्रतिशत	२०.७	२०	

स्रोत: आर्थिक सर्वेक्षण २०७७/७८ र EMIS 2077

उल्लेखित तालिका हेर्दा शैक्षिक उपलब्धिका सूचकहरूमा राष्ट्रिय स्थितिसँग तुलना गर्दा भिमाद नगरपालिकाको अवस्था राम्रो देखिन्छ । यति हुँदा हुँदै पनि सबैका लागि विद्यालय शिक्षाको पहुँच सुनिश्चित गर्ने, प्रारम्भिक बालशिक्षाको अनुभवसहित कक्षा १ मा भर्ना हुनेको प्रतिशत सतप्रतिशत गराउने, विशेषत माध्यमिक शिक्षाको खुद र सहजै देखिने भर्नादरमा वृद्धि गर्न ध्यान दिनुपर्ने अवस्था देखिन्छ ।

विद्यार्थी भर्नादर

शैक्षिक सत्र २०७८ को तहगत विद्यार्थी भर्नादर सम्बन्धी अवस्थालाई देहायको तालिकामा देखाइएको छ ।

तालिका: ९ तहगत विद्यार्थी भर्नादर २०७८

सि.नं.	तह	कुल (सहजै देखिने) भर्नादर			खुद भर्नादर		
		छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा
१	प्रारम्भिक बालशिक्षा	१०४.१	१०५.५	१०४.८	८३.५	७७.४	८०.३
२	कक्षा १ को प्रवेश दर	१११.४	१०८.४	१०९.९	९९.३	९८.२	९८.७
३	आधारभूत तह (१-५)	११५.२	११२.५	११३.८	९८.०	९८.२	९८.१
४	आधारभूत तह (६-८)	११३.०	१११.५	११२.३	९८.१	९९.४	९८.७
५	आधारभूत तह (१-८)	११४.२	११२.१	११३.२	९८.०	९८.६	९८.३
६	माध्यमिक तह (९-१०)	९४.८	९३.२	९४.१	८४.६	८२.०	८३.३
७	माध्यमिक तह (११-१२)	५४.०	४३.५	४९.५	३८.०	३३.२	३५.६
८	माध्यमिक तह (९-१२)	७६.०	७२.२	७४.३	६१.३	५९.६	६०.४

स्रोत: EMIS 2078

आन्तरिक सक्षमताको स्थिति

शैक्षिक सत्र २०७८ को आन्तरिक सक्षमता सम्बन्धी सूचकहरूमा नगरपालिकाको स्थिति देहाय अनुसार रहेको छः-

तालिका १०: आन्तरिक सक्षमताको स्थिति २०७८

सि.नं.	सूचक	छात्रा	छात्र	जम्मा	कैफियत
१	टिकाउ दर (कक्षा ५)	९२.७	८८.३	९०.५	
२	प्राथमिकतह पूरा गर्ने दर	८९.१	८३.८	८६.५	
३	प्राथमिकतहको आन्तरिक सक्षमता दर	९१.७	८७.२	८९.५	
४	आधारभूत तहपूरा गर्ने दर	७९.६	७६.१	७७.८	
५	टिकाउ दर (कक्षा ८)	८५.८	८२.५	८४.२	
६	आधारभूततहको आन्तरिक सक्षमता दर	७९.२	७६.६	७८.९	
७	टिकाउ दर (कक्षा १०)	७०.७	६१.२	६६.०	
८	माध्यमिकतह पूरा गर्ने दर (कक्षा १०)	७०.४	६०.८	६५.६	
९	माध्यमिकतहको आन्तरिक सक्षमता दर (कक्षा १०)	६२.१	६०.३	६१.९	
१०	टिकाउ दर (कक्षा १२)	३७.७	३२.२	३५.०	

उल्लेखित तालिकाबाट हेर्दा टिकाउदर कक्षा ५, ८, १० र १२ सम्म क्रमशः ९०.५, ८४.२, ६६ र ३५ प्रतिशत रहेको छ । यसैगरी आधारभूत तह पूरा गर्ने दर ७७.८ प्रतिशत र आधारभूत तहको आन्तरिक सक्षमता ७८.९ प्रतिशत रहेको छ । माध्यमिक तहदर्त कक्षा १० पूरा गर्ने दर ६५.६ प्रतिशत र आन्तरिक सक्षमता दर ६१.९ प्रतिशत रहेको छ । यसबाट तहगत रूपमा आन्तरिक सक्षमता र टिकाउ दर वृद्धि गर्न विशेष ध्यान दिनुपर्ने अवस्था देखिन्छ ।

कार्यक्रम कार्यान्वयनका उद्देश्य तथा अपनार्इएका प्रक्रियाहरू

शैक्षिक कार्यक्रमका प्रमुख उद्देश्यहरू

- प्रारम्भिक बाल शिक्षा तथा विकास/पूर्व प्राथमिक शिक्षालाई प्रभावकारी बनाई विद्यालय प्रवेशको तयारी गराउनु,
- विद्यालय उमेर (४-१६ वर्ष) समूहका सबै बालबालिकाका लागि गुणात्मक शिक्षामा पहुँच सुनिश्चित गर्नु,
- शिक्षक सहायता प्रणालीको स्थापनाका साथै पेसागत दक्षता अभिवृद्धिगर्नु,
- विद्यालय शिक्षामा प्रभावकारी तथा गुणस्तरीय सेवा प्रवाह गराउनु
- खेलकुद र अतिरिक्त क्रियाकलापको माध्यमबाट विद्यार्थीको सर्वाङ्गीण विकासमा टेवा पुऱ्याउनु ।

कार्यक्रम कार्यान्वयनका आधार/प्रक्रिया

- वार्षिक कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका (शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्र सानोठिमी)
- शैक्षिक सत्र २०७८ को शैक्षिक तथ्यांक,
- विद्यालयको आवश्यकता र विगतमा कार्यक्रम प्राप्त गरेको आधार,
- नगर शिक्षा समितिको निर्णय,
- कार्यक्रम अनुसार कार्ययोजना तयारी तथा स्वीकृति,
- कार्यान्वयनका लागि क्षमता विकास तथा अभिमुखीकरण,
- सम्झौता, अनुदान निकास, अनुदान, अनुगमन मूल्यांकन तथा प्रगतिको आधारमा फछ्यौट,
- खरिदका सन्दर्भमा सार्वजनिक खरिद ऐन तथा नियमावलीका साथै विद्यालय खरिद दिग्दर्शनद्वारा निर्धारित प्रक्रिया ।

वार्षिक समष्टिगत बजेट र खर्चको अवस्था

आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखातर्फ विभिन्न शीर्षकहरूको बजेट र वित्तीय प्रगतिको समष्टिगत अवस्थालाई देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ११ : वार्षिक समष्टिगत बजेट र खर्चको स्थिति

रकम रु. हजारमा

सि.नं.	बजेट उपशीर्षकको नाम	वार्षिक बजेट	खर्च रकम	वित्तीय प्रगति %
१	विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रम	६८२५०	६४३५७	९४.३
२	सबैका लागि शिक्षा आधारभूत शिक्षा (आधारभूत शिक्षक तलब भत्ता)	११७३००	११४०९९	९७
३	माध्यमिक शिक्षक तलब भत्ता	२९९००	२९९००	१००
४	संघीयसरकारबाट हस्तान्तरित कार्यक्रम (विशेष अनुदान)	४२००	४०९१.१२४	९७.४१
५	नगरतर्फका कार्यक्रम	१६७६७.८७	१४३९६.५४३	८५.८५
	जम्मा	२३६४१७.९	२२६८४३.६७	९५.९५

वार्षिक कार्यक्रमको भौतिक तथा वित्तीय प्रगति

आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखातर्फका विभिन्न क्रियाकलापहरूको भौतिक तथा वित्तीय प्रगतिको अवस्थालाई देहायको तालिकाहरूमा प्रस्तुत गरिएको छ :

(क) वित्तीय हस्तान्तरण भएका कार्यक्रमहरू (सशर्त अनुदान) तर्फको प्रगति विवरण

तालिका १२ : वित्तीय हस्तान्तरण (सशर्त अनुदान)तर्फ क्रियाकलापगत भौतिक तथा वित्तीय प्रगति

रकम रु. हजारमा

क्रियाकलाप	इकाइ	भौतिक लक्ष्य	भौतिक प्रगति	भौतिक प्रतिशत	वित्तीय लक्ष्य	वित्तीय प्रगति	वित्तीय प्रतिशत
आधारभूत तहका स्वीकृत दरवन्दीका शिक्षक, राहत अनुदान शिक्षककालागितलब भत्ता अनुदान	शिक्षक	२४३	२४३	१००	११७३००	११४०९९	९७
माध्यमिक तहका स्वीकृत दरवन्दीका शिक्षक, राहत अनुदान शिक्षककालागि तलब भत्ता अनुदान	शिक्षक	५०	५०	१००	२९९००	२९९००	१००
प्रारम्भिक बाल विकास / पूर्व प्राथमिक कक्षाका सहजकर्ताहरूकोपारिश्रमिक	सहजकर्ता	३३	३३	१००	३७६२	३७६२	१००
विद्यालय कर्मचारी व्यवस्थापन अनुदान माध्यमिक विद्यालय कक्षा १-१२ (१ जना सहयोगी र १ जनालेखा कर्मचारी)	कर्मचारी	२८	२८	१००	४१९३	४१९३	१००
विद्यालय कर्मचारी व्यवस्थापन अनुदान आधारभूत विद्यालय कक्षा १-८	कर्मचारी	२९	२९	१००	३५४२	३२९९	९३
प्रति विद्यार्थी इकाइ लागतका आधारमा प्रारम्भिक बाल विकास/ पूर्वप्राथमिक कक्षाकालागि अनुदान	विद्यार्थी	८३०	८३०	१००	४१५	४१५	१००

क्रियाकलाप	इकाइ	भौतिक लक्ष्य	भौतिक प्रगति	भौतिक प्रतिशत	वित्तीय लक्ष्य	वित्तीय प्रगति	वित्तीय प्रतिशत
सिकाइका लागि निरन्तर विद्यार्थी मूल्याङ्कन:आवश्यक सामग्री, सुधारात्मक शिक्षण अनुदान,कक्षा १ मा नयाँ भर्ना भएका विद्यार्थीको पोर्टफोलियोसमेतका लागि	विद्यार्थी	४९२	४९२	१००	४९	४९	१००
शिक्षण सिकाइसामग्रीतथाBook Cornerव्यवस्थापनका लागिप्रतिविद्यार्थी लागत अनुदान कक्षा १-५	विद्यार्थी	२२०६	२२०६	१००	३३१	३३१	१००
शिक्षण सिकाइसामग्रीव्यवस्थापनका लागिप्रति विद्यार्थीलागत अनुदान कक्षा ६-८	विद्यार्थी	१३८२	१३८२	१००	२७६	२७६	१००
शिक्षण सिकाइसामग्रीव्यवस्थापनका लागिप्रति विद्यार्थीलागत अनुदान कक्षा ९-१०	विद्यार्थी	१०१७	१०१७	१००	२०३	२०३	१००
कक्षा ८ को परीक्षासञ्चालन तथा प्रमाणीकरण	विद्यार्थी	६३५	६३५	१००	१५९	१५९	१००
शिक्षण सिकाइसामग्रीव्यवस्थापनका लागिप्रति विद्यार्थीलागत अनुदान कक्षा ११-१२	विद्यार्थी	७७९	७७९	१००	३३२	२४३	७३
कक्षा १-५ मा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूका लागि पाठ्यपुस्तक	विद्यार्थी	२२६१	२२६१	१००	११५०	९५९	८३
कक्षा ६-८ मा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूका लागि पाठ्यपुस्तक	विद्यार्थी	१४०९	१४०९	१००	११८४	९७८	८३
कक्षा ९-१० मा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूका लागि पाठ्यपुस्तक	विद्यार्थी	१०२०	१०२०	१००	१०१४	८३१	८२
कक्षा ११-१२ मा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूका लागि पाठ्यपुस्तक	विद्यार्थी	७७९	७७९	१००	३१५	२३२	७४
छात्रा छात्रवृत्ति कक्षा १-८ (गैर आवसिय)	विद्यार्थी	२१८२	२१८२	१००	८७३	८७३	१००
दलितछात्रवृत्ति कक्षा१-८ (गैर आवसिय)	विद्यार्थी	१०९३	१०९३	१००	४३७	४३७	१००
अपांग छात्रवृत्ति (कक्षा १-१२) गैर आवसीय	विद्यार्थी	१६	१६	१००	१६	१६	१००
सञ्चालन तथा व्यवस्थापन अनुदान कक्षा १-५	विद्यालय	२३	२३	१००	३४५	३४५	१००

क्रियाकलाप	इकाइ	भौतिक लक्ष्य	भौतिक प्रगति	भौतिक प्रतिशत	वित्तीय लक्ष्य	वित्तीय प्रगति	वित्तीय प्रतिशत
सञ्चालन तथा व्यवस्थापन अनुदान कक्षा १-८	विद्यालय	६	६	१००	१२०	१२०	१००
सञ्चालन तथा व्यवस्थापन अनुदान कक्षा १-१०	विद्यालय	८	८	१००	२००	२००	१००
सञ्चालन तथा व्यवस्थापन अनुदान कक्षा १-१२	विद्यालय	६	६	१००	१८०	१८०	१००
आधारभूत तह सञ्चालित विद्यालयहरूलाई विद्यालय सुधार योजना, समुदायतथा वि.व्य.स.हरुको क्षमता विकासका लागि अन्तर्क्रिया, अभिभावक शिक्षासञ्चालन, अतिरिक्त क्रियाकलाप सञ्चालन आदी कालागि एकमुष्ट अनुदान	विद्यालय	२९	२९	१००	४३५	४३५	१००
आधारभूत तह सञ्चालित विद्यालयहरूलाई सामाजिक परीक्षण तथा आर्थिकलेखा परीक्षण, विद्यार्थी रिपोर्ट कार्ड, विद्यालय तथ्यांकन व्यवस्थापन, बुलेटिनप्रकासन लगायतका क्रियाकलाप सञ्चालनकालागि एकमुष्ट अनुदान	विद्यालय	२९	२९	१००	२९०	२९०	१००
माध्यमिक तह सञ्चालित विद्यालयहरूलाई विद्यालय सुधार योजना, समुदायतथा वि.व्य.स.हरुको क्षमता विकासका लागि अन्तर्क्रिया, अभिभावक शिक्षासञ्चालन, अतिरिक्त क्रियाकलाप सञ्चालन आदी कालागि एकमुष्ट अनुदान	विद्यालय	१४	१४	१००	२८०	२८०	१००
माध्यमिक तह सञ्चालित विद्यालयहरूलाई सामाजिक परीक्षण तथा आर्थिकलेखा परीक्षण, विद्यार्थी रिपोर्ट कार्ड, विद्यालय तथ्यांकन व्यवस्थापन, बुलेटिनप्रकासन लगायतका क्रियाकलाप सञ्चालनकालागि एकमुष्ट अनुदान	विद्यालय	१४	१४	१००	२१०	२१०	१००
विद्यालयमा इन्टरनेट जडान तथा सञ्चालन खर्च प्रति विद्यालय	विद्यालय	४३	३६	८४	९९२	४३२	४४

क्रियाकलाप	इकाइ	भौतिक लक्ष्य	भौतिक प्रगति	भौतिक प्रतिशत	वित्तीय लक्ष्य	वित्तीय प्रगति	वित्तीय प्रतिशत
तेकिएका जिल्लाका लागि दिवा खाजा कार्यक्रम	विद्यार्थी	३०३०	३०३०	१००	८०१६	६९१३	८६
नमुना विद्यालय सुधार गुरुयोजना अनुरूप भौतिक निर्माण अनुदान	विद्यालय	१	१	१००	१५०००	१४९५२	१००
शैक्षिक सुशासन पर्वधन कार्यक्रम वार्षिक चौमासिक प्रतिवेदन तयारी, IEMIS व्यवस्थापन, शैक्षिक अभिलेख व्यवस्थापन, शैक्षिक योजना तर्जुमा एवम् कार्यक्रम कार्यान्वयन सहजीकरण	स्थानीयतह	१	१	१००	७५	२५	३४
तेकिएको सूचङ्काको आधारमा कार्य सम्पादन सम्पन्न गर्ने विद्यालयलाई कार्य सम्पादनमा आधारित अनुदान (Performance based Grants)	विद्यालय	११	११	१००	५५०	५५०	१००
उत्कृष्ट सिकाइ उपलब्धी भएका विद्यालयलाई सिकाइ सुदृढीकरणका लागि प्रोत्साहन अनुदान	विद्यालय	१	१	१००	२००	२००	१००
शिक्षकको शिक्षण सिकाइमा विताउने समयवधी सुधार योजना कार्यान्वयनका लागि विद्यालयलाई अनुदान	विद्यालय	४३	४३	१००	८६	८०	९३
माध्यमिक विद्यालयमा पुस्तकालय स्थापना तथा व्यवस्थापन (फिक्सीड, किताव खरिद, तथा इ पुस्तकालय समेत)	विद्यालय	५	५	१००	३२५०	३२५०	१००
शिक्षण सिकाइमा ICT को प्रयोग (कम्प्यूटर, इन्टरनेट, कनेक्टिभिटी इक्यूपमेन्टस तथा Kits खरिद) का लागि अनुदान	विद्यालय	१	१	१००	६५०	६५०	१००
माध्यमिक विद्यालयमा विज्ञान प्रयोगशाला अनुदान	विद्यालय	१	१	१००	६५०	६५०	१००
प्रारम्भिक पढाइ सीप विकासका लागि न्यूनतम प्याकेजका लागि अनुदान	विद्यालय	४२	४२	१००	३७८	३७८	१००
विद्यालय सुपरिवेक्षण तथा शिक्षकको पेशागत सहयोग	स्थानीयतह	१	१	१००	४२	०	०

क्रियाकलाप	इकाइ	भौतिक लक्ष्य	भौतिक प्रगति	भौतिक प्रतिशत	वित्तीय लक्ष्य	वित्तीय प्रगति	वित्तीय प्रतिशत
सामुदायिक विद्यालयका छात्राहरूलाई निःशुल्क स्यानिटरी प्याडव्यवस्थापनका लागि प्रति विद्यार्थी अनुदान	विद्यार्थी	१७५०	१७५०	१००	१८४८	९६३	५२
अंग्रेजी, गणित र विज्ञान विषयमा शिक्षण सहयोग अनुदान	शिक्षक	१६	१६	१००	४७५१	४५४७	९६
कोभिड - १९ का कारण उत्पन्न परिस्थितिमा सिकाइ सहजीकरणका लागि शैक्षिक कार्यक्रम	स्थानीयतह	१	१	१००	५००	४९९	१००
विद्यालय कक्षाकोठा निर्माण अनुदान (२ कोठे तथा ४ कोठे भवन)	कक्षाकोठा	१०	१०	१००	९०००	९०००	१००
विद्यालयमा IT Lab स्थापना, सुदृढीकरण एवम् Digital library व्यवस्थापनका लागि अनुदान	विद्यालय	३	३	१००	१९५०	१९५०	१००
जम्मा				१००	२१५४५०	२०८३५६	९६.७

(ख) संघीय सरकारबाट हस्तान्तरित कार्यक्रम (विशेष अनुदान)

तालिका १३ संघीय सरकारबाट हस्तान्तरित विशेष अनुदान तर्फको भौतिक तथा वित्तीय प्रगति

रकम रु. हजारमा

क्रियाकलाप	इकाइ	भौतिक लक्ष्य	भौतिक प्रगति	भौतिक प्रतिशत	वित्तीय लक्ष्य	वित्तीय प्रगति	वित्तीय %
१ प्रारम्भिक बालविकासदेखि प्राथमिक तहसम्म बालमैत्री कक्षा तथा सिकाइ व्यवस्थापन	विद्यालय	४२	४२	१००	४२००	४०९९.१२	९७.४

(ग) नगरतर्फको आन्तरिक स्रोत (समानिकरण तथा राजस्व बाँडफाँड) तर्फका कार्यक्रमहरूको प्रगति

तालिका १४ : नगरतर्फका शैक्षिक कार्यक्रमहरूको भौतिक तथा वित्तीय प्रगति

रकम रु. हजारमा

सि.नं.	कार्यक्रमको नाम	इकाइ	भौतिक			वित्तीय		
			परिमाण	प्रगति	प्रगति %	जम्माबजेट	खर्चरकम	प्रगति %
१	संघीय सरकारबाट स्वीकृत प्रारम्भिक बालविकास केन्द्रका सहजकर्ता र विद्यालय सहयोगी कर्मचारीहरूका लागि थप तलव व्यवस्थापन	जना	९०	९०	१००	२३४०	२३३८.४	९९.९
२	नगर स्रोतका बालविकास सहजकर्ता तलव तथा पोसाक	जना	१६	१६	१००	२२४०	२१००	९३.८
३	नगरस्रोतका कम्प्युटर र खेलकुद शिक्षक तलव तथा पोसाक	जना	१०	१०	१००	२३१०	२२९३	९९.३

सि.नं.	कार्यक्रमको नाम	इकाइ	भौतिक			वित्तीय		
			परिमाण	प्रगति	प्रगति %	जम्माबजेट	खर्चरकम	प्रगति %
४	शुन्य दरवन्दी भएका कक्षा ११-१२ सञ्चालन भएका विद्यालयलाई शिक्षणसहयोग अनुदान (शंकर मावि र मंगलोदय मावि)	जना	२	२	१००	८००	६६८.१७	८३.५
५	स्रोतव्यक्तिको सट्टा शिक्षक त.भ. र पोसाक अनुदान	जना	१	१	१००	५२७.८७	५२७.८७	१००
६	नगरस्तरीय आधारभूत तह परीक्षा कक्षा ८ सञ्चालन (कक्षा ५ को सिकाइउपलब्धि परीक्षणसमेत)	पटक	१	१	१००	५००	५००	१००
७	वार्षिक शैक्षिक क्यालेण्डर निर्माण तथा छपाई	पटक	१	१	१००	१००	९९.९२५	९९.९
८	शिक्षा समिति, प्र.अ., विषयगत शिक्षक तथा शिक्षासम्बन्धी अन्य बैठकसञ्चालन	पटक	१	१	१००	४००	३११.४	७७.९
९	दिगो विकासको स्थानीयकरणसहितको १० वर्षे नगर शिक्षा योजना निर्माण	संख्या	१	१	१००	५००	१५८.९	३१.८
१०	स्थानीय पाठ्यक्रमकक्षा १ देखि ५ को शिक्षक सन्दर्भ एवम् स्रोतसामग्री विकास, छपाई र प्रबोधीकरण	संख्या	१	१	१००	५००	४९९	९९.८
११	शैक्षिक प्रदर्शनी, सांस्कृतिक कार्यक्रम तथा विद्यार्थीप्रतिस्पर्धा कार्यक्रम	पटक	१	१	१००	३००	०	०
१२	बाल दिवस तथा बालप्रतिभा पहिचान कार्यक्रम	पटक	१	१	१००	१००	५६.६२	५६.६
१३	भिमाद प्राविधिक शिक्षालय तनहुँमा १ छात्र र १ छात्रालाई ३ वर्षेकृषि डिप्लोमा अध्ययन छात्रवृत्ति	जना	२	२	१००	४००	२०९.२	५२.३
१४	नगर प्रमुख शैक्षिक सुधार कार्यक्रम	नगर	१	१	१००	२५००	२३३८.९	९३.६
१५	सूचना प्रविधिसम्बन्धी शिक्षकहरूका लागि क्षमता विकास	जना	५०	५०	१००	३००	२९८.२५	९९.४
१६	विद्यालय लेखा व्यवस्थापन पुनर्ताजगी तालिम	जना	५७	५७	१००	२००	०	०
१७	मेयर कप खेलकुद	पटक	१	१	१००	१५००	१२७४.९६	८५
१८	विद्यालय तथा कक्षाशिक्षणको सघन अनुगमन (शिक्षा समिति तथाविज्ञसमूहबाट)	नगर	१	१	१००	२००	१९२.५	९६.३
१९	विद्यालयमा अफलाइन डिजिटल सामग्री व्यवस्थापन	विद्यालय	३०	३०	१००	३००	२९९.५	९९.८
२०	सिद्ध्योति प्रा.वि.स्थानान्तरण	विद्यालय	१	१	१००	६००	०	०

सि.नं.	कार्यक्रमको नाम	इकाइ	भौतिक			वित्तीय		
			परिमाण	प्रगति	प्रगति %	जम्माबजेट	खर्चरकम	प्रगति %
	योजना क्रमागत (वडा नं.७)							
२१	बालविकास शैक्षिक सामग्री सहयोग कार्यक्रम (वडा नं.८)	विद्यालय	१	१	१००	१५०	१५०	१००
	जम्मा					१६७६७.८७	१४३१६.५६	८५.४

(घ) आ.व. २०७८।०७९ मा विभिन्न कार्यक्रमका लागि अनुदान प्रदान गरिएका विद्यालयहरू

तालिका १५ : राष्ट्रपति शैक्षिक सुधार कार्यक्रम अन्तर्गत भवन र ICT ल्याब प्राप्त गरेका विद्यालयहरू

सि.नं.	विद्यालयको नाम	कार्यक्रम	बजेट रु.	कैफियत
१	मंगलोदय मा.वि. भिमाद ८	४ कोठे भवन	३६०००००	
२	दिपक मा.वि. भिमाद ५	४ कोठे भवन	३६०००००	
३	रघु मा.वि. भिमाद २	२ कोठे भवन	१८०००००	
४	शंकर मा.वि. भिमाद १	ICT LAB	६५००००	
५	पृथ्वी मा.वि. भिमाद १	ICT LAB	६५००००	
६	अरुणोदय मा.वि. भिमाद २	ICT LAB	६५००००	
	जम्मा		१०९५००००	

तालिका १६: शिक्षण सहयोग अनुदान प्राप्त गरेका विद्यालयहरू

सि नं	विद्यालयको नाम	सञ्चालित कक्षा	संख्या		रकम रु.	कैफियत
			आधारभूत (६-८)	माध्यमिक तह		
१	धर्म मा.वि.	१-१०		२	७८९६२०	
२	पृथ्वीमा.वि.	१-१०		२	८१९४९२	
३	रघु मा.वि.	१-१०		२	७६४४२८	
४	मंगलोदयमा.वि.	१-१२		१	३३३६२७	
५	बालविकास मा.वि.	१-१०	१	१	६१३५९६	नि.मा. १ कार्तिक मसान्तसम्म र मा.वि. मंसिरदेखि
६	बालशैक्षणिक मा.वि.	१-१०		१	३२४२८४	नि.मा.कार्तिक मसान्तसम्म र मा.वि. मंसिरदेखि
७	बालनिकेतनआ.वि.	१-८	१		२८२०००	
८	बालकल्याणआ.वि.	१-८	१		२८२०००	
९	जनज्योतिआ.वि.	१-८	१		२८२०००	
१०	बालज्योतिआ.वि.	१-८	१		५६४००	कार्तिक मसान्तसम्म मात्र
	जम्मा				४५४७४४७	

तालिका १७: विज्ञान प्रयोगशाला, पुस्तकालय, आइसीटीलगायतका कार्यक्रम अनुदान प्राप्त गरेका विद्यालयहरू (रकम रु.)

सि. नं.	विद्यालयको नाम	सञ्चालित कक्षा	विज्ञान प्रयोगशाला	पुस्तकालय	आइसीटी	कार्यसम्पादन अनुदान	नमूना विद्यालय विकास
१	बालशैक्षणिक मा.वि.	१-१०	०	६३८९०४	०	०	
२	पार्वतीमा.वि.	१-१०	०	०	६४१३०१	०	
३	धर्म मा.वि.	१-१०	०	६४०४००	०	०	
४	जनज्योतिमा.वि.	१-१२	०	०	०	०	१४९४११४५
५	मंगलोदयमा.वि.	१-१२	६४१३६५	०	०	०	

सि. नं.	विद्यालयको नाम	सञ्चालित कक्षा	विज्ञान प्रयोगशाला	पुस्तकालय	आइसीटी	कार्यसम्पादन अनुदान	नमूना विद्यालय विकास
६	बुचाखानीमा.वि.	१-१२	०	६४०३४९	०	०	
७	जनज्योतिआ.वि.	१-८	०	०	०	४९३३६	
८	बालज्योतिआ.वि.	१-८	०	०	०	४९२८५	
९	जयनेपालआ.वि.	१-८	०	०	०	४९२७५	
१०	सुरेन्द्रज्योतिप्रा.वि.	१-५	०	०	०	४९३३६	
११	दिपज्योतिप्रा.वि.	१-५	०	०	०	४९३०३	
१२	बुद्धज्योतिप्रा.वि.	१-५	०	०	०	४९३१०	
१३	हिमालयप्रा.वि.	१-३	०	०	०	४९३३६	
१४	भैरव प्रा.वि.	१-३	०	०	०	४९३०७	
१५	शिद्धज्योतिप्रा.वि.मोहोरिया	१-५	०	०	०	४९३३६	
१६	शंकर मा.वि.	१-१२	०	६४०४२३	०	०	
१७	पृथ्वीमा.वि.	१-१०	०	६४०२३५	०	०	
१८	रघु मा.वि.	१-१०	०	०	०	१९७२५८	
१९	ज्ञानज्योतिप्रा.वि.	१-५	०	०	०	४९३३७	

तालिका १८ : संघीय सरकारबाट हस्तान्तरित विशेष अनुदानबाट कार्यक्रम प्राप्त गरेका विद्यालयहरू

सि.नं.	विद्यालयको नाम	सञ्चालित कक्षा	बालमैत्री बसाइव्यवस्थापन	सूचना प्रविधिसामग्री	बालविकास सामग्री	जम्मा रकम रु.
१	बालशैक्षणिक मा.वि.	१-१०	०	०	२४६६८	२४६६८
२	पार्वतीमा.वि.	१-१०	८३३७५	०	२४६६८	१०८०४३
३	धर्म मा.वि.	१-१०	८१४०५	६०१९०	२४६६८	१६६२६३
४	जनज्योतिमा.वि.	१-१२	०	०	२४६६८	२४६६८
५	मंगलोदयमा.वि.	१-१२	०	०	२४६६८	२४६६८
६	हिमालयमा.वि.	१-१२	८३४७५	०	२४६६८	१०८१४३
७	बुचाखानीमा.वि.	१-१२	४८८४२	०	२४६६८	७३५१०
८	बालनिकेतनआ.वि.	१-८	४९८२७	०	२४६६८	७४४९५
९	बालकल्याणआ.वि.	१-८	०	०	२४६६८	२४६६८
१०	जनज्योतिआ.वि.	१-८	०	६०१९०	२४६६८	८४८५८
११	बालज्योतिआ.वि.	१-८	८५३४७	६०१९०	२४६६८	१७०२०५
१२	जयनेपालआ.वि.	१-८	४६८६८	६०१९०	२४६६८	१३१७२६
१३	कोषनर प्रा.वि.	१-५	४५३८६	६०१९०	२४६६८	१३०२४४
१४	सुरेन्द्रज्योतिप्रा.वि.	१-५	८४६६०	०	२४६६८	१०९३२८
१५	शिवप्रा.वि.	१-५	०	०	२४६६८	२४६६८
१६	शारदा प्रा.वि.	१-५	०	०	२४६६८	२४६६८
१७	नर प्रा.वि.	१-५	०	०	२४६६८	२४६६८
१८	जनप्रेमीप्रा.वि.	१-५	४३८७६	०	२४६६८	६८५४४
१९	दिपज्योतिप्रा.वि.	१-५	४४३९२	०	२४६६८	६९०६०
२०	बालविद्याश्रम प्रा.वि.	१-५	०	०	२४६६८	२४६६८
२१	सिद्धज्योतिप्रा.वि.भिमाद	१-५	८६८२८	०	२४६६८	१११४९६
२२	बुद्धज्योतिप्रा.वि.	१-५	०	०	२४६६८	२४६६८
२३	ज्ञानज्योति सा.आ.वि.	१-३	४२४२७	०	२४६६८	६७०९५
२४	हिमालयप्रा.वि.	१-३	४२४२७	७८९३८	२४६६८	१४६०३३
२५	प्रगतीशिलप्रा.वि.	१-५	५१७९८	०	२४६६८	७६४६६
२६	भैरव प्रा.वि.	१-३	०	७८९३८	२४६६८	१०३६०६
२७	शिद्धज्योतिप्रा.वि.मोहोरिया	१-५	८८३०९	०	२४६६८	११२९७७
२८	दिपकमा.वि.	१-१०	८८३११	०	२४६६८	११२९७९

सि.नं.	विद्यालयको नाम	सञ्चालित कक्षा	बालमैत्री बसाइव्यवस्थापन	सूचना प्रविधिसामग्री	बालविकास सामग्री	जम्मा रकम रु.
२९	सिद्धार्थ मा.वि.	६-१२	०	०	०	०
३०	शंकर मा.वि.	१-१२	८९५९४	०	२४६६८	११४२६२
३१	अरुणोदयमा.वि.	१-१०	८४६५८	०	२४६६८	१०९३२६
३२	पृथ्वीमा.वि.	१-१०	८३८७०	०	२४६६८	१०८५३८
३३	रघु मा.वि.	१-१०	८६०९१	०	२४६६८	११०७५९
३४	बालविकास मा.वि.	१-१०	८३८७०	०	२४६६८	१०८५३८
३५	बलभद्र आ.वि.	१-८	०	०	२४६६८	२४६६८
३६	जनताप्रा.वि.	१-५	०	०	२४६६८	२४६६८
३७	मदरशागौसियाप्रा.वि.	१-५	८५८४१	०	२४६६८	११०५०९
३८	ज्ञानज्योतिप्रा.वि.	१-५	०	०	२४६६८	२४६६८
३९	सिद्धार्थ प्रा.वि.	१-५	८८२५५	५४२६९	२४६६८	१६७९९२
४०	किहु प्रा.वि.	१-५	०	६०९९०	२४६६८	८४८५८
४१	सिद्धप्रा.वि.	१-५	०	७८९३८	२४६६८	१०३६०६
४२	कल्याणप्रा.वि.	१-५	०	६०९९०	२४६६८	८४८५८
४३	अकलाप्रा.वि.	१-३	०	६०९९०	२४६६८	८४८५८
४४	जनशक्तिबाविके	बाविके	०		२४६६८	२४६६८
४५	प्रगतिबाविके	बाविके	०		२४६६८	२४६६८
	जम्मा		१६९९७३२	७७२६०३	१०८५३९२	३५५७७२७

असल अभ्यास तथा नवप्रवर्तनात्मक कार्यक्रमहरू

आ.व. २०७८।०७९ मा शिक्षा, युवा तथा खेलकुद तर्फ सम्पादन गरिएका प्रवर्तनात्मक कार्य तथा असल अभ्यास देहायअनुसार रहेका छन् ।

- दस वर्षे गन्तव्य र ५ वर्षको विस्तृत कार्यक्रमसहितको शिक्षा क्षेत्र योजनाको मस्यौदा तयार भई स्वीकृतिका लागि पेस,
- कम्प्युटर सुविधा नपुगेका आधारभूत विद्यालयहरूका कम्प्युटर प्रदान,
- शैक्षिक क्यालेण्डर प्रकाशन र कार्यान्वयन,
- अन्तरपालिकास्तरीय मेयर कप प्रतियोगिता,
- आधारभूत तह कक्षा १ देखि ५ को स्थानीय पाठ्यक्रम मेरो भिमादको शिक्षक सन्दर्भ स्रोत सामग्री विकास,
- विज्ञसहितको समूहबाट विद्यालय तथा कक्षा कोठाको सघन अनुमगन,
- सूचना प्रविधि सम्बन्धमा शिक्षकहरूका लागि क्षमता विकास, (नगरको आन्तरिक स्रोतका साथै शिक्षा तालिम केन्द्रसँगको सहकार्यमा)
- विद्यालय व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष, शिक्षक अभिभावक संघका अध्यक्ष र प्रधानाध्यापकहरूका लागि क्षमता विकास कार्यशाला सञ्चालन,
- विद्यालय व्यवस्थापन समिति गठनसम्बन्धी कार्यविधि स्वीकृत गराई सोही अनुसार एकै चरणमा विद्यालय व्यवस्थापन समिति र शिक्षक अभिभावक संघ गठन,
- कक्षा ५ को सिकाइ उपलब्धि परीक्षण,
- शिक्षण सिकाइ समय मापनका लागि डायरीको विकास गरी वितरण आदि ।

समग्र कार्यक्रमका प्रमुख उपलब्धिहरु

आ.व. २०७८।०७९ मा शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखातर्फबाट सम्पादन गरिएका कार्यक्रमहरूबाट हासिल भएका प्रमुख उपलब्धिहरू देहाय अनुसार रहेका छन् ।

- संघीय स्रोतका प्रारम्भिक बालविकास केन्द्र नरहेका विद्यालयहरूमा नगरतर्फबाट प्रारम्भिक बालविकास कोटा प्रदान गरी हरेक विद्यालयमा प्रारम्भिक बालविकास कक्षाको व्यवस्था गरीनु,
- कम्प्युटर शिक्षक, खेलकुद शिक्षक र शुन्य दरवन्दी भएका विद्यालयहरूलाई शिक्षक दरवन्दी व्यवस्था गरी विद्यालयमा शिक्षकको व्यवस्थापन सहज हुनु,
- नगर शिक्षा ऐन २०७७ अनुसार विद्यालय व्यवस्थापन समिति गठन सम्बन्धी कार्यविधि विकास गरी विद्यालय व्यवस्थापन समिति गठन प्रकृयालाई व्यवस्थित गरीनु,
- भिमाद प्राविधिक शिक्षालयमा अध्ययन गर्ने विपन्न समुदायका ८ जना विद्यार्थीका लागि छात्रवृत्तिको व्यवस्था भई प्राविधिक शिक्षामा पहुँच वृद्धि हुनु,
- कम्प्युटर सुविधा नपुगेका आधारभूत विद्यालयहरूका कम्प्युटर प्रिन्टरको व्यवस्थापन गरीनु,
- सबै बालविकास केन्द्रहरूमा शैक्षिक सामग्री व्यवस्थापन गर्नुका साथै विद्यालयहरूलाई स्मार्ट टि.भि. र २ कक्षामा बालमैत्री बसाइ व्यवस्थापनका लागि सहयोग,
- शैक्षिक क्यालेण्डर प्रकाशन गरी सोअनुसार कार्यान्वयन गरीनु,
- अन्तर पालिकास्तरीय मेयर कप खेलकुद प्रतियोगिता सञ्चालन हुनु,
- आधारभूत तह कक्षा १ देखि ५ को स्थानीय पाठ्यक्रम मेरो भिमादको शिक्षक सन्दर्भ स्रोत सामग्री विकास,
- सूचना प्रविधि सम्बन्धमा शिक्षकहरूका लागि र विद्यालय व्यवस्थापन एवम् योजना निर्माण सम्बन्धमा विद्यालय व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष, शिक्षक अभिभावक संघका अध्यक्ष र प्र.अ.का लागि क्षमता विकास कार्यशाला सञ्चालन गरीनु,
- ४ वटा विद्यालयहरूमा आइसीटी ल्याब, ५ विद्यालयमा पुस्तकालय, १ विद्यालयमा विज्ञान प्रयोगशाला, ११ विद्यालयमा कार्यसम्पादन अनुदान र राष्ट्रपति शैक्षिक सुधार कार्यक्रममार्फत ३ वटा विद्यालयको भवन निर्माण (२ वटा ४ कोठे र १ वटा २ कोठे भवन) निर्माणका लागि,
- शिक्षा समिति र प्रधानाध्यापकको नियमित बैठक बसी सेवा प्रवाहमा सहजीकरण गरीनु,
- कक्षा ५ को सिकाइ उपलब्धि परीक्षण गरीनु आदि ।

कार्यक्रम कार्यान्वयनमा आइपरेका प्रमुख चुनौतीहरू

- संविधान र अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षासम्बन्धी ऐनले गरेको व्यवस्था अनुसार निःशुल्क र अनिवार्य शिक्षाको प्रत्याभूति गराउनु,
- शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धि गर्नु,
- कक्षागत र विषयगत रूपमा दरवन्दीको व्यवस्थापन गर्नु,
- कोभिड १९ जस्ता महामारीका कारणबाट सिर्जना भएको असहज अवस्थामा विद्यार्थी सिकाइको सुनिश्चितता गर्नु,
- विद्यालयको पुनर्मिलान गर्नु,
- शिक्षण सिकाइ तथा विद्यालय व्यवस्थापनमा नवीन प्रविधिको प्रयोग गर्नु,
- विद्यालयको भौतिक पूर्वाधार सवल बनाउनु,
- शिक्षकको क्षमता अभिवृद्धि गर्नु,
- प्रधानाध्यापक र विद्यालय व्यवस्थापन समितिको नेतृत्व तथा व्यवस्थापकीय क्षमता अभिवृद्धि गर्नु,
- विद्यालयको लेखा व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी बनाउनु,
- नियमित शैक्षिक सुपरिवेक्षण र सहायता संयन्त्रलाई प्रभावकारी बनाउनु,
- स्थानीय पाठ्यक्रम (मेरो भिमाद) का आधारमा पाठ्यपुस्तक निर्माण गरी कार्यान्वयनमा ल्याउनु,
- शैक्षिक क्षेत्रमा सुधारका लागि वडा शिक्षा समितिको क्षमता विकास र परिचालन गर्नु,
- विद्यालय सुशासनको प्रत्याभूति दिलाउनु,
- संस्थागत विद्यालयको प्रभावकारी अनुगमन तथा नियमन गर्नु ।

समस्या समाधानका उपाय र जिम्मेवारी

सि.नं.	समस्या समाधानका उपाय	प्रक्रिया	जिम्मेवारी	
			मुख्य निकाय	सहयोगी निकाय
१	न्यूनतम शिक्षक दरवन्दीको व्यवस्थापन गर्ने	नि.मा., माध्यमिक र उ.मा.विमा थप शिक्षक दरवन्दी प्रदान	संघीय सरकार	नगर कार्यपालिका
२	शिक्षक दरवन्दी मिलान	समन्यायिक ढंगबाट शिक्षक दरवन्दी मिलान तथा पुनर्वितरण गर्ने	नगरपालिका	नगर शिक्षा समिति, शिक्षा शाखा
३	शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धि गर्ने	विद्यालय व्यवस्थापनमा सुधार, पठनपाठनमा नियमितता, शिक्षकको कक्षाकोठामा विताउने समय वृद्धि, अनुगमन मूल्यांकन तथा पेसागत सहयोग र पुरस्कार एवम् दण्डको व्यवस्था गरेर	विद्यालय	शिक्षा शाखा
४	शिक्षामा लगानी वृद्धि गर्ने	गुणस्तरमा लगानीका क्षेत्र पहिचान र स्रोत पहिचान गरी लगानी गर्ने	नगरपालिका	विद्यालय व्यवस्थापन समिति
५	विद्यालय एकीकरण समायोजन	निश्चित मापदण्ड निर्माण गरी विद्यालय एकीकरण समायोजन र ठूला विद्यालय अवधारणा कार्यान्वयन गरेर	नगर शिक्षा समिति	वडा शिक्षा समिति
६	शिक्षक, प्रधानाध्यापक र वि.व्य.स.को क्षमता अभिवृद्धि गर्ने	शिक्षक र प्र.अ.लाई शिक्षण सिकाइका नवीन तरिका र प्रविधिसँग क्षमता विकास र व्यवस्थापन समितिको व्यवस्थापकीय क्षमता विकास कार्यक्रम सञ्चालन गरेर	शिक्षा तालिमक केन्द्र, नगर कार्यपालिका, शिक्षा समिति	शिक्षा शाखा
७	विद्यालय सुशासनको प्रत्याभूति दिने	सामाजिक र लेखा परीक्षणका साथै जवाफदेही प्रणालीको स्थापना र अनुगमन मूल्यांकनलाई प्रभावकारी बनाएर	शिक्षा शाखा	वडा शिक्षा समिति, वि.व्य.स. र प्रधानाध्यापक
८	स्थानीय पाठ्यक्रम निर्माण र कार्यान्वयन	कक्षा ८ सम्मको स्थानीय पाठ्यक्रम पाठ्यपुस्तक विकासका लागि स्रोत व्यवस्थापन, क्षमता विकास गरेर	कार्यपालिका	शिक्षा शाखा र विद्यालय
९	विद्यालयको भौतिक पूर्वाधार सवल बनाउने	विद्यालयको भौतिक पूर्वाधार आवश्यकताको पहिचान गरी योजनाबद्ध रूपमा कार्यान्वयन गरेर	संघीय सरकार र नगरपालिका	शिक्षा शाखा र वि.व्य.स
१०	अनुगमन मूल्यांकन र नियमनलाई प्रभावकारी बनाउने	समूह अनुगमन र विज्ञ समूहको परिचालन गरी कार्यान्वयन गरेर	शिक्षा शाखा	वि.व्य.स. र प्र.अ.

निष्कर्ष

आ.व. २०७८।०७९ मा विभिन्न असहज परिस्थितका बावजुद शिक्षातर्फका वार्षिक कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयन स्थिति राम्रो रह्यो । आर्थिक वर्षको प्रारम्भमै कार्यान्वयन योजना तयार गरी कार्यक्रमहरूको प्राथमिकतातय गरी कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्नसके अझै कार्यक्रम कार्यान्वयनमा गुणस्तरीयता बढ्न जाने देखिन्छ । विद्यालय शिक्षामा गुणस्तर कायम गर्न तथा संस्थागत सक्षमता हासिल गर्नका लागि अनुगमन मूल्यांकन र सोको आधारमा पृष्ठपोषण दिने कार्यलाई प्रभावकारी बनाउन सके र विगतका कार्यान्वयनबाट सिक्िएका पाठहरूका आधारमा शैक्षिक कार्यक्रम गर्न सके अपेक्षित नतिजा हासिल हुन सकिने कुरामा विश्वस्त हुन सकिन्छ ।

३.२.२ स्वास्थ्य शाखा

पृष्ठभूमि

नेपालमा स्वास्थ्य क्षेत्रको ऐतिहासिक पृष्ठभूमि हेर्ने हो भने सत्रौं सताब्दी देखि सिंहदरवार बैद्यखाना मार्फत आयुर्वेद पद्धतिबाट उपचार हुँदै आएको र वि.स. १९४७ मा बिर अस्पताल सञ्चालन पश्चात आधुनिक चिकित्सा पद्धतिको संस्थागत विकास भई स्वास्थ्य सेवा प्रवाह हुँदै आएको देखिन्छ । विकासको क्रमसंगै, विभिन्न समयमा भएका राजनैतिक परिवर्तन, राष्ट्रिय, अन्तर्राष्ट्रिय फोरमहरूमा नेपालले गरेका प्रतिबद्धता र अन्तर्राष्ट्रिय सहयोगहरूको संयुक्त प्रयास एवं लगानीबाट स्वास्थ्य क्षेत्रमा महत्वपूर्ण परिवर्तनसंगै सकारात्मक सूचकहरू देखिएका छन् । नेपाल सरकारले आयुर्वेद, होमियोप्याथि तथा आम्बि जस्ता आमनागरिकको स्वास्थ्यमा प्रत्यक्ष प्रभाव पार्ने बैकल्पिक चिकित्सा पद्धतिहरू समेत विकास तथा प्रवर्द्धन गर्ने नीति अनुरूप विभिन्न निकायबाट बैकल्पिक चिकित्सा पद्धति सम्बन्धी कार्यक्रमहरू सञ्चालन भएका छन् ।

नेपालको संविधानले आम नागरिकहरूले आधारभूत तथा आकस्मिक स्वास्थ्य सेवा सहज रूपमा निःशुल्क प्राप्त गर्नेछन् भनि मौलिक हकको रूपमा स्थापित गरेको छ । स्वास्थ्य सेवालाई केन्द्र, प्रदेश र स्थानीय तहको क्षेत्राधिकार निर्धारण गरे अनुसार संविधानको भाग ५, धारा ५७, (४) अनुसार अनुसूची ८ मा आधारभूत स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्न स्थानीय तहलाई एकल अधिकार प्रदान गरिएको छ । यस अनुरूप भिमाद नगरपालिकाले नेपाल सरकारबाट प्राप्त सशर्त अनुदान एवं भिमाद नगरपालिकाको आन्तरिक कार्यक्रम र स्रोत परिचालन गरी विभिन्न तहका स्वास्थ्य संस्था मार्फत सहज एवं गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा (उपचारात्मक, प्रतिकारात्मक, प्रवर्धनात्मक तथा पुनरस्थापनात्मक) प्रवाह गरी सकेको छ । आ.व.०७८/०७९ मा सञ्चालन भएका समग्र स्वास्थ्य कार्यक्रमको वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन यस खण्डमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

वार्षिक कार्यक्रम/प्रतिवेदनको उद्देश्य

- आ.व. २०७८।७९ को वार्षिक कार्यक्रमहरूको प्रगतिको अवस्थाबारे सुसूचीत गराउने,
- स्वास्थ्य सेवाको कार्यक्रम कार्यान्वयनमा देखिएका समस्या पहिचान गरी भावी योजना निर्माण र कार्यान्वयनमा सहयोग गर्नु ।

स्वास्थ्य क्षेत्रको वस्तुगत अवस्था

क. जनसंख्या तथा सेवा प्रदान गर्ने स्वास्थ्य संस्थाको विवरण

तालिका १

क्र.सं.	विवरण	संख्या	क्र.सं.	विवरण	संख्या
१	जम्मा जनसंख्या	३३११९	११	प्राथमिक अस्पताल	०
२	१ वर्ष मुनिका बच्चा संख्या	५१५	१२	प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र	१
३	५ वर्ष मुनिका बच्चाको संख्या	२६७७	१३	स्वास्थ्य चौकी	४
४	अनुमानित जिवित जन्म संख्या	७७३	१४	आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र	४
५	१५-४९ वर्षका विवाहित महिला	७४२२	१५	सामुदायिक स्वास्थ्य इकाई	३
६	पूर्णखोप सुनिश्चितता भएका वडा	९	१६	खोप केन्द्र	२२
७	खुल्ला दिशा मुक्त घोषणा वडा	९	१७	गाँउघर क्लिनिक	१५
८	डट्स सेन्टर	५	१८	महिला स्वयंसेवीका	४७
९	माइक्रोसकोपिक सेन्टर	३	१९	किशोर किशोरीमैत्री स्वास्थ्य संस्था	१
१०	एम्बुलेन्स संख्या	२	२०	क्षयरोगको वार्षिक लक्ष	८२

स्रोत: नेपाल सरकार/HMIS र हालको वस्तुगत अवस्था

ख. भौतिक पूर्वाधारको अबस्था

तालिका २

क्र.सं.	विवरण	भएको	नभएको
१	आफ्नै जग्गा भएका स्वास्थ्य संस्था संख्या	८	४
२	स्वास्थ्य संस्थाको आफ्नै भवन भएका संस्था	५	७
३	सेवाग्राही र सेवा प्रदायकको लागि छुट्टै शौचालय भएका संस्था	५	७
४	सुरक्षित खानेपानीको नियमित उपलब्धता भएका संस्था	५	७
५	टेलिफोनको उपलब्धता भएका संस्था	१	१२
६	मोटरबाटो पुगेको संस्था	१२	०
७	विद्युत उपलब्ध भएका संस्था	११	१
९	कम्प्युटर / ल्यापटप उपलब्ध भएका संस्था	४	८
१०	इण्टरनेट सुविधा भएका स्वास्थ्य संस्था	११	१
११	एम्बुलेन्स सेवाको उपलब्धता भएका स्वास्थ्य संख्या	२	१०
१२	प्लासेण्टा पीट भएका संस्था	५	७
१३	कर्मचारी आवास भएका संस्था	५	७
१४	स्ट्रेचर उपलब्ध भएका वडा	९	०

ग. मानव संसाधनको अबस्था

तालिका ३

क्र.सं.	पद विवरण	स्वीकृत दरबन्दी	पदपूर्ति	रिक्त	करार	करार स्रोत
१	मेडिकल अधिकृत	१	१	०	२	छात्रवृत्ती करार
२	ज.स्वा.अ.	१	१	०	०	
३	हे.अ./सि.अ.हे.व.अ.	५	५	०	१	नगरपालिका
४	स्टाफ नर्स	१	१	०	२	समिति (बिमा)
५	फार्मसी एसिष्टेण्ट	०	०	०	१	नगरपालिका
६	ल्याव असिष्टेण्ट	१	१	०	२	नगरपालिका
७	ओ.ए./रेडियो ग्रफर	०	०	०	२	नगरपालिका
८	अ.हे.व./सि.अ.हे.व.	१५	११	४	७	नगरपालिका
९	अ.न.मी./सि.अ.न.मी.	११	११	०	८	संघ र न पा
१०	कार्यालय सहयोगी	१	१	०	११	नगरपालिका
	जम्मा	३६		८	३६	

२.२.१.४ कार्यक्रमहरूको प्रगति विवरण

क. खोप कार्यक्रम (३ आ.व.को तुलनात्मक प्रगति विवरण)

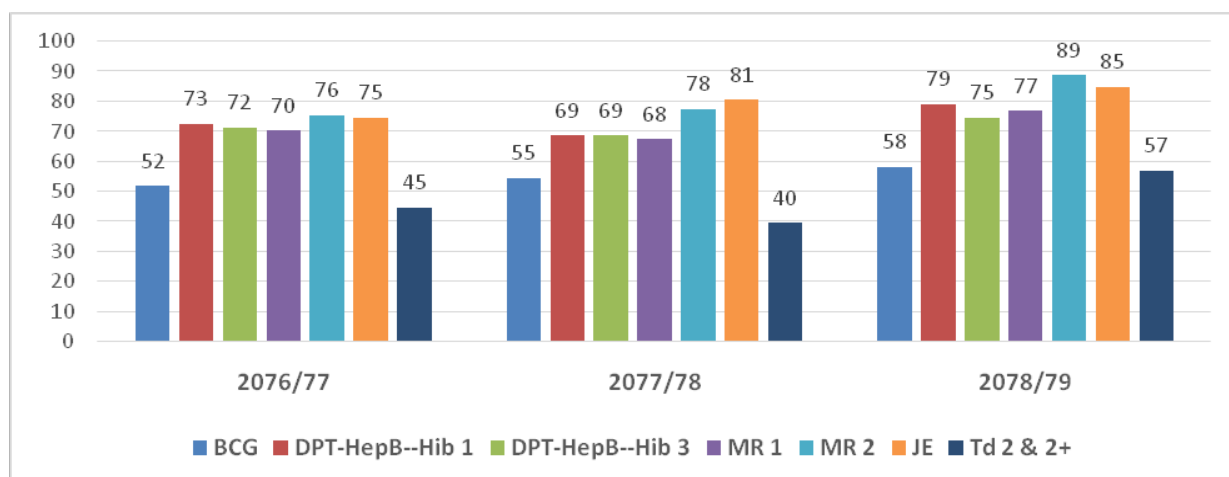
तालिका ४

क्र.सं.	INDICATER	आ.व. ०७६/७७			आ. व. ०७७/७८			आ व. ०७८/७९		
		लक्ष	प्रगति	प्रतिशत	लक्ष	प्रगति	प्रतिशत	लक्ष	प्रगति	प्रतिशत
१	BCG	७५४	३९१	५१.९	७५०	४१०	५४.७	५१५	३०१	५८
२	DPT/Hep B 1	७५४	५४८	७२.७	७५०	५१५	६८.७	५१५	४०७	७९
३	OPV 3	७५४	५४१	७१.८	७५०	५१६	६८.८	५१५	३८४	७५

क्र.सं	INDICATER	आ.व. ०७६/७७			आ. व. ०७७/७८			आ व. ०७८/७९		
		लक्ष	प्रगति	प्रतिशत	लक्ष	प्रगति	प्रतिशत	लक्ष	प्रगति	प्रतिशत
४	PCV 3	७५४	५३१	७०.४	७५०	५०७	६७.६	५१५	३९६	७७
५	MR 1	७५४	५३१	७०.४	७५०	५०७	६७.६	५१५	३९६	७७
६	JE	६६९	५००	७४.७	६५५	५२८	८०.६	५१४	४३६	८५
७	MR 2 nd	६६९	५०५	७५.५	६५५	५०८	७७.६	५१४	४५६	८९
८	TD 2 and 2+	७७८	४१०	५२.७	७७३	३६१	४६.७	५२०	३८१	७३

(स्रोत: DHIS-2/ मासिक प्रतिवेदन)

खोप कार्यक्रमको प्रगति देखिने स्तम्भ तालिका:

आ व ०७८/०७८९ मा केन्द्र, प्रदेश, जिल्ला र पालिकाको प्रगति (हामि कहाँ छौं)

तालिका ५

क्र. सं.	INDICATER	केन्द्र	गण्डकी प्रदेश	जिल्ला	भिमाद न.पा.	कैफियत
१	BCG	१०४	८५	६२	५८	
२	DPT/Hep B 1	९९	८९	८८	७९	
३	OPV 3	९५	८७	८६	७५	
४	PCV 3	९३	८७	८८	७७	
५	MR 1	९५	८७	८८	७७	
६	JE	९६	९१	९२	८५	
७	MR 2 nd	९३	९२	९६	८९	
८	TD 2 and 2+	७२	५९	५८	५७	

कार्यक्रमको विश्लेषण: खोप प्राथमिकता प्राप्त कार्यक्रम भएको र सम्पूर्ण बालबालिकाले निर्धारित समयमा खोप प्राप्त गर्नु नैसर्गिक अधिकार हो । यस तालिका एवम् स्तम्भमा गत २ आ.व. र ०७८/०७९ को प्रगति तुलनात्मक रूपमा देखाइएको छ । विगतका वर्षहरू भन्दा आ.व. २०७८/०७९ मा खोपका सूचकहरू बढेको देखिँ पनि राष्ट्रिय लक्ष भन्दा कम प्रगति छ, जन्मदरमा कमि आउनु र बसाइसराई मुख्य कारणहरू हुन सक्ने आँकलन गरिएको छ । आ.व. ०७८/७९ को वार्षिक कार्यक्रम अनुसार पूर्णखोप सुनिश्चितता तथा दिगोपना घोषणा कार्यक्रममा घरधुरी सर्वेक्षण गर्दा कुनै पनि बालबालिका खोप सेवा लिनबाट बञ्चित भएको नदेखिएता पनि भिमाद नगरपालिका तेस्रो वर्गिकरणमा परेको हुँदा बढाउनु भएको वास्तविक तथ्याङ्क लिएर कार्यक्रम सञ्चालन गर्न र विभिन्न निकायबाट नियमित अनुगमन हुन आवश्यक छ ।

ख. सुरक्षित मातृत्व कार्यक्रम (३ आ.व.को तुलनात्मक विवरण)

तालिका ६

क्र. सं.	INDICATOR	आ. व. ०७६/७७			आ व. ०७७/७८			आ व. ०७७/७८		
		लक्ष	प्रगति	%	लक्ष	प्रगति	%	लक्ष	प्रगति	%
१	४ पटक गर्भवती परीक्षण	७७८	२२१	२८.४	७७३	१४५	१८.८	५२०	१७५	३४
२	संस्थागत सामान्य सुत्केरी	७७८	२२४	२८.०	७७३	१५९	२०.६	५२०	१८८	३६
३	जटिल सुत्केरी	२२४	५	२.२	१५९	३	१.८		०	
४	दक्ष प्रसूतीकर्मीबाट सुत्केरी	७७८	२२०	२८.२	७७३	१५५	२०.४	५२०	१८८	३६
५	तेस्रो पटक सुत्केरी जाँच	७७८	८१	१०.४	७७३	१३६	१७.६	५२०	८४	१६
६	यातायात खर्च उपलब्ध	७७८	२२४	१००	७७३	१५९	१००	५२०	१८८	१००
७	शुरक्षित गर्भपतन (Medical)	७७८	३५	४.४	७७३	६९	८.९	५२०	७६	१५
८	शुरक्षित गर्भपतन (Surgical)	७७८	७	०.८	७७३	४	०.५	५२०	६	१.१५
९	मातृ मृत्यु	२२४	NA	NA	१५९	१जना*			०	०
१०	नवजात शिशु मृत्यु	०	NA	NA	०	२जना*			०	०
११	मृत जन्म (Fresh)	२२४	३	१.३	१५९	३	१.८	१८८	४	२
१२	मृत जन्म (Macerated)	२२४	४	NA	१५९	१	०.६	१८८	१	०.५

स्रोत: मासिक प्रतिवेदन/DHIS-2 (* अन्य संस्थामा भएको मृत्यु)

आ व ०७८/०७९ मा केन्द्र, प्रदेश, जिल्ला, र पलिकाको प्रगति प्रतिशत: (हामी कहाँ छौं)

तालिका ७

क्र. सं.	INDICATOR	केन्द्र	ग.प्रदेश	त.जिल्ला	भिमाद न.पा
१	प्रोटोकल अनुसार चौथो पटक गर्भवती परीक्षण गरेको %	७९	८२	४२	३४
२	दक्ष प्रसूतीकर्मीबाट सुत्केरी गराएको %	७५	६४	३०	३६
३	संस्थागत सुत्केरी भएको %	७९	६४	३०	३६
४	प्रोटोकल अनुसार तेस्रो पटक सुत्केरी जाँच %	४१	३६	२७	१६

(स्रोत DHIS-2)

कार्यक्रमको विश्लेषण: शुरक्षित मातृत्व तथा आमा सुरक्षा कार्यक्रम प्राथमिकता प्राप्त कार्यक्रम हो । तालिका नं. ६ मा गत २ आ.व. र आ.व.२०७८/७९ को प्रगति तुलनात्मक रूपमा देखाइएको छ । प्रोटोकल अनुसार ४ पटक गर्भवती परीक्षण र संस्थागत सुत्केरी हुने सूचकहरू गत आ. व. मा भन्दा केही बढ्दो क्रममा देखिएता पनि राष्ट्रिय लक्ष प्राप्त हुन सकेको छैन । समुदायमा घरमै सुत्केरी हुने अवस्था यथावत रहनु, गर्भवती आमाहरूको पहिलो पटक परीक्षणको तुलनामा प्रोटोकल अनुसार ४ पटक परीक्षण गर्नेको संख्या कम हुनु, घरमा गएर प्रोटोकल अनुसार सुत्केरी जाँच गर्नेको संख्या कम हुनु कार्यक्रमका प्रमुख समस्या हुन् । नेपाल सरकारबाट प्राप्त सशर्त कार्यक्रमहरू प्रभावकारी कार्यान्वयनको साथै आन्तरिक स्रोत व्यवस्थापन गरी गर्भवती महिलाको वास्तविक तथ्याङ्क लिनु, प्रोटोकल अनुसार गर्भवती आमालाई परीक्षणको दायरामा ल्याउनु, घरमा हुने सुत्केरी (Home Delivery) लाई निरुत्साहित गरी संस्थागत सुत्केरी (Institutional Delivery) गराउन थप प्रोत्साहन गर्ने, स्वास्थ्यकर्मीहरू सुत्केरी आमाको घरमा प्रोटोकल अनुसार भेट गर्ने,आमा र बच्चाको स्वास्थ्य अवस्था लेखाजोखा गरी परामर्श दिने कार्यक्रमहरू प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गर्न र सबै निकायबाट नियमित रूपमा अनुगमन हुन आवश्यक छ ।

ग. पोषण कार्यक्रम (३ आ. व. को तुलनात्मक प्रगति विवरण)

तालिका ८

क्र. सं.	INDICATER	आ. व. ०७६/७७			आ व. ०७७/७८			आ व. ०७८/७९		
		लक्ष	प्रगति	%	लक्ष	प्रगति	प्रतिशत	लक्ष	प्रगति	प्रतिशत
१	New G.M. Reg. (0-11 M)	७५४	५६२	७४.५	७५०	६७०	८९.३	५१५	४०९	७९
२	New G.M Reg. (12-23 M)	६८०	२९७	४३.६	६५५	५०७	७७.४	५१४	६१६	११०
३	कम तौल भ बच्चा(0-11 M)	८५७	२	०.२३	७५०	२	०.३	५१५	५	१
४	180 Tab Iron पाएका ग.म.	७७८	२२३	२८.६	७७३	१४५	१८.८	५२०	१७५	३४
५	Vit A पाएका सुत्केरी आमा	७७८	२३०	२९.५	७७३	१५९	२०.६	५२०	१८८	३६

स्रोत: मासिक प्रतिवेदन/DHIS-2

तालिका ९

आ व ०७७/०७८ मा केन्द्र, प्रदेश, जिल्ला, र पालिकाको प्रगति (हामि कहाँ छौं)

क्र. सं.	INDICATER	केन्द्र	ग.प्रदेश	त. जिल्ला	पालिका	कैफियत
१	% Of New G.M. Reg. (0-11 Month)	१०४	११५	१०४	८०	
२	% Of New G.M. Reg. (12-23 Month)	७७	९०	१०३	१२०	
३	कम तौल भएका बच्चा (0-11 Month)	४	४	४	६	
४	% OF १८० चक्की Iron पाएका गर्भवतीको संख्या	६०	८०	४२	३३	
५	% Of Vit A पाएका सुत्केरी आमाको संख्या	७६	६४	३५	४३	

स्रोत:DHIS-2/मासिक प्रतिवेदन

कार्यक्रमको विश्लेषण: पोषण कार्यक्रम पनि प्रथामिकता प्राप्त कार्यक्रम मध्यको एक हो । बहु क्षेत्रीय पोषण कार्यक्रमको अवधारणा अनुसार पोषण सम्बन्धि कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरी ५ वर्ष सम्मका बालबालिका, गर्भवती तथा सुत्केरी आमा र किशोर किशोरीहरुको विद्यमान न्यूनपोषण तथा अधिक पोषणको अवस्थालाई सुधार गरी स्वस्थ नागरिक उत्पादन गर्नु पोषण कार्यक्रमको उद्देश्य हो । विगतका वर्षहरु भन्दा चालु आ.व.०७८/०७९ मा पोषण कार्यक्रमका सूचकहरु बढेको देखिए पनि राष्ट्रिय लक्ष प्राप्त हुन सकेको छैन । प्रोटोकल अनुसार बच्चाको तौल लिने तथा पोषण अवस्था लेखाजोखा गर्ने, गर्भवती आमालाई कम्तिमा १८० चक्की आइरन र सुत्केरी अवस्थामा VIT. A खुवाउने, हरेक वार खाना चारको अवधारणा अनुसार पोषण युक्त खानाको उपयोग दर बढाउने, विद्यालयमा किशोर किशोरीहरुलाई असल खानपानको बारेमा व्यवहारमा परिवर्तन ल्याउने तथा विद्यालय पोषण कार्यक्रम नियमित सञ्चालन गर्ने, असल खानपानको महत्व सम्बन्धमा आम नागरिक/आमाहरुलाई चेतना अभिवृद्धि गरी बानी व्यवहारमा परिवर्तन गराउने जस्ता कार्यक्रमहरु बहुक्षेत्रीय पोषणको अवधारणा अनुसार सञ्चालन गर्न र सबै निकायबाट नियमित अनुगमन हुन आवश्यक छ ।

घ. परिवार नियोजन कार्यक्रम (३ आ. व. को तुलनात्मक प्रगति विवरण)

तालिका १०

क्र. सं.	INDICATER	आ.व. ०७६/७७			आ.व. ०७७/७८			आ. व. ०७८/७९		
		लक्ष	प्रगति	%	लक्ष	प्रगति	%	लक्ष	प्रगति	%
१	पिल्स नयाँ प्रयोगकर्ता	८१६६	१०१	१.२	८२५९	१०७	१.२	७४२२	१२४	१.६
२	डिपो नयाँ प्रयोगकर्ता	८१६६	१३५	१.६५	८२५९	१७९	२.१	७४२२	१५५	२
३	IUCD नयाँ प्रयोगकर्ता	८१६६	९	०.१	८२५९	११	०.१	७४२२	८	०.१
४	IMPLANT नयाँ प्र.क.	८१६६	७८	०.९५	८२५९	९१	१.१	७४२२	१३८	१.८
५	कन्डम प्रयोगकर्ता	८१६६	२२०	२.६९	८२५९	२०३	२.४५	७४२२	२९३	३.९
६	CPR	०	०	६.६९	०	०	७.०	९४११	१२००	१३

स्रोत DHIS-२

आ.ब. ०७८/०७९ मा केन्द्र, प्रदेश, जिल्ला, र पालिकाको CPR(हामि कहाँ छौं)

तालिका ११

क्र. सं.	INDICATER	केन्द्र	प्रदेश	जिल्ला	भिमाद नगरपालिका	कैफियत
१.	FP Methods New Acceptor	१२	१०	११	१०	

कार्यक्रमको विश्लेषण:

परिवार नियोजन आधारभूत स्वास्थ्य सेवा अन्तर्गतको प्रमुख कार्यक्रम हो । यसै अनुरूप परिवार नियोजन सम्बन्धि सम्पूर्ण सेवाहरू निःशुल्क रूपमा आवश्यकता अनुसार आम नगरीकहरूले सहज रूपमा घर दैलोमा प्राप्त गर्न सक्नु भनि नेपाल सरकारले विभिन्न कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरेको छ । राष्ट्रिय लक्ष अनुसार सरकारी स्वास्थ्य संस्थामा परिवार नियोजन सेवा लिने सेवाग्राहीको संख्या अपेक्षाकृत रूपमा कम देखिएको छ । प्राप्त तथ्य अनुसार परिवार नियोजन सेवा लिन चाहनेको संख्या (Un Meet Need) उच्च छ । निजी स्वास्थ्य संस्थाहरूबाट सेवा लिने सेवाग्राहीको संख्या के कति छ एकिन नभएको हुँदा उक्त संख्या प्रतिवेदनमा समावेश गराउन पर्ने देखिन्छ । भिमाद नगरपालिकाको CPR प्रदेश जिल्ला तथा केन्द्रको तुलनामा कम भएको हुनाले आगामी दिनमा स्याटलाइट क्लिनिक मार्फत सेवाको पहुँच तथा उपयोग बढाई प्रभावकारी रूपमा परिवार नियोजन सेवा विस्तार गर्नुका साथै निजी स्वास्थ्य संस्थाहरूबाट नियमित रूपमा प्रतिवेदन लिने, रेकर्ड राखि प्रतिवेदन गर्ने र सो कार्यको प्रभावकारी रूपमा अनुगमन हुन आवश्यक छ ।

ड. बाल स्वास्थ्य कार्यक्रम

१.स्वास प्रवास

तालिका १२

क्र. सं.	INDICATER	०७६/७७	०७७/७८	०७८/७९
१	Incidence Rate Of ARI	३४१	३९२	४७०
२	% of pneumoniaamong U5 new ARichild (HF &Orc)	५.२	९	२३
३	% Of Pneumonia Treated With Antibiotics (HF&Orc)	१००	९६.४	१००

स्रोत: DHIS-2

आ ब ०७८/०७९ मा केन्द्र, प्रदेश, जिल्ला, र पालिकाको IncidenceRatePer:1000(हामि कहाँ छौं)

तालिका १३

क्र. सं.	INDICATER	केन्द्र	प्रदेश	जिल्ला	भिमाद
१	Incidence of ARI	६४३	६६५	४५५	४७०
२	% of pneumoniaamong U5year new ARI	३७	२७	१८	२३
३	% Of Pneumonia Treated withAntibiotic (HF &Orc)	१०५	१००.५	९८	१००

२. झाडापखला (Incidence of Diarrhea among children under 5 year, per- 1000)

तालिका १४

क्र. सं.	INDICATER	आ.ब.०७६/०७७		आ.ब.०७७/०७८		आ.ब.०७८/०७९	
		लक्ष	Rate	लक्ष	Rate	लक्ष.	Rate
१	IncidenceOf Diarrhea	३४९२	१५९	३४८६	१७४	२६७७	१९०
२	% Of Treatment By ORS/Zinc U5		१००		९८.५		१००

स्रोत: DHIS-2

आ ब ०७७/०७८ मा केन्द्र, प्रदेश, जिल्ला, र पलिकाको IncidenceRatePer:1000(हामि कहाँ छौ)

तालिका १५

क्र. सं.	INDICATER	केन्द्र	प्रदेश	जिल्ला	भिमाद
१	IncidenceOf Diarrhea	३६५	२६३	२०५	१९०
२	% Of Treatment By ORS/Zinc	९५	९७	९९.९	१००

कार्यक्रमको विश्लेषण: नेपाल सरकारले नवजात शिशु, शिशु तथा बाल मृत्युदर कम गर्नको लागि स्वास्थ्य संस्थाहरू मार्फत ५ वर्ष मुनिका बालबालिकाको लागि बाल स्वास्थ्य कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरेको छ । रोग लाग्न नदिने उपायहरू अवलम्बन गर्नु गराउनु, रोग लागेमा मापदण्ड अनुसार एकद्वार प्रणालीबाट समयमै निःशुल्क उपचार गराउनु, व्यवस्थित प्रेषण प्रणालीको विकास गर्नु, तथा उपचारमा व्यक्तिको निजी खर्चमा कटौति गर्नु र अपाङ्ग हुने दर एवं मृत्युदरमा कमी ल्याउनु कार्यक्रमको प्रमुख उद्देश्य हो । गत वर्ष भन्दा आ.व.०७८/०७९ मा न्युमोनिया र झाडा पखलाको इन्सिडेन्स दर केही बढेको देखिन्छ । रोग लाग्ने दर बढ्नु कार्यक्रमको नकारात्मक सूचक हुने हुनाले झाडापखला, निमोनिया, ज्वरोजन्य अन्य रोगहरू केही बढेको देखिनु कार्यक्रम सफलता उन्मुख देखिदैन । यसको कारण महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरूको रिपोर्टमा शुद्धता नआउनु, नियमित फलोअप तथा प्रतिवेदनमा ध्यान नदिनु र रोग पहिचान गर्ने क्षमतामा कमी हुन सक्दछ । समुदायमा बाल मृत्युदर नदेखिएको हुदा कार्यक्रमले सफलता पाउँदै गएको देखिनु पनि कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्न स्वास्थ्यकर्मीको तालिम तथा अनसाईड कोचिङ मार्फत क्षमता अभिवृद्धि गर्ने, औषधि तथा सामग्रीहरू नियमित आपूर्ति गराउनु र प्रभावकारी अनुगमन हुन आवश्यक छ ।

च. रोग नियन्त्रण कार्यक्रम:- नेपालमा जनस्वास्थ्य समस्याको रूपमा रहेका विभिन्न सरुवा रोगहरू नियन्त्रण गरी समुदायमा रोग लाग्ने दर, मृत्युदर, अपाङ्ग हुने दर कम गर्नुको साथै आम नागरिकहरूको उपचार खर्च कम गराउनु रोग नियन्त्रण कार्यक्रमको उद्देश्य हो । आधारभूत स्वास्थ्य सेवा मार्फत समुदायस्तरमा सेवाको पहुच तथा उपयोग दर बढाएर रोग नियन्त्रण कार्यक्रमहरू प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्नु गराउनु र सन् २०३० सम्ममा राष्ट्रिय लक्ष्य प्राप्त गर्न चुनौती देखिएको छ । विभिन्न समयमा देखिने नयाँ नयाँ महामारीजन्य रोगहरू नियन्त्रण/व्यवस्थापन गर्नु हाम्रो लागि थप चुनौती भएको छ । नेपाल सरकारले प्राथमिकतामा राखेर सञ्चालन गरेका केही सरुवा रोगहरूका सूचकहरू तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

१. क्षयरोग कार्यक्रम (३ आ. व. को तुलनात्मक प्रगति विवरण)

तालिका १६

क्र. सं.	INDICATER	आ.व. ०७६/७७			आ. व. ०७७/७८			आ व. ०७८/७९		
		लक्ष	जना	%	लक्ष	जना	%	लक्ष	जना	%
१	New Case (+ve)	८१	१३	१६.०	८२	६	७.३	८२	१३	१६
२	New/Replase Case (-ve All)		१०	१२.३	८२	८	८.५	८२	१३	१६
३	Total Cured (+ve)	८	११	१३.७	१३	११	८४	१३	४	३०
४	TreatmentComplete (-ve)	१०	९	९०	१०	९	६०	१३	८	६२
५	Death		१	५.५		३	१३		२	८

स्रोत: DHIS-२

कार्यक्रमको विश्लेषण:

क्षयरोग नियन्त्रण नेपाल सरकारले सञ्चालन गरेको प्राथमिकता प्राप्त कार्यक्रम हो । समुदायमा रहेका क्षय रोगका विरामीहरू समयमै पत्ता लगाउने, उपचारको दायरामा ल्याउने, मापदण्ड अनुसार उपचार गरी थप जटिलता हुनबाट बचाउने, रोग सर्नेदर र मृत्यु दरमा कमी ल्याउनु कार्यक्रमको उद्देश्य हो । लक्ष अनुसार क्षयरोगका विरामी कम पत्ता लाग्नु प्रमुख समस्या भएको हुँदा समुदाय स्तरमा क्षयरोगका विरामी खोजी गर्नु, उचित व्यवस्थापन गर्नु, आपूर्ति व्यवस्था नियमित गर्नु र अनुगमन एवं स्थलगत अनुशिक्षण प्रभावकारी बनाई रेकर्ड रिपोर्टिङ चुस्त दुरुस्त हुन आवश्यक छ ।

२. एच.आइ.भि. एड्स तथा यौन रोग नियन्त्रण कार्यक्रम (३ आ. व. को तुलनात्मक प्रगति विवरण)

तालिका १७

क्र. सं.	INDICATORS	०७६/७७	०७७/७८	०७८/७९
१	% of Women Who Tested For Hiv At An ANC Check up	६०.९	७३.८	९०.३
२	% of diagnosed S.T.I. infections (STIs)	०	०	०
३	% of PWDS Who Received An HIV test and Their Results	०	०	०

स्रोत: DHIS-2/मासिक प्रतिवेदन

कार्यक्रमको विश्लेषण:

एच.आइ.भि.एड्स तथा यौन रोग नियन्त्रण कार्यक्रम रोग नियन्त्रण कार्यक्रम अन्तर्गतको प्रमुख कार्यक्रम हो । समाजमा हुने भेदभाव तथा लाञ्छनाको कारण संक्रमित विरामीहरू खुलेर परीक्षणको दायरामा आउने र उपचार लिनेको संख्या कम देखिन्छ । सरकारी तथा गैर सरकारी संघ सस्थाहरूको प्रयास, व्यक्तिको चेतना स्तर आदि कारणले एच.आइ.भि संक्रमितको संख्या घटेको देखिन्छ । एच.आइ.भि संक्रमित व्यक्तिहरू नजिकको स्वास्थ्य संस्थामा भन्दा टाढाको संस्थामा गएर उपचार गर्ने अवस्था कायमै छ । माथिको तालिका अनुसार विगत ३ वर्षमा गर्भवती महिलाहरूमा एच.आइ.भि र यौन रोगको परीक्षण गर्दा संक्रमितको संख्या नदेखिएको हुँदा रोग (एच.आइ.भि र यौन रोग) नियन्त्रण भएको अनुमान गर्न सकिन्छ । तर निजी स्वास्थ्य संस्थामा आउने विरामीहरूमा एच.आइ.भि र यौन रोगको अवस्था एकिन नभएकोले यसको सम्बन्धमा थप अध्ययन हुन आवश्यक छ ।

३. औलो नियन्त्रण कार्यक्रम (३ आ. व. मलेरिया परीक्षणको अवस्था)

तालिका १८

क्र. सं.	INDICATORS	०७६/७७	०७७/७८	०७८/७९
१	No Of Total Annual Blood Slide Collection	७५	८३	१२६
२	Slide positivity rate (SPR) of malaria in high risk	०	०	०

स्रोत: DHIS-2

कार्यक्रमको विश्लेषण: नेपाल सरकारले देशव्यापी रूपमा औलो रोग उन्मुलन गर्ने नीति लिएको छ । तनहुँ कम औलो प्रभावित जिल्ला भएता आयतित औलोका विरामी हुन सक्ने र यदा कदा संक्रमितको संख्या देखिने गरेको हुँदा सम्पूर्ण ज्वरोजन्य विरामीको **Blood Slid/ RDT** परीक्षण गर्ने, रोग पहिचान भएमा प्रोटोकल अनुसार सिधै उपचार गर्ने, रोगको कारक तत्व (Vector) लामखुट्टेको टोकाईबाट बच्नको लागि समुदायमा जनचेतना अभिवृद्धि हुने कार्यक्रम सञ्चालन हुन र ज्वरो जन्य विरामीको रगत (**Blood Slid/ RDT**) परीक्षणको दायरा बढाउन आवश्यक छ । विगत ३ आ.व. मा मलेरियाको संक्रमण नदेखिएको हुँदा औलो हालको अवस्थामा नियन्त्रण भएको देखिन्छ । हाल आएर मलेरिया भन्दा डेंगुको प्रकोप बढेकोले थप चुनौती देखिएको छ ।

छ. गाँउघर क्लिनिक कार्यक्रम:- आधारभूत स्वास्थ्य सेवाको पहुँच नपुगेको स्थान तथा स्वास्थ्य संस्थाबाट टाढा रहेका दुर्गम वस्तीहरूमा आधारभूत स्वास्थ्य सेवामा उपयोग तथा पहुँच बढाउन गाँउघर क्लिनिक मार्फत सेवा उपलब्ध गराइन्छ । भिमाद नगरपालिका अन्तर्गतका वडाहरूमा आ.व.२०७८/०७९ मा १५ स्थानमा स्थानीय स्वास्थ्य संस्था मार्फत गाँउघर क्लिनिक सञ्चालन भएको थियो । विगत ३ आ.व.मा कार्यक्रमको प्रगति विवरण देहायको तालिकामा देखाइएको छ ।

तालिका १९

क्र. सं.	INDICATORS	०७६/७७	०७७/७८	०७८/७९
१	No of planned primary health care (PHCORC)	१६	१६	१५
२	Average number of clients served per PHCORC	१९.३	१९.९	१९.१
३	Number of women who received DEPO at PHCORC	६३	७५	७१
४	Number of women who ANC check-up at PHCORC	१२५	११३	१५३

स्रोत: DHIS-2

कार्यक्रमको विश्लेषण: माथिको तालिका अनुसार भिमाद नगरपालिका अन्तर्गतका गाँउघर क्लिनिकबाट प्रदान गराइएको सेवाहरुमा DEPO र सामान्य परामर्श सेवा लिनेको संख्या सन्तोषजनक देखिए पनि अन्य सेवाहरुमा न्यून भएकोले सेवाको महत्व बुझाउने, थप सेवाहरु विस्तार गर्ने, र कार्यक्रम प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन/अनुगमन हुन आवश्यक छ ।

ज. राष्ट्रिय स्वास्थ्य महिला स्वयं सेविका कार्यक्रम:- समुदायमा जनचेतना अभिवृद्धि गर्ने, स्वास्थ्य सेवा लिन लक्षित वर्गलाई उत्प्रेरित गराउने, आमा समूह मार्फत स्वास्थ्य कार्यक्रमको बारेमा जानकारी गराउने, स्वास्थ्य प्रवर्द्धनमा सहयोग पुग्ने एवं राष्ट्रिय कार्यक्रमहरु समुदायमा सञ्चालन गरी वाल तथा मातृ मृत्युदर कम गराउने उद्देश्यले वडाहरुमा राष्ट्रिय स्वास्थ्य महिला स्वयंसेविका परिचालन भएका छन्। कार्यक्रमको प्रगति विवरण तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. २०

क्र. सं.	INDICATORS	०७६/०७७	०७७/०७८	०७८/०७९
१	Number of Female Community Health Volunteers	४७	४७	४७
२	Number of pills cycles distributed by FCHVs	३०९	३७८	३७९
३	Number of condoms distributed by FCHV	३७६०	२६४४	२५०९
४	Number of pregnant women visited by FCHV	४६९	४५७	३९९
५	% of postpartum women visited by FCHV	NA	NA	३६

स्रोत: DHIS-2

कार्यक्रमको विश्लेषण: माथिको तालिकाबाट परिवार नियोजन कार्यक्रम र सुरक्षित मातृत्व कार्यक्रममा सहयोग पुगेको पुष्टी हुने तथ्याङ्क देखिन्छ । कार्यक्रम मार्फत आम नागरिकलाई स्वास्थ्य सेवाको बारेमा सुसूचित गराउन, सरकारी सेवामा उपलब्ध सेवाहरु स्वास्थ्य संस्थामा लिनको लागि आम नागरिकलाई प्रोत्साहन गराउनको लागि स्वयंसेविकाहरुलाई जागरुक बनाउन स्थानीय स्वास्थ्य संस्था मार्फत कार्यक्रम सञ्चालन हुन आवश्यक छ ।

झ. उपचारात्मक सेवा

१. ओ.पि.डि. सेवा:- आम नागरिकलाई दैनिक रूपमा स्वास्थ्य संस्था मार्फत यो सेवा प्रदान गरीन्छ । विरामी परीक्षण, उपचार, (निःशुल्क औषधी वितरण) परामर्श, प्रेषण गर्ने, फलोअप तथा आकस्मिक सेवाहरु ओ.पि.डि मार्फत प्रदान गरीन्छ ।

तालिका २१

३ आ.व. मा प्रदान गरिएको सेवाको विवरण

क्र. सं.	INDICATORS	०७६/०७७	०७७/०७८	०७८/०७९
१	Total Number Of New OPD Visit	२६४७९	२५०५३	२८४२५
२	% Of People Who Visit OPD Service	७९.३	७५.०३	८५.६
३	Total No Of Repeated OPD Visit	NA	NA	७७७०
४	% Of Female To OPD Visit	६०.४	५८.२	५९

स्रोत: DHIS-2

तालिका २२

आ.व. ०७८/७९ मा देखिएका प्रमुख १० रोगहरु: (10- Top Disease)

क्र. सं.	प्रमुख रोगहरु	संख्या	प्रतिशत
१	APD (Abdominal Pain Disease)	१९६९	६
२	Headache	१७६९	५.३
३	URTI	१६९९	५.१
४	Falls /Injuries/Fractures	१४०५	४.२
५	HTN	१३२८	४
६	LRTI (Lower Respiratory Tract Infection)	११२९	३.३

क्र. सं.	प्रमुख रोगहरु	संख्या	प्रतिशत
७	Fungal Infection	१००२	३.०
८	Tonsillitis	९९१	२.९
९	PUO	८४८	२.५
१०	Backache	७७९	२.३

स्रोत: DHIS-2

२. आँखा उपचार सेवा लिएका सेवाग्राहीको संख्या

तालिका २३

क्र. सं.	विवरण	संख्या	क्र. सं.	विवरण	संख्या
१	Total OPD	२०२०	५	Glaucoma	३७
२	Cataracts	३४५	६	Refractive Error	४२३
३	Posterior Segments Disease	६४	७	Forgoing Body In Corina	६५
४	SpectaclesPrescribed	०	८	Other	१०८६
	In Eye Camp	२३०	९	Refer For Cat. Surgery	०

नोट: आँखा उपचार सेवाका विरामीहरु कुल OPD सेवामा समावेस गरिएको छ ।

स्रोत: DHIS-2

कार्यक्रमको विश्लेषण: उपचारात्मक (OPD) सेवा आम नागरिकले प्रत्यक्ष प्राप्त गर्ने र सबैको रोजाइमा परेको स्वास्थ्य सेवा हो । कुल सेवाग्राहीको संख्या हेर्दा गत ३ आ.व. मा खासै फरक देखिदैन, कुल विरामी मध्येमा महिला सेवा ग्राहीहरुको संख्या बढी देखिन्छ । मुख्य मुख्य १० वटा रोगहरुको आँकडा हेर्ने हो भने पेट सम्बन्धी रोगका विरामीहरु अधिक देखिन्छ, क्रमश टाउको दुखे, चोटपटक लाग्ने, उच्च रक्तचाप, स्वास्प्रस्वास सम्बन्धी समस्या, छाला सम्बन्धी समस्या, हाडजोर्नी सम्बन्धी समस्या अधिक मात्रामा देखिन्छ । नियमित औषधी खानपर्ने तथा दिर्घ रोगको संख्या दिन प्रतिदिन बढदै जानु थप स्वास्थ्य समस्याको रुपमा देखिएको छ । उक्त स्वास्थ्य समस्याहरु नियन्त्रण तथा रोकथामका लागि समुदाय स्तरमा नियन्त्रण सम्बन्धी कार्यक्रमहरु सञ्चालन हुन आवश्यक छ ।

ज. निदानात्मक सेवा:- भिमाद प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रमा उपचारात्मक सेवालार्ई व्यवस्थित र गुणस्तरीय बनाउन निदानात्मक सेवाहरु विस्तार भएकाछन् । प्रयोगशाला सेवा, X-Ray सेवा, यु.एस.जि. सेवाहरु समेत सञ्चालन भएको हुँदा उक्त सेवाको विवरण समेत तलको तालिकामा राखिएको छ । प्रयोगशाला सेवा लिनेको संख्या बढदै गएको हुँदा थप व्यवस्थित बनाउन पर्ने देखिन्छ । आँखा उपचार सेवा तथा एक्सरे सेवाबाट समेत विरामीहरु लाभान्वित भएको हुदा यि सेवाहरुलाई निरन्तरता दिदै पनि थप व्यवस्थित हुन आवश्यक छ ।

१. प्रयोगशाला (नगरपालिकाको आन्तरिक स्रोतबाट सञ्चालित आधारभूत प्रयोगशाला समेतको)

तालिका २४

क्र. सं.	विवरण	संख्या	क्र. सं.	विवरण	संख्या
१	Bacteriology-Sputum AFB test conducted	३४८	२१	Hematology- DLC test Conducted	३७१
२	Bacteriology-others test conducted	८२	२२	Hematology- ESR test Conducted	५८
३	Biochemistry-Albumin test Conducted	११२	२३	hematology- TLC- Hb test Conducted	९३२
४	Biochemistry-Alkaline Phosphate test Conducted	११४	२४	hematology- TLC- Platelets test Conducted	६७
५	Biochemistry-Blood urea test Conducted	५१३	२५	hematology- TLC- WBC test Conducted	३७२
६	Biochemistry-Creatinine test Conducted	५१५	२६	Immunology-CRP test Conducted	१११
७	Biochemistry-HDL test Conducted	२०३	२७	Immunology-Dengue test Conducted	२६

क्र. सं.	विवरण	संख्या
८	Biochemistry-LDL test Conducted	२०३
९	Biochemistry-Others test Conducted	१
१०	Biochemistry-Protein test Conducted	११२
११	Biochemistry-RA factor test Conducted	३८४
१२	Biochemistry-SGOT test Conducted	१२४
१३	Biochemistry-SGPT test Conducted	१२४
१४	Biochemistry-Sugar-F test Conducted	२०३९
१५	Biochemistry-TG test Conducted	२०३
१६	Biochemistry-Total cholesterol test Conducted	२०३
१७	Biochemistry-Uric acid test Conducted	५८५
१८	Hematology- BT test Conducted	१६
१९	Hematology- Blood Group test Conducted	४६२
२०	Hematology- CT test Conducted	१६

क्र. सं.	विवरण	संख्या
२८	Immunology-Others test Conducted	१
२९	Immunology-Pregnancy test Conducted	५०१
३०	Immunology-RPR-VDRL +ve test	२
३१	Immunology-RPR-VDRL-total test	४६६
३२	Immunology-Rapid MP-total test Conducted	९६
३३	Immunology-TPHA test Conducted	२
३४	Parasitology- Acetone test Conducted	५
३५	Parasitology- Occult blood test Conducted	३
३६	Parasitology- Stool R/E test Conducted	६१
३७	Parasitology- Urine R/E test Conducted	१५१८
३८	Virology-HBsAg test Conducted	४६२
३९	Virology-HCV test Conducted	४१२
४०	Virology-HIV test Conducted	५१५

२. एक्सरे सेवा (नगरपालिकाको आन्तरिक स्रोतबाट जनशक्ति व्यवस्थापन)

तालिका २५

क्र. सं.	विवरण	संख्या
१	Total Xray	४८०
२	Bima service	०
३	Chest	२१८

क्र. सं.	विवरण	संख्या
४	Upper Limb	१५७
५	Lower Limb	१०५
६	Plaster	

३. यु. एस.जि. सेवा

तालिका २६

क्र. सं.	विवरण	संख्या
१	गर्भवती सेवा	९३१
२	अन्य	१२५
	जम्मा	१०५६

ट. कडा रोग लागेका विपन्न नागरिकहरुको सिफारिश सम्बन्धी विवरण

तालिका २७

क्र. सं.	रोगको विवरण	महिला	पुरुष	जम्मा
१	मृगौला रोग	४	८	१२
२	मुटु रोग	४	१०	१४
३	क्यान्सर	९	१२	२१
४	स्पाईनल ईन्जुरी	२	३	५
	जम्मा	१९	३३	५२

ठ. स्थानीय तह मूल्याङ्कन पारामिटरको आधारमा आ.व. को २०७८/०७९ को वडागत मूल्याङ्कन नतिजा:

क्र. सं.	पालिका	वडा नं.	प्राप्त अंक	रेङ्क (८५ पालिकामा)	स्वास्थ्य संस्था संख्या
१	भिमाद नगरपालिका	६	८१.०	३	१
२	भिमाद नगरपालिका	१	६७.३	१५	२
३	भिमाद नगरपालिका	८	६३.३	२६	२
४	भिमाद नगरपालिका	३	५४.५	४१	१
५	भिमाद नगरपालिका	२	५१.५	४८	१
६	भिमाद नगरपालिका	४	४९.७	५१	२
७	भिमाद नगरपालिका	७	४९.६	५३	१
८	भिमाद नगरपालिका	५	४८.४	५७	१
९	भिमाद नगरपालिका	९	४६.६	६५	१

कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्दा अपनाईएका प्रकृयाहरू

स्वास्थ्य क्षेत्रका कार्यक्रमहरू संघीय सरकारबाट हस्तान्तरित कार्यक्रमहरू र स्थानीय तहबाट विनियोजन भएको बजेटबाट निश्चित शीर्षकका कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन गरिने भएको हुदा आर्थिक ऐन नियमको परिधिमा रही तपसिलका प्रकृयाहरू पुरागरी कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको छ ।

- योजना तथा बजेट बाँडफाँड एकिन गरी कार्यविधिको अध्ययन,
- पूर्व योजना तयारी सहित टिप्पणी र आदेश सदर,
- कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने जनशक्ति/सहभागी व्यवस्थापन गरी सरोकारवालालाई अग्रिम जानकारी गराउने,
- कार्यक्रम सञ्चालन गरी प्रतिवेदन तयार,
- खरिद सम्बन्धी कार्यक्रम भएमा खरिद ऐन नियमावली अनुसार कार्यान्वयन ।

वार्षिक समष्टिगत बजेट खर्चको अवस्था

(क) संघीय सरकारबाट हस्तान्तरित सशर्त कार्यक्रम

सि.नं.	कार्यक्रम	विनियोजन रु.	खर्च रु.	खर्च (%)	मौज्दात
१	स्थानीय तहका स्वास्थ्य चौकी, प्रा.स्वा.के. र अस्पतालहरूमा कार्यरत कर्मचारीहरूको तलव, महंगी भत्ता, स्थानीय भत्ता, पोषाक लगायत प्रशासनिक खर्च समेत	१७९३६०००	१७८८१०४९	९९.६९	५४९५१
२	आधारभूत स्वास्थ्य संस्थाहरूमा सेवा करारमा कार्यरत स्वास्थ्य कर्मी तथा कार्यालय सहयोगीहरूको तलव, पर्व खर्च र पोषाक भत्ता	३८६४०००	३८६४०००	१००.००	०
३	पालिकास्तरमा खोप र सरसफाई प्रवर्द्धन कार्यक्रमको समीक्षा, सूक्ष्मयोजना अध्यावधिक र पालिका खोप समन्वय समितिको अभिमुखिकरण समेत पालिका स्तरमा २ दिन, वडा खोप समन्वय समितिको स्वास्थ्य संस्था, वडा स्तरमा अभिमुखिकरण १ दिन तथा पूर्ण खोप सुनिश्चितताको लागि घरघुरी सर्वेक्षण	२३३०००	१७३५००	७४.४६	५९५००
४	सिबिआईएमएनसिआई Onsite कोचिङ्ग र समता तथा पहुँच कार्यक्रम	२०००००	१८६८१०	९३.४१	१३१९०

सि.नं.	कार्यक्रम	विनियोजन रु.	खर्च रु.	खर्च (%)	मौज्दात
५	कोभिड १९ लगायत विभिन्न महामारीजन्य रोगहरूको रोकथाम, नियन्त्रण तथा निगरानीका लागि सरोकारवाला सँगको अन्तरक्रिया तथा RRT, स्वास्थ्यकर्मी परिचालन	५००००	०.००	०.००	५००००
६	परिवार नियोजन किशोर किशोरी तथा प्रजनन् स्वास्थ्य कार्यक्रम	३८८०००	१६८०६८	४३.३२	२१९९३२
७	मलेरिया, डेंगु, कालाजार, स्क्रब टाइफस आदि किटजन्य रोगको डाटा भेरिफिकेशन	१००००	०.००	०.००	१००००
८	पोषण कार्यक्रम	१२१९०००	९१९४४१	७५.४३	२९९५५९
९	क्षयरोगका जोखिम समूह तथा स्वास्थ्य सेवाको पहुच कम भएका समुदायमा सकृय क्षयरोग खोजपडताल कार्यक्रम, घरपरिवारका सदस्यहरूको सम्पर्क परीक्षण, समुदायमा क्षयरोगका विरामीहरूको खोजपडतालका लागि क्षमता अभिवृद्धि तथा परिचालन	११५०००	७२८६७	६३.३६	४२१३३
१०	औलो तथा कालाजार माहामारी हुने क्षेत्रको छनौट गरी बिषादि छर्कने (रेस्पोन्सीभ स्प्रेड समेत), किटजन्य रोग नियन्त्रण कार्यक्रमको अनुगमन एवम् मूल्याङ्कन तथा किटजन्य रोग नियन्त्रणका लागि बहुनिकाय अन्तरक्रिया गर्ने	३००००	०.००	०.००	३००००
११	राष्ट्रिय महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका कार्यक्रम (पोशाक प्रोत्साहन, यातायात खर्च, वार्षिक समीक्षा गोष्ठी र दिवस मनाउने खर्च समेत)	८०००००	८०००००	१००.००	०
१२	विभिन्न सरुवारोग, नसर्ने रोग, जुनोटिक, मानसिक स्वास्थ्य सम्बन्धि अन्तरक्रिया कार्यक्रम तथा दिवसहरु (Hypertension, Diabetes, COPD, Cancer Days, आत्महत्या रोकथाम दिवस, मानसिक स्वास्थ्य दिवस, अल्जाईमर दिवस, रेबिज दिवस, विश्व औलो दिवस) मनाउने	९००००	०.००	०.००	९००००
१३	स्वास्थ्य संस्थामा आकस्मिक अवस्थामा औसधि एवं ल्याब सामग्री ढुवानी, रेकर्डिङ तथा रिपोर्टिङका लागि फर्म फरमेट छपाइ तथा फोटोकपी, ई-टि.बि रजिस्टर अध्यावधिक, विश्व क्षयरोग दिवस सम्बन्धी कार्यक्रम	३५०००	२७८९५	७९.७०	७१०५
१४	स्थलगत अनुशिक्षण गरी स्वास्थ्यकर्मीहरूको क्षमता अभिवृद्धि एवं तथ्याङ्कको गुणस्तर सुनिश्चित, क्षयरोगका कार्यक्रमको अर्ध वार्षिक समीक्षा तथा उपचार नतिजाको कोहर्ट विश्लेषण	५००००	२८२५०	५६.५०	२१७५०
१५	विद्यालय स्वास्थ्य शिक्षा/आमा समूह तथा महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरूका लागि सामाजिक व्यवहार परिवर्तन कार्यक्रम	१०००००	७४४१०	७४.४१	२५५९०
१६	बिद्यालय आयुर्वेद तथा योग शिक्षा कार्यक्रम	१०००००	१०००००	१००.००	०

सि.नं.	कार्यक्रम	विनियोजन रु.	खर्च रु.	खर्च (%)	मौज्दात
१७	पालिका स्तरमा टाईफाइड खोप अभियान सञ्चालन तथा नियमित खोपमा टाईफाइड खोप शुरुवातको साथै नियमित खोप सुदृढीकरण र सरसफाई प्रवर्द्धनको लागि पालिका र वडा खोप समन्वय समिती र सरोकारवालाहरुको अभिमुखिकरण बैठक १ दिन	२०५०००	१६७४५०	८१.६८	३७५५०
१८	पशुपंक्षी आदीबाट हुने ईन्फुएन्जा, बर्ड फ्लु, AMR, सिष्टिसकोसिस, टक्सोप्लाज्मोसिस आदि विभिन्न सरुवारोग सम्बन्धि रोकथाम तथा नियन्त्रणका लागि सचेतना कार्यक्रम	२००००	०.००	०.००	२००००
१९	कोभिड १९ विरुद्ध खोप अभियान सञ्चालन व्यवस्थापन खर्च -पालिकास्तरिय समीक्षा तथा योजना र पालिका तथा स्वास्थ्य संस्था स्तरिय सुपरिवेक्षण	१८७०००	१८५२००	९९.०४	१८००
२०	पालिका स्तरमा स्वास्थ्य संस्थाहरुको मासिक बैठक, डाटा भेरिफिकेशन एवं गुणस्तर सुधार साथै चौमासिक एवं वार्षिक समीक्षा	२०००००	१६५३२०	८२.६६	३४६८०
२१	राष्ट्रिय महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयंसेविका कार्यक्रमको थप यातायात खर्च	२८२०००	२७८६००	९८.७९	३४००
२२	मातृ तथा नवशिशु कार्यक्रम अन्तर्गत आमा सुरक्षा, गर्भवती उत्प्रेरणा सेवा, न्यानो झोला र निःशुल्क गर्भपतन कार्यक्रम	१६४९०००	९८०३४२	५९.४५	६६८६५८
२३	मातृ तथा नवशिशु कार्यक्रम	१४१९०००	१२४७७७३	८७.९३	१७१२२७
२४	उपचारात्मक सेवा अन्तर्गतका कार्यक्रमहरु (आधारभूत तथा आकस्मिक स्वास्थ्य सेवाको लागि औषधि खरिद, न्यूनतम सेवा मापदण्ड कार्यक्रम सञ्चालन तथा सुदृढीकरण र आँखा, नाक, कान, घाँटी तथा मुख स्वास्थ्य सम्बन्धी अभिमुखीकरण तथा विद्यालय स्क्रीनिंग कार्यक्रम कार्यसंचालन	१९०००००	१८२८२२२	९६.२२	७१७७८
२५	स्वास्थ्य सूचना साथै आइ. एम. यू. सुदृढीकरण कार्यक्रम	२०००००	१६६७८८	८३.३९	३३२१२
कुल जम्मा		३९२८२०००	२९३१५९८५	९३.७	१९६६०१५

ख. आन्तरिक स्रोत भिमाद नगरपालिका

सि.नं.	कार्यक्रम	खर्च शीर्षक	लक्ष	विनियोजन रु.	खर्च रु.	खर्च (%)	मौज्दात
१	उत्कृष्ट स्वास्थ्य कर्मी/ स्वास्थ्य संस्था प्रोत्साहन तथा पुरस्कार	२११३५	१	५००००	५००००	१००.००	०
२	महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका संचार खर्च (प्रति व्यक्ती प्रति वर्ष २००० का दरले)	२२११२	१	९६०००	०.००	०.००	९६०००
३	अनलाईन रिपोर्टिङ्गका लागि DHIS तालिम	२२५१२	१	१०००००	०.००	०.००	१०००००

सि.नं.	कार्यक्रम	खर्च शीर्षक	लक्ष	विनियोजन रु.	खर्च रु.	खर्च (%)	मौज्दात
४	महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका दिवस मनाउने तथा उत्कृष्ट छनौट गरी पुरस्कृत गर्ने र वार्षिक समीक्षा गोष्ठी सञ्चालन	२२५२२	१	८००००	७६६५०	९५.८१	३३५०
५	स्वास्थ्य संस्थाहरुको लागि मसलन्द तथा छपाई खर्च	२२५२२	२	१००००००	९९६७६१	९९.६८	३२३९
६	कोशिस नेपालको सहकार्यमा भिमाद प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रमा मनो परामर्श सेवा सञ्चालन	२२५२२	१	१०००००	८३५९८	८३.६०	१६४०२
७	स्वास्थ्य सूचना तथा प्रचार सामग्रीहरुको छपाई तथा वितरण कार्यक्रम	२२५२२	१	१०००००	०.००	०.००	१०००००
८	राष्ट्रिय भिटामिन ए कार्यक्रममा महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकालाई यातायात खर्च (२ चरणमा)	२२५२२	२	७६०००	०.००	०.००	७६०००
९	निःशुल्क पाठेघरको मुखको क्यान्सर जाँच (VIA) र अन्य समस्या पहिचान तथा उपचार एवं विभिन्न शिविर सञ्चालन	२२५२२	१	४०००००	८८२४१	२२.०६	३११७५९
१०	चौविसै घन्टा सेवा प्रदायक स्वास्थ्य संस्थामा रात्रिकालिन सेवामा खटिएका कर्मचारीहरुलाई खाजा खर्च	२२५२२	१	२७५०००	२७०४५०	९८.३५	४५५०
११	निजि स्वास्थ्य संस्था दर्ता, नविकरण तथा अनुगमन निर्देशिका तयार	२२५२२	१	१०००००	७१५१०	७१.५१	२८४९०
१२	६० वर्ष उमेर पुगेका महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकालाई सम्मान तथा विदाई कार्यक्रम (प्रति व्यक्ती रु. २०००० का दरले)	२२५२२	१	१०००००	७१५०	७.१५	९२८५०
१३	स्वास्थ्य संस्थामा निःशुल्क वितरण गरिने औषधी तथा सर्जिकल सामग्री खरिद	२७२१३	३	१५०००००	१२६३१५४	८४.२१	२३६८४६
कुल जम्मा				३९७७०००	२९०७५१४	७३.१०८	१०६९४८६

सञ्चालन हुन नसकेका योजना तथा कार्यक्रम

सि. नं.	कार्यक्रमको नाम	बजेट रु.
संघीय सशर्त तर्फ		
१	कोभिड १९ लगायत विभिन्न महामारीजन्य रोगहरुको रोकथाम, नियन्त्रण तथा निगरानीका लागि सरोकारवाला सँगको अन्तरक्रिया तथा RRT, स्वास्थ्यकर्मी परिचालन	५००००
२	मलेरिया, डेंगु, कालाजार, स्क्रब टाइफस आदि किटजन्य रोगको डाटा भेरिफिकेशन	१००००
३	औलो तथा कालाजार महामारी हुने क्षेत्रको छनौट गरी बिषादि छर्कने (रेस्पोन्सीभ स्प्रेडिङ समेत), किटजन्य रोग नियन्त्रण कार्यक्रमको अनुगमन एवम् मूल्याङ्कन तथा किटजन्य रोग नियन्त्रणका लागि बहुरिकाय अन्तरक्रिया गर्ने	३००००
४	विभिन्न सरुवारोग, नसर्ने रोग, जुनोतिक, मानसिक स्वास्थ्य सम्बन्धि अन्तरक्रिया कार्यक्रम तथा दिवसहरु (Hypertension, Diabetes, COPD, Cancer Days, आत्महत्या रोकथाम दिवस, मानसिक स्वास्थ्य दिवस, अल्जाईमर दिवस, रेबिज दिवस, विश्व औलो दिवस) मनाउने	९००००
५	पशुपक्षी आदीबाट हुने ईन्फुएन्जा, बर्ड फ्लु, AMR, सिष्टिसकोसिस, टक्सोप्लाज्मोसिस आदि विभिन्न सरुवारोग सम्बन्धि रोकथाम तथा नियन्त्रणका लागि सचेतना कार्यक्रम	२००००
	जम्मा	२०००००
आन्तरिक स्रोत तर्फ		
६	महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका संचार खर्च (प्रति व्यक्ती प्रति वर्ष २००० का दरले)	९६०००
७	स्वास्थ्य सूचना तथा प्रचार सामग्रीहरुको छपाई तथा वितरण कार्यक्रम	१०००००
८	राष्ट्रिय भिटामिन ए कार्यक्रममा महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकालाई यातायात खर्च (२ चरणमा)	७६०००
	जम्मा	२७२०००

सम्पन्न हुन नसकेको कारणहरु

- आन्तरिक तथा संघीय सरकारबाट प्राप्त कार्यक्रमहरु लगभग एकै प्रकृतिका हुनु,
- कोभिड-१९ खोप तथा निर्वाचनको कारण समय अभाव,
- स्थानीयस्तरमा कम महत्व राख्ने कार्यक्रम,
- शिविरहरु सञ्चालन गर्न समन्वयमा समस्या,
- प्रदेशबाट सञ्चालन हुने कार्यक्रमहरु समयमा सञ्चालन नहुनु तथा जनशक्तिको अभाव हुनु ।

आ. व. २०७८।७९ मा सञ्चालन गरिएका केही महत्वपूर्ण रचनात्मक कार्यहरु

- वडा नं. ९ मा प्रयोगशाला सेवा सञ्चालन,
- किहु स्वास्थ्य चौकीमा किशोर किशोरी मैत्री सेवा विस्तार,
- भिमाद प्रा.स्वा.के.मा कोल्डरुम व्यवस्थापन,
- कोरोना विरुद्धको खोप अभियान सफलता पूर्वक सञ्चालन (जारी),
- आधारभूत १५ शैयाको अस्पताल निर्माण कार्यारम्भ,
- औजार उपकरणहरु व्यवस्थापन,
- वटा एम्बुलेन्स सेवा सञ्चालन,
- स्थानीय तथा संघीय सशर्त कार्यक्रमहरु सफलता पूर्वक कार्यान्वयन,
- बहुपक्षिय समन्वय गरी सहयोग प्राप्त गर्ने क्रम जारी,
- बहुक्षेत्रीय पोषण कार्यक्रम सञ्चालन ।

कार्यक्रम कार्यान्वयनका सबल पक्षहरु

- निर्धारित कार्यक्रमहरु नियमित रुपमा सञ्चालन,
- सफ्टवेयरबाट तथ्याङ्क प्रविष्टः (HMIS, LMIS),
- कोभिड १९ रोकथामका लागि खोप कार्यक्रम सञ्चार,
- विपत व्यवस्थापन समिति र RRT CRRT तैयारी अवस्थामा रहेको,
- राष्ट्रिय लक्ष प्राप्त गर्ने गरी कार्यक्रम सञ्चालन हुदै आएको,
- स्वास्थ्यकर्मीको पदपूर्ति/विभिन्न तालिम कार्यक्रम सञ्चालन ।

कार्यक्रम कार्यान्वयनमा आइपरेका समस्या र सामाधानका उपायहरु

क्र.सं.	समस्याहरु	समाधानको उपाय
१	भौतिक पूर्वाधारको अभावः (भवन खानेपानी कमप्युटर सवारी साधन)	संघ प्रदेशको समन्वय र आन्तरिक स्रोत परिचालन गरी आवश्यक भौतिक पूर्वाधारहरु क्रमश तयार गर्नुपर्ने
२	न्यून स्रोत साधनः (न्यून बजेट विनियोजन/निकासा)	कुल बजेटको ५-१० प्रतिशत बजेट स्वास्थ्य क्षेत्रमा विनियोजन हुनुपर्ने
३	दक्ष जनशक्तिको अभावः (तालिम प्राप्त औजार उपकरण मर्मत संभार समेत गर्ने)	आवश्यकता अनुसार तालिमको व्यवस्था सहित जनशक्ति परिचालन हुनुपर्ने
४	खरिद र आपूर्तिमा समस्याः (केन्द्र र प्रदेश सँग समन्वय नहुनु)	कुन निकायबाट कुन कुन सामग्री/औषधि आपूर्ति गर्ने हो एकिन हुनुपर्ने
५	नयाँ स्वास्थ्य समस्याहरुको बढ्दो प्रभावः (कोभिड, नसर्ने रोग, मानसिक स्वास्थ्य आदि)	पूर्व तयारी अवस्थामा रहन स्रोत साधन सुनिश्चित हुनु पर्ने

निष्कर्ष

आ.व. २०७८/०७९ मा कोभिड १९ को बिरुद्ध खोप कार्यक्रम व्यापक रुपमा सञ्चालन गरिएको अवस्थामा पनि सशर्त कार्यक्रमहरु नियमित रुपमा सञ्चालन गरी ९३ % वित्तिय प्रगति गरिएको छ । कार्यक्रमका कुनै कुनै सूचकहरु प्रदेश तथा केन्द्रको तुलनामा कम देखिएको हुँदा आगामी आ.व.मा कारण खोजी गरी उक्त सूचकहरुमा सुधार हुन आवश्यक छ । नसर्ने रोग, मानसिक स्वास्थ्य समस्या, सडक दुर्घटना स्वास्थ्य समस्याको रुपमा देखिएको हुँदा न्यूनिकरणको लागि विशेष कार्यक्रमहरु सञ्चालन हुन आवश्यक छ । सेवा विस्तार तथा गुणस्तरीय सेवा प्रवाहलाई नीति तथा कार्यक्रममा समावेश गरी प्रथामिकतामा राखिएको हुँदा सोही अनुसार स्रोत सुनिश्चित गरी कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्नेछ । अप्रयाप्त भौतिक पूर्वाधार, न्यून बजेट, दक्ष जनशक्तिको कमिको कारण स्वास्थ्य सम्बन्धी कार्यक्रमहरु प्रभावित हुने भएकोले नीति तथा कार्यक्रम अनुसार स्रोत सुनिश्चित गर्ने, तालिम प्राप्त जनशक्तिको व्यवस्थापन गर्ने, प्रोत्साहन तथा सजायको नीति अवलम्बन गरी जनशक्ति परिचालन गर्ने, नियमित अनुगमन गरी आगामी दिनमा कार्यक्रम सञ्चालन हुन आवश्यक छ ।

३.२.३ आयुर्वेद औषधालय

पृष्ठभूमि

विश्वमा प्रचलित विभिन्न चिकित्सा पद्धतिहरू मध्ये आयुर्वेद चिकित्सा पद्धति नेपाल सबभन्दा प्राचिन भरपर्दो तथा राष्ट्रिय चिकित्सा पद्धति हो जुन शास्त्र अनन्त र अनादि हो । नेपालको संविधान २०७२ को भाग ४ को धारा ५१ को ७ ज मा नेपालको परम्परागत चिकित्सा पद्धतिको रूपमा रहेको आयुर्वेद प्राकृतिक चिकित्सा र होमयोप्याथीक लगायत स्वास्थ्य पद्धतिको संरक्षण र प्रवर्धन गर्ने भनी प्राथमिकता साथ उल्लेख गरिएको छ ।

पन्ध्रौ पञ्चवर्षीय योजनामा आयुर्वेद प्राकृतिक चिकित्सा तथा अन्य वैकल्पिक चिकित्सा पद्धतिहरूको योजनाबद्ध विकास र विस्तार गर्ने रणनीति उल्लेख छ । हालका दिनहरूमा नयाँ नयाँ सरुवा रोगहरू समेत देखा परिरहेको अवस्थामा ती रोगहरूको निवारण तथा स्वस्थ व्यक्ति को स्वास्थ्य रक्षा केवल एउटा चिकित्सा पद्धतिबाट मात्रै सम्भव नहुने परिप्रेक्ष्यमा आयुर्वेद चिकित्सा पद्धतिको महत्व दिन प्रतिदिन बढ्दै गइरहेको छ । जनस्वास्थ्य सेवा उन २०७५ मा व्यवस्था भए अनुसार आयुर्वेद पञ्चकर्म योग र प्राकृतिक चिकित्साद्वारा मेरो स्वास्थ्य मेरो जिम्मेवारीलाई प्रभावकारी बनाउन स्वस्थ भान्छाको अवधारणा अनुरूप स्वस्थ खानाको प्रयोग गर्न हरेक नागरिकलाई सुसूचित गर्दै स्वस्थ वातावरण र सक्रिय जीवनशैलीको प्रवर्धन गर्न तथा निरोगी नेपाल अभियान लाई सकार पार्न एक घर पाँच योय पाँद्व जडिबुटि एक करेसावारी सार्वजनिक पार्क व्यायम हल, योगाभ्यास, पञ्चकर्म तथा नागरिक आरोग्य केन्द्रको निर्माण तथा स्थापनाको लागि सरोकार वाला सँग समन्वय तथा पैरवी उल्लेख छ ।

आयुर्वेद सेवा व्यवस्थापन तथा प्रवाहका लागि यस भिमाद नगरपालिकामा एउटा मात्र आयुर्वेद औषधालय रहेको छ । यसै अनुरूप भिमाद नगरपालिकाको आयुर्वेद औषधालय मार्फत उपचारात्मक प्रतिकारात्मक तथा पुनस्थापक प्रकृतिका आधारभूत स्वास्थ्य सेवाहरू प्रवाह गरीरहेको छ । आ ब ०७८/७९ मा सञ्चालन भएको समग्र आयुर्वेद स्वास्थ्य सेवा कार्यक्रमको प्रगति गरिएका प्रयासहरू सेवा प्रवाह तथा कार्यान्वयनमा आईपरेका समस्याहरू यस खण्डमा समावेश गरिएको छ ।

प्रतिवेदनको उद्देश्य

- आयुर्वेदिक उपचार पद्धति सम्बन्धी विद्यमान अवस्थाको बारेमा जानकारी गराउने,
- आ.व.२०७८।०७९ मा आयुर्वेद शाखाबाट सम्पादित वार्षिक कार्यक्रमहरूबारे सुसूचित गराउने,
- आयुर्वेद कार्यक्रम कार्यान्वयनमा देखिएका समस्या पहिचान गरी भावी योजना तर्जुमा र कार्यान्वयनमा मार्गदर्शन गर्ने ।

आयुर्वेद तर्फको वस्तुगत अवस्था

क. वार्षिक विरामी तथ्यांक विवरण

क्र.स	विवरण	पुरुष	महिला	जम्मा
१	ओ.पि.डि	१४५६	२२३७	३६९३
२	जेष्ठनागरिक	४३	८७	१३०
३	स्तनपार्ई	०	१९७	१९७
४	पंचकर्म	३३४	४५६	७९०
५	नागरिक आरोग्य सेवा क्लिनिक	११६७	१५५१	२७१८
६	निःशुल्क आयुर्वेद तथा योग शिविर	१२५	१५४	२७९
जम्मा		३१२५	४६८२	७८०७

ख. औषधालयबाट प्रदान गरिने सेवा तथा संचालित कार्यक्रमहरू

- विरामी जाँच,
- उपलब्धता अनुसारको औषधी वितरण,
- प्राथामीक उपचार सेवा,
- पंचकर्म/पूर्वकर्म सेवा,
- जेष्ठ नागरिकलाई स्वास्थ्य प्रवर्द्धन सेवा कार्यक्रम,
- प्रसुती महिलालाई दूग्धवर्धक औषधी वितरण,
- स्वास्थ्य/योग परामर्श सेवा,
- विद्यालय आयुर्वेद तथा योग शिक्षा कार्यक्रम,
- नागरिक आरोग्य सेवा क्लिनिक,
- एक घर पाँच योग पाँच जडिबुटी अभियान कार्यक्रम,
- जनता आरोग्य (जीवनशैली व्यावस्थापन) कार्यक्रम,
- स्वास्थ्य जीवनशैली कार्यक्रम,
- निःशुल्क आयुर्वेद तथा योग शिक्षा कार्यक्रम,
- विद्यालय आयुर्वेद तथा योग शिक्षा कार्यक्रम ।

कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्दा अपनाईएका प्रकृयाहरू

- आयुर्वेद तथा वैकल्पिक चिकित्सा विभागको कार्यक्रम सञ्चालन मार्गदर्शन,
- योजना तथा बजेट बाँडफाँड एकीन गरी कार्यविधिको अध्ययन,
- पूर्व योजना तयारी, टिप्पणी तथा आदेश,
- कार्यक्रम सञ्चालन प्रकृत्यामा सहभागी व्यवस्थापन गरी सरोकारवालालाई अग्रिम जानकारी,
- कार्यक्रम सञ्चालन पश्चात प्रतिवेदन तयार,
- खरिदका सम्बन्धमा सार्वजनिक खरिद ऐन तथा नियमावली ।

बार्षिक समष्टिगत बजेट र खर्चको अवस्था

सि. नं.	योजना तथा क्रियाकलापको नाम	ईकाइ	भौतिक			वित्तिय		
			लक्ष्य	प्रगति	प्रतिशत	बजेट रु.	खर्च रु.	खर्च %
१	जेष्ठनागरिकका लागि स्वास्थ्य प्रवर्धन कार्यक्रम	६० वर्ष माथी	१३०	१३०	१००	८००००	८००००	१००
२	नागरिक आरोग्य सेवा क्लिनिक	जना	३०००	२७१८	९०.६	२५००००	२२४४६५	८९.७९
३	विद्यालय आयुर्वेद तथा योग शिविर	९/१० का विद्यार्थीहरू	२००	२००	१००	१०००००	१०००००	१००
४	महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकालाई ३ दिने अभिमुखिकरण तालिम कार्यक्रम	अनमी तथा महिला स्वयंसेविका हरू	४७	४६	९७.८७	१५००००	१३९६९०	९३.१३
५	स्वास्थ्य जीवनको लागि जीवनशैली परिवर्तन (जनता आरोग्य)कार्यक्रम	जना	५०	५०	१००	५००००	५००००	१००
६	राष्ट्रिय योग दिवस, अन्तर्राष्ट्रिय योग दिवस, राष्ट्रिय आरोग्य तथा धन्वन्तरी दिवस	जना	२५०	२४६	९८.४	४००००	३९९१०	९९.७८

सि. नं.	योजना तथा क्रियाकलापको नाम	ईकाइ	भौतिक			वित्तिय		
			लक्ष्य	प्रगति	प्रतिशत	बजेट रु.	खर्च रु.	खर्च %
७	स्तनपाई आमाहरूलाई मात्री शिशु सुरक्षार्थ औषधी वितरण कार्यक्रम	स्तनपाई आमाहरु	२००	१९७	९८.५	६००००	५९९५०	९९.९२
८	पंचकर्म तथा पूर्वकर्म कार्यक्रम	जना	१०००	७९०	७९	१०००००	१०००००	१००
९	निःशुल्क विशेषज्ञ आयुर्वेद तथा योग शिविर	जना	४००	२७९	६९.७५	३०००००	३०००००	१००
१०	एक घर पाँच योग पाँच जडिबुटी कार्यक्रम	थान	५०	५०	१००	२०००००	१९६३५०	९८.१८

सञ्चालन हुन नसकेका योजना/कार्यक्रमहरू:- नभएको

असल अभ्यास तथा नवप्रवर्तनात्मक कार्यक्रमहरू

- एक घर पाँच योग पाँच जडीबुटी अभियान कार्यक्रम,
- निःशुल्क आयुर्वेद तथा योग शिविर,
- नागरिक आरोग्य सेवा विस्तार,
- महिला स्वास्थ्य स्वयंसेवीकालाई योग तथा जडीबुटी सम्बन्धी आधारभूत तालिम,
- संघीय सशर्त तथा स्थानीय कार्यक्रम सफलतापूर्वक कार्यान्वयन,
- पूर्वकर्म/पंचकर्म सेवा विस्तार,
- जीवनशैली व्यवस्थापन(जनता आरोग्य) कार्यक्रम ।

समग्र कार्यक्रमका प्रमुख उपलब्धिहरू

- आयुर्वेद औषधालयबाट सेवा लिने सेवाग्राहीको संख्यामा वृद्धि,
- निर्धारित कार्यक्रमहरू नियमितरूपमा सञ्चालन,
- आयुर्वेद औषधालयबाट प्रदान गर्ने सेवाहरूको बारे आम जनसमुदायमा जानकारी भएको,
- आयुर्वेद, योग एवं जडिबुटी स्वास्थ्य जीवनशैली आदि सम्बन्धी आम जनसमुदायमा जनचेतना फैलाउन सकेको,
- निरोगी नेपाल अभियानलाई लक्षित गरी कार्यक्रम सञ्चालन हुदै आएको ।

कार्यक्रम कार्यान्वयनमा आइपरेका प्रमुख समस्याहरू

- भौतिक पूर्वाधारको अभाव (औषधालयको आफ्नो कार्यलय भवन नभएको, फोटोकपी सहितको प्रिन्टर, सवारी साधन, पावर ब्याकप) ।
- नगरतर्फको न्यून बजेट विनियोजन,
- जनशक्तिको अभाव औषधालयका एकजना का. स. काजमा खटिएको हुँदा पंचकर्म सेवाको लागि एक जना स्नेहनकर्ता आवश्यकता,
- कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा बोलाइएका सहभागीहरू समयमा तथा उल्लेख्य उपस्थिति नभइदिने,
- संघीय सरकारबाट प्राप्त बजेटको कार्यविधि आयुर्वेद विभागबाट समयमा प्राप्त नहुनु ।

समस्या समाधानका उपायहरू

- औषधालयलाई आवश्यक भौतिक पूर्वाधारहरू यस नगरपालिकाले क्रमशः व्यवस्थापन गर्नुपर्ने,
- नगरपालिकाले आयुर्वेदको लागि बजेटको दायरा बढाएर विनियोजन गर्नुपर्ने,
- काजमा खटाइएको कर्मचारीलाई औषधालयमा फिर्ता बोलाई पंचकर्म सेवाको लागि एक जना स्नेहनकर्ता व्यवस्था गर्नुपर्ने,
- कार्यक्रममा आमन्त्रित सहभागीहरू समयमै उपस्थित भई दिनुपर्ने,
- आयुर्वेद तथा वैकल्पिक चिकित्सा विभागले संघीय बजेट संगै कार्यविधि पनि पढाउनुपर्ने ।

निष्कर्ष

आ.व. २०७८/०७९ मा विभिन्न असहज परिस्थितिका बावजुद पनि यस आयुर्वेद शाखाको वार्षिक कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयन करिब शतप्रतिशत नै राम्रो रह्यो । अप्रयाप्त भौतिक पूर्वाधार न्यून बजेट जनशक्तिको अभावका कारण कार्यक्रम कार्यान्वयनमा समस्या देखियो । यसरी कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा हाम्रो समाजमा नसर्ने रोग मानसिक स्वास्थ्य समस्या महिलाहरूमा महिनावारी सम्बन्धी समस्या प्रमुख स्वास्थ्य समस्याको रूपमा देखिएको छ । उल्लेखित समस्याहरू समाधानका लागि स्थानीय निकायको समन्वयमा प्रचुर स्रोतसाधन सहित अबका दिनहरूमा विगतका कार्यक्रम कार्यान्वयनबाट सिकेका पाठहरूका आधारमा अगामी वर्षका कार्यक्रमहरू अझ राम्ररी एवं नयाँ तरिकाले समयमा सापेक्षित कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सके अपेक्षित नतिजा हासिल गर्न सकिने छ ।

३.२.४ लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण

पृष्ठभूमि

नेपालको संविधानको धारा १६ अन्तर्गत सम्मानपूर्वक बाँच्न पाइने हकका साथै कानूनको आधारमा समान हुने, कानूनको समान संरक्षणबाट बञ्चित नगरिने, सामान्य कानूनको प्रयोगमा शारीरिक अवस्था वा अपाङ्गता लगायतका आधारमा भेदभाव नगरिने हक प्रत्याभूत गरेको छ । महिला विरुद्ध हुने सबै प्रकारका भेदभाव, हिंसा शोषणको अन्त्य गरी आर्थिक समृद्ध र दिगो विकासका लागि महिलाको समान अग्रसरतामा नेतृत्वदायी भूमिका विकास गर्दै स्रोत, साधन, अवसर तथा लाभमा लैङ्गिक न्यायसहितको पहुँच सुनिश्चित गर्न नगरपालिकाबाट विभिन्न कार्यहरू सञ्चालन गरिएको विद्यमान अवस्था रहेको छ ।

विद्यमान अवस्था:- आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ सम्म अपाङ्गता परिचय पत्र वितरण सम्बन्धी विवरण

महिलातर्फ

वडा नं.	क वर्ग	ख वर्ग	ग वर्ग	घ वर्ग
१	५	१०	५	५
२	६	१३	३	१
३	२	१२	२	२
४	१	९	३	४
५	६	१३	५	१
६	६	५	०	०
७	३	९	२	४
८	४	६	३	०
९	४	८	२	१
जम्मा	३८	८५	२५	१८

पुरुषतर्फ

वडा नं.	क वर्ग	ख वर्ग	ग वर्ग	घ वर्ग
१	२	९	५	१
२	८	१७	९	४
३	५	१३	१०	६
४	१२	१२	७	१०
५	४	१४	१२	२
६	२	८	३	२
७	१	२	७	७
८	८	५	४	१
९	५	९	९	२
जम्मा	४७	८९	६६	३५

जम्मा वितरण भएका अपाङ्गता परिचय पत्र

क वर्ग	ख वर्ग	ग वर्ग	घ वर्ग	जम्मा
८५	१८६	९१	५३	४१५

कार्यक्रम कार्यान्वयनका आधार/प्रक्रिया

- अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी जानकारी पुस्तिका, २०७६
- अपाङ्गता सम्बन्धी कार्यान्वयन निर्देशिका,
- आ.व. २०७८/०७९ को नगर विकास योजना,
- आ.व. २०७८/०७९ सम्म वितरण गरिएको अपाङ्गता परिचय पत्रको तथ्यांक,
- अपाङ्गता समन्वय समितिको निर्णय ।

आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ का कार्यक्रमहरूको प्रगति विवरण

मुख्य क्रियाकलापहरू

- अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलाई सहायक सामग्री वितरण,
- अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूका उत्कृष्ट संरक्षकलाई सम्मान,
- अपाङ्गता भएका व्यक्तिलाई जिविकोपार्जन कार्यक्रमका लागि बाखा वितरण कार्यक्रम,
- महिला, जनजाति र दलितहरूका लागि सचेतना कार्यक्रम ।

अपाङ्गता क्षेत्रको कार्यक्रमगत भौतिक तथा वित्तीय प्रगतिको अवस्था

क्र.सं.	कार्यक्रमको नाम	इकाइ	परिमाण	बजेट रु.	खर्च रकम रु.	खर्च प्रतिशत
१	अन्तर्राष्ट्रिय अपाङ्गता दिवस उत्कृष्ट संरक्षकलाई सम्मान	पटक	१	१०००००	९९२००	९९.२०
३	अपाङ्गता भएका व्यक्तिलाई सहायक सामग्रीको वितरण	जना		१०००००	९९१००	९९.१०
४	अपाङ्गताका लागि जिविकोपार्जन कार्यक्रम बाखा पैचो कार्यक्रम	जना	१	५०००००	४८११००	९६.२२
	जम्मा			७०००००	६७९४००	९७.०५

महिला तथा बालबालिका सम्बन्धी कार्यक्रमगत भौतिक तथा वित्तीय प्रगतिको अवस्था

क्र.सं.	कार्यक्रमको नाम	इकाइ	परिमाण	बजेट रु.	खर्च रकम रु.	खर्च प्रतिशत
१	राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय नारी दिवस	पटक	१	१५००००	१२९१००	८६.०७
२	दलित सचेतना कार्यक्रम	पटक	१	१०००००	९१४००	९१.४
३	महिला सचेतना कार्यक्रम	पटक	१	१०००००	९९७२०	८७.२७
४	एकल तथा विपन्न महिला बालबालिका दलित अपाङ्गताको सशक्तिकरण कार्यक्रम			२०००००	१७९३००	८९.६५
५	महिला उद्यमीका लागि सोलार डायर तथा डिजिटल तराजु वितरण			१५००००	१३५०००	९०
६	दलितका लागि व्यवसायिक क्षमता विकास तथा सहयोग कार्यक्रम			१०००००	००	००

क्र.स.	कार्यक्रमको नाम	इकाइ	परिमाण	बजेट रु.	खर्च रकम रु.	खर्च प्रतिशत
७	विपन्न दलित युवाहरूका लागि सिप विकास तालिम कार्यक्रम	पटक	१	२०००००	००	००
८	दलित महिला उद्यमशिलता विकासका लागि ५० प्रतिशत अनुदानमा सामग्री वितरण कार्यक्रम	पटक	१	१०००००	०	०
९	हिसामा परेका महिलालाई सहायता कार्यक्रम	पटक	१	१०००००	०	०
	जम्मा			१२०००००	६३४५२०	५२.८७

पुनश्च: लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण तर्फ विनियोजित बजेट रु. १९००००० मा रु. १३१३९२० खर्च भई ६९.१५ प्रतिशत वित्तीय प्रगति भएको छ ।

कार्यक्रम कार्यान्वयनका सबल पक्ष, सुधारात्मक पक्ष र सुधारका उपायहरू

सबल पक्ष

- अपाङ्गता भएका पायक पर्ने ठाँउमा घर-घरमा गएर अपाङ्गता परिचयपत्र वितरण,
- अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलाई सहायक सामग्री वितरण,
- नियमित अपाङ्गता समन्वय समितिको बैठक बसी निर्णय,
- ९ वटा वडामा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको तथ्यांक तयारी,
- अपाङ्गता भएका व्यक्तिलाई सहायक सामग्री वितरण,
- सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन ।

सुधारात्मक पक्ष

- अपाङ्गता भएका व्यक्तिलाई सीपमुलक तालिम दिनु,
- जीविकोपार्जनका लागि वातावरण सिर्जना गर्नु,
- समाजमा सकारात्मक सोचको विकास गर्नु ।

समस्या समाधानका उपायहरू

- अपाङ्गता भएका व्यक्तिलाई सीपमुलक तालिम दिने,
- जीविकोपार्जनका लागि वातावरण सिर्जना गर्ने,
- समाजमा सकारात्मक सोचको विकास गर्ने,
- महिला तथा बालबालिका सम्बन्धी कार्यविधि निर्माण गर्ने,
- मागका आधारमा तालिम सञ्चालन गरीनुपर्ने ।

निष्कर्ष

अन्त्यमा आर्थिक रूपले विपन्न र सामाजिक रूपले पछाडि परेका महिला, बालबालिका साथै दलित समुदायका व्यक्तिलाई विशेष प्राथमिकता दिई कार्यक्रम सञ्चालन गरीनुपर्ने । सञ्चालन गरिएको कार्यक्रमबाट तालिम प्राप्त भएपछि कामको निरन्तरतामा कमी देखिएकोले, मागको आधारमा तालिम कार्यक्रम संकलन गरी सोही आधारमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

३.२.५ सामाजिक सुरक्षा तथा पञ्जीकरण शाखा

(क) सामाजिक सुरक्षा

पृष्ठभूमि

मानिस सक्रिय जीवनयापन गरिरहेका बेलामा होस् या अशक्त अवस्थामा होस् उसका आधारभूत मानवीय आवश्यकताहरू पूरा हुने सुनिश्चितता हुनु नै सामाजिक सुरक्षा हो । यस किसिमबाट प्रदान गरिदै आएको सामाजिक सुरक्षा भत्ता देशभरिका विभिन्न वर्गका लाभग्राही समूहहरूलाई धनी-गरीब, विशेष क्षेत्र आदिमा लक्षित नगरी समान रूपमा लागू गरिएकोले यो बढी सर्वव्यापी प्रकृतिको छ । नेपाल सरकारले देशभर मुख्य सातवटा लक्षित समूहहरूलाई विभिन्न दरमा भत्ता वितरण गरिरहेको छ । वृद्ध, दलित, अपाङ्ग, लोपोन्मुख, विधवा, एकल महिला र दलित तथा पिछडिएका क्षेत्रका बालबालिका जस्ता उच्च जोखिममा रहनसक्ने समूह प्रत्यक्ष लाभान्वित हुने कार्यक्रम भएकोले यो नेपाल सरकारको अत्यन्त लोकप्रिय कार्यक्रम हो । वर्तमान सन्दर्भमा गृह मन्त्रालय अन्तर्गत राष्ट्रिय परिचयपत्र तथा पञ्जीकरण विभागले यसको कार्य जिम्मेवारी सम्हाल्दै आएको छ । यस नगरपालिकाले पनि सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण गर्दै आईरहेको छ । यस खण्डमा सामाजिक सुरक्षा तथा पञ्जीकरण शाखाले आ.व. २०७८।७९ मा गरेका सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण सम्बन्धी अवस्था र प्रगतिको अवस्था उल्लेख गरिएको छ ।

सामाजिक सुरक्षा भत्ता दर

क्र.स.	लाभान्वित वर्ग	भत्ताप्राप्त गर्न योग्य उमेर र अवस्था	मासिक रु.
१	ज्येष्ठ नागरिक	ज्येष्ठ नागरिक ७० वर्ष माथि	४०००
२	अन्य ज्येष्ठ नागरिक	६० वर्ष उमेर पुगेका साविक कर्णालीका जिल्लाहरूका नागरिक र देशभरीका दलित नागरिक	२६६०
३	एकल महिला	विवाह नगरी बसेका ६० वर्ष उमेर पुगेका महिला, सम्बन्ध विच्छेद वा न्यायिक पृथकीकरण गरी बसेका, ६० वर्ष उमेर पुगेका र पतिको मृत्यु भएका ६० वर्ष उमेर पुगेका	२६६०
४	विधवा	पतिको मृत्यु भएका जुनसुकै उमेरका	२६६०
५	पूर्ण अपाङ्गता भएका	सम्बन्धित निकायबाट क वर्ग अर्थात रातो रंगको अपाङ्गता परिचयपत्र प्राप्त गरेका जुनसुकै उमेरका नागरिकहरू	३९९०
६	अति अशक्त अपाङ्गता	सम्बन्धित निकायबाट ख वर्ग अर्थात निलो रंगको अपाङ्गता परिचयपत्र प्राप्त गरेका जुनसुकै उमेरका नागरिकहरू	२९२८
७	लोपोन्मुख आदिवासी/जनजाति	कुसुन्डा, बनकरिया, राउटे, सुरेल, हायु, राजी, किसान, लेप्चा, मेचे र कुसवडिया, पत्थरकट्टा, सिलकट, कुशवधिया, कुचवधिया	३९९०
८	बालबालिका	अनुसूची ५ वमोजिम नेपाल सरकारले तोकेका क्षेत्र तथा जिल्ला र देशभरिका दलित परिवारका पाँच वर्ष उमेर ननाघेका एक आमाबाट जन्मिएका बढीमा दुइ सन्तानलाई	५३२

स्रोत:- राष्ट्रिय परिचयपत्र तथा पञ्जीकरण विभाग

(ख) पञ्जीकरण

राज्यमा बसोबास गर्ने प्रत्येक व्यक्तिका महत्वपूर्ण व्यक्तिगत घटनाहरूलाई आधिकारिक रूपमा रेकर्ड राख्नुलाई व्यक्तिगत घटनादर्ता भनिन्छ । हाम्रो देशमा भने जन्म, मृत्यु, विवाह, बसाईसराई र सम्बन्ध विच्छेद गरी पाँच किसिमका घटनाहरूलाई लिइन्छ । यस अन्तर्गत सम्बन्धित कार्यालयहरूले रेकर्ड राख्ने, भण्डारण गर्ने, उपयोग तथा वितरणसम्बन्धी कार्यहरू गर्दछन् । नेपालमा व्यक्तिगत घटना दर्ता सम्बन्धमा “जन्म, मृत्यु तथा अन्य व्यक्तिगत घटना (दर्ता गर्ने) ऐन, २०३३” आएपछि २०३४ बैशाख १ गतेदेखि १० जिल्लाबाट शुरु गरी १७ चरणमा विस्तार गरिदै २०४७ बैशाख १ बाट नेपालभर लागू भएको हो । शुरुमा गृह पञ्चायत मन्त्रालय अन्तर्गत रही जिल्ला प्रशासन कार्यालय मार्फत यस कार्य गरिदै आएकोमा २०५० श्रावणबाट स्थानीय विकास मन्त्रालयको पञ्जीकरण शाखाबाट सञ्चालन भएको थियो । नेपाल संघीय शासन प्रणालीमा प्रवेश गरे संगै यसको जिम्मेवारी पुनः गृह मन्त्रालय मातहतको राष्ट्रिय परिपत्र तथा पञ्जीकरण विभागमा हस्तान्तरण भएको छ । मिति २०७६।१०।२८ गतेबाट लागू भएको राष्ट्रिय परिचयपत्र तथा पञ्जीकरण ऐन, २०७६ र नियमावली, २०७७ बमोजिम व्यक्तिगत घटना दर्ता गर्ने कार्य हुँदै आएको छ । यस खण्डमा पञ्जीकरण शाखाले आ.व. २०७८।७९ मा गरेका क्रियाकलापहरूको अवस्था उल्लेख गरिएको छ ।

उद्देश्य

- आ व २०७८/७९ को प्रगतिको अवस्था जानकारी गराउनु,
- कार्यक्रम कार्यान्वयनमा भोगिएका समस्याहरू पहिचान गर्नु,
- नागरिक सबैमा सामाजिक सुरक्षा तथा पञ्जीकरणको जानकारी गराउनु ।

विद्यमान अवस्था

- राष्ट्रिय परिचयपत्र तथा पञ्जीकरण विभागले खटाएको २ जना एम.आई.एस. अपरेटर,
- डिजिटाइजेसन कार्य सम्पन्न भै अभिलेख कम्प्युटरीकृत भएको,
- दर्ता शिविर सम्पन्न,
- सबै वडाहरूबाट सामाजिक सुरक्षा तथा पञ्जीकरण सम्बन्धी कार्य सफटवेयरबाट सञ्चालन ।

सामाजिक सुरक्षा सम्बन्धि विवरण

भिमाद नगरपालिकाको सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गर्ने लाभग्राहीहरूको विवरण देहाय अनुसारको तालिकामा देखाइएको छ ।

जिल्ला : तनहुँ गा.पा./न.पा. : भिमाद आर्थिक वर्ष : २०७८/७९ अबधिको किसिम : त्रैमासिक, किस्ता : प्रथम, रकम भुक्तानीको मिति :- २०७८/०६/१५ रकम रु.																
वडा नं.	जेश नागरिक दलित		जेश ना. एकल महिला		विधवा		क बर्ग		ख बर्ग		दलित बालबालिका		जम्मा			
	संख्या	रकम	संख्या	रकम	संख्या	रकम	संख्या	रकम	संख्या	रकम	संख्या	रकम	संख्या	रकम		
१	३५८	४२६३८१५	९१	७२३५२०	८४	६६०१०९	८०	६२७७६०	९	१०७७३०	२६	१६५९८४	७२४	६६६२१५१		
२	३१५	३७३७२७०	६३	४९७४२०	८७	६७५६४०	७१	५६१२६०	१०	११९७००	२५	१५९६००	६३१	५८३७६०६		
३	९५	११३२०००	१९	१३८३२०	२८	२२०७८०	३१	२४४७२०	३	३५९१०	२१	१३४०६४	२१३	१९३०७९८		
४	१९२	२२७६०५८	२५	१९९५००	५५	४२८२६०	३४	२६६०००	९	१०७७३०	१५	९३६३२	३७५	३४४०८७२		
५	२२६	२६८८३७२	४८	३७२४००	४४	३५११२०	४८	३७७७२०	११	१३१६७०	२५	१५७४७२	४२४	४१११७३८		
६	९८	११५६०००	११	८७७८०	२९	२२८७६०	३२	२५५३६०	६	७१८२०	१२	७६६०८	१५	२२३४४	१८९८६७२	
७	१८५	२१९७०३२	३१	२४२०६०	३०	२३९४००	३७	२९५२६०	३	३५९१०	११	७०२२४	७२	१११६०४	३६९	३१९१४९०
८	१६९	१९९५०२७	३४	२७१३२०	३७	२९५२६०	३३	२६०६८०	१३	१५५६१०	१३	७८७३६	५८	७८७३६	३१४३३४९	
९	२७४	३२६३५००	३६	२८४६२०	५१	४०१६६०	३८	२९५२६०	६	७१८२०	२१	१३४०६४	४३३	४५०७३८५		
जम्मा	१९१२	२२७०९०७४	३५८	२८१६९४०	४४५	३५००९८९	४०४	३१८४०२०	७०	८३७९००	१६९	१०७०३८४	४०१	६०४७५४	३४७२४०६१	
जिल्ला : तनहुँ गा.पा./न.पा. : भिमाद आर्थिक वर्ष : २०७८/७९ अबधिको किसिम : त्रैमासिक, किस्ता : दोस्रो, रकम भुक्तानीको मिति:- २०७८/०९/१८ रकम रु.																
वडा नं.	जेश नागरिक दलित		जेश ना. एकल महिला		विधवा		क बर्ग		ख बर्ग		दलित बालबालिका		जम्मा			
	संख्या	रकम	संख्या	रकम	संख्या	रकम	संख्या	रकम	संख्या	रकम	संख्या	रकम	संख्या	रकम		
१	३५२	४१९२९३४	९३	७३६८२०	८८	६८८२३१	८२	६५४३६०	९	१०७७३०	२७	१६८११२	८४	१२६९४२	७३५	६६७५१२९
२	३१२	३७२४४५३	६५	५१६०४०	८९	७०२२४०	७८	६११८००	१०	११९७००	२७	१७२३६८	७१	१०५१३०	६५२	५९५९९३१
३	९३	१११६०००	२०	१५६९४०	२९	२२८७६०	३२	२५००४०	३	३५९१०	२१	१३४०६४	१७	२४६४९	२१५	१९४६३६३
४	१९१	२२६४०००	२७	२१५४६०	५५	४३८९००	३४	२६६०००	९	१०७७३०	१५	९५७६०	५०	७८१८६	३८१	३४६६०३६
५	२२७	२७२२६६०	४७	३७२४००	४६	३६७०८०	५२	३९६३४०	११	१३१६७०	२५	१५९६००	२४	३६१७६	४१८५२२६	
६	९९	११८८०००	१३	९८४२०	२९	२३१४२०	३४	२६६०००	७	८३७९०	१३	८२९९२	१५	२२६८१	२१०	१९७३३०३
७	१८३	२१८००००	३२	२५५३६०	३१	२४३३४४	३६	२८७२८०	३	३५९१०	११	७०२२४	७३	११२२३८	३६९	३१८४३५६
८	१७१	२०३२५३३	३४	२६८६६०	३७	२९५२६०	३७	२८४६२०	१३	१५५६१०	६१	९५७२५	६१	९५७२५	३६६	३२१५४००
९	२७२	३२३३०६६	३७	२८९९४०	५२	४१४९६०	४०	३११२२०	८	८३७९०	२१	१३४०६४	३४	५२४९१	४५४	४५१९५३१
जम्मा	१९००	२२६५३८४६	३६८	२९१००४०	४५६	३६१०१५५	४२५	३३२७६६०	७३	८६१८४०	१७३	११००१७६	४२९	६५४२१८	३५११७९७५	

पञ्जीकरण सम्बन्धी विवरण

क. व्यक्तिगत घटना दर्ताको आ.व. २०७८/०७९ को विवरण

वडा नं.	जन्म			मृत्यु			सम्बन्धविच्छेद	विवाह	बसाई सरी आफ्नो		बसाई सरी जाने		बेवारिसे	
	पुरुष	महिला	तेस्रो लिङ्गी	जम्मा	पुरुष	महिला	तेस्रो लिङ्गी	जम्मा	दर्ता	सदस्यको संख्या	दर्ता	सदस्यको संख्या	जम्मा	जम्मा
१	१२०	१११	०	२३१	४०	३१	०	७१	१०	४९	३३	१३१	०	४४४
२	९९	९२	०	१९१	३२	३७	०	६९	४	१७	३२	१००	०	३८५
३	४०	४६	०	८६	१४	११	०	२५	६	२५	३	१५	०	१६२
४	४८	३५	०	८३	२२	१५	०	३७	०	०	७	३७	०	२०१
५	११८	११२	०	२३०	२५	१९	०	४४	२५	८८	२२	६६	०	४२२
६	४५	४३	०	८८	१६	८	०	२४	३२	११३	१४	३७	०	२१६
७	३४	३६	०	७०	६	१३	०	१९	१८	४२	२१	७७	०	१७१
८	४६	४८	०	९४	१४	१०	०	२४	२३	८२	२२	७९	०	२२७
९	४८	३०	०	७८	२०	२५	०	४५	०	०	८	२६	०	१८४
जम्मा	५९८	५५३	०	११५१	१८९	१६९	०	३५८	११८	४१६	१६२	५६८	०	२४१२

ख. दर्ता शिविर (आ.व. २०७८/०७९)

वडा नं.	शिविर मिति	सन्चालन	शिविर अन्तिम मिति	सन्चालन	जन्म दर्ता संख्या	मृत्यु दर्ता संख्या	विवाह दर्ता	सम्बन्ध विच्छेद	वसाइ सराई	सामाजिक सुरक्षा निवेदन	गुनासो दर्ता निवेदन	दर्तास्थलबाट भएको प्र.पत्र संख्या	जारी
१	२०७९/०१/१८		२०७९/०१/२३		३०	१९	४९	२	१	३	५	०	
२	२०७९/०२/०८		२०७९/०२/१२		३४	२२	५६	५	१२	१७	४	०	
३	२०७९/०२/१३		२०७९/०३/०७		१९	१९	३८	१	०	१	८	०	२९
४	२०७९/०२/१६		२०७९/०२/१८		१०	१	११	१	६	७	५	०	
५	२०७९/०२/१९		२०७९/०२/२२		२०	२८	४८	०	५	५	७	०	१३
६	२०७९/०२/२९		२०७९/०२/३१		६	१३	१९	०	०	०	४	०	
७	२०७९/०३/०१		२०७९/०३/०३		८	३	११	३	०	३	७	०	
८	२०७९/०२/२३		२०७९/०२/२४		९	८	१७	१	०	१	२	०	२०
९	२०७९/०२/२५		२०७९/०२/२८		२१	२२	४३	१	४	५	१२	०	
जम्मा					२९२	४२	५४	१	५०	१	४४०		

ग. डिजिटाइजेसन (आ.व. २०७७/०७८)

दर्ता किताब प्रमाणिकरण फारम (सबै वडा)

घटना दर्ता विवरण	दर्ता कितावमा रकेका घटना दर्ता संख्या	डिजिटाइज गरेको जम्मा दर्ता संख्या	डिजिटाइज हुन नसकेका विवरण	
			अक्षर नबुझिने	अपूर्ण विवरण
जन्म	२५७३३	२४४०३	१९१	११३८
मृत्यु	५०९५	४७५५	९३	२४६
सम्बन्ध बिच्छेद	६३	५३	०	१०
बिबाह	९२७७	८८९९	२००	१७५
बसाई सराई	१८८८	१८२३	३	६३

वार्षिक समष्टिगत बजेट र खर्चको अवस्था

सि.नं.	बजेट उपशीर्षक	बजेट उपशीर्षकको नाम	बजेट रु.	खर्च रु.	वित्तियप्रगति प्रतिशत
१	२२२२१	मेशिनरी औजार तथा फर्निचर मर्मत सम्भार	९६०००	८९४५०	९३.१८
२	२२३११	मसलन्द सामान खरिद	१८००००	१६१८५२	८९.९२
३	२२४१३	एम आई एस अपरेटर र फिल्ड सहायक पारिश्रमिक,चाडपर्व खर्च तथा पोशाक खर्च	७८६०००	५६३६००	७१.७०
४	२२४१३	एम आई एस अपरेटर र फिल्ड सहायक पारिश्रमिक,चाडपर्व खर्च तथा पोशाक खर्च	५४,०००	०	०
५	२२४१३	एम आई एस अपरेटर र फिल्ड सहायकको लागि सञ्चार खर्च	८०००	३४००	४०
६	२२५१२	सञ्चार सामग्री प्रसारण तथा छपाई	२०००००	३००००	१५
७	२२५२२	विभागले उपलब्ध गराएको तालिम खाका बमोजिक घटना दर्ता तथा सामाजिक सुरक्षा सम्बन्धमा न पा वडा कार्यालयका कर्मचारीहरुको लागि तालिम तथा जनप्रतिनिधिहरुलाई अभिमुखिकरण कार्यक्रम सञ्चालन	२४६०००	०	०
८	२२५२२	घटना दर्ता तथा सामाजिक सुरक्षा दर्ता शिविर	११२२०००	६६४१३५	५९.१९
९	२२६११	स्थानीय तहका कर्मचारी र जनप्रतिनिधिहरुको लागि अनुगमन तथा मूल्याङ्कन खर्च	६४०००	११९००	१८.५९
१०	२२६१२	एम आई एस अपरेटर र फिल्ड सहायक दैनिक भ्रमण तथा यातयात खर्च	१५६०००	९३००	५.९६
११	२२७११	अन्य विविध खर्च	२३०००	०	०
१२	२२७११	अन्य विविध खर्च	४१०००	०	०
जम्मा रु.			२९७६०००	१५३३४३७	५१.५२

कार्यसम्पादनमा भएका समस्याहरू

- व्यक्तिगत घटना दर्ता संशोधन गर्ने कार्य जटिल हुनु,
- स्थानीय पञ्जीधिकारीको दरबन्दी रिक्त रहनु,
- सरोकारवाला निकायसँग समन्वयको अभाव,
- घटना दर्ताको आवश्यकता र महत्व बारे आम नगरवासीहरू जानकारी नहुनु,
- सामाजिक सुरक्षाको वितरण प्रक्रियागत झन्झट रहेको,
- सामाजिक सुरक्षा वितरण गर्ने गरी तोकिएका वाणिज्य बैंकहरूले विवरणहरू समयमा उपलब्ध नगराउनु,
- सामाजिक सुरक्षा भत्ताको लाभग्राहीको समयमा नै लागत कट्टा नभएको,
- सामाजिक सुरक्षा भत्ता परिचयपत्र समयमानै लाभग्राहीले नविकरण गर्ने नगरेको ।

समस्या समाधानका उपायहरू

- सरोकारवालासँगको समन्वय,
- वडा सचिवको व्यवस्था गर्ने,
- वित्तीय संस्थासँग समन्वय,
- जनचेतनामुलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने

निष्कर्ष

सामाजिक सुरक्षा तथा पञ्जीकरणका विषयहरू एक अर्कामा अन्तर सम्बन्धित छन् । यी दुवै विषयलाई सँगसँगै लैजानको लागि स्थानीय पञ्जीधिकारी र सामाजिक सुरक्षा तथा पञ्जीकरण शाखा बीच समन्वय जरूरी देखिन्छ । पञ्जीकरण सम्बन्धी सूचना तथा तथ्याङ्क विश्वसनीय र भरपर्दो भएमा सामाजिक सुरक्षाका कार्यक्रम लक्षित वर्ग सम्म पुगी सफल हुन सक्छ । नेपाल सरकारले सन् २०२४ सम्म व्यक्तिगत घटना दर्तालाई सतप्रतिशत पुऱ्याउने प्रतिवद्धता सयुक्त राष्ट्र संघको महासभामा गरी सकेको छ । सोही राष्ट्रिय नीतिलाई सफल बनाउने तिर नगरपालिका क्रियाकलाप केन्द्रित गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

३.३ भौतिक पूर्वाधार विकास क्षेत्र

३.३.१ योजना शाखा

पृष्ठभूमि

जनताले विकासको वास्तविक अनुभूति पाउने कार्य नै पूर्वाधार विकास हो । भिमाद नगरपालिका स्थापना पश्चात योजना तथा कार्यक्रम सञ्चालन एवं कार्यान्वयन गर्नको लागि योजना शाखाको व्यवस्था गरी संघ, प्रदेशबाट प्राप्त तथा नगरसभा एवं नगरकार्यपालिकाको बैठकबाट स्वीकृत भएका योजना तथा कार्यक्रम लगायत विकास निर्माणका कार्यहरू यस शाखाबाट सञ्चालन हुदै आइरहेको छ । यस पालिकाले भौतिक पूर्वाधार विकास निर्माणको क्षेत्रलाई उच्च प्राथमिकतामा राखि नगरका मुख्य सडक तथा बजार क्षेत्रमा अधिकांश सडकहरू कालोपत्रे भएको छ । भौतिक पूर्वाधार निर्माणको क्षेत्रगत विकासको लागि संघ तथा प्रदेश सरकारका विभिन्न मापदण्ड तथा नगरबाट समेत सोही बमोजिमका मापदण्डहरू तयार गरी सोही बमोजिम योजना तथा कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिएको छ । संघीय सरकार तथा प्रदेश सरकारबाट प्राप्त भएका सम्पूर्ण अनुदान, विशेष अनुदान तथा सर्वात अनुदान तर्फका कार्यक्रम तथा नगरसभा, नगरकार्यपालिकाबाट स्वीकृत योजना तथा कार्यक्रमहरूको प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गर्ने मुख्य दायित्व योजना शाखाको रहेको छ । यसै सन्दर्भमा आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ मा संघीय सरकार र प्रदेश सरकार मार्फत प्राप्त बजेट तथा नगरसभा एवं नगरकार्यपालिकाबाट स्वीकृत योजना तथा कार्यक्रम सञ्चालन गर्न गरिएका प्रयासहरू, असल अभ्यास, कार्यान्वयनका क्रममा आइपरेका समस्याहरू तथा समाधानका उपायहरू यस खण्डमा समावेश गरिएको छ ।

वार्षिक कार्यक्रमको उद्देश्य

- पूर्वाधार विकास निर्माणको लागि स्वीकृत बजेटबाट प्रभावकारिरूपमा योजना तथा कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु/गराउनु,
- स्थानीयस्तरमा रोजगारी सृजना हुने गरी आम उपभोक्ताहरूलाई प्रत्यक्ष लाभ हुने गरी कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्नु,
- क्षेत्रगतरूपमा पूर्वाधार विकास गरी आर्थिक विकासमा टेवा पुऱ्याउनु,
- योजना तथा कार्यक्रमहरूको भौतिक तथा आर्थिक प्रगतिको अवस्था बोध गराउनु,
- आगामी आर्थिक वर्षको लागि योजना तथा कार्यक्रम छनौट तथा कार्यान्वयन गर्न सहयोग गर्ने ।

विद्यमान अवस्था

पर्याप्त कर्मचारीहरूको अभाव भइरहेको विद्यमान अवस्थामा सीमित कर्मचारीहरूबाट शाखाको कार्यहरू गरीरहनु परेको छ । अधिकांश वडा कार्यालयहरूमा वडा सचिवको अभावले योजना तथा कार्यक्रमहरू सञ्चालन तथा कार्यान्वयन हुने चरणमा उपभोक्ताहरूलाई असहज भएको छ । नगरसभाबाट स्वीकृत वार्षिक योजना पुस्तिका तयार गरी वडागत योजना र नगरपालिका केन्द्र गरी योजना तथा बजेट विनियोजन गर्ने गरिएको छ भने योजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन तालिका स्वीकृत गरी योजना तथा कार्यक्रमहरूको विनियोजित बजेटको आधारमा कार्यान्वयन तालिका अनुसार योजना सम्पन्न गर्नुपर्ने अवधि तोकी योजनाहरू कार्यान्वयन गर्ने गरिएको छ । स्वीकृत योजनाहरूको विनियोजित बजेटका आधारमा रु. ५ लाख सम्मको वडा कार्यालयमा नै सम्झौता गर्ने गरिएको छ भने ५ लाख भन्दा बढी लागतका योजनाहरू नगरपालिकामा सम्झौता गरी कार्यान्वयन हुने व्यवस्था मिलाइएको छ । नगरको बजार क्षेत्रमा लागत सहभागितामा सडक कालोपत्रे लगायतका अन्य योजनाहरू सञ्चालन भइरहेको हुँदा ग्रामिण भेगमा भन्दा बजार क्षेत्रमा विकास निर्माणले गति तिव्रता लिएको छ भने ग्रामीण भेगहरूमा पनि लागत सहभागिताको योजना तथा कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने क्रम बढीरहेको अवस्था रहेको छ ।

कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्दा अपनाईएका आधार तथा प्रक्रियाहरू

- स्वीकृत वार्षिक नगर विकास योजना पुस्तिका,
- योजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन तालिका,
- नगरसभाबाट स्वीकृत योजना तथा कार्यक्रमहरू,
- नगरसभा तथा नगरकार्यपालिकाबाट भएका निर्णयहरू,
- भिमाद नगरपालिकाको खर्चको मापदण्ड, २०७६
- भिमाद नगरपालिकाको उपभोक्ता समिति गठन, परिचालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि, २०७५
- योजना अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण कार्यविधि, २०७८
- भिमाद नगरपालिकाको नगर यातायत गुरुयोजना, २०७७
- सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४
- संघ तथा प्रदेशबाट प्राप्त विभिन्न मार्गनिर्देशनहरू ।

वार्षिक कार्यक्रमको भौतिक तथा वित्तीय प्रगति

आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ मा योजना शाखा मार्फत सञ्चालन भएका योजना तथा कार्यक्रमहरूको भौतिक तथा वित्तीय प्रगतिको अवस्था देहाय अनुसार प्रस्तुत गरिएको छ ।

क. योजना तथा कार्यक्रमहरूको समग्र प्रगतिको अवस्था

- नगरतर्फको बजेटबाट विनियोजित रु. ९७०१९८०९.०, खर्च रु. ७६६६१४५८.०, खर्च ७९.०१ %
- संघीय र प्रदेश सरकारबाट विनियोजित रु. ३४७०६०००.० खर्च रु. १८७४९५६६.० खर्च ५४.०२ %
- कुल विनियोजित रु. १३१७२५८०९.०, खर्च रु. ९५४११०२४.० खर्च ७२.४३ %

१. नगरसभा र एकमुष्ट शीर्षकको नगरकार्यपालिकाबाट स्वीकृत योजनाहरू मध्ये योजना शाखाबाट संचालित योजनाहरू

- नगरसभाबाट स्वीकृत योजनाहरू मध्ये ५ लाख भन्दा बढीका योजना शाखाबाट संचालित योजना संख्या: १९
- एकमुष्ट शीर्षकबाट नगरकार्यपालिकाबाट विनियोजन भएका योजना संख्या: १११
- संघीय सशर्त: १
- प्रदेश सशर्त: ३
- जम्मा स्वीकृत योजना संख्या: १३४, कार्यान्वयन भएको संख्या: १२०, कार्यान्वयन नभएको: १४

२. एकमुष्ट शीर्षकहरूबाट नगरकार्यपालिकाबाट विनियोजन गरी योजना शाखाबाट सञ्चालन भएका योजनाहरू

- आदिवासी जनजाती सम्बन्धी कार्यक्रम: ६ वटा
- नगरकार्यपालिकाको निर्णय अनुसार सडक भौतिक पूर्वाधार निर्माण मर्मत सुधार शीर्षकबाट: ७७ वटा
- लागत सहभागिता शीर्षक: २२ वटा योजना
- समपूरक योजनाहरू: ६ वटा

३. नगरतर्फको योजना शाखाबाट संचालित क्षेत्रगत विवरण

- सडक (पिच, ढलान, स्तरोन्ति) तर्फका योजना: ८४ वटा
- भवन (संस्थागत, सामुदायिक) तर्फका योजना: २० वटा
- खानेपानी तथा सरसफाइ (मर्मत, एकघर एक धारा, पाइप) तथा कुलो बाँध तर्फका योजना: १० वटा
- धार्मिक, संस्कृति संरक्षण तथा पर्यटन क्षेत्र विकास तर्फका योजना: ६ वटा
- अन्य (परामर्श, तालिम लगायत) योजना संख्या: २ वटा

नगर सभाबाट स्वीकृत योजना तथा कार्यक्रमहरुको भौतिक तथा वित्तीय प्रगतिको अवस्था

सि.नं	योजनाको नाम	भौतिक			वित्तीय			कैफियत
		लक्ष्य	प्रगति	प्रगति %	बजेट रु	खर्च रु.	खर्च %	
१.	सिर्जनशिल मगरसम्पदा भवन	भवन फिनिसिङ्ग गेट तथा रिटेनिङ्ग वाल	सम्पन्न भएको	१००	१५०००००	१४३६४७५	९५.७७	
२.	सिद्धगुफा आपश्चारा पर्यटन मार्ग स्तरवृद्धि	वाटो स्तरोन्ति	सम्पन्न भएको	१००	१००००००	९८१२०६	९८.१२	
३.	वडा नं. ८ को कार्यालय भवन निर्माण	भवन निर्माण	निर्माणा धिन	५	५००००००	३१६००००	६३.२०	पेशकी लगेको
४.	वडा नं ७ को वडाकार्यालय भवन क्रमागत	भवन निर्माण	निर्माण सम्पन्न हुने चरण	८५	८००००००	५०९०६१८	६३.६३	
५.	वडा नं.४ को वडा भवन क्रमागत	भवन निर्माण	सम्पन्न	१००	५००००००	३३३९०४१	६६.७८	
६.	लखन शालिक व्यवस्थापन योजना	शालिक घेरावार	सम्पन्न	१००	५०००००	२९९४८६	५९.९०	
७.	युवा लक्षित सिप विकास तालिम	डाइभिङ्ग तालिम	सम्पन्न	१००	५०००००	४८६०००	९७.२०	
८.	भिमाद नगर उद्योग वाणिज्य सँग फोहोरमैला व्यवस्थापन कार्यक्रम	फोहोरमैला व्यवस्थापन	सम्पन्न	१००	२०००००	२०००००	१००	
९.	भिमाद खानेपानी टंकी जाने बाटो संरक्षण योजना	वाटो निर्माण	सम्पन्न		१००००००	८८३०३७	८८.३०	
१०.	भिमकाली मोटरमार्ग सडक बोर्ड क्रमागत	वाटो मर्मत	सम्पन्न	१००	३००००००	३००००००	१००	
११.	पिपलडाँडा पार्क व्यवस्थापन	वाटो तथा मर्मत सम्भार	सम्पन्न	१००	१०००००	१००००००	१००	
१२.	क्रियापुत्री भवन व्यवस्थापन	भवन मर्मत	सम्पन्न	१००	५०००००	४८६०००	९७.२०	
१३.	डिपिआर लगायत पूजीगत परामर्श खर्च	वडा नं. ५ को कार्यालय भवन	सम्पन्न	१००	१००००००	३९०९८०	३९.१०	
१४.	धरिडाँडा कोटथर पदमार्ग निर्माण योजना	सिढी निर्माण	सम्पन्न	१००	१००००००	१००००००	१००	
१५.	चिहानडाँडा मोहरिया सिद्धगुफा सडक योजना क्रमागत	कालोपत्रे तथा नाला निर्माण	सम्पन्न	१००	७००००००	५३५९६९०	७६.५७	
१६.	कोट बराही पर्यटन पूर्वाधार विकास योजना	मन्दिर व्यवस्थापन	सम्पन्न	१००	५०००००	४८१८६४	९६.३७	
१७.	सुनारी सुनाखरीथर पक्की नाला विस्तार योजना	नाला निर्माण	सम्पन्न	१००	६०००००	५८५५००	९७.५८	
जम्मा रु.					३१३७००००	२७५८४३०५	८७.९३%	

नगरकार्यपालिकाको निर्णय अनुसार स्वीकृत योजना तथा कार्यक्रमहरुको भौतिक तथा वित्तीय प्रगतिको अवस्था

सि.नं.	क्रियाकलाप/योजनाको नाम	भौतिक			वित्तीय			कैफियत
		लक्ष्य	प्रगति	प्रगति%	बजेट रु.	खर्च रु.	खर्च %	
क	६०/४० लागत सहभागितामा संचालित योजनाहरु	सि.नं.१२१	१०००००००	७८५३९०४	७८.५४			
१.	सित्तल मार्ग कालोपत्रे योजना वडा नं. ६	कालोपत्रे गर्ने	सम्पन्न	१००	७०५८०९	५९६२९६		
२.	प्रगति मार्ग कालोपत्रे वडा नं. ६	कालोपत्रे गर्ने	सम्पन्न	१००	६३१४८७	४८७२८८		
३.	समावेशी टोल हुदै खनाल गाउँ जोडने मोटरमार्ग नाला, ग्राभेल र पिच निर्माण योजना वडा नं. ६	कालोपत्रे गर्ने	सम्पन्न	१००	६७०४३५	६३४९९८		
४.	एकताटोल हुदै भिम मेमोरियल बोडिङ जोडने मोटरमार्ग निर्माण योजना वडा नं. ६	कालोपत्रे कार्य	सम्पन्न	१००	१८९६६२	१७७४९०		
५.	खरखरे सामुदायिक भवन निर्माण योजना वडा नं.५	भवन निर्माण	सम्पन्न	१००	६६३७२९	६४७१३६		
६.	एकता टोल खनाल गाउँ जाने बाटो कालोपत्रे निर्माण वडा नं. ६	कालोपत्रे	सम्पन्न	१००	७०३२४९	६६७०००		
७.	कृष्णमार्ग स्तरोन्ति सुन्दरटोल वडा नं. ६	नाला तथा कालोपत्रे	सम्पन्न	१००	६८५०००	६४२०४०		
८.	बुचाखानी मावि ट्रस निर्माण योजना वडा नं.९	भवन ट्रस निर्माण	सम्पन्न	१००	४०००००	३५५६५४		
९.	सिंहाले बाँध निर्माण योजना वडा नं. ३	बाँध निर्माण	सम्पन्न	१००	१५९८८३	१५४५१९		
१०.	समावेशी टोल हुदै खनालगाउँ जोडने मोटरमार्ग निर्माण वडा नं. ६	ढलान	सम्पन्	१००	९३५३३	९१२१४		
११.	समावेशी भित्री बाटो निर्माण योजना	नाला निर्माण	सम्पन्न	१००	२७८१३६	२७१३०२		
१२.	सुन्दरटोल स्थित प्रकृतिमार्ग कालोपत्रे बाटो निर्माण योजना वडा नं. ६	नाला तथा कालोपत्रे	सम्पन्न	१००	७३९९९०	५५७२२६		
१३.	नेवाःखल भिमाद बजार भवन ढलान योजना वडा नं. ६	भवन निर्माण	सम्पन्न	१००	८१८६५८	५७१६००		
१४.	थिदु डुम्रे फाल्गुङ्गा मोटरमार्ग निर्माण योजना वडा नं १	बाटो ढलान	सम्पन्न	१००	२८६१४७	२५९४९३		

सि.नं.	क्रियाकलाप/योजनाको नाम	भौतिक			वित्तीय			कैफियत
		लक्ष्य	प्रगति	प्रगति%	बजेट रु.	खर्च रु.	खर्च %	
१५.	जलविरे खेत तटबन्धन निर्माण योजना वडा नं. ४	तटबन्ध	सम्पन्न	१००	१४६९९८	१४३३२३		
१६.	वान्टाङ्गखोला बाहामुरे बाँध निर्माण योजना वडा नं. ५	बाँध निर्माण	सम्पन्न	१००	१६२१४६	१५८०९२		
१७.	सोति खोला कुलो तथा नाला निर्माण वडा नं. ३	कुलो तथा नाला निर्माण	सम्पन्न	१००	२४५६५९	२३७३७७		
१८.	बादरकुना कुलो निर्माण योजना वडा नं. ५	कुलो निर्माण	सम्पन्न	१००	३७९७०१	३६४८९२		
१९.	जनज्योति क्याम्पस QA का लागि आवश्यक न्यूनतम पूर्वाधार सहयोग कार्यक्रम	मेशिनरी औजार,फर्निचर खरिद तथा ट्रस	सम्पन्न	१००	५६००००	५५७३७५		
२०.	सिग्दीखोला दोधान कुलो मर्मत वडा नं. ५	कुलो मर्मत	सम्पन्न	१००	१५१३७१	१४६१११		
२१.	उब्दी सिम्लेगाने गोरेटो बाटो तथा कुलो निर्माण योजना वडा नं १	गोरेटो बाटो तथा कुलो निर्माण	सम्पन्न	१००	२६४५१९	२२०२९०		
जम्मा					८९३६११२	७९४०७१६	८८.८६	
ख	आदिवासी जनजाति सम्बन्धी कार्यक्रम (सि.नं.७२)				५०००००			
१.	खुल्ला कौरा प्रतियोगिता नेपाल मगर संघ भिमाद, ६	कौरा प्रतियोगिता		१००	७५०००	६९३००		
२.	नेपाल मगर संघ भिमाद, मिसार चलचित्र प्रदर्शनी	चलचित्र प्रदर्शन	सम्पन्न	१००	५००००	४९५००		
३.	सोमिडाँडा आमा समूह मौलिक सस्कृति संरक्षण वडा नं. ४	भेषभूषा खरिद	सम्पन्न	१००	५००००	४६५७५		
४.	फाँचेथर आमा समूह मौलिक सस्कृति संरक्षण वडा नं. २	भेषभूषा खरिद	सम्पन्न	१००	७५०००	७५०००		
जम्मा					२५००००	२४०३७५	९६.१५	
ग	नगर कार्यपालिकाको निर्णयानुसार सडक तथा अन्य भौतिक पूर्वाधार निर्माण मर्मत सुधार (सि.नं.६०)				३०९५००००	२८८५५३८५	९३.२३	
१.	एकता टोल खनाल गाउँ चोक नाला निर्माण योजना वडा नं. ६	पक्की नाला निर्माण	सम्पन्न	१००	३०००००	२९२५००		
२.	ज्ञानी आमा समूह भवन निर्माण योजना वडा नं.२	भवन फिनिसिङ्ग	सम्पन्न	१००	२०००००	१९५०००		

सि.नं.	क्रियाकलाप/योजनाको नाम	भौतिक			वित्तीय			कैफियत
		लक्ष्य	प्रगति	प्रगति%	बजेट रु.	खर्च रु.	खर्च %	
३.	आधामारा कृषि मोटरमार्ग स्तरोन्ति वडा नं. १	बाटो स्तरोन्ति		१००	३०००००	१५८५१८		
४.	नेपाल मगरसंघ इकाइ नं. ५ माझटार भवन निर्माण वडा नं. ६	भवन फिनिसिङ्ग	सम्पन्न	१००	३०००००	२९२५००		
५.	मैदिखोला कल्भर्ट निर्माण वडा नं. ४	कल्भर्ट निर्माण	सम्पन्न	१००	३२४२०४३	३०३८८१७		ठेक्कामार्फत
६.	प्रगति युवा क्लब डेनमार्क ७A साइड खेलकुद मैदान निर्माण वडा नं. ६	खेलमैदान विस्तार	सम्पन्न	१००	१३०००००	१२६७५००		
७.	गुमी खोला कल्भर्ट निर्माण वडा नं. ८	कल्भर्ट निर्माण	सम्पन्न	१००	२०४१९२५	१९५८९९२		
८.	अग्रसर आमा समूह वसपार्क भवन मर्मत भिमाद, ६	भवन मर्मत	सम्पन्न	१००	५०००००	४८७५००		
९.	भुपटोल पहिरो नियन्त्रण भिमाद, ६	ढलान	सम्पन्न	१००	२४९६२४	१८६१५६		
१०.	अरुण युवा क्लब खेलमैदान निर्माण तथा घेरावार भिमाद, २	तारवार तथा मैदान विस्तार	सम्पन्न	१००	१५००००	१३५४८७		
११.	समिडाँडा सामुदायिक भवन निर्माण भिमाद, ४	ट्रस निर्माण	सम्पन्न	१००	३०००००	२९०७४८		
१२.	शिवपन्चायन मन्दिर संरक्षण समितिको भवन व्यवस्थापन भिमाद, ६	भवन मर्मत	सम्पन्न	१००	२०००००	१९३८७४		
१३.	रिड्खै पिरुड्खेत मोटरमार्ग निर्माण योजना भिमाद, ३	बाटो स्तरोन्ति	सम्पन्न	१००	१५००००	१४४०२०		
१४.	सुनाकोट आमा समूह फर्निचर व्यवस्थापन भिमाद, ३	फर्निचर खरिद	सम्पन्न	१००	१५००००	१४९५१०		
१५.	समता आमा समूह इनार कुवा निर्माण भिमाद, ३	कुवा निर्माण	सम्पन्न	१००	१०००००	९५७९३		
१६.	बालशैक्षणिक मावि ढल निकास योजना	नाला निर्माण	सम्पन्न	१००	२०००००	१६८२१७		
१७.	भिमकाली मोटरमार्ग कटिङ्ग तथा विस्तार भिमाद, २	बाटो विस्तार	सम्पन्न	१००	७४२०१	७०४२०१		शिलकोटेशन वाट
१८.	मकमादी पँधेरो खानेपानी व्यवस्थापन भिमाद, २	टंकी मर्मत तथा संरक्षण	सम्पन्न	१००	१०००००	९५५८०		

सि.नं.	क्रियाकलाप/योजनाको नाम	भौतिक			वित्तीय			कैफियत
		लक्ष्य	प्रगति	प्रगति%	बजेट रु.	खर्च रु.	खर्च %	
१९.	आलेधारा वडहरभन्ज्याङ्ग खानेपानी योजना भिमाद, १	खानेपानी लिफ्टिङ कार्य	सम्पन्न	१००	२४१६४०	२३५५९९		
२०.	चापादी पँधेरो निर्माण भिमाद, ५	पँधेरो निर्माण	सम्पन्न	१००	५००००	४५८८२		
२१.	गाडादी बेलडाँडा मोटरमार्ग नयाँ ट्रयाक निर्माण भिमाद, १	नयाँ ट्रयाक निर्माण	सम्पन्न	१००	६००००	५८५००		
२२.	किहु मार्ग अन्तर्गत जिरोको पहिरो व्यवस्थापन	ग्याविन कार्य	सम्पन्न	१००	१७००००	११६५२१		
२३.	३ नं वडा कार्यालय जाने नाला निर्माण योजना भिमाद, ३	नाला निर्माण	सम्पन्न	१००	११५००००	११२१२५०		
२४.	एकता मिलन भिमकाली सडक पहिरो नियन्त्रण भिमाद, २	वाल निर्माण	सम्पन्न	१००	३४५७००	३०५५५०		
२५.	पिरुडखोला कल्भर्ट संरक्षण भिमाद, ४	ग्याविन तथा Wing wall निर्माण	सम्पन्न	१००	४७००००	४५६७८९		
२६.	सिंहाले कल्भर्ट संरक्षण योजना भिमाद, ४	Wing wall निर्माण	सम्पन्न	१००	२२२०००	२१५०८०		
२७.	खाल्टेवाणा मोटरमार्ग स्तरोन्ति भिमाद, १	बाटो स्तरोन्ति	सम्पन्न	१००	१०००००	९३७५०		
२८.	मैदिखोला नियन्त्रण योजना भिमाद, ४	खोला व्यवस्थापन	सम्पन्न	१००	२०००००	१९३६६०		
२९.	मिछर्लुङ्ग भ्यू टावर शौचालय निर्माण भिमाद, ५	शौचालय निर्माण	सम्पन्न	१००	५०००००	४८७५००		
३०.	तनहुँ जिल्ला अदालतमा सेवाग्राही प्रतिकालय निर्माण सहयोग	प्रतिकालय निर्माण	सम्पन्न	१००	७५०००	७५०००		वैक खातामा उपलब्ध गराएको
३१.	मालपोल कार्यालय तनहुँको भवन मर्मत योजना	भवन मर्मत	सम्पन्न	१००	५०००००	४६९९५७		कोटेशनबाट
३२.	एकतामिलन टोल जिदीखोला खानेपानी व्यवस्थापन भिमाद-२	खानेपानी पाइप खरिद	सम्पन्न	१००	३००००	२९२५०		
३३.	जलदेवी आमा समूह भवन निर्माण भिमाद-५	भवन निर्माण	सम्पन्न	१००	२०००००	१९४०३३		
३४.	साउनेटारी देखि एकलडहर नयाँ ट्रयाक निर्माण भिमाद-५	नयाँ ट्रयाक	सम्पन्न	१००	२०००००	१६५०००		

सि.नं.	क्रियाकलाप/योजनाको नाम	भौतिक			वित्तीय			कैफियत
		लक्ष्य	प्रगति	प्रगति%	बजेट रु.	खर्च रु.	खर्च %	
३५.	कोलगौडा बाटो विस्तार तथा संरक्षण योजना थप भिमाद-६	ढलान तथा ग्याविन कार्य	सम्पन्न	१००	७९५०००	३६५८३६		
३६.	चिहानडाँडा जौपानी मोटरमार्ग पहिरो नियन्त्रण योजना भिमाद-९	ग्याविन कार्य	सम्पन्न	१००	३०००००	२८००००		
३७.	नरिकोट धावदी मुल सडक नयाँ ट्रयाक निर्माण भिमाद-४	नयाँ ट्रयाक	सम्पन्न	१००	१०००००	९६६४२		
३८.	फुलवारी आमा समूह कृषि उत्पादन संकलन तथा बहुउद्देशिय भवन निर्माण योजना भिमाद-२	भवन निर्माण	सम्पन्न	१००	१००००००	८२९४००		
३९.	बालशैक्षणिक माविको जग्गा खरिद भिमाद-३	जग्गा खरिद	सम्पन्न	१००	४०००००	४०००००		
४०.	भिमगोफा गोकल्डी खण्ड मर्मत योजना भिमाद-४	बाटो मर्मत	सम्पन्न	१००	३२४५००	३१२७१५		
४१.	भुँगान पोखरी निर्माण योजना भिमाद-७	पोखरी निर्माण तथा संरक्षण	सम्पन्न	१००	५०००००	४८७५००		
४२.	पृथ्वी मावि कम्पाउन्ड तथा गेट निर्माण भिमाद-१	कम्पाउन्ड तथा गेट निर्माण	सम्पन्न	१००	५०००००	४४७६९६		
४३.	घाङ्गचलुङ्ग विद्युतीकरण तथा चौतारी निर्माण भिमाद-९	विद्युत जडान तथा चौतारी निर्माण	सम्पन्न	१००	५०००००	४७३४०८		
४४.	शान्ति बौद्ध विहार संरचना निर्माण भिमाद-१	बौद्ध विहार भवन निर्माण	सम्पन्न	१००	५०००००	४७९०६३		
४५.	दिपक मावि स्कूलचोक देखि विद्यालयसम्म बाटो स्तरोन्ति भिमाद-५	बाटो स्तरोन्ति	सम्पन्न	१००	६०००००	५४०३९७		
४६.	चैनपुर नाला निर्माण योजना भिमाद-८	पक्की नाला निर्माण	सम्पन्न	१००	१००००००	९२३२६७		
४७.	रिङ्गखैटोल विकास अन्तर्गत तालवेशी खानेपानी योजना भिमाद-३	खानेपानी व्यवस्थापन	सम्पन्न	१००	१०००००	९३९६१		
४८.	मिछुलुङ्ग धारादी खानेपानी पहिरो नियन्त्रण भिमाद-५	रिटेनिङ्ग बाल निर्माण	सम्पन्न	१००	६०००००	५८५०००		

सि.नं.	क्रियाकलाप/योजनाको नाम	भौतिक			वित्तीय			कैफियत
		लक्ष्य	प्रगति	प्रगति%	बजेट रु.	खर्च रु.	खर्च %	
४९.	सित्तल चौतारी सुवेदी चोक कालोपत्रे सडक मर्मत भिमाद-६,७	ढलान तथा नाला निर्माण	सम्पन्न	१००	७२५०००	७२५०००		
५०.	जैथुम्का कृषि मार्ग निर्माण योजना भिमाद-५	बाटो स्तरोन्नति	सम्पन्न	१००	४०००००	३८८८८७		
५१.	सिद्धगुफा आँपस्वारा पर्यटन मार्ग पहिरो संरक्षण भिमाद-२	रिटेनिड बाल	सम्पन्न	१००	५००००	४८७५०		
५२.	सडक सरसफाई	सरसफाई		१००	२५७७८८४	२५७७८८४		
५३.	बेलडाँडा सिसाखानी मोटरमार्ग निर्माण भिमाद-१	बाटो स्तरोन्नति	सम्पन्न	१००	५००००	४६२५०		
५४.	ज्ञानज्योति मोटरमार्ग पहिरो संरक्षण योजना भिमाद-१	पहिरो संरक्षण	सम्पन्न	१००	८८५००	८६२८७		
५५.	शंकर मावि बालविकास/अफिस व्यवस्थापन भिमाद-१	पहिरो पन्छाउने	सम्पन्न	१००	२०००००	१९९६१८		
५६.	अरुणोदय सामाजिक उद्यमी महिला सहकारी संस्थाकव भवन व्यवस्थापन भिमाद-२	भवन मर्मत	सम्पन्न	१००	३०००००	२८४५११		
५७.	भिमाद नगर उद्योग वाणिज्य संघ फल्स सिलिङ्ग निर्माण भिमाद-६	फल्ससिलिङ्ग तथा जिप्सनको कार्य	सम्पन्न	१००	५७५०००	५५८५४६		
५८.	धरीडाँडा कोटथर पदमार्ग निर्माण योजना भिमाद-२	सिढी निर्माण	सम्पन्न	१००	२०००००	२०००००		
५९.	नर प्रावि छाना मर्मत भिमाद-५	छाना फेर्ने काम	सम्पन्न	१००	१५००००	११७८९४		
६०.	काहुले मेलमिलाप टोल खोलिसमा भलपानी व्यवस्थापन योजना भिमाद-१	नाला व्यवस्थापन	सम्पन्न	१००	५००००	४८७५०		
६१.	रिड्खै आमा समूह अधुरो भवन निर्माण योजना भिमाद-३	भवन निर्माण	सम्पन्न	१००	२०००००	१८९९६१		
६२.	सुनाखरी डाँडा मोटरमार्ग निर्माण योजना भिमाद-२	बाटो निर्माण	सम्पन्न	१००	२०००००	१९००००		
६३.	चैनपुर ठकुरी समाज भवन मर्मत योजना भिमाद-८	भवन मर्मत	सम्पन्न	१००	२०००००	१९५०००		

सि.नं.	क्रियाकलाप/योजनाको नाम	भौतिक			वित्तीय			कैफियत
		लक्ष्य	प्रगति	प्रगति%	बजेट रु.	खर्च रु.	खर्च %	
६४.	किहु मोटरमार्ग गरगरे-देउराली खण्ड मर्मत भिमाद-१	वाटो मर्मत	सम्पन्न	१००	२०००००	१९५०००		
६५.	मिलिजुली कानुङ्ग समाज भवन निर्माण भिमाद-९	भवन निर्माण	सम्पन्न	१००	२०००००	३२२५०२		२ लाख अन्य शीर्षकवाट भुक्तानी
६६.	भिमकाली मोटरमार्ग उकालो वमसान खण्डमा ग्राभेल भिमाद-२	ग्राभेल	सम्पन्न	१००	५००००	२८५५२		
६७.	कटहरे दलित वस्ती खानेपानी पाँधेरो मर्मत योजना भिमाद-२	पाइप खरिद	सम्पन्न	१००	३००००	२९२५०		
६८.	उडसिङ डुम्रे सडक निर्माण योजना भिमाद-१	सडक स्तरोन्ति	सम्पन्न	१००	२०००००	१९५०००		
६९.	सिंहाले बाँध कुलो निर्माण भिमाद-७	बाँध निर्माण	सम्पन्न	१००	१५००००	१४६२५०		
७०.	जौपानी भित्रिमार्ग पक्की नाला निर्माण	नाला निर्माण		१००	३०००००	२८००००		
जम्मा रु.					२८६८८०१७	२७४८७०११	९५.८१	
घ.	समपूरक योजनाहरु				१३६६९८०९	११५३१८९७	८४.३६	
१	क्याङ्गदी देउराली मोटर मार्ग	स्तरोन्ति	सम्पन्न	१००	५००००००	२९०९२६३	५८.१९	प्रदेश समपूरक
२	भि. सि. नेत्र बहादुर मोटर मार्ग	कालोपत्रे	सम्पन्न	१००	४३३२०००	४३३३२००	१००	संघ समपूरकतर्फ न.पा.को हिस्सा यो आ. व. मा भुक्तानी
३	भिमकाली मोटर मार्ग मर्मत	मर्मतसंभार	सम्पन्न	१००	३५१२८०९	३५१२८०९	१००	सडक बोर्डको सहकार्यमा
४	किहुँ आ. वि. भवन निर्माण	भवन निर्माण	सम्पन्न	१००	८२५०००	७७७८२५	९४.२८	पहरा ट्रस संस्थाको सहकार्य
जम्मा रु.					१३६६९८०९	११५३१८९७	८४.३६	

ख. संघीय सरकारबाट हस्तान्तरित शसर्त अनुदान तर्फको योजना तथा कार्यक्रमहरुको प्रगतिको अवस्था

सि.नं.	योजनाको नाम	भौतिक			वित्तीय			कैफियत
		लक्ष्य	प्रगति	प्रगति%	बजेट रु.	खर्च रु.	खर्च %	
१	१५ शैय्याको आधारभूत अस्पताल निर्माण	अस्पताल निर्माण		१०	२३०४२०००	१४४२७६०९	६२.६१	पेश्की रकम भुक्तानी

ग. प्रदेश सरकारबाट हस्तान्तरित शसर्त अनुदान तर्फको योजना तथा कार्यक्रमहरूको प्रगतिको अवस्था

सि.न.	योजनाको नाम	भौतिक			वित्तीय			कैफियत
		लक्ष्य	प्रगति	प्रगति %	बजेट रु.	खर्च रु.	खर्च %	
१	अट्टाइस बाउन्दी मोटर मार्ग				२५००००	२४८६९४	९९.४८	
२	वरपोखरी पाथर्दी मोटर मार्ग				११६४०००	११६४००००	१००	गत वर्षको भुक्तानी
	जम्मा				१४१४०००	१४१२६९४	९९.९	

घ. प्रदेश सरकारबाट हस्तान्तरित समपूरक अनुदान तर्फको योजना तथा कार्यक्रमहरूको प्रगतिको अवस्था

सि.नं.	क्रियाकलाप/योजनाको नाम	भौतिक			वित्तीय			कैफियत
		लक्ष्य	प्रगति	प्रगति %	बजेट रु.	खर्च रु.	खर्च %	
१.	क्याङ्दी देउराली मोटरमार्ग स्तरोन्ति	स्तरोन्ति	१००	१००	५००००००	२९०९२६३	५८.१९	

सञ्चालन हुन नसकेका योजना तथा कार्यक्रमहरू

सि.नं	योजना/कार्यक्रमको नाम	बजेट रु	सञ्चालन हुन नसक्नुको कारण	कैफियत
१.	वडा नं.५ को कार्यालय भवन	५००००००	डि. पि.आर. अनुसार जग्गा संरक्षणका लागि बढी बजेट अनुमान	नगर
२.	बेलछाप कुवाकोट खानेपानी योजना	५००००००	पानीको मूलको सुनिश्चितता नभएको	प्रदेश समपूरक
३.	तल्लो धारापानी व्यवस्थापन भिमाद-५	२२०००	सम्झौता नभएको	कापाको निर्णय
४.	कैडले खानेपानी व्यवस्थापन वडा-७	१५१४२	वडा समितिको निर्णय अनुसार वडा वाटै कार्य सम्पन्न भएको	कापाको निर्णय
५.	ल्यान्डफिल्ड साइटको पहिचान तथा व्यवस्थापन	५०००००	स्थान अभाव पहिचान गर्न नसकिएको	न.पा.
६.	श्रङ्गपथ अन्तर्गत भिमाद ५/६ पुरानो स्कूल नजिकको पुल संरक्षण	२५००००	बजेट समयमानै प्राप्त नभएको, प्राप्त बजेट अपुग	प्रदेश शसर्त अनुदान
७.	जनजातिहरूको कला संस्कृती संरक्षण प्रोत्साहन कार्यक्रम	२०००००	प्रस्तावना पेश हुन नआएको	जनजाति
८.	नेपाल मगर संघ भिमाद क्यालेण्डर प्रकाशन	५००००	क्यालेण्डर प्रकाशन नभएको	जनजाति
९.	जल विरे ढिक पहिरो नियन्त्रण वडा -५	२५००००	सम्झौता गर्न नआएकोले	कापा निर्णय
१०.	बालविद्याश्रम प्रा.वि.भवन व्यवस्थापन भिमाद-७	३००००	अन्य शीर्षकबाट बजेट विनियोजन भइ कार्य सम्पन्न भएकोले	कापा निर्णय
११.	फूलवारी जिलाङ्ग कोटथर पहिरो नियन्त्रण भिमाद-२	३५००००	सम्झौता भएको अन्तिम चरणमा कार्य शुरु, वर्षातका कारण निर्माण कार्य सम्पन्न हुन नसकेको	कापा निर्णय
१२.	उपकार आमा समूह भवन निर्माण भिमाद-१	२०००००	सम्झौता गर्न नआएकोले	कापा निर्णय
१३.	महर्षि वेदव्यास १०८ फिटको मुर्ति र गुरुयोजना अनुसार अन्य संरचना निर्माण - व्यास नगरपालिका	१०००००	भुक्तानी नभएको	कापा निर्णय
१४.	जनज्योति आ. वि. को छाना निर्माण	६५४७०८	लागत सहभागितामा सम्झौता गर्न नआएको	लागत
	जम्मा रु.	८२२१८५०		

असल अभ्यास

- समन्वय र साझेदारी विशेष पूँजी र शक्ति हो भन्ने अवधारणा अनुरूप संघ, प्रदेश गैर सरकारी संस्थाहरू तथा सामाजिक संघ संस्थाहरू तथा निजी क्षेत्रसँग समन्वय गरी लागत साझेदारीमा पूर्वाधार निर्माण,
- योजना तथा कार्यक्रम सञ्चालनका लागि वार्षिक योजना कार्यान्वयन तालिका स्वीकृत,
- ठुला र जटिल प्रकृतिका कार्यहरू ठेक्का प्रक्रिया मार्फत सञ्चालन,
- उपभोक्ता समिति गठनसम्बन्धी कार्यविधि तयार गरी सोही अनुसार कार्यक्रम सञ्चालन, लगायतका कानूनहरूको पालनामा जोड दिइएको,
- सडक निर्माण तथा मर्मत सम्भारमा वातावरणमैत्री र सहभागीतामूलक आधारणा लागू गरिएको,
- नगर यातायात गुरुयोजनाको कार्यान्वयनमा जोड दिइएको,
- भिमाद नगरपालिकाका ४ र ७ वडा कार्यालय भवन निर्माण सम्पन्न ,
- १५ शैयाको आधारभूत अस्पतालको निर्माण कार्यको निरन्तरता,
- आ.व. ०७८/७९ मा ३० वटा योजनाको अनुगमन गरी भुक्तानी सिफारिस गरिएको,
- गण्डकी प्रदेश सरकार र नगरपालिकाको साझेदारीमा क्याङ्गदी देउराली मोटर मार्ग निर्माण (बाटो ढलान तथा गेवियन जाली),

प्रमुख उपलब्धिहरू

- वडा कार्यालयको भवन निर्माण वडा नं ४ को सम्पन्न र ७ निर्माण कार्य अन्तिम चरणमा,
- १५ शैयाको आधारभूत अस्पताल निर्माण कार्यमा निरन्तरता,
- योजना कार्यक्रमहरूको भुक्तानी तोकिएको समयमै सम्पन्न,
- लागत सहभागितामा विकास निर्माणका कार्यमा सक्रियता ,
- सडक खानेपानी तथा सिंचाइ, एक घर एक धारा कार्यक्रम,
- धार्मिक तथा पर्यटकीय स्थलहरू संरक्षण एवं सम्बर्द्धन,
- योजना अनुगमन निरन्तरता,
- कच्चीकुलो मुक्त नगरपालिका अभियान ।

समस्याहरू

- नगरका मार्गनिर्देशन, वार्षिक नगर विकास योजना पुस्तिका, निर्णयहरू, प्रक्रियाको अध्ययनमा कमी,
- वडामा कर्मचारीको अभावले योजना फर्छोटका लागि पेश भएका फाइलमा कागजातहरू मिलेर नआउनु,
- समयमै निर्माण कार्य नहुँदा आर्थिक वर्षको अन्त्यमा मात्र भुक्तानीको चाप बढी हुनु,
- नगरसभा र नगरकार्यपालिकाबाट स्वीकृत निर्णय एवं वार्षिक नगर विकास योजनाको किताव नहेरी योजनाको नाम फरक फरक राखि सम्झौता/लागत अनुमान हुने गरेकोले भुक्तानी प्रक्रियामा समस्या,
- ठेक्का मार्फत हुने कार्यको गुणस्तर कम/लापरवाही/तोकिएको समयमा सम्पन्न हुन कठिन,
- उपभोक्ता समिति गठन गरी कार्य सम्झौता भए पनि सो समिति अनुसार निर्माण कार्य तथा तोकिएको जनसहभागिता औपचारिकतामा मात्र सीमित,
- उपभोक्ता समितिको क्षमता अभिवृद्धि गर्न नसकिएकोले तोकिएका कानून तथा मार्गनिर्देशनहरू परिपालनामा कमी,
- वडाका योजना अनुगमन तथा मुल्यांकन प्रतिवेदनमा राय स्पष्ट नलेखिनु ।

समस्या समाधानका उपायहरू

- नगरका मार्गनिर्देशन, वार्षिक नगर विकास योजना पुस्तिका, निर्णयहरू, प्रक्रियाको अध्ययन गर्नुपर्ने,
- समयमै योजना सम्झौता गरी निर्माण कार्य समयमानै सम्पन्न गर्नुपर्ने ,
- नगरसभा र नगरकार्यपालिकाबाट स्वीकृत निर्णय एवं वार्षिक नगर विकास योजनाको किताव हेरी योजनाको नाम राखि सम्झौता/लागत अनुमान तयारी गर्नुपर्ने,
- ठेक्का मार्फत हुने कार्यको गुणस्तरका लागि समय समयमा नगरपालिका र बडा मार्फत अनुगमन गर्नुपर्ने,
- उपभोक्ता समिति गठन गरी कार्य सम्झौता भए अनुसार तोकिएको जनसहभागिता बढाउनुपर्ने,
- उपभोक्ता समितिको क्षमता अभिवृद्धिका लागि अवश्यक तालिम तथा अभिमुखिकरण गर्नुपर्ने,
- बडा / नगरबाट योजना सञ्चालन भैरहेको स्थानको नियमितरूपमा अनुगमन गरीनु पर्ने,
- बडाका योजना अनुगमन तथा मुल्यांकन प्रतिवेदनमा स्पष्ट राय लेखिनुपर्ने,
- योजनाको प्रभावकारीता र दिगोपनको लागि उपभोक्ताहरू स्वयं नै सचेत र जिम्मेवार हुनुपर्ने,
- बडाबाट भुक्तानीका लागि सिफारिस भएका फाइलहरू सम्पूर्ण कागजात मिलाएर (चेकलिष्ट) योजनाको अभिलेख राखी पठाउने,
- उपभोक्ता समिति गठन तथा परिचालन सम्बन्धी कार्यविधि, योजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन तालिका तथा मार्गनिर्देशनको पूर्णरूपमा पालना गर्नु पर्ने,
- नगरकार्यपालिकाको निर्णय, खर्चको मापदण्ड लगायत खरिदका विधि, ऐन कानूनहरूको पूर्णरूपमा पालना गरीनु पर्ने,
- निरन्तर निर्माण कार्यको अनुगमन गरी राय सुझाव लिने दिने गर्नु पर्ने ।

निष्कर्ष

योजना कार्यान्वयन तालिका अनुसार समयमै उपभोक्ता समितिहरू सक्रियताको कमिका कारण आर्थिक वर्षको अन्तमा भुक्तानीमा अत्यधिक मात्रामा चाप रहेकोले भुक्तानीमा समस्या भएको । तथापी तोकिएको समयमा नै सबै योजना तथा कार्यक्रमहरूको भुक्तानी भएको छ । ठेक्का प्रक्रिया मार्फत सञ्चालन भएका योजनाहरूमा ठेकेदारको लापरवाही एवं कम गुणस्तरीय सामग्री प्रयोग गर्ने कार्यलाई दुरुत्साहित गर्न नियमितरूपमा अनुगमन गर्नुपर्ने देखिन्छ । योजनाको आवश्यकता र औचित्यताको पहिचान गरी प्राविधिक लागत अनुमान तयार गरी बजेट विनियोजन गर्ने परिपाटीको विकास भएमा योजना गर्नु पर्ने देखिन्छ । समग्रमा योजना शाखाबाट कर्मचारी अभाव/दोहोरो जिम्मेवारीका बावजुद पनि तोकिएको समयमा स्वीकृत योजना तथा कार्यक्रमहरू अधिकांश सञ्चालन गरी कार्यान्वयन गर्न योजना शाखा सफल भएको छ ।

३.३.२ पूर्वाधार विकास शाखा

पृष्ठभूमि

नगरपालिका क्षेत्रभित्र सञ्चालन हुने सम्पूर्ण भौतिक निर्माणका योजनाहरू सञ्चालन तथा सम्पन्न गराउने कार्य अन्तर्गतको प्राविधिक पक्षहरूको जिम्मेवारी यस शाखाको रहेको छ । यस शाखाले नगरपालिका, सम्पूर्ण वडा कार्यालयहरू, संघीय तथा प्रदेश सरकारका भौतिक निर्माणका योजनाहरू सफलताका साथ सञ्चालन एवं सम्पन्न गर्दै आएको छ । नियमित कार्यक्रम वाहेकका भौतिक निर्माण योजनाहरू जस्तै: विपद व्यवस्थापन, लागत सहभागिता, कृषि तथा पशु शाखाबाट किसानहरूलाई प्रदान गरिने अनुदान अन्तर्गतका निर्माण तथा कृषि समाप्ति खरिदमा प्राविधिक सहयोग, अन्य कार्यालय अन्तर्गतको कार्यक्रमहरूमा समेत प्राविधिक कागजातहरू तयार गरी योजना सञ्चालन एवं सम्पन्न गराउने जिम्मेवारी यस शाखाले वहन गरेको छ । नगरपालिका स्थापना हुनु पूर्व बनेका घरहरूको अभिलेख राख्ने (घर कायम गर्ने) र नयाँ घर नक्सा पास प्रक्रिया, निर्माण ईजाजत पत्र र सम्पन्न प्रमाणपत्र सम्बन्धि कार्यहरू यस शाखाबाट सञ्चालन भएका छन् । यस खण्डमा पूर्वाधार विकास शाखाबाट आ.व.२०७८।०७९ मा सम्पादित कार्यहरू, प्रगति, भोगिएका समस्या र समाधानका उपायहरू प्रस्तुत गरिएको छ ।

पूर्वाधार विकास शाखाले सञ्चालन गर्ने कार्यक्रमका उद्देश्य

- नगर सभा तथा कार्यपालिका बाट स्वीकृत भएका भौतिक निर्माणका योजनाहरूको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्ने,
- भौतिक निर्माणका योजनाहरूको लागत अनुमान तयार गर्दा दिगो विकासको प्रक्रियालाई अपनाई उत्थानशिल संरचनाको निर्माण गर्न सहयोग गर्ने।
- विगतका आ.व को योजनाहरूको समीक्षा गर्दै आगामी आ.व को बजेट तथा योजना बनाउन मार्गनिर्देशन गर्ने।

पूर्वाधार विकास सम्बन्धी वस्तुगत विवरण

भिमाद नगरपालिका अन्तर्गतका भौतिक निर्माण सम्बन्धी विवरण २०७८/०७९

सि. नं.	कार्य विवरण	वडा नं.									जम्मा
		१	२	३	४	५	६	७	८	९	
१	कालोपत्रे सडक निर्माण योजना(मि)	२४७	१४९.५	१३०	१६	६५	३४७	३५.६५	७.८	११४	१११२
२	नयाँ ट्रयाँक निर्माण (मिटर)	३५००	३९६०	१९५०	३९६०	५९५०	०	५५०	५००	०	१९५७०
३	मन्दिर, पाटी, पौवा, विश्रामस्थल निर्माण (संख्या)	४	०	१	९	१	१	१	०	१	१८
४	सडक चौडाई विस्तार (मि)	५४०	५१०	३५०	३७२३	१४२०	०	६०	०	२००	६८०३
५	कज वे निर्माण मि)	०	०	०	०	०	०	०	०	१	१
६	कल्भर्ट निर्माण(संख्या)	०	०	१	०	०	०	०	०	०	१
७	खानेपानी पाइपलाइन विस्तार (मिटर)	२८२	४८४०	०	८००	५०	०	१५००	०	०	७४७२
८	खानेपानी टंकी निर्माण (घ.मी.)	०	३३	११	५.५	९.५	७	५	११	०	८२
९	पक्की कुलो निर्माण तथा स्तरोन्नति(मि)	२१०	०	५७०	६८	२२०	०	१७७.५	०	०	१२४६

सि. नं.	कार्य विवरण	बडा नं.									जम्मा
		१	२	३	४	५	६	७	८	९	
१०	साना तथा कोठे पुल मर्मत (संख्या)	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
११	ग्राभल सडक निर्माण (मि.)	१४७०	२४३०	७००	०	३००	०	०	०	०	४९००
१२	भवन निर्माण तथा मर्मत (संख्या)	१	५	१३	५	३	०	५	१	३	३६
१३	गेवियन बाल निर्माण (संख्या)	१४	११	५०	१०	६५	३४	६१	१९	६	२७०
१४	रिटेनिङ्ग बाल निर्माण (मिटर)	१४२.५	१६५.५	८७	१२७	१२२	१०१.९	७९.९७	२५२.३	१६	१०९४
१५	सार्वजनिक/संस्थागत शौचालय निर्माण (संख्या)	०	४	०	४	०	२	४	०	०	१४
१६	कच्ची नाली निर्माण (मिटर)	१००	७९०	७५०	४२०	०	०	०	०	०	२०६०
१७	टिक नाली निर्माण (मिटर)	०	६७	५०	५०	४०	०	२७३.६५	०	०	४८१
१८	पक्की नाली निर्माण (मिटर)	२२२	५७	१४३	२३९	०	४३७.४	३०८	१४१६	३२१	३१४३

क्षेत्रगत भौतिक प्रगतिको अवस्था

क्र.सं.	विषय क्षेत्र	उपक्षेत्र	ईकाइ	भौतिक प्रगति (%)	प्रमुख उपलब्धी
१	सडक	कालोपत्रे/ढलान	(कि.मी.)		४.०२९
		ग्रावेल	(कि.मी.)		७.४३९
		ट्रयाक खोल्ने	(कि.मी.)		२३.५४
२	पुल निर्माण	मोटेरेवल पुल	बटा		७ कल्भर्ट
		झोलुङ्गे पुल	बटा		०
		आकाशे पुल	बटा		०
३	पार्क		बटा		६
४	खानेपानी तथा ढल निर्माण	खानेपानी सुविधा थप उपलब्ध गराएका परिवार	संख्या		०
		खानेपानी सेवाबाट लाभान्वित घरपरिवार	संख्या		११६७
		ढल निर्माण	(कि.मी.)		०
५	वृक्षरोपण		संख्या		०
६	नदी नियन्त्रण		(कि.मी.)		०.१४७
७	सामाजिक सिँचाई		हेक्टर		१५१५ मिटर कुलो निर्माण तथा मर्मत
८	जलविद्युत तथा वैकल्पिक उर्जा	उत्पादन	(कि.वा.)		०
		प्रशासन लाइन विस्तार	(कि.मी.)		०
९	पोखरी ताल तलैया		संख्या		२

क्र.सं.	विषय क्षेत्र	उपक्षेत्र	ईकाइ	भौतिक प्रगति (%)	प्रमुख उपलब्धी
१०	फोहोरमैला व्यवस्थापन	डम्पिङ्ग साइट	संख्या		०
		स्यानीटरी ल्याण्डफिल्ड साइट	संख्या		०
		नयाँ मेशिन उपकरण जडान	संख्या		०
११	नयाँ विद्यालय भवन निर्माण सम्पन्न		संख्या		नगर १
१२	स्वास्थ्य चौकी निर्माण		संख्या ०		०
१३	जग्गा संरक्षण	आफ्नै स्वामित्वको	रोपनी-आना-पैसा-दाम		०
		सरकारी	रोपनी-आना-पैसा-दाम		०
		सार्वजनिक	रोपनी-आना-पैसा-दाम		०
		पति	रोपनी-आना-पैसा-दाम		०
१४	यात्रु प्रशिक्षण		संख्या		८
१५	सामुदायिक भवन निर्माण		संख्या		४९

कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्दा अपनाईएका प्रक्रियाहरू

योजना सञ्चालन

- सम्बन्धित उपभोक्ता समिति, नगरपालिका र वडाको सिफारिसमा फिल्ड नाँपजाँच गरी लागत अनुमान तयार गरी पेश गर्ने,
- जनश्रमदान सहितको लागत अनुमान अंक राखि योजना शाखामा निश्चित समय अवधिमा कार्य सम्पन्न गर्ने गरी सम्झौता गर्ने,
- निर्माण स्थलमा भिमाद नगरपालिकाले तयार गरेको ढाँचाको सूचनापाटी टाँस गरी प्राविधिक लागत अनुमान बमोजिम निर्माण कार्य सुरु गर्न लगाउने,
- निर्माण कार्यमा कुनै समस्या वा जटिलता आईपरेमा सहजीकरण गरी समस्या समाधान गर्ने,
- निर्माण कार्य सम्पन्न भईसके पछि नगरपालिका, सम्बन्धित उपभोक्ता समिति र वडाको सिफारिस अनुसार स्थलगत निरीक्षण, मूल्याङ्कन गरी कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन तयार गर्ने,
- नगरपालिकाको प्राविधिक शाखाबाट नाँपजाँच भई कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन तयार भएपछि उक्त रिपोर्ट र बिल भरपाई सहित भुक्तानीका लागि निवेदन पेश गर्ने,
- ठेक्का प्रक्रिया तथा कोटेसन सम्बन्धी नियमानुसार कागजात तयार गर्ने ।

घर नक्सा पास

- निवेदकलाई नयाँ घर वा घर कायम सम्बन्धि राजस्व शाखाबाट किताब खरिद गर्न लगाउने। (घर कायम सम्बन्धी किताबको लागि सम्बन्धित वडाको सिफारिस चाहिने)
- नयाँ घर नक्सा पास वा घर कायमका लागि तयारी नक्सा शाखाबाट रुजु गर्ने,
- प्राविधिक शाखा बाट घर कायम सम्बन्धि ७ दिने वा नयाँ घर नक्सा सम्बन्धि १५ दिने सूचना प्रकाशित गरी साँध सधियारालाई संलग्न गराई सूचना टाँसको मुचुल्का गराउने।
- नक्सापास सम्बन्धि कुनै उजुरी नआएमा पुनः घर कायम वा नयाँ घर नक्सापास को लागि सर्जिमिन मुचुल्का गराउने र घर कायमको लागि सिफारिस गरी प्रमाणपत्र प्रदान गर्ने वा नयाँ घर निर्माणका लागि प्रथम चरणको ईजाजत जारी गर्ने,
- प्रथम चरणको निर्माण (डि.पि.सी लेभलसम्म) को निर्माण नक्सा बमोजिम सम्पन्न गरीसके पछि दोस्रो चरणको (सुपरस्ट्रक्चर) निर्माणका लागि ईजाजत पत्र जारी गर्ने।
- दोस्रो चरणको (सुपरस्ट्रक्चर) निर्माण पनि नक्सा बमोजिम निर्माण भईसकेपछि घर निर्माण सम्पन्न प्रमाण पत्र प्रदान गर्ने।

योजना तथा कार्यक्रमको वार्षिक प्रगतिको अवस्था

आ.व २०७८/०७९ को भौतिक निर्माण (ठेक्का तर्फ)

सि.नं	योजनाको नाम	योजना सुरु भएको आ.व	प्रगति प्रतिशत
१.	वडा नं ४ को कार्यालय भवन निर्माण योजना	२०७६/०७७	सम्पन्न
२.	चिहौनडाँडा मोहरिया सिद्धगुफा सडक	२०७६/०७७	सम्पन्न
३.	१५ शैयाको अस्पताल निर्माण योजना	२०७७/०७८	१०.००
४.	बर पोखरी पाथर्दी मोटरमार्ग निर्माण योजना	२०७७/०७८	सम्पन्न
५.	भिमकाली मोटरमार्ग मर्मत योजना (सडक बोर्ड)	२०७७/०७८	सम्पन्न
६.	वडा नं ७ को कार्यालय भवन निर्माण योजना	२०७७/०७८	सम्पन्न
७.	गुमिखोला स्ल्याब कल्भर्ट निर्माण योजना	२०७८/०७९	सम्पन्न
८.	क्याङ्दी देउराली मोटरमार्ग निर्माण योजना	२०७८/०७९	सम्पन्न
९.	मैदिखोला स्ल्याब कल्भर्ट निर्माण योजना	२०७८/०७९	सम्पन्न
१०.	भिमकाली मोटर मार्ग (सडक बोर्ड)	२०७८/०७९	सम्झौता भएको
११.	वडा नं ८ को कार्यालय भवन निर्माण योजना	२०७८/०७९	सम्झौता भएको
१२.	आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र भवन निर्माण योजना	२०७८/०७९	२०.००

आ.व २०७८/०७९ को घर कायम तथा नयाँ घर निर्माण सम्बन्धि विवरण

सि.नं	घर नक्साको प्रकार	सम्पन्न संख्या	कैफियत
१.	नयाँ घर नक्सा	९	
२.	पुरानो घर अभिलेखिकरण	१८	

प्रमुख उपलब्धिहरू

- संघ, प्रदेश र नगर तथा वडा स्तरिय योजना तथा कार्यक्रमहरूको निर्धारित समयमै कार्य सम्पन्न,
- नगरपालिका अन्तर्गत विभिन्न स्थानमा खानेपानी, स्वास्थ्य, सडक आदि विकासका पूर्वाधार निर्माण सम्पन्न गरी दैनिक जीवन सहज भएको,

कार्यक्रम कार्यान्वयनमा देखिएका समस्याहरू

- नयाँ घर नक्शा कार्यान्वयनमा कठिनाई भएको,
- प्राविधिक जनशक्तिको तुलनामा योजना संख्या निकै धेरै भएकाले नियमित सुपरिवेक्षणमा समस्या भएको,
- योजना मूल्याङ्कन तथा भुक्तानीको लागि असार मसान्तमा बढी चाप हुने गरेको,
- उपभोक्ता समितिको गठनमा ढिलाई उपभोक्ता समितिका पदाधिकारीहरू योजना सञ्चालन तथा सम्पन्न गर्ने प्रक्रिया बारे कम जानकारी रहेको ।

समस्या समाधानका उपायहरू

- घर नक्शा पास सम्बन्धी सूचना प्रवाह तथा अनियमित निर्माण अनुगमनमा कडाई गर्ने,
- योजना सञ्चालनका लागि वडा स्तरमा प्राविधिक जनशक्ति परिचालन गर्ने,
- सम्पूर्ण योजनाहरूको कार्य सम्पन्न गर्नुपर्ने अवधि तथा म्याद थप सम्बन्धी विशेष नियम तथा योजना बनाउने,
- उपभोक्ता समितिका पदाधिकारीहरूलाई प्रभावकारी तालिम प्रदान गर्ने ।

निष्कर्ष

लागत सहभागितामा संचालित योजनाहरू (६०/४०, ७०/३०, ५०/५०) र उपभोक्ताहरूको दैनिक जीवनमा प्रत्यक्ष प्रभाव पर्ने योजनाहरू (खानेपानी, सिचाई, पुल, कल्भर्ट आदि) मा उपभोक्ताहरूको बढी संलग्नता भई प्रभावकारी रूपले योजना सञ्चालन तथा सम्पन्न हुने गरेको छ । प्रदेश तथा संघीय सरकारसँगको लागत सहभागिता हुने गरी योजना तथा कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा ठूला योजनाहरूमा लागत सहभागिता गर्ने र उपभोक्ताहरूलाई सचेत तथा जागरुक गराउन सकिएमा पूर्वाधार विकासको दिगोपना कायम गर्न सकिने देखिन्छ ।

३.३.३ प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम

पृष्ठभूमि

नेपालको संविधानको धारा ३३ मा मौलिक हकको रूपमा प्रत्येक नेपाली नागरिकलाई रोजगारीको हक हुनेछ भन्ने भएको व्यवस्थालाई कार्यान्वयन गर्न बनेको रोजगारीको हक सम्बन्धी ऐन, २०७५ बमोजिम प्रत्येक नेपाली नागरिकलाई न्यूनतम रोजगारीको प्रत्याभूति गर्नका लागि आन्तरिक रोजगारीका अवसरहरू सिर्जना गर्न नेपाल सरकारले प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम ल्याएको हो। सरकारले आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को नीति तथा कार्यक्रम र बजेट माफत सार्वजनिक विकास निर्माणका कार्यहरूमा रोजगारीका अवसरहरू सिर्जना गरी आगामी ५ वर्ष भित्रमा कुनैपनि नेपाली नागरिक बाध्यत्मक वैदेशिक रोजगारीमा जानु पर्ने अवस्थाको अन्त्य गर्ने घोषणा गरेको थियो । सोही अनुसार वि.सं. २०७५ फाल्गुन १ गते सम्मानीय प्रधानमन्त्रीज्यूले प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमको शुभारम्भ गर्नु भएको थियो ।

आ.व २०७८/०७९ मा प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमको कामका लागि पारिश्रमिकमा आधारित आयोजना माफत बेरोजगारलाई न्यूनतम रोजगारीमा सहभागी गराउने उद्देश्यले IDA र नेपाल सरकारको अनुदानमा यस भिमाद नगरपालिका अन्तर्गत सञ्चालनमा आएका आयोजनाहरू अनुगमन गर्ने अवसर मिल्यो । कोभिड-१९ को कारण स्वदेश तथा विदेशमा रोजगारी गुमाउनु परेका नेपाली नागरिकलाई आफ्नै स्थानीयस्तरमा सामुदायिक पूर्वाधारको मर्मत सम्भारमा युवा रोजगारीको लागि रुपान्तरण आयोजना र नयाँ विकास निर्माणका लागि कामका लागि पारिश्रमिकमा आधारित सामुदायिक आयोजनाहरू यो प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमले सञ्चालन गरेको हो । उक्त कार्यक्रम अन्तर्गत यस भिमाद नगरपालिकामा सूचीकृत भएका २३५ जना बेरोजगारहरू मध्ये ९५ जना बेरोजगारलाई प्रथमिकताको आधारमा रोजगारीमा संलग्न गराउन बजेट प्राप्त भएको थियो । यस खण्डमा प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम अन्तर्गत आ.व.२०७८।७९ मा गरिएका क्रियाकलाप, प्रगति, समस्या तथा समाधानका उपायहरू प्रस्तुत गरिएको छ ।

प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमको उद्देश्य

- बेरोजगार व्यक्तिलाई न्यूनतम रोजगारीको प्रत्याभूति गर्न आवश्यक रोजगार सेवा र सहायता प्रदान गर्ने,
- दक्ष तथा सक्षम जनशक्ति विकास गरी आन्तरिक रोजगारीको विकास गर्ने,
- आन्तरिक रोजगारी सिर्जनाका लागि आवश्यक नीतिगत र संरचनात्मक व्यवस्था गर्ने,
- सार्वजनिक पूर्वाधारहरूको निर्माण, स्तरोन्नति र संरक्षण गर्ने ।

कार्यक्रमको लक्ष्य

प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमले स्वदेशमा नै रोजगारीका अवसरहरू सृजना गरी आगामी ५ वर्ष भित्र वैदेशिक रोजगारीमा जाने बाध्यतात्मक अवस्थाको अन्त्य गर्नका लागि “आन्तरिक रोजगारीका अवसरमा वृद्धि र सामाजिक संरक्षणको प्रवर्द्धन” गर्ने लक्ष्य निर्धारण गरेको छ ।

सम्पादित कार्यहरू तथा अवस्था

बेरोजगार व्यक्तिको लगत सङ्कलन

रोजगारीको हक सम्बन्धि ऐन, नियमावलीमा भएको व्यवस्था तथा मन्त्रालयको परिपत्र अनुसार नियमितरूपमा वडा कार्यलयबाट बेरोजगारहरूको निवेदन संकलनको काम भैरहेकोमा आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ मा पनि सोही अनुसार बेरोजगार व्यक्तिहरूको निवेदन संकलन गरीयो ।

लिङ्गको आधारमा बेरोजगारहरूको विवरण

लिङ्गका आधारमा भिमाद नगरपालिकामा रहेका जम्मा ९ वटा वडाहरू बाट आ.व. २०७८/०७९ मा सूचीकृत भएका जम्मा बेरोजगार २३५ जना मध्य १६५ (७०.२१%) जना पुरुष र ७० (२९.७८%) जना महिला रहेका छन् । यस डेटाले के संकेत गर्दछ भने यम नगरपालिकामा पुरुषहरू तुलनात्मक रूपमा बढी बेरोजगार रहेका छन् (यसरी महिलाहरू पछाडी पर्नुको कारण यो पनि हुन सक्दछ कि कोविड-१९ का कारण पुरुषहरू वैदेशिक रोजगारी बाट फर्किएका र महिलाहरू धेरै जसो घरको काममा मात्र सिमित हुने)।

उमेर समूहको आधारमा बेरोजगार व्यक्तिहरूको विवरण

यस कार्यक्रम नेपालकै पहिलो बेरोजगार व्यक्तिहरूको पहिचान गरी बेरोजगारहरूलाई कम्तिमा १०० दिनको न्यूनतम रोजगारी प्रदान गर्ने कार्यक्रम हो । कुल बेरोजगारहरू मध्ये ६२ जना अर्थात २६.३८% व्यक्ति १८ देखि २९ वर्ष समूहका, ६९ जना अर्थात २९.३६% व्यक्तिहरू ३० देखि ४० र १०४ जना अर्थात ४४.२५% व्यक्तिहरू ४१ देखि ५९ उमेर समूहका रहेका छन् । जसको विस्तृत विवरण देहाय बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ ।

उमेर समूह	जना	प्रतिशत
१८-२९	६२	२६.३८
३०-४०	६९	२९.३६
४१-५९	१०४	४४.२५

वडागत बेरोजगार व्यक्तिहरूको विवरण

बेरोजगार व्यक्तिलाई न्यूनतम १०० दिनको रोजगारीमा संलग्न गराउने भनि सञ्चालन गरिएको यस कार्यक्रम अन्तर्गत वडा कार्यलयमा सूचीकृत बेरोजगार व्यक्तिहरूको मध्ये सबै भन्दा बढी वडा नं. १ मा ४९.३६% रहेका छन् भने सबै भन्दा कम वडा नं. ४ मा ०.४२% रहेका छन् ।

रोजगारीमा संलग्न व्यक्तिहरूको विवरण

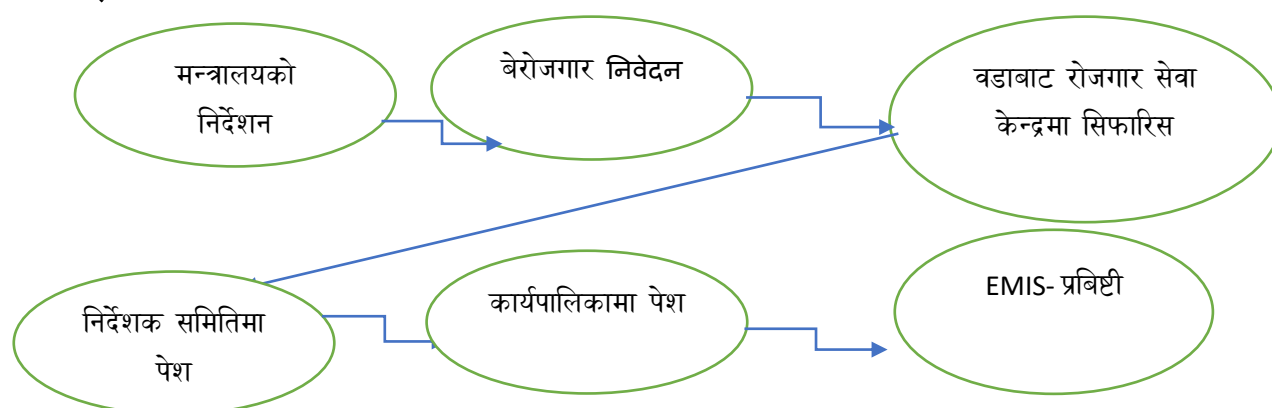
आ.व. २०७८/०७९ मा जम्मा ९० जना बेरोजगार व्यक्तिहरू ६६७३ दिन रोजगारीमा संलग्न भए भने सबै भन्दा बढी रोजगारीमा संलग्न हुने बेरोजगार संख्या वडा नं. ९ का रहेका छन् । जसमध्ये रोजगारीमा संलग्न हुनेहरूमा महिलाको संख्या पुरुषको तुलनामा बढी रहेको देखिन्छ ।

रोजगार सेवा केन्द्रको दरबन्दी विवरण

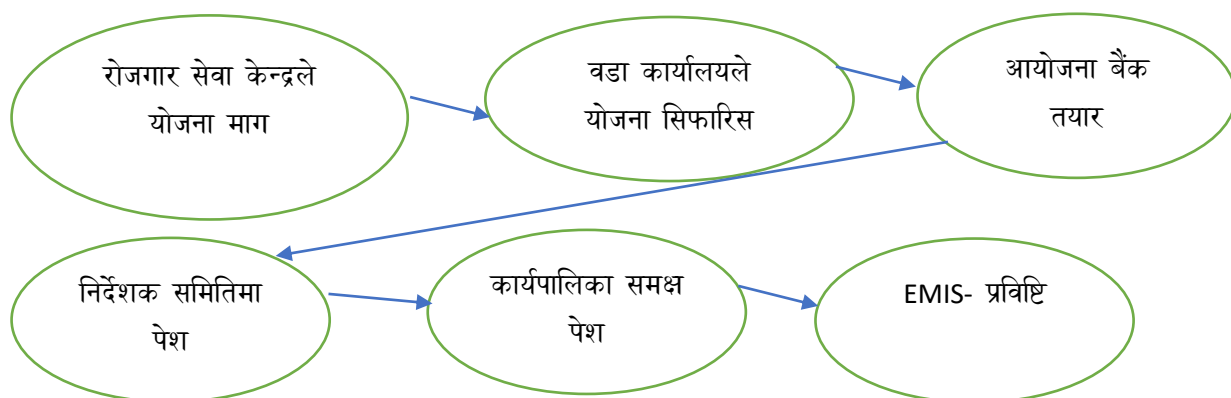
क्र.सं.	पद	श्रेणी	सेवा	कायम रहेको दरबन्दी संख्या		कैफियत
				स्वीकृत संख्या	रिक्त	
१	रोजगार संयोजक	अधिकृत छैटौँ	प्रशासन	१	०	करार
२	प्राविधिक सहायक	सहायक पाचौँ	प्राविधिक	१	०	करार
३	रोजगार सहायक	सहायक पाचौँ	प्रशासन	१	०	करार

कार्यक्रम कार्यन्वयन प्रक्रियाहरू

बेरोजगार छनौट प्रक्रिया

आयोजना छनौट तथा कार्यान्वयन प्रक्रिया

- रोजगार सेवा केन्द्रले आयोजना सञ्चालनको लागि सूचना प्रकाशन,
- वडा कार्यालयबाट बेरोजगार व्यक्तिहरुलाई सहज पर्ने गरी उपभोक्ता समिति गठन,
- योजना सम्झौताको लागि वडाबाट रोजगार सेवा केन्द्र समक्ष सिफारिस,
- वडाको सिफारिस, प्राविधिक लागत अनुमान र आवश्यक कागजात सहित सम्झौता,
- उपभोक्ता समितिलाई रोजगार सेवा केन्द्रबाट अभिमुखीकरण तालिम,
- योजना सम्पन्न भएपछि, योजना सम्पन्नको सिफारिस, अनुगमन प्रतिवेदन, प्राविधिक मूल्याङ्कन र आवश्यक कागजात सहित भुक्तानीको लागि सिफारिस।

वार्षिक समष्टिगत बजेट र खर्चको अवस्था

सशर्त (संघीय सरकारबाट हस्तान्तरित)

वार्षिक समष्टिगत बजेट र खर्चको अवस्था (सशर्त) रकम रु.

सि.नं.	बजेट उपशीर्षक	बजेट उपशीर्षकको नाम	वार्षिक बजेट	वार्षिक खर्च रकम	वित्तिय प्रगति%
१	२११२१	प्राविधिक सहायकको पोसाक	१००००	१००००	१००%
२	२११२१	रोजगार संयोजकको पोसाक	१००००	१००००	१००%
३	२२३११	रोजगार सेवा केन्द्रको संचालन खर्च	२०५०००	१५५३००	७५.७६%
४	२२४१३	रोजगार संयोजकको तलब	४९४०००	४९३८७०	९९.९७%
५	२२४१३	प्राविधिक सहायकको तलब	३६७०००	३६२४००	९८.७५%
६	२११२१	रोजगार सहायको पोसाक	१००००	०	०
७	२११२१	रोजगार सहायको तलब	३६७०००	३०२००	८.२३%
८	२२५२२	कामका लागि पारिश्रमिक (युवा रुप)	४१४१०००	३०९६१८२	७५.५२%
९	२२५२२	कामका लागि पारिश्रमिक (नेपाल सरकार)	१७७९०००	७५४१३५	४२.३९%
जम्मा रु.			७३८३०००	४९११५८७	६६.५२%

आन्तरिक स्रोत भिमाद नगरपालिका तर्फ

नगरसभाबाट स्वीकृत योजना तथा कार्यक्रमहरु

क्र.सं.	वडा नं.	योजनाहरु	नगरबाट साझेदारी बजेट रु.
१	१	अर्चले शिवालय जाने गोरेटो बाटो निर्माण योजना	१०००००
२	१	आधामारा जाने गोरेटो बाटो निर्माण योजना	१५००००
३	१	काहुलेदेखि सतिकोट जाने गोरेटो बाटो निर्माण योजना	१५००००
४	१	कुवादि देखि घुल्लेस्वारा जाने गोरेटो बाटो निर्माण योजना	१०००००
५	१	गरगरे गोरेटो बाटो निर्माण योजना	०

क्र.सं.	वडा नं.	योजनाहरू	नगरबाट साझेदारी बजेट रु.
६	१	गोरडौँडा दलित बस्ति देखि कटुसधारा गोरटो बाटो निर्माण योजना	५००००
७	१	जनता प्रा.वि जाने गोरटो बाटो निर्माण योजना	१५००००
८	१	तल्ला डिहि थाम डाँडा जाने गोरटो बाटो निर्माण योजना	१५००००
९	१	धारदि पधेरो जाने गोरटो बाटो निर्माण योजना	१५००००
१०	१	फाप्रड गोरटो बाटो निर्माण योजना	५००००
११	१	माझगाँऊ जाने गोरटो बाटो निर्माण योजना	१०००००
१२	१	सिद्धथान जाने गोरटो बाटो निर्माण योजना	१०००००
१३	१	सुनार गाँऊ जाने गोरटो बाटो निर्माण योजना	५००००
१४	२	छाब्दि बाराहि देखि भि.सि मार्ग जोड्ने सिंढि निर्माण तथा मर्मत संभार	०
१५	२	धरि डाँडा कोटथर सिंढि मार्ग मर्मत	३०००००
१६	२	भिमकालि मोटर मार्ग नालि सराफाई	०
१७	२	मडमति चौतारा देखि माझ घर जोड्ने सिंढि मर्मत	५००००
१८	२	मिर्दि क्याब्लिम भिमाद मार्ग मर्मत नालि सरसफाई	०
१९	२	बाहुन्दि देखि चन्डिथान सिंढि मार्ग निर्माण तथा मर्मत संभार	५००००
२०	२	सिद्ध हुफा मन्दिर सरसफाई	०
२१	२	सिमल भञ्ज्याङ्ग देखि झर्ल्यारडि खोला सम्म सिंढि बाटो मर्मत	०
२२	७	पोखरि छाप बाट खरखरे पैदल मार्ग मर्मत संभार	०
२३	७	भान्न डाँडा बाट कुवापानि हुदै अगेना खोला सम्म पैदल निर्माण तथा मर्मत संभार	०
२४	७	लामिडाँडा कटुवा देखि पोखरि छाप सम्म गोरटो बाटो निर्माण तथा मर्मत संभार	०
२५	७	सिस्नेरि देखि चारधरे सम्म पैदल मार्ग निर्माण तथा मर्मत संभार	०
२६	८	चण्डिदेउरालि रिड रोड मर्मत संभार	०
२७	८	भानुमति मार्ग मर्मत संभार	०
२८	९	जौपानि भित्रि बाटो मर्मत संभार	०
२९	९	धाडग्रेथर सुनरिथर बाटो मर्मत संभार	०
३०	९	पाडमि धवाखोला बाटो मर्मत संभार	०
३१	९	पाडमि भित्रि बाटो मर्मत संभार	०
३२	९	पाथर्दि सामुदायिक होमस्टे पैदल मार्ग निर्माण तथा मर्मत	०
३३	९	बरकारि थर सुनाखरि बाटो मर्मत संभार	०
३४	९	भाट डाँडा भित्रि बाटो मर्मत संभार	०
३५	९	मिलनचोक सारुथर बाटो मर्मत संभार	०
३६	९	जौपानी भित्री बाटो मर्मत संभार	०
३७	९	सुनरथर पधेरो बाटो मर्मत संभार	०
जम्मा रु.			१७०००००

आयोजना अनुसार खर्चको विवरण

क्र.स	वडा नं.	योजनाहरू	नगर तर्फ	साझेदारि रकम खर्च	ID A	नेपाल सरकार	रोजगारी पाएको दिन
१	१	अर्चले शिवालय जाने गोरेटो बाटो निर्माण योजना	१०००००	७३३५५	६८६६३	०	११९
२	१	आधामारा जाने गोरेटो बाटो निर्माण योजना	१५००००	९९६८७	५५३९२	०	९६
३	१	इन्दर चोक देखी लिङ्गलिङ्ग कोट जाने गोरेटो बाटो निर्माण योजना	१२५०००	५६६५४	०	३०५८१	५३
४	१	कुवादि देखि घुल्लेस्वारा जाने गोरेटो बाटो निर्माण योजना	१०००००	६८९१४	०	६४६२४	११२
५	१	गरगरे गोरेटो बाटो निर्माण योजना	०			१२९२४८	२२४
६	१	जनता प्रा.वि जाने गोरेटो बाटो निर्माण योजना	१५००००	५९३७८	४३२७५		७५
७	१	तल्ला डिहि थाम डाँडा जाने गोरेटो बाटो निर्माण योजना	१५००००	१२४०८५	६९८१७		१२१
८	१	धारदि पधेरो जाने गोरेटो बाटो निर्माण योजना	१५००००	१२२३२२		६७५०९	११७
९	१	माझगाँऊ जाने गोरेटो बाटो निर्माण योजना	१०००००	१२६२३७	८४८१९		१४७
१०	१	सिद्धथान जाने गोरेटो बाटो निर्माण योजना	१०००००	८३२४२		४६७३७	८१
११	७	पोखरि छाप बाट खरखरे पैदल मार्ग मर्मत संभार	०	०	०	१०३८६०	१८०
१२	७	भान्न डाँडा बाट कुवापानि हुदै अगेना खोला सम्म पैदल निर्माण तथा मर्मत संभार	०	०	२०७७२०	०	३६०
१३	७	लामिडाँडा कटुवा देखि पोखरि छाप सम्म गोरेटो बाटो निर्माण तथा मर्मत संभार	०	०	०	३११५८०	५४०
१४	७	सिस्नेरि देखि चारधरे सम्म पैदल मार्ग निर्माण तथा मर्मत संभार	०	०	२०७७२०	०	३६०
१५	८	चण्डिदेउरालि रिड रोड मर्मत संभार	०	०	५५३९२०	०	९६०
१६	८	भानुमति मार्ग मर्मत संभार	०	०	५१२३७६	०	८८८
१७	९	पाडमि धवाखोला बाटो मर्मत संभार	०	०	६६३५५०	०	११५०
१८	९	पार्थर्दि सामुदायिक होमस्टे पैदल मार्ग निर्माण तथा मर्मत	०	०	४३९६७४	०	७६२
१९	९	मिलनचोक सारुथर बाटो मर्मत संभार	०	०	१८९२५६	०	३२८
जम्मा			११२५०००	८०५८७४	३०९६१८२	७५४१३९	६६७३

वडास्तरमा सञ्चालन गरिएका आयोजनाहरुको भौतिक प्रगतिको अवस्था

वडा नं.	क्र.सं.	योजनाको नाम	कार्यसम्पादनको अवस्था	सम्पादित कामहरु
१	१	अर्चले शिवालय मन्दिर जाने गोरेटो बाटो निर्माण योजना	- न.पा.वाट निर्माण सामग्री खरिद रु.७३३५५ - ज्याला रकम रु. ६८६६३ - रोजगारी दिन:- ११९	- बेस लेभल खन्ने, - सोलिड गर्ने, - मसला जडान सिढी र ढलान गर्ने ।
	२	धारदी पधेरो जाने गोरेटो बाटो निर्माण योजना	- न.पा.वाट निर्माण सामग्री खरिद रु.१२२३२२ - ज्याला रकम रु. ६७५०९ - रोजगारी दिन:- ११७	- ढुङ्गा बोक्ने, - सिढीको बेस लेभल खन्ने, - ढुङ्गा लगाउने/सोलिड गर्ने - ढलान गर्ने ।
	३	गरगरे गोरेटो बाटो निर्माण योजना	- ज्याला रकम रु. १२९२४८ - रोजगारी दिन:- २२४	- ढुङ्गा बोक्ने, - सिढीको बेस लेभल खन्ने, - ढुङ्गा लगाउने/सोलिड गर्ने
	४	इन्द्र चोक देखि लिङ्गलिङ्गकोट गोरेटो बाटो मर्मत योजना	- न.पा.वाट निर्माण सामग्री खरिद रु. ५६६५४ - ज्याला रकम रु. ३०५८१ - रोजगारी दिन:- ५३	- पक्की सिढी निर्माण, - ढुङ्गा लगाउने/सोलिड गर्ने ।
	५	सिद्धथान जाने बाटो निर्माण योजना	- न.पा.वाट निर्माण सामग्री खरिद रु. ८३२४२ - ज्याला रकम रु. ४६७३७ - रोजगारी दिन:- ८१	- ढुङ्गा बोक्ने, - सिढीको बेस लेवल खन्ने, - ढुङ्गा लगाउने/सोलिड गर्ने, - ढलान गर्ने ।
	६	कुवादि देखि घुल्लेस्वारा जाने गोरेटो बाटो निर्माण योजना	- न.पा.वाट निर्माण सामग्री खरिद रु. ६८९१४ - ज्याला रकम रु. ६४६२४ - रोजगारी दिन:- ११२	- ढुङ्गा बोक्ने, - सिढीको बेस लेवल खन्ने, - ढुङ्गा लगाउने/सोलिड गर्ने, - ढलान गर्ने ।
	७	तल्लाडिही थामडाडा जाने गोरेटो बाटो निर्माण योजना	- न.पा.वाट निर्माण सामग्री खरिद रु. १२४०८५ - ज्याला रकम रु. ६९८१७ - रोजगारी दिन:- १२१	- ढुङ्गा लगाउने/सोलिड गर्ने, - ढुङ्गा फुटाउने, बोक्ने, - ढलान गर्ने ।
	८	माझगाउ जाने गोरेटो बाटो निर्माण योजना	- न.पा.वाट निर्माण सामग्री खरिद रु. १२६२३७ - ज्याला रकम रु. ८४८१९ - रोजगारी दिन:- १४७	- ढुङ्गा बोक्ने, ढुङ्गा लगाउने/सोलिड गर्ने, - सिढीको बेस लेवल खन्ने ।
	९	आधामारा जाने गोरेटो बाटो निर्माण योजना	- न.पा.वाट निर्माण सामग्री खरिद रु. ९१६८७ - ज्याला रकम रु. ५५३९२ - रोजगारी दिन:- ९६	- सिढीको बेस लेवल खन्ने, - ढुङ्गा लगाउने/सोलिड गर्ने, - ढलान गर्ने ।
२	१	जनता प्रावि जाने गोरेटो बाटो निर्माण योजना	- न.पा.वाट निर्माण सामग्री खरिद रु. ५९३७८ - ज्याला रकम रु. ४३२७५ - रोजगारी दिन:- ७५	- ढुङ्गा बोक्ने, - सिढीको बेस लेवल खन्ने - ढुङ्गा लगाउने/सोलिड गर्ने, - ढलान गर्ने ।
७	१	लामिडाडा कटुवा देखि पोखरीछाप सम्म गोरेटो बाटो निर्माण तथा मर्मत सम्भार	- ज्याला रकम रु. ३११५८० - रोजगारी दिन:- ५४०	- सिढीको बेस लेवल खन्ने - ढुङ्गा लगाउने, - बाटो फराकिलो गर्ने ।

वडा नं.	क्र.सं.	योजनाको नाम	कार्यसम्पादनको अवस्था	सम्पादित कामहरु
	२	भान्डाडावाट कुवापानी हुदै अगेना खोलासम्म पैदल मार्ग निर्माण तथा मर्मत सम्भार	- ज्याला रकम रु. २०७७२० - रोजगारी दिन:- ३६०	- सिढीको वेस लेवल खन्ने, - ढुङ्गा लगाउने, - वाटो फराकिलो गर्ने ।
	३	पोखरीछापवाट खरखरे पैदल मार्ग मर्मत सम्भार	- ज्याला रकम रु. १०३८६० - रोजगारी दिन:- १८०	- सिढीको वेस लेवल खन्ने, - ढुङ्गा लगाउने, - वाटो फराकिलो बनाउने
	४	सिस्नेरीदेखि चारघरे सम्म पैदलमार्ग निर्माण तथा मर्मत सम्भार	- ज्याला रकम रु. २०७७२० - रोजगारी दिन:- ३६०	- सिढीको वेस लेवल खन्ने, - ढुङ्गा लगाउने, - वाटो फराकिलो बनाउने
८	१	भानुमति मार्ग मर्मत सम्भार	- ज्याला रकम रु. ५१२३७६ - रोजगारी दिन:- ८८८	- ढुङ्गा लगाउने, - वाटो फराकिलो बनाउने, - पहिरो पन्छाउने ।
	२	चण्डीदेउराली रिङरोड मर्मत सम्भार	- ज्याला रकम रु. ५५३९२० - रोजगारी दिन:- ९६०	- ढुङ्गा लगाउने, - वाटो फराकिलो बनाउने, - खाल्डाखुल्डी पुर्ने, - पहिरो सफा गर्ने ।
९	१	पाङ्गमी धुवाखोला वाटो मर्मत सम्भार	- ज्याला रकम रु. ६६३५५० - रोजगारी दिन:- ११५०	- ढुङ्गा लगाउने, - वाटो फराकिलो बनाउने, - सुक्का ढुङ्गाको गाहो लगाउने ।
	२	मिलनचोक सारुथर वाटो मर्मत सम्भार	- ज्याला रकम रु. १८९२५६ - रोजगारी दिन:- ३२८	- ढुङ्गा लगाउने, - वाटो फराकिलो बनाउने, - सुक्का ढुङ्गाको गाहो लगाउने ।
	३	पाथर्दी सामुदायिक होमस्टे पैदल मार्ग निर्माण तथा मर्मत सम्भार	- ज्याला रकम रु. ४३९६७४ - रोजगारी दिन:- ७६२	- ढुङ्गा लगाउने, - वाटो फराकिलो बनाउने, - सुक्का ढुङ्गाको गाहो लगाउने ।

३.३.९ सञ्चालन हुन नसकेका योजनाहरू

क्र.सं.	वडा नं.	योजनाहरूको नाम	साझेदारी गरेको रकम	केफियत
१	१	काहुलेदेखि सतिकोट जाने गोरेटो बाटो निर्माण योजना	१५००००	एघारौँ नगर सभा
२	१	गोरडौँडा दलित बस्ति देखि कटुसधारा गोरेटो बाटो निर्माण योजना	५००००	बाट रकमान्तर भई नया योजनामा
३	१	सुनार गाँऊ जाने गोरेटो बाटो निर्माण योजना	५००००	कार्यन्वयन भएका
४	१	फाप्रड गोरेटो बाटो निर्माण योजना	५००००	सम्झौता नभएको
५	२	छाब्दि बाराहि देखि भि.सि मार्ग जोड्ने सिङ्गि निर्माण तथा मर्मत संभार	०	सम्झौता नभएको
६	२	धरि डाँडा कोटथर सिङ्गि मार्ग मर्मत	३०००००	रकमान्तर भई कार्यन्वयन भएको
७	२	भिमकालि मोटर मार्ग नालि सराफाई	०	सम्झौता नभएको
८	२	मडमति चौतारा देखि माझ घर जोड्ने सिङ्गि मर्मत	५००००	सम्झौता नभएको
९	२	मिर्दि क्याब्मि भिमाद मार्ग मर्मत नालि सरसफाई	०	सम्झौता नभएको
१०	२	वाहुन्दि देखि चन्डिथान सिङ्गि मार्ग निर्माण तथा मर्मत संभार	५००००	सम्झौता नभएको
११	२	सिद्ध हुफा मन्दिर सरसफाई	०	सम्झौता नभएको
१२	२	सिमल भञ्ज्याङ्ग देखि झल्यारडि खोला सम्म सिङ्गि बाटो मर्मत	०	सम्झौता नभएको
१३	९	जौपानी भित्रि बाटो मर्मत संभार	०	सम्झौता नभएको
१४	९	धाडप्रेथर सुनरिथर बाटो मर्मत संभार	०	सम्झौता नभएको
१५	९	पाडमि भित्रि बाटो मर्मत संभार	०	सम्झौता नभएको
१६	९	बरकारि थर सुनाखरि बाटो मर्मत संभार	०	सम्झौता नभएको
१७	९	भाट डाँडा भित्रि बाटो मर्मत संभार	०	सम्झौता नभएको
१८	९	जौपानी भित्रि बाटो मर्मत संभार	०	सम्झौता नभएको
१९	९	सुनरथर पधेरो बाटो मर्मत संभार	०	सम्झौता नभएको

असल अभ्यास तथा प्रमुख उपलब्धिहरू

- श्रमिकको गुनासो योजना स्थलमा गई समाधान गरिएको,
- बैंक खाता मार्फत भुक्तानी गरिएको,
- बैंक खाता खोल्न सहजीकरण गरिएको,
- उपभोक्ता समिति गठन कार्यमा सहजीकरण गरिएको,
- EMIS प्रविष्टी र प्रयोगलाई चुस्त दुरुस्त गरिएको,
- उपभोक्ता समितिहरूलाई अभिमुखिकरण गरिएको,
- लाभग्राही परिचय पत्र वितरण गरिएको ।

कार्यक्रम कार्यान्वयनमा भोगिएका समस्याहरू

- उपयुक्त पारिश्रमिक व्यवस्था गर्न नसकिएको,
- प्रयास निर्माण, सुरक्षा सामाग्री र औजार सामाग्री उपलब्ध गराउन नसकिएको वा उपलब्ध भएकोमा पनि प्रयास नभएको,
- दक्ष श्रमिकको व्यवस्था गर्न नसकिएको,
- बेरोजगारहरूको अनुकूल आयोजना सञ्चालन गर्नु पर्ने हुँदा योजना कार्यान्वयनमा ढिलाई हुनु,
- वास्तविक बेरोजगारहरूको तथ्याङ्क संकलन गर्न कठिनाई हुनु,
- जनताको प्रत्यक्ष जीवनसँग जोडिएको कार्यक्रम भएतापनि नगर कार्यपालिका र वडा कार्यलयहरूको प्राथमिकतामा नपर्नु,
- श्रमिकहरूको हाजिर अभिलेख भन्दा प्राविधिक मूल्याङ्कन कम हुनु र श्रमिकको गुनासो आउनु,
- श्रमिकको काम प्रतिको आकर्षण कम हुदै जानु ।

कार्यक्रम कार्यान्वयनबाट भएको सिकाइ

- आयोजना सन्चालनका लागि निर्माण सामाग्री खरिदमा नगरस्तरबाट रकम विनियोजन हुँदा कामको गुणस्तर कायम हुने,
- उपभोक्ता सहजीकरण पुस्तिका निर्माण गरी समितिलाई सहजीकरण गर्दा कागजातको एकरूपता हुने,
- स्थानीय जनप्रतिनिधि, कर्मचारीहरू र बेरोजगार व्यक्तिहरूको बुझाई, कार्यक्रमको कार्यान्वयन प्रक्रिया र व्यवहारीक पक्षको तालमेल नहुदा सोचे जस्तो प्रगति नहुने,
- व्यवस्थापन र प्रक्रियागत दुवै कार्यलाई सन्तुलन गरेर कार्यसम्पादन गरेमा सहज र उपलब्धिमूलक हुने ।

समस्या र समाधानका उपायहरू

समस्याहरू	समाधानका लागि गत वर्ष गरिएका प्रयासहरू
आयोजनामा आवश्यकता अनुसारको औजारहरूको अप्रयाप्तता	स्थानीय श्रमिकहरू स्वयमको घरमा उपलब्ध औजारहरूको प्रयोग गरिएको
सुरक्षा सामाग्री खरिद गरी उपलब्ध गराउन नसक्दा जोखिम मोलेर काम गर्नु परेको	श्रमिकहरू आफैले ल्याएको र नहुनेहरूले जोखिमका साथ गरेको
प्रयास निर्माण सामाग्री नहुँदा सोचे जस्तो काम हुन नसकेको र कठिनाई भएको	आवश्यक सामाग्री खरिदको लागि नगरपालिका समक्ष अनुरोध गरिएको
Raincoat नहुँदा काम गर्न कठिन भएको	श्रमिकहरू आफैले ल्याएको र नभएको समयमा काम रोकिएको
आयोजनाको नियमित अनुगमन नगरिएको	वडा समितिलाई नियमित अनुगमनको लागि निर्देशन गरीएको
दक्ष श्रमिक नभएकाले काम सञ्चालनमा कठिनाई भएको	स्थानीय स्तरमा भएका दक्ष श्रमिकलाई समन्वय गर्न अनुरोध गरिएको
फिल्डमा जानको लागि सवारी साधनको अभाव	नीजि सवारी साधन प्रयोग गरिएको
सूचीकृत भएका श्रमिकहरू काम गर्नमा चासो नराखे र चासो राखेहरू सूचीकृत नभएको	समन्वय गरी काम गराईएको र केही कठिनाई भोग्नु परेको

निष्कर्ष

यस प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम अन्तर्गत कामका लागि पारिश्रमिकमा आधारित सामुदायिक आयोजनाहरू सञ्चालनमा यस भिमाद नगरपालिकामा सूचीकृत भएका २३५ बेरोजगार मध्ये ९० जनाले रोजगारी पाए संगै उनीहरूको दैनिक गुजाराको आर्थिक पक्ष पहिलेको भन्दा सहज भएको पाईयो । प्राकृतिक प्रकोपले छेद विच्छेद गरेको ठूलो धनराशी खर्च गरी निर्माण गरिएका सडकहरूको मर्मत भएको छ । यस आ.व मा स्थानीय तह बाट निर्माण सामग्री खरिदको लागि बजेट विनियोजन भई लागत साझेदारीमा सञ्चालन भएका योजनाहरूको गुणस्तर राम्रो रहेको छ र अर्को आ.व मा पनि सोही अनुसार योजना सञ्चालन गरेमा कामको गुणस्तर कायम रहने विश्वास छ । स्थानीय बासिन्दाको दैनिक घाँस दाउरा गर्न कठिन भएका गोरेटो बाटोहरू मर्मत तथा निर्माण भएको छ। साथै अबको आर्थिक वर्षमा लागत साझेदारीका आयोजनाहरूमा जोड गर्न सके कामको गुणस्तर वृद्धि हुने साथै काम प्रभावकारी समेत हुने छ। नियमित रोजगार दिनुको सट्टा बेरोजगारहरूलाई स्वरोजगार बनाउन तर्फ सम्बन्धित निकायहरूले जोड दिन सके बाध्यात्मक बैदेशिक रोजगार अन्त्य हुनुको साथै विकासले गति लिने कुरामा दुईमत छैन।

३.३.४ नापी शाखा

पृष्ठभूमि

नाप नक्सा सम्बन्धी सम्पूर्ण कार्य गर्नको लागि केन्द्रीय विभागको रूपमा वि.स. २०१४ सालमा नापी विभागको स्थापना भएको थियो । जग्गा नाप जाँच ऐन, २०१९ लागू भए पश्चात नेपालको सम्पूर्ण जिल्लाहरूको नाप नक्सा कार्य प्रारम्भ भएको र वि. स. २०५५ सालमा सम्पन्न भएको थियो । यसैगरी भिमाद नगरपालिकामा नगरपालिका स्थापना भए पश्चात अमिनको एक दरबन्दी कायम भएको हो । नगरपालिका क्षेत्रभित्रका विभिन्न प्रकृतिका जग्गाहरूको मापन, हकभोग, साँध सिमाना तथा स्वामित्व सम्बन्धमा कुनै अस्पष्टता भई स्पष्टता कायम गर्नुपर्ने भएमा सो को नापजाँच तथा नापी सम्बन्धी अन्य कार्यहरू नापी शाखाबाट सम्पादन गरीदै आएको छ । यस खण्डमा आ.व.२०७८।७९ मा नापी शाखाबाट गरिएका क्रियाकलापहरू, भोगिएका समस्या र समाधानका उपायहरू प्रस्तुत गरिएको छ ।

नापी शाखाको कार्यक्षेत्र

भिमाद नगरपालिका क्षेत्रभित्रका विभिन्न प्रकृतिका जग्गाहरूको आधुनिक तथा त्रुटिरहित तरिकाले जिल्ला सदरमुकाममा रहेको नापी कार्यालय समेतको सहयोगमा आवश्यक मापन तथा प्रकृति अनुसार बर्गीकरण गर्ने तथा सो को उपभोगका क्रममा भएको समस्याहरूलाई समाधान गर्नका लागि निजी जग्गाको हकमा नियमानुसारको राजश्व लिई सहज, सुलभ हिसावले क्षेत्रफल तथा सिमाना छुट्याउने, घर नक्सा पास तथा सार्वजनिक प्रति जग्गाको हकमा मापन गरी अतिक्रमण हुन नदिई सो को रेखाङ्कन तथा संरक्षण गर्ने यस शाखाको मुख्य उद्देश्य एवम् कार्य रहेको छ ।

आ.व ०७८/०७९ को सम्पादित कार्यहरूको अवस्था

क्र.सं.	निवेदनका प्रकृतिहरू	संख्या
१	घर नक्सा सम्बन्धी विवाद	७
२	बाटो सम्बन्धी विवाद	१७
३	कुलो सम्बन्धी विवाद	१५
४	प्रति जग्गा र सार्वजनिक जग्गा सम्बन्धी विवाद	११
५	व्यक्तिगत निजी जग्गाको निवेदन	५१
६	नदिखोला अतिक्रमण तथा घाट लगाउने प्रयोजनको लागि गरिएको नाप जाँच	३
७	वडा कार्यालय भवन निर्माणको लागि गरिएको नाप जाँच	४
८	नापी कार्यालय दमौलीबाट आएको निवेदन	१८
९	न्यायिक समितिमा परेका विवादहरूको समाधान	११
	जम्मा निवेदन	१३७
	जम्मा फछ्यौट	१२४

समस्याहरू

- Free sheet मा नापीएको नक्सा भएको हुँदा नाप जाँच गर्न समस्या रहेको,
- विवाद सम्बन्धि नाप जाँच गर्ने क्रममा समुदायको प्रतिनिधी उपस्थित नहुनु,
- कुनै व्यक्तिको निवेदन आएमा समाधानको लागि जाँदा सधियार उपलब्ध नहुनु,
- वि.स. २०३२ सालको नाप नक्सालाई आधार मानी हाल सम्म पनि नयाँ नाप जाँच नभएकोले समस्या उत्पन्न हुनु,
- जग्गाधनी प्रमाण पुर्जा नभएको अवस्थित बसोबासीको मापन गर्न कठिन,
- सिमित जनशक्तिले धेरै कार्य गर्नुपर्ने बाध्यात्मक अवस्थाले कतिपय अवस्थामा सेवा प्रवाहमा ढिलाई हुन गएको,
- जग्गा मापन गर्न जाँदा सँधियार अनुपस्थित हुने तथा नापजाँचका लागि आवश्यक कागजपत्र कार्यालयमा नहुनु,
- मापनका हिसावले जग्गाको भू वनोटका कारण समयमा कार्य सम्पन्न गर्न नसकिएको ।

समस्या समाधानका उपायहरू

- आवश्यक संख्यामा कर्मचारीको व्यवस्थापन मिलाउने,
- आवश्यक उपकरण तथा कागजपत्रहरूको उपयुक्त प्रवन्ध गर्ने,
- नापी विभागको सहयोगमा पुनःनापी गर्ने,
- अव्यवस्थित वसोवासीको रेखाङ्कन कार्य के कसरी गर्ने सहमति गर्ने,
- साँध सधियार उपस्थित हुने सुनिश्चित भएपछि मात्र अमिन माग गर्ने ।

निष्कर्ष

भिमाद नगरपालिका भित्रका विभिन्न प्रकारका जग्गाहरू आधुनिक प्रविधिको प्रयोग मार्फत नाप जाँच गरी सो सम्बन्धमा भएका समस्याहरू समाधानका कार्य गर्नु नगरपालिकाको दायित्व हो । यसका लागि नगरपालिका मात्रै नभई यहाँका सम्पूर्ण राजनीतिक दल, पेशा व्यवसायी लगायत सम्पूर्ण सरोकारवालाको सहयोग हुनु जरुरी देखिन्छ ।

३.४ आर्थिक विकास क्षेत्र

३.४.१ कृषि विकास शाखा

पृष्ठभूमि

नेपालको अर्थतन्त्रमा कृषि क्षेत्रको महत्वपूर्ण भूमिका रहेको छ । भौगोलिक तथा जैविक विविधता रहेको यस भिमाद नगरपालिका क्षेत्रभित्र विभिन्न वालीहरु, फलफूल, तरकारी, खाद्यान्न, मसला र नगदे वालीहरु निर्वाहमुखी एवम् व्यवसायिक रुपमा खेती गर्दै आइरहेका छन् । मुख्य आयआर्जनको स्रोत रहको कृषि क्षेत्रलाई व्यवस्थित र दिर्घकालिन बनाउनको साथै आर्थिक समृद्धको मुख्य आधार खडा गर्नको लागि भिमाद नगरपालिकाले आफ्नो स्थापना सगै कृषि विकास शाखाको स्थापना गरेको हो । यस शाखाद्वारा विभिन्न उन्तजातका बिउ बिजन, फलफूल विरुवा, कृषि औजार तथा मेशिनरी सामग्रीहरुको ५०% अनुदानमा साथै प्लाष्टिक टनेल, मौरी घर वितरण, पकेट क्षेत्र विकास, माटो परीक्षण कार्यक्रमहरु कृषक समूह, सहकारी, कृषि फर्म मार्फत कार्यक्रम सञ्चालन भईरहेका छन् । कृषि विकास शाखाले समग्र कृषक वर्ग एवम् कृषि क्षेत्रको स्तरोन्निका लागि प्रयास गर्दै आईरहेको छ । आ.व.२०७८।०७९ मा कृषि विकास शाखाले सञ्चालन गरेका कार्यक्रम, उपलब्धि तथा समस्याहरु यस खण्डमा उल्लेख गरिएको छ ।

कृषि विकास शाखाका उद्देश्य

- कृषि क्षेत्रमा आधुनिकीकरण र व्यवसायिकरण गरी कृषि क्षेत्रको उत्पादकत्व बढाई खाद्य सुरक्षामा योगदान पुर्याउने,
- कृषक समूह, सहकारी र फर्मद्वारा कृषि प्रसारका कार्यक्रमहरु कार्यान्वयन गरी समग्र कृषक वर्गको आय स्तर वृद्धि गर्ने,
- स्थानीय स्रोत साधनको उपयोगिता बढाई दिर्घकालीन कृषि क्षेत्रको विकास गर्ने ।

कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्दा अपनाइएका प्रक्रियाहरु

कार्यक्रमको प्रकृति र अवस्था अनुसार कार्यान्वयन प्रक्रिया फरकफरक रहेका छन् । अधिकांश कार्यक्रमहरुको कार्यान्वयन प्रक्रिया यस प्रकार रहेको छ ।

- कार्यविधि निर्माण
- सूचना प्रकाशन
- आवेदन संकलन
- समूह गठन
- कार्ययोजना माग
- सम्झौता
- अनुगमन मूल्याङ्कन तथा भुक्तानी

वार्षिक समष्टिगत बजेट र खर्चको अवस्था

संघीय सरकारबाट हस्तान्तरित कार्यक्रमहरु

बजेट रु हजारमा

क्र.सं.	कार्यक्रमको नाम	खर्च शीर्षक	भौतिक				वित्तिय		
			इकाई	लक्ष्य	प्रगति	प्रगति%	बजेट	खर्च	खर्च%
१	अदुवा खेती प्रवर्द्धन कार्यक्रम	२२५१२	पटक	२	२	१००	१५००	१०८७.८	७२.५२
२	आ.व.२०७७/०७८ मा स्थापना भएका कृषि तर्फका साना व्यवसायिक कृषि उत्पादन केन्द्र (पकेट) विकास कार्यक्रम निरन्तरता	२२५१२	पटक	३	४	१३३.३	१२००	११४३.५६	९५.३
३	किसान सूचीकरण कार्यक्रम	२२५२२	पटक	१	१	१००	३००	२६९.२१	८९.७४

क्र.सं.	कार्यक्रमको नाम	खर्च शीर्षक	भौतिक				वित्तिय		
			इकाई	लक्ष्य	प्रगति	प्रगति%	बजेट	खर्च	खर्च %
४	फलफूल दशक विरुवा रोपण कार्यक्रम	२२५२२	पटक	१	१	१००	५००	६०.०८	१२.०२
५	कृषि पशुपन्छी तथा मत्स्य तथ्याङ्क अध्यावधिक कार्यक्रम	२२५२२	पटक	१	०	०	१००	०	०
६	सुन्तलाजात फलफूलको साना व्यवसायिक कृषि उत्पादन केन्द्र (पकेट) विकास कार्यक्रम सञ्चालन	२२५१२	पटक	१	२	२००	१२००	१०५३.९	८७.८३
	जम्मा						४८००	३६१४.६	७५.३०

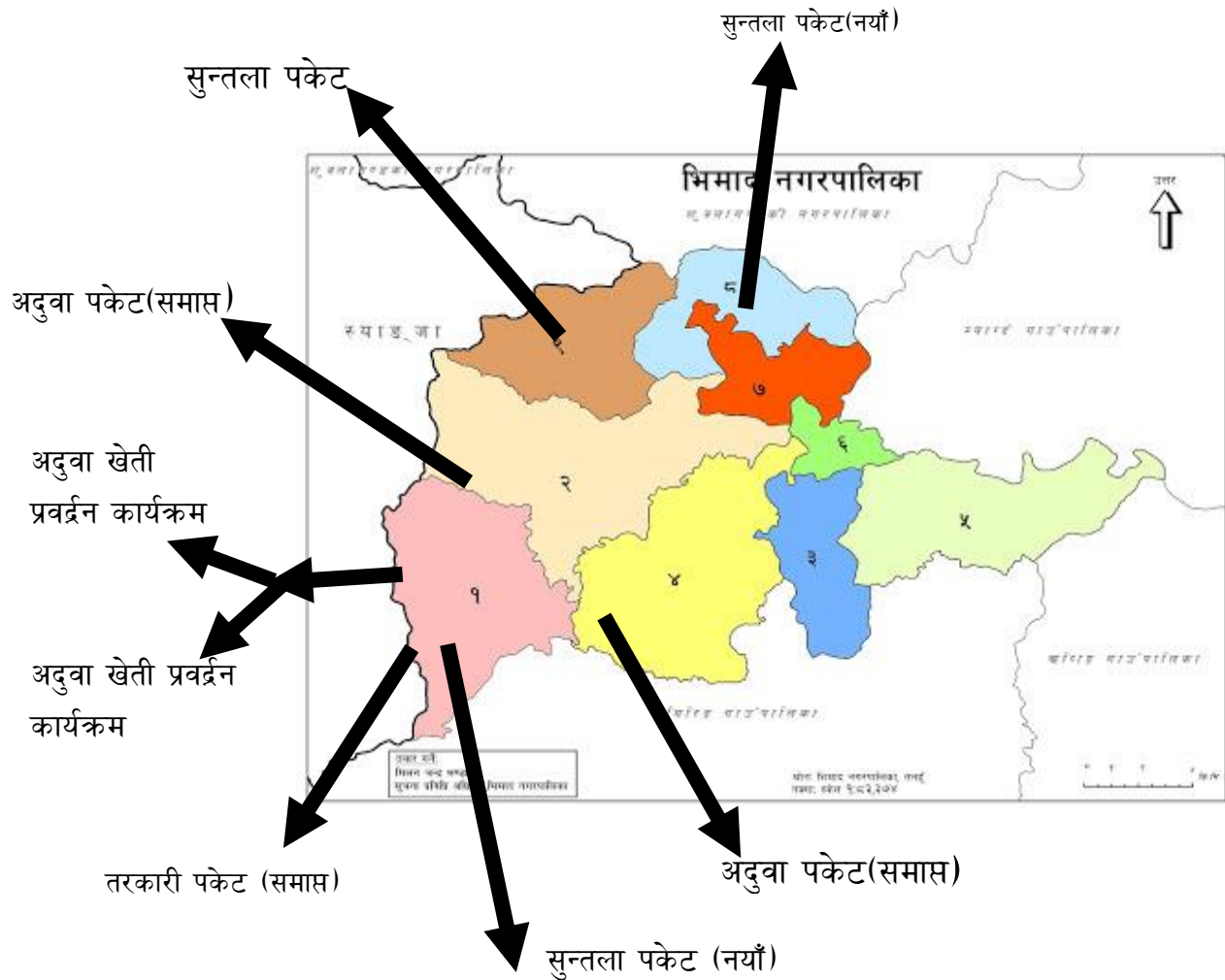
नगरतर्फको कार्यक्रमहरू

बजेट रु हजारमा

क्र.सं	कार्यक्रमको नाम	खर्च शीर्षक	भौतिक				वित्तिय			कै.
			इकाई	लक्ष्य	प्रगति	प्रगति%	बजेट	खर्च	खर्च %	
१	धानको बीउ वितरण कार्यक्रम (५०% अनुदानमा)	२२५१२	पटक	१	२	२००	२००	१९४.३	९७.१६	
२	आलु खेती प्रवर्द्धन कार्यक्रम	२२५१२	पटक	१	२	२००	२००	२००	१००	
३	प्लाष्टिक टनेल वितरण कार्यक्रम (५०% अनुदानमा)	२२५१२	पटक	१	१	१००	२५०	२४१.९	९६.७६	
४	फलफूल विरुवा वितरण कार्यक्रम (५०% अनुदानमा)	२२५१२	पटक	१	१	१००	४००	९२.४	२३.१	
५	मकैको बीउ वितरण कार्यक्रम (५०% अनुदानमा)	२२५१२	पटक	१	१	१००	२००	९५.९५	४७.९८	
६	मल्लिङ्ग प्लाष्टिक वितरण कार्यक्रम (५०% अनुदानमा)	२२५१२	पटक	१	१	१००	१५०	१४३.९	९५.९३	
७	माटो परीक्षण कार्यक्रम	२२५१२	पटक	१	१	१००	१००	९७.५	९७.५३	
८	प्लाष्टिक पोखरी निर्माण कार्यक्रम	२२५१२	पटक	१	०	०	२००	०	०	
९	मौरीपालन तालिम एवम् घर वितरण कार्यक्रम	२२५१२	पटक	१	२	२००	४००	३६६.८	९१.७	वडा नं. ५
१०	बेमौसमी तरकारी खेती कार्यक्रम	२२५१२	पटक	१	१	१००	१००	१००	१००	वडा नं. ५
११	तरकारी नर्सरी निर्माण योजना	२२५१२	पटक	१	१	१००	२००	१४०	७०.०१	वडा नं. ५
१२	आलु बीउ वितरण कार्यक्रम (५०% अनुदानमा)	२२५१२	पटक	१	१	१००	१००	९४.९	९४.९	वडा नं. ७
१३	कृषि औजार खरीद तथा वितरण कार्यक्रम (५०% अनुदानमा)	२२५१२	पटक	१	०	०	०	०		वडा नं. ७
१४	कृषि भ्रमण कार्यक्रम	२२५१२	पटक	१	१	१००	१००	१००	१००	वडा नं. ७
१५	कृषि बीउ बिजन वितरण कार्यक्रम (५०% अनुदानमा)	२२५१२	पटक	१	०	०	०	०		वडा नं. ७
१६	आलु बीउ वितरण कार्यक्रम	२२५१२	पटक	१	१	१००	२५०	२४९	९९.६	वडा

क्र.सं	कार्यक्रमको नाम	खर्च शीर्षक	भौतिक				वित्तीय			कै.
			इकाई	लक्ष्य	प्रगति	प्रगति%	बजेट	खर्च	खर्च %	
	(५०% अनुदानमा)									नं. ८
१७	कृषि सामग्री खरीद तथा वितरण कार्यक्रम	२२५१२	पटक	१	१	१००	२५०	२४७.२	९८.९	वडा नं. ८
१८	सामुहिक तरकारी खेती कार्यक्रम	२२५१२	पटक	१	०	०	५०	०		वडा नं. ८
	जम्मा						३१५०	२३६३.९	७५.०४	

पकेट विकास कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरेका वडागत क्षेत्रहरू

पकेट विकास कार्यक्रमबाट लाभान्वित कृषकहरूको विवरण

सि.नं.	कार्यक्रमको नाम	सञ्चालन भएको वडा	लाभान्वित कृषक परिवार संख्या	लाभान्वित कृषक
१	सुन्तला पकेट (नयाँ)	१	२५	१३०
२	तरकारी पकेट कार्यक्रम (समाप्त)	१	७	३५
३	अदुवा खेती प्रवर्द्धन कार्यक्रम (२ वटा)	१	३०	१२०
४	अदुवा पकेट कार्यक्रम (समाप्त)	२	२०	१००
५	अदुवा पकेट कार्यक्रम	४	२६	१३०
६	सुन्तला पकेट कार्यक्रम (नयाँ)	८	२०	१००
	जम्मा		१२८	६१५

सञ्चालन हुन नसकेका योजना/कार्यक्रमहरू

क्र.सं.	कार्यक्रमको नाम	सम्पन्न हुन नसकेको कारण	बजेट रु.	कैफियत
१	कृषि पशुपन्छी तथा मत्स्य तथ्याङ्क अध्यावधिक कार्यक्रम	जनशक्तिको कमिले	१०००००	सशर्त
२	प्लाष्टिक पोखरी निर्माण कार्यक्रम (५०% अनुदानमा)	सूचना प्रकाशन भएको तर माग नपरेको	२०००००	नगरस्तरीय

असल अभ्यास तथा नवप्रवर्तनात्मक कार्यक्रमहरू

- भिमाद नगरपालिका क्षेत्र भित्रका समग्र कृषकहरूलाई अनुदानको मल आपूर्ति गर्नका लागि यस क्षेत्रभित्रका कृषि सहकारी संस्थालाई मल विक्रेताको रूपमा नियुक्ति गरी निरन्तरताका लागि सिफारिस गरिएको,
- साना व्यवसायिक कृषि उत्पादन केन्द्र(सुन्तला पकेट) क्षेत्र स्थापना गरिएको ।

समग्र कार्यक्रममा प्रमुख उपलब्धिहरू

- यस आर्थिक वर्षभित्र जम्मा ६ वटा पकेट कार्यक्रमहरू स्थापना भएको,
- यस आर्थिक वर्षभित्र जम्मा डिजिटल काँटा ५ वटा, इलेक्ट्रिक स्प्रे ९ वटा, खाडल खन्ने मेसिन २ वटा अनुदानमा उपलब्ध गराएको छ,
- जम्मा पकेट क्षेत्र विस्तारबाट लाभान्वित कृषक परिवार संख्या १२८ घर र जम्मा कृषक संख्या ६१५ जना रहेका,
- पालिका क्षेत्रभित्र विविध कृषि कार्यक्रम अन्तर्गत प्लाष्टिक टनेल जम्मा ७६ वटा, प्लाष्टिक मल्लिङ्ग जम्मा ५२ रोल, मकैको बीउ जम्मा ११०० के.जी., धानको बीउ जम्मा ४६६५ के.जी. सुन्तलाको बिरुवा जम्मा ४२०० वटा, कागती जम्मा ९००, आँप जम्मा ३६० एवम् लिचि जम्मा ७३० बिरुवाहरू अनुदानमा वितरण भएको ।

समस्याहरू

- कृषकहरूलाई समयमै गुणस्तरीय सेवा प्रदानका लागि प्रत्यक्ष रूपमा कृषकको खेतबारीमा पुग्नका लागि यातायातको व्यवस्था नभएको,
- कृषि विकास शाखाको व्यवस्थित भवनको अभाव,
- गुणस्तरीय सेवा प्रदानका लागि विद्युतीय उपकरणहरू (कम्प्युटर, ल्यापटप) को राम्रो व्यवस्था नभएको,
- प्राविधिकका लागि आवश्यक पर्ने उपकरणहरूको अभाव,
- कृषकहरू समस्याहरू लिएर आउदा सामान्य समस्याका लागि पनि विषादी, भिटामिनहरू उपलब्ध गराउन नसकिनु,
- सूचनापाटीको व्यवस्था नभएको,
- नगरस्तरबाट कृषि क्षेत्रमा कम बजेट विनियोजन ।

समस्या समाधानका उपायहरू

- गुणस्तरीय सेवा प्रदानका लागि कृषि विकास शाखाको लागि यातायातको सुविधा उपलब्ध भएको भए कृषकहरूलाई अझ प्रभावकारी सेवा प्रदान गर्न सजिलो हुने,
- कृषि विकास शाखाको लागि व्यवस्थित भवनको व्यवस्था भएको भए राम्रो हुने,
- गुणस्तरीय सेवा प्रदानका लागि विद्युतीय उपकरणहरू (कम्प्युटर, ल्यापटप) को व्यवस्था हुनुपर्ने,
- प्राविधिकका लागि आवश्यक पर्ने प्रयोगात्मक सामग्रीहरूको व्यवस्था हुनुपर्ने,
- कृषकहरूले विभिन्न समस्याहरू लिएर आउदा त्यसको लागि प्राविधिक सेवाहरू प्रदान गरिएको तर तत्काल व्यवस्थापनका लागि सामान्य विषादी तथा भिटामिनहरू उपलब्ध हुनुपर्ने । (यसको व्यवस्था भएको भए कृषकहरू उत्साहित हुनुका साथ साथै कृषिसँग सम्बन्धित कार्यालयहरूसँग नियमित परामर्श लिन अग्रसर हुने)
- कृषि क्षेत्रमा विनियोजन हुने बजेटको सिमा बढाईएको भए कृषकहरूलाई थप प्रोत्साहित गर्न सकिने ।

निष्कर्ष

विभिन्न कृषिजन्य बालीहरूको व्यवसायिक उत्पादनका लागि सम्भाव्यता रहेको यस भिमाद नगरपालिका क्षेत्रमा कृषकहरूले स्थान विशेष बालीहरू; अदुवा, सुन्तला, कागती, अकबरे खुर्सानी, लिचि, मकै आदिको व्यवसायिक खेती गरी आर्थिक वृद्धि गरी भिमाद नगरपालिकाको साथै समग्र राष्ट्रलाई आर्थिक टेवा पुग्ने देखिन्छ । यस क्षेत्रमा सम्भावना भएका बालीहरूको व्यवसायीकरण, आधुनिकीकरण एवम् औद्योगिकरण गर्न संघीय, प्रदेश लगायत स्थानीय सरकारले समन्वयात्मक रूपमा कृषि कार्यक्रम सञ्चालनमार्फत कृषि क्षेत्रको विकासका कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन गर्नु आवश्यक छ ।

३.४.२ पशु सेवा शाखा

पृष्ठभूमि

नेपालमा सदियौदेखि कृषि तथा पशुपालन पेशा अवलम्बन गर्दै आईरहेको छ । सदियौदेखि अवलम्बन गर्दै आएको पेशा भएपनि अझै निर्वाहमुखी पेशाको रूपमा सीमित छ । हिजो परम्परागत र निर्वाहमुखी खेती प्रणाली अपनाइरहेकोमा क्रमशः व्यवसायिक पशुपालनको शुरुवात भएको छ । पशुपालन व्यवसायलाई व्यवस्थित र दीर्घकालिन बनाउनको साथै आर्थिक समृद्धिको मुख्य आधारको रूपमा खडा गर्नको लागि भिमाद नगरपालिकाले आफ्नो स्थापना संगै पशुसेवा शाखाको स्थापना गरेको हो । संघीय सरकारले कर्मचारी समायोजनसंगै यस शाखाको लागि प्राविधिक कर्मचारीको दरबन्दी तोकिएपछि नगरको पशुसेवा शाखा र वडा नं २ टेक्रेबाट पशुसेवा सम्बन्धी सेवा प्रवाह हुने व्यवस्था गरेको छ । हाल यस अन्तर्गत दुई जना पशुसेवा र पशु स्वास्थ्य प्राविधिक पाँचौ तह, तीन जना नायब पशु स्वास्थ्य प्राविधिक र पशुसेवा प्राविधिक चौथो तहको कर्मचारी बाट सेवा प्रवाह भइरहेको छ भने नेपाल सरकारको “एक गाँउ एक प्राविधिक कार्यक्रम” अन्तरगत रहेका २ जना प्राविधिकहरु मार्फत सेवा प्रवाह भइरहेको छ । आ.व.२०७८।०७९ मा पशु सेवा शाखाले सञ्चालन गरेका कार्यक्रम, उपलब्धि तथा समस्याहरु यस खण्डमा उल्लेख गरिएको छ ।

पशु सेवा कार्यक्रमका लक्ष्यहरु

- दिगो भूमि व्यवस्थापन, कृषि र सहकारीको माध्यमबाट नगरलाई पशुपन्छीजन्य उत्पादनमा आत्मनिर्भर बनाई उच्च र फराकिलो आर्थिक वृद्धिदर हासिल गर्ने,
- दूध तथा मासुजन्य उत्पादनलाई आयआर्जनको प्रमुख वस्तुको रूपमा सूचीकरण गर्ने,
- पशुपन्छी तथा मत्स्यपालन व्यवसायलाई व्यवसायीकरण मार्फत पशुपन्छी र माछाजन्य पर्दाथमा आत्मनिर्भर बनाई निर्यात प्रवर्द्धन गर्ने ।

पशु विकास कार्यक्रमका उद्देश्यहरु

- कृषिमा आधुनिकिकरण र व्यवसायीकरण गरी खाद्य र पोषण सुरक्षा गर्दै निर्यात गर्ने अवस्था सिर्जना गर्ने,
- एकीकृत कृषि, पशु सेवा, भूमि र सहकारी क्षेत्रमा सेवा प्रवाह सुनिश्चित गरी बृहत्तर उत्पादन क्षेत्रलाई पकेट, ब्लक, जोन र सुपर जोनतर्फ विस्तार गर्ने,
- समुदाय स्तरमा पशुपन्छी सम्बन्धी कार्यक्रमहरुलाई प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गर्ने,
- “One Health Approach” मा आधारित वातावरण विकास तथा पशुपन्छी रोग न्यूनीकरणमा सहयोग गर्ने,
- स्थानीय र रैथाने जातका पशुपन्छीहरुको संरक्षण र प्रवर्द्धन गरी जैविक विविधताको संरक्षण एवं उपयोग गर्ने,
- कृषकहरुको जीवनस्तर सुधार गर्न कृषि व्यवसाय मार्फत रोजगारी प्रवर्द्धन गर्ने, पोषण तथा खाद्य सुरक्षाको प्रत्याभुति दिलाउने तथा गरिबी न्यूनीकरण गर्ने ।

कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्दा अपनाईएका प्रक्रियाहरु

- कार्यविधि निर्माण
- सूचना प्रकाशन
- आवेदन संकलन
- समूह गठन
- कार्ययोजना माग
- समझौता
- अनुगमन मूल्याङ्कन तथा भुक्तानी

वार्षिक समष्टिगत बजेट र खर्चको अवस्था

नगरतर्फको योजना तथा कार्यक्रमको अवस्था

बजेट रु. हजारमा

सि.नं.	योजना/कार्यक्रमको नाम	भौतिक		बजेट	खर्च	खर्च %
		लक्ष्य	प्रगति			
१	पशुपन्छीपालक कृषक विकास कार्यक्रम			१५००	१११४	७४.३
१.१	गोठखोर सुधार तथा सुदृढीकरण कार्यक्रम	१	१.०	१५००	१११४	७४.३
२	पशु आहारा विकास कार्यक्रम			२५०	०.०	०.०
२.१	जै घाँसको विउ उत्पादनको लागि कन्ट्र्याक्ट फार्मिङ	१	१.०	५०	०.०	०.०
२.३	५० प्रतिशत अनुदानमा डाले/बहुवर्षिय घाँसका विउ तथा विरुवाहरु वितरण			२००	०.०	०.०
३	पशु विकास कार्यक्रम	१	१.०	१६००	४००	२५.०
३.१	उन्नत जातका बाच्छी तथा पाडी हुर्काउने कृषकको लागि अनुदान	१	१.०	२००	१३०	६५.०
३.२	बाखाको नया पकेट स्थापना	१	०.०	९००	२९९	३३.२
३.३	विभिन्न पकेट फलोअप	१		१००	०.०	०.०
३.९	बाखाको पकेट क्षेत्रमा CIDR प्रयोग गरी Heat synchronization कार्यक्रम			३००	०.०	०.०
४.	मत्स्य पालन कार्यक्रम			४००		
४.१	माछापेखरी खन्नको लागि अनुदान	३०	२६.०	४००	०.०	०.०
५	व्यवसायिक पशुपालन तथा बजार पर्वद्धन कार्यक्रम	१	०.०	२३०	०.०	०.०
५.१	डेरी सुधार सहयोग	३	३.०	८०	०.०	०.०
५.२	मासुपसल सुधार	प्रतिशत		१५०	०.०	०.०
६	कृषक तथा प्राविधिक क्षमता विकास तथा जनचेतना अभिवृद्धि कार्यक्रम			१४०	०.०	०.०
६.५	जुनोसिस रोग सम्बन्धि स्कूल शिक्षा			१४०	०.०	०.०
७	नियमित कार्यक्रम			८५०	०.०	०.०
७.१	निःशुल्क औषधी वितरण तथा पशुपन्छी उपचारका लागि औषधी खरिद			५००	४९७	९९.४
७.२	पशु खोप कार्यक्रम			२५०	२०१	८०.४
७.३	कृत्रिम गर्भाधानकर्ताको लागि लजिस्टिक सपोर्ट कार्यक्रम			१००	०.०	०.०
७.४	पशुस्वास्थ्य घुम्ती शिविर			१००	९८.९	९८.९
	जम्मा			४९७०	२७३९.९	५५.१३
संघीय सशर्त कार्यक्रमहरु						
१	पशु आहारा मिसन कार्यक्रम			३९४	३६९.७	९३.८३२
२	ईपिडिमियोलोजी रिपोर्टिङ			६		०
३	कृत्रिम गर्भाधान मिसन कार्यक्रम			४००	२१२.१	५३.०२५
४	कृषि पशुपन्छी तथा मत्स्य तथ्याङ्क अध्यावधिक कार्यक्रम			१००	०.०	०
५	२०७७/७८मा स्थापना भएको बाखाको साना व्यवसायिक कृषि उत्पादन केन्द्र पकेट विकास कार्यक्रम को निरन्तरता			७००	०.०	०
	जम्मा			१६००	५९८.८	३७.४२५

पशु विकास तथा व्यवसाय प्रवर्द्धन कार्यक्रम

- खोर गोठ मत्स्य पोखरी निर्माण सुधार अनुदान कार्यक्रम,
- व्यवसाय विस्तार कार्यक्रम (पकेट, जोन तथा ब्लक),
- पशुपन्छी तथा घाँसको स्रोतकेन्द्र स्थापना,
- यन्त्र उपकरण सहयोग ।

पशु नस्ल सुधार कार्यक्रम

- कृत्रिम गर्भाधान,
- उन्नत जातका पाडी बाच्छी हुर्काउने कृषकलाई अनुदान,
- बोका तथा राँगा वितरण सहयोग ।

पशु स्वास्थ्य कार्यक्रम

- पशु उपचार सेवा,
- माइनर सर्जरी,
- मेजर सर्जरी,
- पशु बन्ध्याकरण,
- प्रयोगशाला सञ्चालन,
- गार्डिनोक्लोजिकल उपचार,
- महामारी रोग विरुद्ध भ्याक्सिनेसन ।

पशु सेवा प्रसार कार्यक्रम

- पशुसँग सम्बन्धित विभिन्न दिवस तथा समारोह मनाउने,
- पशु स्वास्थ्य घुम्ती शिविर सञ्चालन,
- जुनोसिस रोग सम्बन्धी स्कूल शिक्षा कार्यक्रम सञ्चालन ।

बजार प्रवर्द्धन तथा उपभोक्ता हित कार्यक्रम

- दुग्ध चिस्यान केन्द्र, डेरी स्थापना तथा सञ्चालन सहयोग,
- फ्रेस हाउस सुधार कार्यक्रम,
- पशु बधस्थल निर्माण तथा सुधार,
- पशु संकलन केन्द्र सहयोग ।

आनुवांशिकी स्रोत संरक्षण कार्यक्रम

- स्थानीय जातका पशुहरुको स्रोतकेन्द्र स्थापना कार्यक्रम,
- नीति नियम तर्जुमा तथा सुशासन,
- पशुपालन तथा विकाससँग सम्बन्धित ऐन कानून नीति नियम तथा कार्यविधिहरु निर्माण/सहयोग गर्ने ।

सञ्चालन हुन नसकेका कार्यक्रमहरू

क्र.सं.	कार्यक्रमको नाम	बजेट रु.	संचालन हुन नसकेको कारण
१	जै घाँसको विउ उत्पादनको लागि कन्ट्र्याक्ट फार्मिङ	५००००	सूचना प्रकाशन गरिएको तर कुनै पनि आवेदन नपरेको ।
२	५० प्रतिशत अनुदानमा डाले/बहुवर्षिय घाँसका विउ तथा विरुवाहरू वितरण	२०००००	सशर्त कार्यक्रम अन्तर्गत रहेको पशु आहारा मिसन कार्यक्रमद्वारा सञ्चालन भएको ।
३	विभिन्न पकेट फलोअप	१०००००	पकेट क्षेत्रहरू ब्लकमा स्तरोन्ति भएको ।
४	बाखाको पकेट क्षेत्रमा CIDR प्रयोग गरी Heat Synchronization कार्यक्रम	३०००००	CIDR विदेशबाट आयात गर्नुपर्ने भएकोले सहज तरिकाले उपलब्ध नभएको ।
५	मत्स्य पालन कार्यक्रम	४०००००	सूचना प्रकाशन गरिएको तर कुनै पनि आवेदन नपरेको
६	डेरी सुधार सहयोग	८००००	बजेट रकम कम भएकोले नगर कोषबाट थप गरी सञ्चालन गरिएको
७	मासुपसल सुधार	१५००००	आवेदन परेको तर प्रदेश अनुदान मार्फत समेटिएकोले नगरबाट नगरिएको ।
८	जुनोसिस रोग सम्बन्धि स्कूल शिक्षा	१४००००	स्थानीय तहको निर्वाचन र न्यून जनशक्ति ।
९	कृत्रिम गर्भाधानकर्ताको लागि लजिस्टिक सपोर्ट कार्यक्रम	१०००००	सशर्त कार्यक्रम अन्तर्गतको कृत्रिम गर्भाधान मिसन कार्यक्रमबाट सञ्चालन भएको ।
१०	कृषि पशुपन्छी तथा मत्स्य तथ्याङ्क अध्यावधिक कार्यक्रम	१०००००	स्थानीय तहको निर्वाचन र न्यून जनशक्ति ।
११	२०७७/७८मा स्थापना भएको बाखाको साना व्यवसायिक कृषि उत्पादन केन्द्र पकेट विकास कार्यक्रम को निरन्तरता	७०००००	पकेट क्षेत्रहरू ब्लकमा स्तरोन्ति भएको ।
१२	इपिडिमियोलोजी रिपोर्टिङ	६०००	खर्च नगरीकन नियमित रिपोर्टिङ भइरहेको
	जम्मा	२३२६०००	

असल अभ्यास

- वडा नं. ४ लाई बाखा ब्लकमा स्तरोन्नति,
- २८०० भन्दा बढी कृषकहरूको सूचीकरण कार्य सम्पन्न गरिएको ।

समग्र कार्यक्रमका प्रमुख उपलब्धिहरू

- शाखा र सेवाकेन्द्रबाट सामान्य गोबर परीक्षण सहितको प्रयोगशाला सेवा दिएको,
- पशुवस्तुका अत्यावश्यक आन्तरिक तथा बाह्य परजीविका औषधी निःशुल्क वितरण,
- महामारी तथा संक्रामक रोग विरुद्ध नियमित भ्याक्सिनेसन,
- ३०८ पशुमा कृत्रिम गर्भाधान भएको,
- नगरपालिकाका १६००० भन्दा बढी पशुहरूलाई PPR/खोरेत तथा रेबिज रोग विरुद्धको खोप लगाइएको,
- पशु उपचार सेवा मार्फत यो आर्थिक वर्षमा १५००० पशुपन्छीको उपचार गरी २५०० कृषकहरूलाई निःशुल्क औषधी वितरण गरिएको,
- निःशुल्क पशु स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन तथा निःशुल्क औषधी वितरण तथा सहज उपचार सेवा प्रदान,
- खोर सुधार गोठसुधार तथा मेशिनरी औजारमा कृषकको सहज पहुँच,
- २८०० भन्दा बढी कृषकहरू सूचीकरण कार्य सम्पन्न,
- भिमाद नगरपालिका वडा नं. ४ लाई बाखा ब्लकमा स्तरोन्नति ।

समस्या, समस्या समाधानका उपाय र सुझावहरू

क्र.सं.	समस्या	समाधानका उपायहरू
१	शाखाको लागि कार्यालय भवन नभएको	नगरपालिकाबाट पहल भइरहेको
२	पशुपन्छीको उपचारका लागि प्रशस्त आवश्यक ठाँउको अभाव	आवश्यक पूर्वाधारहरू तयार गर्नुपर्ने
३	कृषि तथा पशु सेवा शाखामा न्यून बजेट विनियोजन	बजेट रकम बढाउनुपर्ने

- कृषकको मागमा आधारित कार्यक्रम बनाउने,
- नगरको भूगोल अनुसार कुन स्थानमा के उपलब्ध हुन्छ सो अनुसार पकेट,ब्लक तथा जोनको कार्यक्रम निर्माण गर्ने,
- नगरक्षेत्रका बाझो तथा उपयोगविहिन जग्गाहरूमा समय अनुसार खेती गरी पशुजन्य उत्पादनहरूको उत्पादन लागत कम गर्दै उत्पादकत्व वृद्धि गर्ने कार्यक्रम निर्माण गर्ने।

प्रमुख सिकाइ

कृषकको मागमा आधारित कार्यक्रमलाई जोड दिदै गरीब तथा सामाजिक दृष्टिकोणबाट पिछडिएका वर्ग र महिला वर्गको आर्थिक र सामाजिक स्थितिमा सुधार ल्याउन व्यापक रूपमा पशुपालन व्यवसाय सुदृढीकरण योजना लागू गर्न सकिन्छ ।

निष्कर्ष

भिमाद नगरपालिका बोर बाखाको स्रोतकेन्द्रको रूपमा राष्ट्रिय स्तरमा पहिचान बनाइसकेको छ । यसलाई कायम राख्दै बाखाको नगरका रूपमा विकास गर्न सकिन्छ भने नगरका फाँटहरूमा गाईभैसीको प्रवर्द्धन गरी दूध तथा मासु उत्पादनमा समेत अगाडी ल्याउन सकिन्छ ।

३.४.३ गरीबि निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम (MED-PA)

पृष्ठभूमि

नेपाल सरकार उद्योग वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालयको सशर्त अनुदानमा आ.व. २०७७।७८ देखि नगरपालिकामा गरीबी निवारणको लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम सञ्चालन हुँदै आएको छ । गरीब तथा पिछडिएका वर्गलाई उद्यम विकासको माध्यमबाट माथि उकास्न र दिगो रूपमा व्यावसायिक सेवाहरूको पहुँच पुऱ्याउने उद्देश्यले लक्षित वर्ग छनोट गर्ने र उद्यम व्यावसायिका लागि आवश्यक पर्ने सबै व्यावसायिक सेवाहरूको पहिचान योजना तर्जुमाको शुरुवातदेखि नै गरी ती सेवाहरूको उपलब्धता सुनिश्चित गर्ने ती व्यावसायिक सेवाहरूलाई प्यकेजका रूपमा स्थानीय तह सँग सम्झौता गरी लघु उद्यम विकास कार्यक्रमको नमुना (MED-Model) अनुसार गरी उद्यम विकास तथा विस्तार गरिने छ । यसैगरी सिर्जना भैसकेका उद्यम तथा उद्यमीहरूको अवस्था बुझी अवसर तथा समस्या पहिचानका आधारमा व्यावसायिक सेवाहरूको पहुँच पुऱ्याई पुराना उद्यमीहरूलाई विस्तार तथा प्रवर्द्धन गर्ने कार्यक्रमको मुख्य उद्देश्य रहेको छ । गरीबि निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम (MED-PA) अन्तर्गत आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ मा गरिएका क्रियाकलापहरू, उपलब्धि र समस्याहरूलाई यस खण्डमा समावेश गरिएको छ ।

कार्यक्रमको उद्देश्य

मेडपा (MED-PA) कार्यक्रमका उद्देश्यहरू निम्नानुसार छन् ।

- आर्थिक र सामाजिक रूपमा विपन्न परिवारहरूको अवस्थामा लघु उद्यम व्यवसायको माध्यमबाट सुधार गर्दै गरीबी निवारण गर्ने,
- उद्यमशिलताको माध्यमबाट उद्यमी सृजना गरी रोजगारी एवं स्वरोजगारको अवसर प्रदान गर्ने,
- स्थानीय आर्थिक विकासमा टेवा पुऱ्याउने ।

विद्यमान अवस्था

गरीबि निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम (मेडपा) ले आ. व. २०७८/०७९ मा भिमाद नगरपालिकाको १,२,३ ५ नं. वडाहरू मा गरिएका क्रियाकलापहरूको विवरण निम्न अनुसार प्रस्तुत गरिएको छ ।

क्र.सं.	कार्यक्रमको नाम	छनौट भएको वडा	सञ्चालन भएको वडा	तालिम अवधि	सहभागी संख्या
१	सहभागितात्मक ग्रामिण लेखाजोखा (पि.आर. ए.)	१,२,३,५	वडा न. १ वडा न. २ वडा न. ३ वडा न. ५	एक दिने	वडा नं १ मा २६ जना वडा नं २ मा २९ जना वडा नं ३ मा ४२ जना वडा नं ५ मा ५१ जना
२	घरघुरी सर्वेक्षण (फारम ए)	१,२,३,५			८० घरघुरी
३	सम्भावित लघु उद्यमी छनौट (फारम बि)	१,२,३,४			८० जना
४	उद्यमशिलता विकास तालिम	१,२,३,५	वडा न. १ वडा न. ३ वडा न. ५	आठ दिने	वडा नं १ मा २२ जना वडा नं ३ मा २२ जना वडा नं ५ मा २२ जना
५	प्राविधिक सिप विकास तालिम ■ सिलाईकटाई ■ ड्राईभिङ्ग ■ बाखा पालन	१,२,३,५ १,३,६ १,३,५,८ ५		५देखि ९०दिन ३ महिने १ महिने १ हप्ते	जम्मा ७८ जना जम्मा ३० जना जम्मा ३८ जना जम्मा १० जना
६	प्रविधि हस्तान्तरण	१,२,३,५	१,३,५	१ दिने	२४ जनालाई सिलाई मेसिन हस्तान्तरण
७	लघु वित्तमा पहुँच	१,२,३,५	१,३,५	१ दिने	२८ जना सहभागिलाई
८	बजारीकरणमा सहजीकरण	१,२,३,५	१,३,५	१दिने	२८ जना सहभागिलाई

कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्दा अपनाईएका प्रक्रियाहरू

गरीबि निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम सञ्चालन निर्देशिका, २०७७, बमोजिम निम्न प्रक्रियाहरू अपनाइएको थियो ।

- सामाजिक परिचालन,
- उद्यमशिलता विकास तालिम,
- प्राविधिक सिप विकास तालिम,
- लघु वित्तमा पहुँच,
- उपयुक्त प्रविधिमा पहुँच,
- बजार र बजारिकरणमा सहयोग ।

आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ का कार्यक्रमहरू (सशर्त अनुदान)

क्र.सं.	कार्यक्रमको नाम	बजेट रु.	खर्च रु.	खर्च %
१	सहभागितात्मक ग्रामिण लेखाजोखा (पि.आर.ए.)	६८४००	५७९०५	८४.६५
२	उद्यमशिलता विकास तालिम	२०५२००	१५२३०	७४.५२
३	प्राविधिक सिप विकास तालिम	८२०८००	४०४१४५	५९.२३
४	उपयुक्त प्रविधिमा पहुँच	३४२०००	१६३२००	४७.७१
५	लघु वित्तमा पहुँच	६८४००	१६०००	२३.३९
६	बजारिकरणमा सहजीकरण	६८४००	१४०००	२०.४६
७	उद्यम विकास सहजकर्ता परिचालन	७०६८००	६९६०००	९८.४७
८	भैरहेका उद्यमीको लागि एडभान्स तालिम	४८००००	४७५०००	९८.९५
९	उपयुक्त प्रविधि समूहमा हस्तान्तरण	१४००००	०	०
	जम्मा	२९०००००	१९७९१८०	६८.२४

सञ्चालन हुन नसकेका कार्यक्रमहरू

क्र.सं.	कार्यक्रमको नाम	सञ्चालन हुन नसक्नुको कारण	कैफियत
१	उद्यमशिलता विकास तालिम	सहभागिको अनुपस्थिति	वडा नं. २
२	प्राविधिक सिप विकास तालिम	सहभागिको अनुपस्थिति	वडा नं. २
३	उपयुक्त प्रविधि समूहमा हस्तान्तरण	खरिदमा समस्या	

प्रमुख उपलब्धिहरू

क्र.सं.	क्रियाकलाप	लाभान्वित संख्या
१	PRA	१४८ जना
२	उद्यमशिलता विकास तालिम	६६ जना
३	सिपविकास तालिम	७८ जना
४	प्रविधि हस्तान्तरण	२४ जना
५	लघु वित्तमा पहुँच	२८ जना
६	बजारीकरणमा सहयोग	२८ जना

समस्या तथा चुनौतीहरू

- छनौट भएको वडामध्ये कुनै वडामा सहभागी संख्या धेरै र कुनै वडामा सहभागीहरूको उपस्थिति न्यून हुनाले कार्यक्रम सञ्चालन गर्न कठिनाई,
- सहभागीहरूले कार्यक्रमले दिने सेवा सुविधा भन्दा बढी आशा अपेक्षा राख्नु,
- लक्षित वर्गको पहिचान तथा छनौटमा समस्या,
- उद्यम विकास समितिको क्रियाशिलता अपेक्षितरूपमा हुन नसक्नु।

निष्कर्ष

समग्रमा भन्नु पर्दा आर्थिक वर्ष २०७८/७९ मा भिमाद नगरपालिकाको आयोजनामा सञ्चालन भएको गरीबी निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम (MEDPA) अन्तर्गत ८ दिने उद्यमशिलता विकास तालिम र सिप विकास तालिममा छनौट भएका र गत वर्षका सहभागीहरूलाई समेट्दै सिलाईकटाई, बाखापालन, ड्रईभिङ् तालिम सञ्चालन गरीयो । यस आर्थिक वर्षको कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा वडा नं २ मा सहभागीहरूको उपस्थित नभएको कारणले गर्दा कार्यक्रम सञ्चालन गर्न नसक्दा कार्यक्रमको प्रगति अपेक्षित हुन सकेन । आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा छनौट भएको वडामा समयमै कार्यक्रम सञ्चालन गरीएमा अपेक्षित नतिजा हासिल गर्न सकिनेछ ।

३.४.४ सहकारी

साझा उद्देश्यको लागि खास वर्ग, समूह वा समुदायका मानिसहरूले आपसमा मिलेर बचत संकलन र कर्जा प्रवाह गर्दै आर्थिक रूपमा सक्रिय तथा सामाजिक रूपमा गतिशिल बनाउने कार्यलाई सहकारी भनिन्छ । सहकारी भनेको एकका लागि सबै, सबैका लागि एक भन्ने मूल नाराको लागि गरिने सामाजिक उद्यम हो । सहकारीले समुदायमा छरिएर रहेको पूँजी, प्रविधि र प्रतिभालाई स्वावलम्बन र पारस्परिकताको आधारमा एकीकृत गर्दै सदस्यहरूको आर्थिक सामाजिक तथा सांस्कृतिक उन्नति गर्नमा सहयोग गर्छ ।

नेपालको संविधानले सहकारीलाई संघ, प्रदेश तथा स्थानीय तहको साझा अधिकारक्षेत्र भित्र राखेको छ । स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ ले अधिकार क्षेत्रको विस्तृतीकरण गरेको अवस्था छ । संघीय सरकारबाट सहकारी ऐन, २०७४ तथा सहकारी नियमावली, २०७५, गण्डकी प्रदेश सरकारले सहकारी ऐन, २०७५ तथा ऐन नियमावली, २०७५ जारी भएको छ । भिमाद नगरपालिकाले समेत आफ्नो नियमन क्षेत्रमा सहकारी भित्र लागू हुने गरी सहकारी ऐन, २०७५ जारी गरीसकेको छ ।

भिमाद नगरपालिका सहकारी शाखाबाट सम्पादन हुने कार्यहरू प्रचलित सहकारी सम्बन्धी संघीय, प्रादेशिक तथा स्थानीय कानून अनुरूप हुदै आएका छन् । यसै परिधिमा रही सहकारी शाखाले आ.व. २०७८।०७९ गरेका गतिविधिलाई यस खण्डमा समावेश गरिएको छ ।

प्रतिवेदनको उद्देश्य

- भिमाद नगरपालिकाको नियमनक्षेत्र भित्र रहेका सहकारीको वस्तुगत अवस्था चित्रण गर्नु,
- सहकारी कार्यक्रमहरूको वित्तीय प्रगति बारे विश्लेषण गर्नु,
- कार्यसम्पादनमा देखिएका सबल तथा दुर्बल पक्षहरूको लेखाजोखा गर्नु,
- कार्यसम्पादनमा सुधार गर्नको लागि आवश्यक पृष्ठपोषण पहिचान गरी भावी योजना निर्माण र कार्यान्वयनमा टेवा पुऱ्याउनु ।

विद्यमान अवस्था

भिमाद नगरपालिकाको नियमन क्षेत्र भित्र अहिले २५ वटा सहकारी संस्थाहरू रहेका छन् । ति मध्ये २२ वटा सहकारी संस्थाहरू साविक जिल्ला डिभिजन कार्यालयबाट दर्ता भई नगरपालिकामा हस्तान्तरण भएका हुन् भने बाँकी तीन वटा सहकारी संस्था नगरपालिका स्थापना भए पश्चात भिमाद नगरपालिका सहकारी ऐन, २०७५ बमोजिम दर्ता भएका छन् ।

भिमाद नगरपालिका भित्र कार्यक्षेत्र भएका सहकारी संस्थाहरूको विवरण

सि.नं	जि.द.नं.	संस्थाको नाम	दर्ता नं.	दर्ता मिति	ठेगाना
१	१३५	नेपाल अग्रगामी बहुउद्देश्यीय स.सं.लि.	३५४	२०६५।०९।१६	भिमाद न.पा-१
२	१४०	लोकहित कृषि उ.स.सं.लि.	३६४	२०६५।११।१९	भिमाद न.पा-१
३	१४२	साहारा वचत तथा ऋण स.सं.लि.	३६६	२०६५।११।२८	भिमाद न.पा-१
४	३३३	किहुँ वचत तथा ऋण सहकारी सं.लि.	७१९	२०७०।०१।१५	भिमाद न.पा-१
५	३८७	पुष्पान्जली कृषि स.सं.लि.	८४३	२०७२।०२।०३	भिमाद न.पा-१
६	१५२	जनहित उपभोक्ता स.सं.लि.	३७८	२०६५।१२।०३	भिमाद न.पा-५
७	६०	रघुभञ्जयाङ्ग बहुउद्देश्यीय स.सं.लि.	३१२(२१९)	२०५६।०५।०१	भिमाद न.पा-७
८	१५४	जनजागरण उपभोक्ता स.सं.लि.	३८०	२०६५।१२।०३	भिमाद न.पा-७
९	३८३	राडरुङ्ग कृषि सहकारी सं.लि.	८३०	२०७१।११।२५	भिमाद न.पा-७
१०	१३९	सिद्धगणेश वचत तथा ऋण स.सं.लि.	३६२	२०६५।११।१३	भिमाद न.पा-९
११	४१५	अतिप्रिय सामाजिक उद्यमी महिला स.सं.लि.	९०६	२०७३।०२।३२	भिमाद न.पा-९

सि.नं	जि.द.नं.	संस्थाको नाम	दर्ता नं.	दर्ता मिति	ठेगाना
१२	२७२	भानुमति साना किसान कृषि स.सं.लि.	५७२	२०६८।०७।२३	भिमाद न.पा-८
१३	२७९	क्याङ्दी कृषि उत्पादक सहकारी सं.लि.	५८०	२०६८।१०।०४	भिमाद न.पा-८
१४	३३८	वैदी वाराही कृषि स.सं. लि.	७३३	२०७०।०३।१८	भिमाद न.पा-८
१५	१६८	अरुण उपभोक्ता स.सं.लि.	६०६	२०६६।०१।३१	भिमाद न.पा-२
१६	२८१	आकाश दिप बचत तथा ऋण स.सं.लि.	५८२	२०६८।१०।२२	भिमाद न.पा-२
१७	३४१	अरुणोदय सामाजिक उद्यमी सहकारी सं. लि.	७३६	२०७०।०४।०२	भिमाद न.पा.-२
१८	३४९	नेत्र बचत तथा ऋण स.सं.लि.	७५४	२०७०।०७।११	भिमाद न.पा-२
१९	३७१	अरुणोदय साना किसान कृषि स.सं.लि.	८०९	२०७१।०६।२६	भिमाद न.पा-२
२०	१९६	भिमोदय उ.स.सं.लि.	४५१	२०६६।१२।२४	भिमाद न.पा-६
२१	२६३	भिमाद साना किसान कृषि स.सं.लि.	५६२	२०६८।०७।०७	भिमाद न.पा-६
२२	३४०	शक्तिशाली बचत तथा ऋण स.सं.लि.	७३५	२०७०।०३।३०	भिमाद न.पा-६
२३	३६१	समाजसेवा भू.पू.बचत तथा ऋण स.सं. लि.	७८४	२०७१।०१।१५	भिमाद न.पा-६
२४		सिस्नेरी कृषि सहकारी संस्था लि.	०१	२०७५।७।१९	भिमाद न.पा-७
२५		भैरब बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.	०२	२०७५।७।१९	भिमाद न.पा-४

भिमाद नगरपालिका भित्र कार्यक्षेत्र भै प्रदेश सरकारको नियमन क्षेत्रमा पर्ने सहकारीको विवरण

क्र.सं.	सहकारी संघ संस्थाको नाम	ठेगाना
१	डुम्रीवेशी कृषि उ.स.सं.सं.लि.	भिमाद न.पा. १
२	माझकोट उपभोक्ता स.सं.लि.	भिमाद न.पा. ४
३	माझकोट महिला विकास बहुउद्देश्यीय स.सं.लि.	भिमाद न.पा. ४
४	पाटन बचत तथा ऋण स.सं.लि.	भिमाद न.पा. ५
५	माझकोट साना किसान स.सं.लि.	भिमाद न.पा. ५
६	रिसिङ्गपाटन बुडुवा दुरध स.सं.लि.	भिमाद न.पा. ५
७	श्री शुभलाभ बचत तथा ऋण स.सं.लि.	भिमाद न.पा. ५
८	श्री छाहारी कृषि स.सं.लि.	भिमाद न.पा. ५
९	संकल्प महिला विकास बहुउद्देश्यीय स.सं.लि.	भिमाद न.पा. ५
१०	अमरज्योति बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.	भिमाद न.पा. ६
११	कामना बचत तथा ऋण स.सं.लि.	भिमाद न.पा. ६
१२	जनविकास सहकारी संस्था लि.	भिमाद न.पा. ६
१३	भिमाद बचत तथा ऋण स.सं.लि.	भिमाद न.पा. ६
१४	रारा बचत तथा ऋण स.सं.लि.	भिमाद न.पा. ६
१५	सहयोगी बचत तथा ऋण स.सं.लि.	भिमाद न.पा. ६
१६	सिद्ध बहुउद्देश्यी स.सं.लि.	भिमाद न.पा. ६

प्रदेश सरकार र स्थानीय तहको नियमन क्षेत्र भित्र रहेका ४२ वटा सहकारीहरूको वडागत विवरण

वडा नं.	भिमाद भित्र कार्यक्षेत्र भएका	भिमाद र बाहिर कार्यक्षेत्र भएका	जम्मा
१	५	१	६
२	५	-	५
३	-	१	१
४	१	२	३
५	१	५	६
६	४	७	११

७	४	-	४
८	४	-	३
९	२	-	२
जम्मा	२६	१६	४२
सहकारी संस्थाहरुको विषयगत विवरण			
विषय	भिमाद भित्र कार्यक्षेत्र भएका	भिमाद र बाहिर कार्यक्षेत्र भएका	जम्मा
कृषि	९	३	१२
बचत तथा ऋण	८	७	१५
उपभोक्ता	४	१	५
बहुउद्देशिय	२	३	५
दूध	१	१	१
अन्य	२	१	३
जम्मा	२६	१६	४२

वार्षिक समष्टिगत अवस्था

सि.नं.	बजेट उपशीर्षकको नाम	वार्षिक बजेट रु.	वार्षिक खर्च रु.	वित्तीय प्रगति%
१	सहकारी सम्बन्धी कार्यक्रम	१०००००	५३०००	५३

असल अभ्यास

- गरिवी निवारण तथा सहकारी सूचना प्रणाली सम्बन्धी प्रणालीलाई सबै नियमन क्षेत्र भित्रका सहकारीमा कार्यान्वयन गरिएको,
- सहकारीहरुको आवधिक समीक्षा बैठक/अन्तरक्रिया कार्यक्रम गर्ने गरिएको,
- नियमन, प्रवर्द्धन तथा प्रशिक्षण सम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको ।

प्रमुख उपलब्धिहरु

- सहकारीहरुको डिजिटलाइजेसन कार्य प्रारम्भ भएको,
- सहकारी सम्बन्धी विषय नीति तथा कार्यक्रममा समावेश गरी स्रोत विनियोजन गर्ने परिपाटीको आरम्भ भएको ।

समस्याहरु

- सहकारी ऐन जारी भएतापनि यससँग सम्बन्धित नियमावली र निर्देशिका तथा कार्यविधि निर्माण हुन नसक्नु,
- सहकारीको विषय अझै पनि प्राथमिकताको विषयमा पर्न नसक्नु,
- सहकारी संस्थाहरु सहकारीको सिद्धान्त अनुरूप पूर्णरूपमा चल्ने नगरेको,
- सहकारीसँग सम्बन्धित कर्मचारीहरुको क्षमता विकासमा पर्याप्त ध्यान पुग्न नसकेको,
- स्थानीय तहलाई प्रदेश सरकार र संघीय सरकारबाट अपेक्षित सहयोग, सहजीकरण एवं सहकार्य हुन नसक्नु,
- सहकारी शाखाको काम कर्तव्य अधिकारको विषयमा स्पष्ट कार्यविवरण तयार भई नसक्नु,
- सहकारीहरुको नियमन गर्न सक्ने संरचनागत क्षमता कमजोर हुनु,
- सहकारी संस्थाहरु वित्तीय रूपमा रुग्ण हुनु ।

समस्या समाधानका उपायहरू

- सहकारीहरूले बचत तथा कर्जा सम्बन्धी स्थानीय कानून तर्जुमा गर्नुपर्ने,
- सहकारी सम्बन्धी नियमावली, कार्यविधि तथा निर्देशिका तत्काल जारी गर्नु पर्ने,
- अनुगमनलाई प्रभावकारी बनाउन अनुगमन मूल्याङ्कन सूचक तयार गरी सहकारीहरूको सघन अनुगमन गर्नुपर्ने,
- सहकारी आर्थिक विकासको आधार स्तम्भ भएको संवैधानिक मर्मलाई आत्मसाथ गर्न गरिबी निवारण, रोजगारी कृषि उपजको उत्पादन तथा वितरणको शृङ्खलामा सहकारीलाई जोड्ने गरी कार्यक्रम तथा क्रियाकलाप तय गर्ने,
- सहकारी मार्फत लक्षित र विभिन्न वर्गलाई आर्थिक, सामाजिक सशक्तिकरणको प्रक्रियामा सहभागी गराउने,
- सहकारी संस्थाहरूलाई राजनीतिक छाँयाबाट मुक्त गरिनुपर्ने,
- सहकारी संस्थाहरूलाई बहु उत्पादन, प्रशोधन तथा बजारीकरण उन्मुख गराउन संस्थागत क्षमता अभिवृद्धि गर्ने।

निष्कर्ष

सारमा भन्नुपर्दा सहकारी पद्धति हो, आचरण हो, व्यवहार हो, उद्यमशीलता हो । अर्थतन्त्रको चक्रीय प्रणालीको एक अङ्ग हो, असल सामाजिक संस्कार हो, परोपकारी संस्था पनि हो । नागरिकलाई उद्यमशील बनाउनको लागि मानसिकतामा परिवर्तन ल्याई व्यवस्थित श्रम गर्ने प्रणाली, धैर्यता, सकारात्मकता, आशावादी चरित्र निर्माण तथा उत्पादन, वितरण र उपभोगजस्ता विषयलाई नियममा आधारित बनाउने प्रणाली पनि हो । सहकारी क्षेत्रमा आएका प्रतिबद्धता र कार्यान्वयनको क्षेत्रमा देखिएको अन्तरले नै सहकारीलाई सशक्त क्षेत्रको रूपमा स्थापित गर्नका लागि अप्ठ्यारो परेको देखिन्छ । त्यसकारण सहकारी क्षेत्रको सुधारको लागि परिणाममुखी सूचक बनाउनुपर्दछ । आगामी दिनहरूमा सहकारी क्षेत्रको समग्र विकासको लागि उपयुक्त नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्दै आवश्यक स्रोतको विनियोजन गरी नियमनकारी क्षमताको बढोत्तरी गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

३.४.५ संघसंस्था

पृष्ठभूमि

संस्था भन्नाले सामाजिक, धार्मिक, साहित्यिक, सांस्कृतिक, वैज्ञानिक, शैक्षिक, बौद्धिक, सैद्धान्तिक, शारीरिक, आर्थिक, व्यवसायिक तथा परोपकारी कार्यको विकास तथा विस्तार गर्ने उद्देश्यले स्थापना भएको संघ, संस्था, क्लब, मण्डल, परिषद्, अध्ययन केन्द्र तथा मैत्री संघलाई जनाउँछ । स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ११ को उपदफा (३) को देहाय ठ मा संघ संस्था परिचालन स्थानीय नीति कानून तथा मापदण्ड योजना कार्यान्वयन र नियमन गर्दै स्थानीय स्तरका संघ संस्थाको दर्ता तथा खारेजीलाई स्थानीय सरकारको कार्यक्षेत्र भित्र राखेको पाइन्छ । त्यस्तै ऐ. को दफा १२ को उपदफा (२) को खण्ड (ख) को देहाय २ मा टोल विकास संस्थाको गठन एवं परिचालन तथा वडा भित्र सञ्चालन हुने योजनाहरूका लागि उपभोक्ता समिति गठन र सोको अनुगमन वडा समितिको कार्यक्षेत्र भित्र रहने व्यवस्था रहेको छ । त्यस्तै ऐ. को दफा ११ को उपदफा (३) को देहाय ध मा जल उपभोक्ता संस्थाको दर्ता तथा नविकरण गर्न कानूनी व्यवस्था रहेको छ ।

माथि उल्लेखित कानुनी व्यवस्थालाई कार्यान्वयन गर्नको लागि भिमाद नगरपालिकाले संस्था दर्ता ऐन, २०७६ ऐ. को नियमावली, २०७६, जलस्रोत ऐन, २०७८ नियमावली, २०७८ टोल विकास संस्था दर्ता कार्यविधि, २०७८ तथा उपभोक्ता समिति गठन सम्बन्धी गठन कार्यविधि, २०७९ जारी गरेको छ ।

भिमाद नगरपालिकाले उल्लेखित प्रचलित कानूनको अधिनमा रही टोल विकास संस्था, युवा क्लब, आमा समूह, मैत्री संस्थाहरू, जल उपभोक्ता संस्था दर्ता तथा नविकरण गर्दै आएको अवस्था छ । यसै विषयसँग सम्बन्धित रही संस्था दर्ता शाखाले आर्थिक वर्ष २०७८।०७९ को समग्र क्रियाकलापलाई यस खण्डमा समावेश गरिएको छ ।

प्रतिवेदनको उद्देश्य

- नगरपालिकामा संस्था दर्ताको वास्तविक अवस्था उजागर गर्नु,
- भित्र भित्र प्रकारका संस्थाहरूको तुलनात्मक विश्लेषण गर्नु,
- संस्था दर्ता तथा नियमनमा देखापरेका समस्या औल्याउनु,
- संस्थाहरूको आवश्यकता र महत्व पहिचान गर्नु ।

संघसंस्था सम्बन्धी वस्तुगत विवरण

टोल विकास संस्था

नगरपालिका स्थापना पश्चात टोल विकास संस्था दर्ता सम्बन्धी कार्यविधि बमोजिम दर्ता भएका संस्थाहरूको विवरण देहाय अनुसार रहेको छ ।

क्र.सं	वडा नं	दर्ता नं/मिति	टोलको नाम, ठेगाना	अध्यक्षको नाम, सम्पर्क नं.	जारीगर्ने अधिकारी
१.	६	२०७६/०६/००१ (मिति २०७६/०४/१४)	श्री प्रगति टोल विकास संस्था, भिमाद-६	घनश्याम सुवेदी, ९८४६०९१९४३	ऋषिभक्त वाग्ले अधिकृत सातौ
२.	६	२०७६/०६/००२ (मिति २०७६/४/१४)	श्री धर्म टोल विकास संस्था, भिमाद-६	ईस्वरी सुवेदी ९८५६०८१७१२	ऋषिभक्त वाग्ले अधिकृत सातौ
३.	६	२०७६/०६/००३	श्री सुवेदी चोक टोल विकास संस्था, भिमाद- ६	महेन्द्रराज सुवेदी ९८४६०६६८६९	ऋषिभक्त वाग्ले अधिकृत सातौ
४.	६	२०७६/०६/००४ (मिति २०७६/०४/२२)	श्री बागटार टोल विकास संस्था, भिमाद-६	सोमराज सुवेदी ९८६६०८०७०७	थमन सिंह थापा प्रमुख प्रशा.अधिकृत
५.	५	२०७६/०५/००५ (मिति २०७६/४/२४)	श्री बुडुवा टोल विकास संस्था, भिमाद-५	राजु प्रसाद शर्मा ९८५६०९०१४४	थमन सिंह थापा प्रमुख प्रशा.अधिकृत
६.	६	२०७६/०६/००६	श्री समावेशी टोल विकास	बिस्नुराज सिग्देल	थमन सिंह थापा

क्र.सं	वडा नं	दर्ता नं/मिति	टोलको नाम, ठेगाना	अध्यक्षको नाम, सम्पर्क नं.	जारी गर्ने अधिकारी
		(मिति २०७६/४/२८)	संस्था, भिमाद-६	९८४६११०५७१	प्रमुख प्रशा.अधिकृत
७.	६	२०७६/०६/००७ (मिति २०७६/४/२८)	सुन्दर टोल विकास संस्था, भिमाद-६	शालिकराम वि.क. ९८१५१५२८३८	थमन सिंह थापा प्रमुख प्रशा.अधिकृत
८.	१	२०७६/०१/००८ (मिति २०७६/५/१)	उड्सीड टोल विकास संस्था, भिमाद-१	टोम माया राना ९८०६८४४११७	ऋषिभक्त वाग्ले अधिकृत सातौ
९.	६	२०७६/०६/००९ मिति २०७६/५/१	जलौदी सिम्बोट टोल विकास संस्था, भिमाद-६	विष्णुमाया श्रेष्ठ ९८०५८४७४८२	ऋषिभक्त वाग्ले अधिकृत सातौ
१०.	६	६/१०/२०७६ मिति २०७६/५/१	शुभ टोल विकास संस्था, भिमाद-६	शकुन्तला भण्डारी ९८४६२३५१७५	ऋषिभक्त वाग्ले अधिकृत सातौ
११.	८	८/११/२०७६ मिति २०७६/५/४	सिम्ले टोल विकास संस्था, भिमाद-८	क्षेत्रलाल गिरी ९८४६२१४५७०	ऋषिभक्त वाग्ले अधिकृत सातौ
१२.	६	६/१२/२०७६ मिति २०७६/५/४	साझा सँगम टोल विकास संस्था, भिमाद-६	मुनाफ मियाँ ९८१४१४२४९०	ऋषिभक्त वाग्ले अधिकृत सातौ
१३.	६	६/१३/२०७६ मिति २०७६/५/८	एकता टोल विकास संस्था, भिमाद-६	श्रीराम लम्साल ९८०६५७५०७५	ऋषिभक्त वाग्ले अधिकृत सातौ
१४.	८	८/१४/२०७६ मिति २०७६/५/८	बगौचा टोल विकास संस्था, भिमाद-८	गोपाल प्रसाद तिवारी ९८०४१९४३७९	ऋषिभक्त वाग्ले अधिकृत सातौ
१५.	६	६/१५/२०७६ मिति २०७६/५/१०	शान्तिनगर टोल विकास संस्था, भिमाद-६	दिपक राना ९८५६०३०६७३	ऋषिभक्त वाग्ले अधिकृत सातौ
१६.	८	८/१६/२०७६ मिति २०७६/५/११	धारापानी टोल विकास संस्था, भिमाद-८ तनहुँ	नुन कुमार श्रेष्ठ ९८२९१११६१८	ऋषिभक्त वाग्ले अधिकृत सातौ
१७.	८	८/१७/२०७६ मिति २०७६/५/११	नवदुर्गा टोल विकास संस्था, भिमाद-८	माधव राज खनाल ९८४६७९९९८०	ऋषिभक्त वाग्ले अधिकृत सातौ
१८.	८	८/१८/२०७६ मिति २०७६/५/११	त्रिवेणी टोल विकास संस्था, भिमाद-८	प्रेम बहादुर थापा ९८४६०६३२६४	ऋषिभक्त वाग्ले अधिकृत सातौ
१९.	६	६/१९/२०७६ मिति २०७६/५/१२	सत्यदेवि टोल विकास संस्था, भिमाद-६	चन्द्रबहादुर कुमाल ९८०५८६८८१६	थमन सिंह थापा प्रमुख प्रशा.अधिकृत
२०.	६	६/२०/२०७६ मिति २०७६/५/१८	आदर्श टोल विकास संस्था, भिमाद-६	पदम कुमार श्रेष्ठ ९८१४१३४००७	थमन सिंह थापा प्रमुख प्रशा.अधिकृत
२१.	५	५/२०/२०७६ मिति २०७६/५/१८	मिलन टोल विकास संस्था, भिमाद-५	विष्णु श्रेष्ठ ९८१३५१६६३६	ऋषिभक्त वाग्ले अधिकृत सातौ
२२.	४	४/२२/२०७६ मिति २०७६/५/२२	सिङ्गार भाङ्ग्याङ्ग टोल विकास संस्था, भिमाद-४	कुल बहादुर थापा ९८०५८७०५२५	ऋषिभक्त वाग्ले अधिकृत सातौ
२३.	५	५/२३/२०७६ मिति २०७६/०५/२३	राम मन्दिर टोल विकास संस्था, भिमाद-५	खुदिमाया गैरे ९८०४१३५०४५	ऋषिभक्त वाग्ले अधिकृत सातौ
२४.	६	६/२४/२०७६ मिति २०७६/०५/२६	न्युरोड टोल विकास संस्था, भिमाद-६	केश बहादुर विश्वकर्मा ९८४६१५४००१	ऋषिभक्त वाग्ले अधिकृत सातौ
२५.	१	१/२५/२०७६ मिति २०७६/०५/३०	उब्दि टोल विकास संस्था, भिमाद-१	जिता थापा ९८२५१३२१०७	ऋषिभक्त वाग्ले अधिकृत सातौ
२६.	१	१/२६/२०७६ मिति २०७६/०६/२	गोरडाटा टोल विकास संस्था, भिमाद-१	विष्णुमाया थापा ९८२५१६१५०९	ऋषिभक्त वाग्ले अधिकृत सातौ
२७.	१	१/२७/२०७६ मिति २०७६/०६/५	शिद्व बाबा टोल विकास संस्था, भिमाद-१	लक्ष्मी अधिकारी ९८४६५८६७३६	थमन सिंह थापा प्रमुख प्रशा.अधिकृत

क्र.सं	वडा नं	दर्ता नं/मिति	टोलको नाम, ठेगाना	अध्यक्षको नाम, सम्पर्क नं.	जारीगर्ने अधिकारी
२८.	५	५/२८/२०७६ मिति २०७६/०६/१५	आमडाँडा टोल विकास संस्था, भिमाद-५	हेम बहादुर राना ९८१९१९३३४३	ऋषिभक्त वाग्ले अधिकृत सातौ
२९.	३	३/२९/२०७६ मिति २०७६/७/३	जलौदि टोल विकास संस्था, भिमाद-३	नारायणी तिमिसिना घिमिरे ९८४६३९८६७२	थमन सिंह थापा प्रमुख प्रशा.अधिकृत
३०.	३	३/३०/२०७६ मिति २०७६/७/३	खेक्रेटार सिगदी टोल विकास संस्था, भिमाद-३	रण बहादुर कुमाल ९८१३५५०६५९	थमन सिंह थापा प्रमुख प्रशा.अधिकृत
३१.	२	२०७६/२/३१ मिति २०७६/७/३	जिलाङ्ग फुलबारी टोल विकास संस्था, भिमाद-२	चुडामणि थापा ९८०६७२८३६०	थमन सिंह थापा प्रमुख प्रशा.अधिकृत
३२.	३	२०७६/३/३२ मिति २०७६/७/४	रिङ्गखै टोल विकास संस्था, भिमाद-३	तारा बहादुर थापा ९८०३१३४४९८	थमन सिंह थापा प्रमुख प्रशा.अधिकृत
३३.	६	२०७६/६/३३ मिति २०७६/७/७	क्यापसरोड टोल विकास संस्था, भिमाद-६	एक बहादुर थापा ९८४६०२७८५०	ऋषिभक्त वाग्ले अधिकृत सातौ
३४.	२	२०७६/२/३४ मिति २०७६/७/२४	शुभ प्रभात टोल विकास संस्था, भिमाद-२	अमृत सिग्देल ९८५६०६०६५८	ऋषिभक्त वाग्ले अधिकृत सातौ
३५.	१	२०७६/१/३५ मिति २०७६/७/२८	थिदु टोल विकास संस्था, भिमाद-१	नरेन्द्र प्रसाद लम्साल ९८१६१३९३३८	थमन सिंह थापा प्रमुख प्रशा.अधिकृत
३६.	५	२०७६/५/३६ मिति २०७६/८/२४	बाराही टोल विकास संस्था, भिमाद-५	बलराम गैहँ ९८६६०८०१२८	ऋषिभक्त वाग्ले अधिकृत सातौ
३७.	३	२०७६/३/३७ मिति २०७६/९/६	कोटथर टोल विकास संस्था, भिमाद-३	राम कुमारी चन्द ९८२४१८२२७०	ऋषिभक्त वाग्ले अधिकृत सातौ
३८.	२	२०७६/२/३८ मिति २०७६/९/७	छाब्दि बाराही टोल विकास संस्था, भिमाद-२	हुम बहादुर थापा ९८२४१४१२४६	ऋषिभक्त वाग्ले अधिकृत सातौ
३९.	७	२०७६/७/३९ मिति २०७६/९/१०	शिवालय टोल विकास संस्था, भिमाद-७	किशोर कुमार श्रेष्ठ ९८०८०२२२४४	ऋषिभक्त वाग्ले अधिकृत सातौ
४०.	२	२०७६/२/४० मिति २०७६/९/१४	रघु कोट भैरव टोल विकास संस्था, भिमाद-२	भिम बहादुर थापा ९८५६०४८००५	ऋषिभक्त वाग्ले अधिकृत सातौ
४१.	३	२०७६/३/४१ मिति २०७६/१०/२१	पिपल भन्ज्याङ्ग टोल विकास संस्था, भिमाद-३	हरी बहादुर थापा ९८४६२२६६०६	ऋषिभक्त वाग्ले अधिकृत सातौ
४२.	२	२०७६/२/४२ मिति २०७६/१०/२७	कर्लुङ्ग खोरीक्मा टोल विकास संस्था, भिमाद-२	मुक्तिनाथ सिग्देल ९८४६६१४०२२	नगेन्द्रराज पौड्याल उपसचिव
४३.	६	२०७६/६/४३ १०/२९/२०७६	कुमार चोक टोल विकास संस्था, भिमाद-६	रुपबहादुर शाही ९८४१४६८५७१	थमन सिंह थापा प्रमुख प्रशा.अधिकृत
४४.	२	२०७६/२/४४ मिति २०७६/११/४	कोटबाराही टोल विकास संस्था, भिमाद-२	डिल माया साकी ९८०५८१९९०५	ऋषिभक्त वाग्ले अधिकृत सातौ
४५.	५	२०७६/५/४५ मिति २०७६/११/७	लदन आमडाँडा टोल विकास संस्था, भिमाद-५	ईन्द्र बहादुर थापा ९८१६६८२४०७	ऋषिभक्त वाग्ले अधिकृत सातौ
४६.	२	२०७६/२/४६ ११/१८/२०७६	एकता मिलन टोल विकास संस्था, भिमाद-२	खुमान सिंह थापा ९८४६२१५१८६	ऋषिभक्त वाग्ले अधिकृत सातौ
४७.	४	२०७६/४/४७ मिति २०७६/१२/५	सारडाँडा टोल विकास संस्था भिमाद ४	रमनशिव थापा	ऋषिभक्त वाग्ले अधिकृत सातौ
४८.	६	२०७७/६/४८ मिति २०७७/३/३	ठाडो लाइन टोल विकास संस्था भिमाद-६	हर्षमान श्रेष्ठ ९८४६०६६८६४	ऋषिभक्त वाग्ले अधिकृत सातौ
४९.	२	२०७७/२/४९ मिति २०७७/३/२८	सुर्योदय टोल विकास संस्था भिमाद-२	सुर्य प्रसाद तिमिसिना	ऋषिभक्त वाग्ले अधिकृत सातौ

क्र.सं	वडा नं	दर्ता नं/मिति	टोलको नाम, ठेगाना	अध्यक्षको नाम, सम्पर्क नं.	जारी गर्ने अधिकारी
५०.	४	२०७७/४/५० मिति २०७७/३/२९	ढोडोङ्गे समाजदेवि टोल विकास संस्था, भिमाद ४	क्षेत्र बहादुर राना	ऋषिभक्त वाग्ले अधिकृत सातौ
५१.	६	२०७७/६/५१ मिति २०७७/४/६	सहिदपार्क टोल विकास संस्था, भिमाद-६	ध्रुवराज सुवेदी	ऋषिभक्त वाग्ले अधिकृत सातौ
५२.	७	२०७७/७/५२ मिति २०७७/११/३	नमुना टोल विकास संस्था, भिमाद ७	गोपाल प्रसाद सुवेदी	ऋषिभक्त वाग्ले अधिकृत सातौ
५३.	२	२०७७/२/५३ मिति २०७७/११/१९	जौपानि टोल विकास संस्था, भिमाद २	राम बहादुर थापा	ऋषिभक्त वाग्ले अधिकृत सातौ
५४.	४	२०७७/४/५४ मिति २०७७/१२/१५	रजिडाडा टोल विकास संस्था, भिमाद ४	झक बहादुर थापा	ऋषिभक्त वाग्ले अधिकृत सातौ
५५.	६	२०७९/०६/५५ मिति २०७९/०५/०५	पोखरीटोल टोल विकास संस्था, भिमाद-६	महेन्द्र कुमार श्रेष्ठ	अजय सुवेदी अधिकृतस्तर छैटौ

संघ संस्था दर्ता

संस्था दर्ता गर्ने कानूनी आधार स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ वमोजिम नगरपालिकाको कानून वमोजिम दर्ता भएका संघसंस्थाहरुको विवरण देहाय अनुसार रहेको छ ।

क्र.स.	दर्ता नं.	दर्ता मिति	संस्थाको नाम	ठेगाना
१	०००१	२०७६/११/१८	मुखिया पहल सिं थापामगर स्मृति कोष संरक्षण समिती	भिमाद-१, तनहुँ
२	०००२	२०७६/१२/०५	भिमाद नगर ब्राम्हण समाज	भिमाद-६, तनहुँ
३	०००३	२०७६/१२/०५	राधाकृष्ण मन्दिर सत्संग समूह	भिमाद-५, तनहुँ
४	०००४	२०७७/०४/११	नवदुर्गाकोट पर्यटन संरक्षण समिति	भिमाद-१, तनहुँ
५	०००५	२०७७/०७/०४	जागृती आमा समूह	भिमाद-२, तनहुँ
६	०००६	२०७७/०९/०२	विश्वकर्मा सेवा समाज	भिमाद-६, तनहुँ
७	०००७	२०७७/११/०५	भवानी प्रगतिशिल आमा समूह	भिमाद-२, तनहुँ
८	०००८	२०७७/११/०७	मिछुर्लुङ्ग विकास समिति	भिमाद-५, तनहुँ
९	०००९	२०७८/०६/२०	सुर्दशन युवा क्लब	भिमाद-१, तनहुँ
१०	००१०	२०७८/०६/२४	सिमबोट युवा क्लब	भिमाद-६, तनहुँ
११	००११	२०७८/०८/१५	कल्याणकारी आमा समूह	भिमाद-६, तनहुँ
१२	००१२	२०७८/०८/२१	जलौदी युवा क्लब	भिमाद-६, तनहुँ
१३	००१३	२०७८/०८/२८	राडरुङ्ग परियार सेवा समाज	भिमाद-७, तनहुँ
१४	००१४	२०७८/०९/१३	इश्वर भजन मण्डली	भिमाद-६, तनहुँ
१५	००१५	२०७८/१०/०३	सेतीकाली साहित्य सङ्गम	भिमाद-६, तनहुँ
१६	००१६	२०७८/१०/०५	सिद्धदेउराली मन्दिर व्यवस्थापन समिति	भिमाद-१, तनहुँ
१७	००१७	२०७८/११/१०	ब्राम्हण समाज संरक्षण समिति	भिमाद-२, तनहुँ
१८	००१८	२०७८/११/२९	रिडखै आमा समूह	भिमाद-३, तनहुँ
१९	००१९	२०७८/११/३०	पाथर्दी बोर बाखा स्रोत विकास केन्द्र	भिमाद- ९, तनहुँ
२०	००२०	२०७८/१२/२२	श्री विश्वकर्मा समाज नेपाल	भिमाद-८, तनहुँ
२१	००२१	२०७९/०२/१६	खैकला आमा समूह	भिमाद-९, तनहुँ
२२	००२२	२०७९/०२/२७	साईताडी आमा समूह	भिमाद-९, तनहुँ
२३	००२५	२०७९/०४/२९	शान्ति सृजना आमा समूह	भिमाद-५, तनहुँ
२४	००२६	२०७९/०५/०५	शिवालय आमा समूह	भिमाद-७, तनहुँ

जल उपभोक्ता संस्थाहरू

नगरपालिकाले जलस्रोत ऐन, २०७८ र नियमावली, २०७८ बमोजिम जल उपभोक्ता संस्थाहरू दर्ता र नविकरण लगायतका कार्य हुदै आइरहेकोमा नगरमा ९३ वटा जल उपभोक्ता संस्था सूचीकृत भएकोमा ९१ वटा जल उपभोक्ता संस्था जिल्ला जलस्रोत समिति, तनहुँबाट दर्ता भई नगरपालिकामा हस्तान्तरण भएका हुन भने बाँकी २ वटा जल उपभोक्ता संस्था नगर जलस्रोत समिति, भिमादको निर्णय बमोजिम दर्ता भई सञ्चालनमा आएका हुन । जल उपभोक्ता संस्थाहरूको विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

क्र. सं.	दर्ता नं.	निर्णय मिति	अनुमतिको उद्देश्य	जल उपभोक्ता संस्थाको नाम	साविक ठेगाना			अनुमति लागू हुने मिति
					गा.वि.स./न.पा.	वडा नं.		
१	४०	२०५६/०८/२८	खानेपानी	श्री भिमाद खानेपानी उपभोक्ता समिति	भिमाद	गा.वि.स.	१	२०५६/०८/२८
२	१३३	२०६१/११/२६	खानेपानी	श्री श्रृजनशील खानेपानी उपभोक्ता तथा सरसफाई समिति	अरुणोदय	गा.वि.स.	६	२०६१/१२/०२
३	१४२	२०६२/०२/२३	खानेपानी	श्री सिन्दुस खानेपानी उपभोक्ता तथा सरसफाई समिति	ऋषिड रानीपोखरी	गा.वि.स.	९	२०६२/०२/२४
४	१४४	२०६२/०२/२३	खानेपानी	श्री चनौटे खानेपानी योजना उपभोक्ता समूह	गजरकोट	गा.वि.स.	९	२०६२-०२-२९
५	१५३	२०६२/०६/०६	खानेपानी	श्री छरछरे खोला खानेपानी उपभोक्ता समिति	ऋषिड रानीपोखरी	गा.वि.स.	९	२०६२/०८/१०
६	१६४	२०६३/०२/०१	खानेपानी	श्री खोरिक्रमा खानेपानी उपभोक्ता तथा सरसफाई समिति	अरुणोदय	गा.वि.स.	५	२०६३/०२/११
७	१८५	२०६३/०९/२३	खानेपानी	श्री मिछुलुङ खानेपानी तथा सरसफाई व्यवस्थापन समिति	माझकोट	गा.वि.स.	९	२०६३/१०/२२
८	१८९	२०६३/११/२५	खानेपानी	श्री पनिचार घारी फाल्गुङ्गा खानेपानी उपभोक्ता समूह	किहुँ	गा.वि.स.	३	२०६३/१२/०७
९	२२०	२०६४/०९/०८	खानेपानी	श्री खरखरे खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति	ऋषिड रानीपोखरी	गा.वि.स.	९	२०६४/११/०१
१०	२२७	२०६४/११/१४	खानेपानी	श्री मालेबगर खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति	भिमाद	गा.वि.स.	१	२०६४/११/१५
११	२३१	२०६४/११/१४	खानेपानी	श्री जनसेवा खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति	ऋषिड रानीपोखरी	गा.वि.स.	९	२०६४/११/२८
१२	२३६	२०६४/१२/०५	खानेपानी	श्री गोरडाँडा खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति	किहुँ	गा.वि.स.	१	२०६४/१२/११

क्र. सं.	दर्ता नं.	निर्णय मिति	अनुमतिको उद्देश्य	जल उपभोक्ता संस्थाको नाम	साविक ठेगाना			अनुमति लागू हुने मिति
					गा.वि.स./न.पा.	वडा नं.		
१३	२५१	२०६५/०२/०९	खानेपानी	श्री हिलेखर्क जिलाड फूलबारी खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति	अरुणोदय	गा.वि.स.	६	२०६५/०४/०२
१४	२७२	२०६५/०७/२४	खानेपानी	श्री गैरीस्वौंरा थिदु खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति	किहुँ	गा.वि.स.	२	२०६५/०८/२२
१५	२७४	२०६५/०९/२८	खानेपानी	श्री मोहरिया खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति	भानुमति	गा.वि.स.	८	२०६५/०९/२८
१६	२७६	२०६५/०९/२८	खानेपानी	श्री रजिडाँडा खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति	माझकोट	गा.वि.स.	२	२०६५/१०/०५
१७	२७९	२०६५/०९/२८	खानेपानी	श्री जलौदी खेक्रेटार खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता संस्था	माझकोट	गा.वि.स.	८	२०६५/१०/२१
१८	२८०	२०६५/०९/२८	खानेपानी	श्री साजपानी सानोटारी खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति	ऋषिड रानीपोखरी	गा.वि.स.	९	२०६५/१०/२२
१९	२९३	२०६६/०१/०७	खानेपानी	श्री तारेभिर खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति	ऋषिड रानीपोखरी	गा.वि.स.	९	२०६६/०४/२०
२०	२९५	२०६६/०४/११	खानेपानी	श्री फाँचेथर खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति	अरुणोदय	गा.वि.स.	८	२०६६/०४/२८
२१	२९८	२०६६/०४/११	खानेपानी	श्री धारापानी पुरन्डीही दुङ्गेनी खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति	किहुँ	गा.वि.स.	३	२०६६/०६/२३
२२	३१६	२०६६/०७/११	खानेपानी	श्री बेलडाँडा भङ्ग्याड तथा बेशीटार खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति	किहुँ	गा.वि.स.	३/४	२०६७/०१/१०
२३	३२३	२०६६/०४/११	खानेपानी	श्री किहुँ आरुबोटे खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति	किहुँ	गा.वि.स.	३	२०६७/०१/२६
२४	३२४	२०६७/०१/०८	खानेपानी	श्री हुक्का खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति	किहुँ	गा.वि.स.	८ र ९	२०६७/०१/२७

क्र. सं.	दर्ता नं.	निर्णय मिति	अनुमतिको उद्देश्य	जल संस्थाको नाम	साविक ठेगाना			अनुमति लागू हुने मिति
					गा.वि.स./न.पा.	वडा नं.		
२५	३२७	२०६७/०७/११	खानेपानी	श्री किहुँ ६ कुन्धार खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति	किहुँ	गा.वि.स.	६	२०६७/०२/२१
२६	३३३	२०६७/०३/२४	खानेपानी	श्री छहरामुल खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति	भिमाद	गा.वि.स.	१	२०६७/०५/२३
२७	३४४	२०६७/१०/०९	खानेपानी	श्री छोरेपाटन खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति	माझकोट	गा.वि.स.	९	२०६७/१०/१०
२८	३५४	२०६७/१२/०३	खानेपानी	श्री योर्दी खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति	साभुङ भगवतीपुर	गा.वि.स.	२	२०६७/१२/२७
२९	३५५	२०६७/१२/०३	खानेपानी	श्री गन्नापुर खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति	साभुङ भगवतीपुर	गा.वि.स.	२	२०६७/१२/२८
३०	३५९	२०६८/०१/०४	खानेपानी	श्री नाम्दी बुढाकोट खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति	साभुङ भगवतीपुर	गा.वि.स.	२	२०६८/०१/०५
३१	३६९	२०६८/०१/२९	खानेपानी	श्री कडेल खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति	भिमाद	गा.वि.स.	१ र २	२०६८/०२/०१
३२	३८२	२०६८/०२/१९	खानेपानी	श्री पाङ्गमी खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति	भानुमति	गा.वि.स.	५ र ६	२०६८/०२/२२
३३	३८४	२०६८/०४/१५	खानेपानी	श्री मैदान सालिमे खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति	अरुणोदय	गा.वि.स.	१	२०६८/०४/१६
३४	३८६	२०६८/०४/१५	खानेपानी	श्री सुन्तलादेवी डुम्रीबोटे खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति	भानुमति	गा.वि.स.	१	२०६८/०४/१६
३५	३९२	२०६८/०४/३०	खानेपानी	श्री धारापानी तल्लो गाउँ खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति	साभुङ भगवतीपुर	गा.वि.स.	२	२०६८-०४-३१
३६	३९९	२०६८/०८/०८	खानेपानी	श्री खौदी पाँचमुरे - धारादी खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति	अरुणोदय	गा.वि.स.	५	२०६८/०८/०९

क्र. सं.	दर्ता नं.	निर्णय मिति	अनुमतिको उद्देश्य	जल उपभोक्ता संस्थाको नाम	साविक ठेगाना			अनुमति लागू हुने मिति
					गा.वि.स./न.पा.	वडा नं.		
३७	४१७	२०६८/१२/२८	खानेपानी	श्री छरछरे सेरकुना ऋषिडपाटन खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति	ऋषिड रानीपोखरी	गा.वि.स.	९	२०६८/१२/२९
३८	४४०	२०६९/०५/११	खानेपानी	श्री हिस्कीथर बेतेनी खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति	किहुँ	गा.वि.स.	१	२०६९/०५/१२
३९	४४९	२०६९/०६/२१	खानेपानी	श्री कोटथर टिमुरबोट खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति	किहुँ	गा.वि.स.	७	२०६९/०६/२२
४०	४६४	२०६९/१०/२२	खानेपानी	श्री बासीखोला खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति	भानुमति	गा.वि.स.	४	२०६९/१०/२४
४१	४७४	२०६९/१२/०८	खानेपानी	श्री पौझा खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति	भिमाद	गा.वि.स.	२	२०६९/१२/१४
४२	४९१	२०७०/०३/१२	खानेपानी	श्री राडरुड खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति	भानुमति	गा.वि.स.	७	२०७०/०३/१३
४३	४९३	२०७०/०३/१२	खानेपानी	श्री आले बगाले खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति	भिमाद	गा.वि.स.	९	२०७०/०३/१३
४४	४९४	२०७०/०३/१२	खानेपानी	श्री कलमुढा खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति	भिमाद	गा.वि.स.	३	२०७०/०३/१३
४५	५४९	२०७१/०३/३१	खानेपानी	श्री जलौदी (खेक्रेटार-नाङ्गेडाँडा) चिसापानी खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति	माझकोट	गा.वि.स.	८	२०७१-०३-३२
४६	५८१	२०७१/०९/२८	खानेपानी	श्री पधेराबारी कैडेली खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति	साभुङ भगवतीपुर	गा.वि.स.	२	२०७१/०९/२९
४७	५९४	२०७२/०३/२३	खानेपानी	श्री रघु खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति	अरुणोदय	गा.वि.स.	७	२०७२/०३/२४
४८	६०६	२०७२/०८/०३	खानेपानी	सौरा धारादी खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति	माझकोट	गा.वि.स.	४	२०७२/०८/०९

क्र. सं.	दर्ता नं.	निर्णय मिति	अनुमतिको उद्देश्य	जल उपभोक्ता संस्थाको नाम	साविक ठेगाना			अनुमति लागू हुने मिति
					गा.वि.स./न.पा.	वडा नं.		
४९	६१०	२०७२/०८/०३	खानेपानी	श्री छुरमोदी टेक्रे लहरे खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति	अरुणोदय	गा.वि.स.	७	२०७२/०८/०९
५०	६२८	२०७३/०१/२७	खानेपानी	श्री बाघकुना खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति	भिमाद	गा.वि.स.	१	२०७३/०२/१०
५१	६३२	२०७३/०१/२७	खानेपानी	श्री विमिराबोट खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति	माझकोट	गा.वि.स.	८	२०७३/०२/१०
५२	६३३	२०७३/०१/२७	खानेपानी	श्री चिन्ने खोला खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति	माझकोट	गा.वि.स.	३	२०७३/०२/१०
५३	६३६	२०७३/०१/२७	खानेपानी	श्री कोटथर माझकोट इलेक्ट्रिक पम्पीङ खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति	माझकोट	गा.वि.स.	७ र ८	२०७३/०२/११
५४	६४१	२०७३/०३/१३	खानेपानी	श्री घेजादी खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति	भिमाद	गा.वि.स.	४	२०७३/०३/१५
५५	६४६	२०७३/०३/१३	खानेपानी	श्री बारिकोट खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति	किहुँ	गा.वि.स.	३	२०७३/०३/१५
५६	६४७	२०७३/०३/१३	खानेपानी	श्री छुरमदी कर्लुङ खहरे विद्यालय खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति	अरुणोदय	गा.वि.स.	५	२०७३/०३/१५
५७	६५०	२०७३/०४/०४	खानेपानी	श्री चैनपुर खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति	भानुमति	गा.वि.स.	१	२०७३/०४/१६
५८	६५५	२०७३/०४/०४	खानेपानी	श्री धोवीखोला खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति	माझकोट	गा.वि.स.	४	२०७३/०५/०७
५९	६५६	२०७३/०४/०४	खानेपानी	श्री रिङखै इलेक्ट्रिक पम्पीङ धोवीखोला खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति	माझकोट	गा.वि.स.	८	२०७३/०५/०७

क्र. सं.	दर्ता नं.	निर्णय मिति	अनुमतिको उद्देश्य	जल उपभोक्ता संस्थाको नाम	साविक ठेगाना			अनुमति लागू हुने मिति
					गा.वि.स./न.पा.	वडा नं.		
६०	६८३	२०७३/११/२३	खानेपानी	श्री दुम्सादी दलितवस्ती खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति	माझकोट	गा.वि.स.	९	२०७३/११/२४
६१	६८९	२०७३/११/२३	खानेपानी	श्री आम्डाँडा खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति	माझकोट	गा.वि.स.	९	२०७३/११/२४
६२	६९८	२०७३/१२/२७	खानेपानी	श्री सतिकोट गुफा खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति	किहुँ	गा.वि.स.	२	२०७३/१२/२८
६३	७००	२०७३/१२/३१	खानेपानी	श्री अस्पागदी भाटडाँडा खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति	भानुमति	गा.वि.स.	६	२०७४/०१/०३
६४	७०४	२०७४/०२/२८	खानेपानी	श्री धारादी खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति	माझकोट	गा.वि.स.	९	२०७४/०३/०१
६५	७३०	२०७४/१०/२२	खानेपानी	श्री चापार्दु मुलपानी धरमपानी थुम्सीड बुन्चुड खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति	भिमाद	न.पा.	२	२०७४/११/०८
६६	७४३	२०७५/०१/१९	खानेपानी	श्री सिविल खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति	भिमाद	न.पा.	४	२०७५/०१/२०
६७	७४४	२०७५/०१/१९	खानेपानी	श्री सिस्नेरी खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति	भिमाद	न.पा.	७	२०७५/०१/२४
६८	७४८	२०७५/०२/०६	खानेपानी	श्री जलदेवी खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति	भिमाद	न.पा.	४	२०७५/०२/१६
६९	७५८	२०७५/०३/०८	खानेपानी	श्री गहतेखोला पाथर्दी खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति	भिमाद	न.पा.	९	२०७५/०४/०९
७०	७६३	२०७५/०५/२१	खानेपानी	श्री सिङ्गर भञ्ज्याङ सिन्चित खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति	भिमाद	न.पा.	४	२०७५/०५/२४
७१	७८८	२०७५/०९/२०	खानेपानी	श्री टुकमराङ लिफ्टिङ स्किम नं. १ खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति	भिमाद	न.पा.	८	२०७५/०९/२४

क्र. सं.	दर्ता नं.	निर्णय मिति	अनुमतिको उद्देश्य	जल संस्थाको नाम	साविक ठेगाना			अनुमति लागू हुने मिति
					गा.वि.स./न.पा.	वडा नं.		
७२	७९३	२०७५/११/२१	खानेपानी	श्री सिमलधारा कोयाकाठ खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति	भिमाद	न.पा.	२	२०७५/११/२२
७३	७९६	२०७५/११/२१	खानेपानी	श्री गिजन डाँडा खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति	भिमाद	न.पा.	४	२०७५/११/२२
७४	८००	२०७६/०१/१५	खानेपानी	श्री मान्देढुङ्गा खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति	भिमाद	न.पा.	२	२०७६/०१/१७
७५	८३४	२०७६/११/०१	खानेपानी	श्री खाल्टे खोल्सी चापादी खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति	भिमाद	न.पा.	३	२०७६/११/०४
७६	८३५	२०७६/११/०१	खानेपानी	श्री सारडाँडा खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति	भिमाद	न.पा.	४	२०७६/११/०४
७७	८३६	२०७६/११/०१	खानेपानी	श्री तल्लाडिही-बाह्रमुरे खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति	भिमाद	न.पा.	१	२०७६/११/०४
७८	८३९	२०७६/११/०१	खानेपानी	श्री सखेप-जौपानी खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति	भिमाद	न.पा.	२	२०७६/११/२९
७९	८४४	२०७७/०३/१७	खानेपानी	श्री चिलाहारे खोला खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति	भिमाद	न.पा.	१	२०७७/०३/२५
८०	८४६	२०७७/०३/१७	खानेपानी	श्री डुम्रीबेसी खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति	भिमाद	न.पा.	१	२०७७/०३/२५
८१	८४७	२०७७/०३/१७	खानेपानी	श्री पाखेडाँडा हाँडीवन खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति	भिमाद	न.पा.	१	२०७७/०३/२५
८२	८५१	२०७७/०७/१८	खानेपानी	श्री राउदी खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति	भिमाद	न.पा.	५	२०७७/०८/०९
८३	८५५	२०७७/०९/०९	खानेपानी	श्री बोमा उब्दी खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति	भिमाद	न.पा.	४	२०७७/०९/१०

क्र. सं.	दर्ता नं.	निर्णय मिति	अनुमतिको उद्देश्य	जल उपभोक्ता संस्थाको नाम	साविक ठेगाना			अनुमति लागू हुने मिति
					गा.वि.स./न.पा.	वडा नं.		
८४	८५९	२०७७/०९/०९	खानेपानी	श्री आधामारा खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति	भिमाद	न.पा.	१	२०७७/०९/१०
८५	८६०	२०७७/०९/०९	खानेपानी	श्री बगैँचा खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति	भिमाद	न.पा.	८	२०७७/०९/१०
८६	८६६	२०७७/१२/०४	खानेपानी	श्री फापरड खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति	भिमाद	न.पा.	१	२०७७/१२/०६
८७	८७७	२०७७/१२/०५	खानेपानी	श्री फुलुनथान खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति	भिमाद	न.पा.	२	२०७७/१२/०६
८८	८८०	२०७८/०३/१३	खानेपानी	श्री साल चौतरा खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति	भिमाद	न.पा.	४	२०७८/०३/१४
८९	८८३	२०७८/०३/१३	खानेपानी	श्री जौपानी खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति	भिमाद	न.पा.	२	२०७८/०३/१४
९०	८८४	२०७८/०३/१३	खानेपानी	श्री क्याङ्दी बेसी बृहत खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति	भिमाद	न.पा.	८	२०७८/०३/१४
९१	८८५	२०७८/०३/१३	खानेपानी	श्री घिमिरे गाउँ दर्काङ खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति	भिमाद	न.पा.	१	२०७८/०३/१४
९२	००२३	२०७९/०३/१७	खानेपानी	काहुँले खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता संस्था	भिमाद	न.पा.	१	२०७९/०३/१७
९३	००२४	२०७९/०४/१६	खानेपानी	बेलचौतारा खानेपानी उपभोक्ता संस्था	शुक्लागण्डकी	न.पा.	५	२०७९/०४/१६

असल अभ्यासहरू

- संघ संस्था समूह सञ्जाललाई जनसहभागिता परिचालन हुने कार्यमा परिचालन गर्ने नीति अख्तियार गरिएको,
- नगरपालिकाका योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन तथा अनुगमन मूल्याङ्कनमा समूह सञ्जाललाई परिचालन गरिएको,
- कोभिड-१९ को प्रतिकार्य लगायतका क्रियाकलापमा टोल विकास संस्थालाई परिचालन गरिएको।

समस्याहरू

- संस्था दर्ता तथा नविकरणलाई सूचना प्रविधि मैत्री बनाउन नसकिएको,
- स्थानीय स्तरमा कार्यक्षेत्र भएका गैरसरकारी संस्थाहरूलाई जनसहभागिता प्रवर्द्धन गर्ने कार्यमा परिचालन गर्न नसकिएको,
- नगरपालिकाको नीति, बजेट तथा कार्यक्रममा संघ संस्थालाई प्रोत्साहन गर्ने व्यवस्था नहुँदा समूह सञ्जाललाई परिचालन गर्न नसकिएको,
- टोल विकास संस्थाहरूको दर्ता तथा नवीकरण उत्साहजनक रूपमा अगाडी बढ्न नसकेको,
- जलस्रोत उपभोक्ता संस्थाहरूको नयाँ दर्ता प्रक्रियामा संघीय सरकार र प्रदेश सरकारका निकायहरूको सहयोग प्राप्त नभएको,
- नगरपालिका भित्र सञ्चालन भएका स्वास्थ्य संस्थाहरूलाई नियमनको दायरामा ल्याउन नसकिएको,
- संस्था दर्ताको परिचालन तथा नियमनमा बडा कार्यालयहरूले भूमिका खेल्न नसकेको,
- संस्था दर्ता गर्ने प्रक्रिया सम्बन्धी कार्यलाई सरल र सहज बनाउन समुदाय अभिमुखिकरण कार्यक्रम नहुँदा संस्था दर्ता उत्साहजनक हुन नसकेको ,
- संस्था दर्ता ऐन, २०३४ बमोजिम संस्था दर्ता गर्ने अधिकार प्रमुख जिल्ला अधिकारीमा रहेको हुँदा संस्था दर्ता नियमन तथा खारेजीको क्षेत्राधिकार विषयमा दोहोरोपन हुदाँ आम नगरवासीमा द्विविधा उत्पन्न भएको,
- साविक एकात्मक राज्य प्रणालीमा स्थानीय स्तरमा कार्यक्षेत्र रहने गरी दर्ता भएका संस्थाहरूलाई संघीय सरकारले हस्तान्तरण नगर्दा सेवाग्राहीले अनावश्यक हैरानी खेप्ने समस्या रहेको,
- समाजमा रहेका सबै अनौपचारिक समूह सञ्जालहरूलाई दर्ताको दायरामा ल्याउन नसकिएको,
- संस्था दर्ता शाखाको काम, कर्तव्य र अधिकारको सम्बन्धमा कार्य विभाजन नियमावली प्रष्ट नभएको ।

समस्या समाधानका उपायहरू

- संस्था दर्ता अधिकारीको काम कर्तव्य अधिकारको विषयमा नगरपालिकाको कार्य विभाजन नियमावलीमा व्यवस्था हुनु पर्ने,
- संस्था दर्ता प्रणालीलाई सूचना प्रविधिसँग आबद्ध गर्नुपर्ने,
- संस्था दर्ता सम्बन्धी विषय कार्यविभाजन नियमावलीमा प्रष्ट हुनुपर्ने,
- दर्ता भएका संघ संस्थाहरूलाई अनुगमन र नियमनको दायरामा ल्याउनु पर्ने,
- टोल विकास संस्था, आमा समूह, युवा क्लब जस्ता सामुदायिक संस्थाहरूको दर्ता तथा नविकरण बडा कार्यालयलाई प्रत्यायोजन गर्नु पर्ने,
- संस्था दर्ता तथा नविकरण गर्ने कार्य हाल जिल्ला प्रशासन कार्यालय र नगरपालिका दुवैले समानान्तर रूपमा गरेको हुँदा यसमा रहेको दोहोरोपन नीतिगत रूपमा हल हुनुपर्ने,
- स्थानीय तह अस्तित्वमा नआउदाको समयमा यस नगरपालिकालाई मात्र कार्यक्षेत्र बनाई जिल्ला प्रशासन कार्यालयमा दर्ता भएका संघ संस्थाहरू नगरपालिकामा हस्तान्तरण हुनुपर्ने,
- संघ संस्थाको परिचालन गर्दा विकेन्द्रिकरणलाई टेवा पुग्ने गरी परिचालन गर्ने ।

निष्कर्ष

स्थानीय स्वायत्त शासन विकेन्द्रिकरण र जनतालाई घर दैलोमा सरकारको उपस्थिती देखाउन स्थानीय स्तरमा रहेका समूह सञ्जाल संघसंस्थाहरूको सार्थक भूमिका रहेको हुन्छ । यस्ता खालका संघसंस्थाको परिचालनबाट जनसहभागिता अभिवृद्धि गरी नगरका योजना तथा कार्यक्रमको सफल कार्यावन्धन गराउन सकिन्छ । एकात्मक राज्य संरचनामा साविकका स्थानीय निकायमा यस्ता खालका संघसंस्था, समूह, सञ्जालको क्रियाशिलता उल्लेखनिय रहेकोमा हाल यसको सिलसिला टुटेको देखिन्छ । त्यस कारण यस्ता खालका संघ संस्थालाई पुनः क्रियाशिल गराई विकेन्द्रिकरणको उद्देश्य कार्यावन्धन गर्न बडा कार्यालयको क्रियाशिलता जरुरी देखिन्छ ।

३.५ न्यायिक समिति

पृष्ठभूमि

नेपालको संविधानको धारा २१७ को उपधारा (१) मा कानून बमोजिम आफ्नो अधिकार क्षेत्र भित्रका विवाद निरूपण गर्न गाँउपालिका वा नगरपालिकाले प्रत्येक गाँउपालिकाका उपाध्यक्षको संयोजकत्वमा र प्रत्येक नगरपालिकामा उपप्रमुखको संयोजकत्वमा तीन सदस्यीय न्यायिक समिति रहने संवैधानिक व्यवस्था रहेको छ । नेपालको संविधानको धारा २२१ को उपधारा (१) बमोजिम स्थानीय तहको व्यवस्थापिकीय अधिकारको अनुसार भिमाद नगरपालिका न्यायिक समिति कार्यविधि सम्बन्धी ऐन २०७५ बनाई सोही बमोजिम भिमाद नगरपालिकाको न्यायिक समिति मार्फत न्याय सम्पादनका कार्यहरू भैरहेको छ ।

न्यायिक समितिले स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ४७ को उपदफा (१) र (२) का अतिरिक्त संघीय वा प्रदेश कानूनले तोकिएको विवादहरूलाई निरूपण गर्न पाउने कानुनी व्यवस्था रहेकोमा भिमाद नगरपालिका न्यायिक समितिले भने मेलमिलापलाई नै प्रमुख प्राथमिकतामा राखि विवादहरूको समाधान गर्ने प्रयत्न गरेको छ ।

उद्देश्य

न्यायिक समितिलाई संविधानले न्यायको पहुँच स्थानीयस्तर मै सुनिश्चित गर्ने अभिप्रायले अगाडि सारेको पाईन्छ । संविधान प्रदत्त यस अधिकारको प्रयोग गर्दै आफ्ना अधिकार क्षेत्र भित्रका विवादहरू छिटो, सहज र सुलभ तरिकाले न्यायमा पहुँच स्थापित गर्दै तथा विवादका दुवै पक्षले जित महसुस हुने गरी मेलमिलापलाई प्रमुख प्राथमिकतामा राखी न्याय सम्पादन गर्नु भिमाद नगरपालिकाको न्यायिक समितिको उद्देश्य रहेको छ । यस प्रतिवेदनका उद्देश्यहरू देहायअनुसार रहेका छन् ।

- न्यायिक समितिबाट आ.व. २०७८।७९ मा सम्पादित क्रियाकलापहरूको जानकारी गराउनु,
- न्यायिक समितिको कार्यसम्पादनमा देखिएका समस्या पहिचान गरी सुधारका लागि टेवा पुर्‍याउनु ।

समग्र न्यायिक कार्यसम्पादनको स्थिति

विगत ५ आर्थिक वर्षको न्याय सम्पादनको अवस्था

क्र.स.	आर्थिक वर्ष	दर्ता भएका उजुरी संख्या	फछ्यौट	बाँकी
१.	२०७४/२०७५	३२	५	२७
२.	२०७५/२०७६	४९	३५	१४
३.	२०७६/२०७७	२३	१७	६
४.	२०७७/२०७८	३१	२३	८
५.	२०७८/२०७९	३१	२१	१०
	जम्मा	१६६	१०१	१०

विगत पाँच वर्षको अवधीमा न्यायिक समितिमा कूल १६६ वटा विवादका विषय दर्ता हुन आएकोमा हालसम्म यस आर्थिक वर्षमा १० वटा वाहेक सबै मुद्दा फछ्यौट भएको देखिन्छ । मुद्दा दर्ताको सङ्ख्या हेर्दा आर्थिक वर्ष २०७६/२०७७ मा तुलनात्मक रूपमा सबै भन्दा कम अर्थात् २३ वटा मुद्दा दर्ता भएको देखिन्छ । त्यस्तै सबै भन्दा बढी मुद्दा दर्ता आ.व. २०७५/२०७६ मा ४९ वटा दर्ता भएको देखिन्छ । यसरी विगत ५ वर्षमा मुद्दा दर्ताको अवस्था एकनासको नभई उतारचढावयुक्त देखिन्छ ।

आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ को न्यायिक कार्यसम्पादनको अवस्था

क्र.सं.	वडा नं	उजुरी दर्ता सङ्ख्या	फछ्यौट हुन बाँकी	फछ्यौट भएको
१.	१	०	०	०
२.	२	८	४	४
३.	३	०	०	०
४.	४	२	१	१
५.	५	४	१	३
६.	६	९	२	७
७.	७	१८	२	६
८.	८	०	०	०
९.	९	०	०	०
जम्मा		३१	१०	२१

न्यायिक कार्यसम्पादनको तुलनात्मक अध्ययन

- चालु आर्थिक वर्षको पहिलो १२ महिनामा ३१ वटा उजुरी दर्ता हुन आएकोमा २१ वटा उजुरी फछ्यौट भई बाँकी १० वटा फछ्यौट हुन बाँकि रहेका छन्,
- चालु आर्थिक वर्षको पहिलो १२ महिनामा न्यायिक समितिले कुल लगतको ६७.७४ प्रतिशत उजुरी फछ्यौट भएको छ,
- चालु आर्थिक वर्षमा वडागत रुपमा सबै भन्दा बढी उजुरी ६ वटा ९ वटा दर्ता भएकोमा वडा नं १, ३, ८ र ९ वटा न्यायिक समितिमा कुनै पनि उजुरी दर्ता हुन आएनन्,
- फछ्यौट उजुरी मध्ये अधिकांश उजुरी मिलापत्र भएका छन्।

कार्यसम्पादनका क्रममा अनुभूति भएका मुख्य समस्याहरू

- दर्ता भएका सबै उजुरीहरू कानूनको निर्धारित ढाँचा भित्र नरही ठाडो उजुरी मात्र दर्ता हुन आएका छन्,
- मुद्दाको सुनुवाई तथा कारवाहीको लागि न्यायिक समितिको इजलास व्यवस्थापन गर्न नसकिदा सुनुवाई प्रभावित हुने गरेको छ,
- मुद्दा दर्ता गर्दा उजुर कर्तालाई निस्सा नदिएको, प्रतिवादीको नाँउमा १५ दिने सूचना म्याद जारी नभएको, प्रतिवादीलाई फोन गरेर मात्र उपस्थित गराईएको, यसले गर्दा समयमा उजुरी फछ्यौटमा बाँधा पुगेको देखिन्छ,
- न्यायिक समितिका पदाधिकारीहरूको कानूनी ज्ञानको अभाव हुनु,
- यथेष्ट प्रमाणको मूल्याङ्कन नगरी फैसला हुन सक्ने जोखिम विद्यमान रहेको,
- चुनावबाट आएका प्रतिनिधिहरू इजलासमा हुने भएकोले राजनीतिक पुर्वाग्रह हुन सक्ने,
- कुनै पनि मुद्दामा सिधै जिल्ला अदालतमा जान सक्ने भएकोले राजनीतिक हिसावले फरक भएका व्यक्तिहरू सिधै जिल्ला अदालत जान सक्ने देखिन्छ ।

समस्या समाधानका उपायहरू

न्यायिक समितिको औचित्य पुष्टिका लागि समिति आफ्नो कामबाट मूलरूपमा जिम्मेवार रहेता पनि यो संवैधानिक, लैङ्गिक समानता, सामाजिक न्यायको विषय समेत भएकाले सुशासन र दिगो विकासका लक्ष्यको अंशको रूपमा समेत आत्मसात गरी स्थानीय तहले नै यसको अपनत्व ग्रहण गर्नु जरुरी छ । न्यायिक समितिमा न्यूनतम न्यायको मान्य सिद्धान्तको ज्ञान वृद्धि गरिनुका साथै मुलुकी संहिता तथा नेपाली कानूनका अतिरिक्त अन्तर्राष्ट्रिय न्यायिक समितिहरूको बारेमा यस समितिलाई जानकारी हुन अत्यन्तै जरुरी छ । आफ्नो पालिकाबाट प्रदान गरिने न्याय सेवा सम्बन्धमा सर्वसाधारणहरूलाई जानकारी गराउन तथा मेलमिलापकर्ताहरूलाई समेत आवश्यक प्रशिक्षण दिनु जरुरी रहेको छ । साथै यसको सशक्तिकरणका लागि आवश्यक योजना र कार्यक्रम सहितको बजेट विनियोजन जरुरी रहेको छ ।

निष्कर्ष

न्यायिक समितिको क्षेत्राधिकार भित्रका विवादहरू छिटो, सहज तथा स्थानीय जनतालाई व्ययभार कम हुने गरी निरूपण गर्नु सो समितिको संवैधानिक दायित्व हो । न्यायिक विवेक तथा निष्पक्षताको गुणको उच्चतम प्रयोग गर्दै जनविश्वास रहने गरी न्याय निरूपण गर्दै जनविश्वास जित्नका लागि न्यायिक समिति मात्र नभई स्थानीय सरकार नै यसका लागि लागि पर्नु अपरिहार्य देखिएको छ ।

३.६ कानून शाखा

पृष्ठभूमि

नेपालको संविधानले स्थानीय तहलाई विधायिकी अधिकार प्रदान गरेको छ। संवैधानिक अधिकार क्षेत्र भित्र रही स्थानीय सरकारले ऐन, नियमावली, कार्यविधि, मापदण्ड र निर्देशिका जारी गर्न सक्छ। यसको मूल जिम्मेवारी नगर सभा र नगर कार्यपालिकामा निहित रहेको भएतापनि यसको प्रशासनिक व्यवस्था मिलाउने भूमिका कानून शाखाका अतिरिक्त विषयगत शाखाको रहेको हुन्छ। प्रस्तावित कानूनको पहिचान गर्ने, मस्यौदा तयार गर्ने, छलफलको लागि पेश गर्ने कार्य कानून शाखा का अतिरिक्त अरु विषयगत शाखाको हुन्छ त्यस्तै विषयगत शाखाबाट तयार भएका मस्यौदा प्रति राय प्रदान गर्ने, कानुनी तथा संवैधानिकता जाँच गर्ने जिम्मेवारी समेत रहेको हुन्छ। स्थानीय सरकारको एकल अधिकार संविधानको अनुसूची-८ मा सूचीबद्ध रहेको छ भने संघ, प्रदेश तथा स्थानीय तहको साझा अधिकार सूची अनुसूची-९ मा उल्लेख रहेको छ। एकल अधिकार सूचीको विषयमा नगर सभाले कानून बनाउन सार्वभौम रहेको छ भने साझा अधिकार सूचीको विषयमा संघ र प्रदेशले कानून बनाए पश्चात उक्त कानूनसँग नबाझिने गरी नगर सभाले कानून बनाउन सक्नेछ। यसै परिवेक्षमा कानून शाखाले आ.व. २०७८।०७९ मा भए गरेका क्रियाकलापहरू यस खण्डमा समावेश गरिएको छ।

कानून शाखाका कार्यक्षेत्र

- संवैधानिक अधिकार क्षेत्रका विषयमा स्थानीय सरकारले तर्जुमा गर्नुपर्ने कानूनको पहिचान गरी कार्यपालिका समक्ष प्रस्ताव पेश गर्ने,
- विषयगत शाखाले तयार गरेका कानूनको मस्यौदा उपर राय प्रदान गर्ने,
- कानूनी शासनलाई स्थानीय स्तरबाट संस्थागत गर्ने।

कानून निर्माणको अवस्था

आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ मा नगरसभा र नगरकार्यपालिकाबाट पारित कानूनहरू

क्र.सं.	कानूनको नाम	पारित गर्ने
१	भिमाद नगरपालिकाको जलस्रोत ऐन, २०७८	नगरसभा
२	भिमाद नगरपालिकाको आर्थिक ऐन, २०७९	नगरसभा
३	भिमाद नगरपालिकाको विनियोजन ऐन, २०७९	नगरसभा
४	भिमाद नगरपालिकाको शिक्षा नियमावली, २०७८	नगरकार्यपालिका
५	भिमाद नगरपालिकाको संस्था दर्ता नियमावली, २०७८	नगरकार्यपालिका
६	भिमाद नगरपालिकाको जलस्रोत नियमावली, २०७८	नगरकार्यपालिका
७	भिमाद नगरपालिका बीमा संयोजन समिति गठन तथा कार्यसञ्चालन कार्यविधि, २०७८	नगरकार्यपालिका
८	भिमाद नगरपालिका दुग्ध उत्पादन प्रोत्साहन कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०७८	नगरकार्यपालिका
९	भिमाद नगरपालिका मेलमिलाप कार्य सञ्चालन कार्यविधि, २०७८	नगरकार्यपालिका
१०	भिमाद नगरपालिका कृत्रिम गर्भाधान सम्बन्धी कार्यविधि, २०७८	नगरकार्यपालिका
११	भिमाद नगरपालिका विद्यालय व्यवस्थापन समिति गठन तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यविधि, २०७८	नगरकार्यपालिका
१२	भिमाद नगरपालिका अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण समितिको कार्यसञ्चालन कार्यविधि, २०७८	नगरकार्यपालिका
१३	भिमाद नगरपालिका राजस्व परामर्श समिति कार्य सञ्चालन कार्यविधि, २०७८	नगरकार्यपालिका
१४	भिमाद नगरपालिका विधेयक समिति कार्य सञ्चालन कार्यविधि, २०७८	नगरकार्यपालिका
१५	भिमाद नगरपालिका खर्चको मापदण्ड (दोस्रो संशोधन), २०७८	नगरकार्यपालिका
१६	भिमाद नगरपालिका कर राजस्व छुट तथा मिनाहा सम्बन्धी मापदण्ड, २०७८	नगरकार्यपालिका

समस्याहरू

- सहभागितामूलक कानून तर्जुमा हुन नसक्नु,
- उचित प्रक्रिया बमोजिम कानूनहरू तर्जुमा हुन नसक्नु,
- स्थानीय सरकारलाई कुन कुन कानून आवश्यक पर्ने सो विषयमा पहिचान हुन नसक्नु,
- कानून निर्माण प्रक्रियाको आन्तरिक कार्यविधि तयार नहुनु र कानून निर्माण प्रक्रिया सम्बन्धी प्रदेश कानून बमोजिमको कानून तर्जुमा हुन नसक्नु,
- स्वीकृत भएका कानूनहरू एक आपसमा बाझिनु ,
- कानून निर्माण कार्यमा संलग्न जनशक्ति क्षमता कमजोर हुनु,
- कानून अधिकृतको दरवन्दी सृजना नहुनु ।

समस्या समाधानका उपायहरू

- नगरपालिकाको सँगठन संरचना तयार गर्दा कानून अधिकृतको व्यवस्था गर्ने,
- कानून निर्माणलाई नगरकार्यपालिकाले प्राथमिकतामा राख्ने,
- विधायन समिति र विधेयक समितिको भूमिकालाई प्रभावकारी बनाउने,
- नगरसभाको अधिवेशनमा औपचारिकतामा मात्र सिमित नगरी नीतिगत बहस छलफल गर्ने थलोको रूपमा परिणत गर्ने,
- प्रमाणीकरण भएका कानूनहरू प्रदेश सरकार र नेपाल सरकारलाई अनिवार्य रूपमा उपलब्ध गराउने,
- कानून तर्जुमा गर्दा छिमेकी पालिका र प्रदेशलाई प्रतिकूल असर नपर्ने गरी गर्ने,
- सहभागितामूलक कानून तर्जुमा गर्ने पद्धतीको अवलम्बन गर्ने,
- कार्यविभाजन नियमावली र कार्यसम्पादन नियमावलीलाई कार्यान्वयन गर्ने,
- अनुसन्धानमूलक कानून तर्जुमा गर्ने,
- कानून निर्माणलाई प्रभावकारी बनाउन कानूनी सचेतना र कानूनी साक्षरता कार्यक्रम सन्चालन गर्ने ,
- स्थानीय तहको कानून तर्जुमा दिग्दर्शन तयार गरी लागू गर्ने,
- संविधान कानून तथा कानूनका सामान्य सिद्धान्तलाई ख्याल गर्ने इत्यादी ।

निष्कर्ष

नेपालका स्थानीय सरकार संवैधानिक रूपमा अधिकार सम्पन्न रहेका छन् । यसो हुनुमा स्थानीय सरकारलाई दिइएको विधायिकी अधिकार हो । तसर्थ अबका दिनहरूमा आवश्यक स्थानीय कानूनहरूको पहिचान गरी स्थानीय कानून निर्माण प्रक्रियालाई तिब्रता दिनु जरुरी छ ।

परिच्छेद ४

वडा कार्यालयहरूको प्रगति

भिमाद नगरपालिकालाई ९ वटा वडाहरूमा विभाजन गरिएको छ । वडा कार्यालयहरूले जनताका दैनिक सरोकार राख्ने विषयहरू व्यक्तिगत घटना दर्ता, सिफारिस लगायत विकास निर्माणका कार्यहरू सम्पादन गर्ने गर्दछन् । यस परिच्छेदमा वडाको भौगोलिक, सामाजिक एवम् जनसांख्यिक अवस्था सहितको परिचय, आ.व. २०७८।०७९ मा प्रवाह गरिएको सेवाको स्थिति, विकास निर्माण र कार्यक्रम कार्यान्वयनका प्रगतिको अवस्था प्रस्तुत गरिएको छ । यसैगरी कार्यक्रम कार्यान्वयनका उद्देश्य, कार्यक्रम कार्यान्वयनका आधार, कार्यक्रम अनुसारको भौतिक एवम् वित्तीय प्रगति, कार्यक्रम कार्यान्वयन एवम् सेवा प्रवाहका क्रममा गरिएका असल अभ्यास, आइपरेका समस्या तथा समाधानका उपायहरू समेत यस परिच्छेदमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

४.१. १ नं. वडा कार्यालय

पृष्ठभूमि

तनहुँ जिल्लाको सदरमुकाम दमौलीबाट पश्चिममा पर्ने यस भिमाद नगरपालिका वडा नं. १ भिरालो धरातलिय स्वरूपले रहेको छ । क्षेत्रफल करिब १९.२६ वर्ग किलोमिटर रहेको यस वडा समूद्र सतहबाट ४१७.६१ मिटर देखि ११२० मिटर उचाइमा अवस्थित रहेको छ भने कृषियोग्य भूमि ६४.९६%, जंगल २८.२९ %, झाडी, वनवुट्यान र चरन क्षेत्र ५.७८ % र खोलानाला तथा अन्य क्षेत्र ०.९७% रहेको छ । यस वडाको पूर्वमा भिमाद नगरपालिका वडा नं. २ र वडा नं. ४, पश्चिममा स्याङ्जा जिल्लाको हरिनास गाउँपालिका, उत्तरमा हरिनास गाउँपालिका र भिमाद नगरपालिका वडा नं. २, दक्षिणमा घिरीड गाउँपालिकासँग सिमाना जोडिएको छ । ९ वटा वडा रहेको साविक किहुँ गा.वि.स. र गजरकोट गा.वि.स. को वडा नं. ९ गरी साविकका जम्मा १० वटा वडाहरू मिलाएर यस वडाको गठन भएको हो । यस वडाको प्रशासनिक/वडा कार्यालय साविक किहुँ गा.वि.स वडा नं. ४ काहुलेमा रहेको आफ्नै वडा भवनमा रहेको छ र सोही भवनबाट वडा कार्यालय मार्फत प्रवाह हुने सम्पूर्ण सेवाहरू प्रवाह हुने गरेको छ ।

आम जनताको मुख्य चाहना एवं प्राथमिकताको रूपमा भौतिक पूर्वाधारको विकास रहेको हुनाले, नगरपालिकाको वार्षिक नगर विकास योजनामा भौतिक पूर्वाधार विकास शीर्षकमा तुलनात्मक रूपमा अधिक बजेट विनियोजन भएको र त्यसै अनुरूप उक्त क्षेत्रमा उल्लेख्य कार्यहरू भएका छन् साथै शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि, पशुपालन, खानेपानी तथा सरसफाई, क्षमता विकास एवं सशक्तिकरण लगायत जनताको जनजीविकासँग प्रत्यक्ष सरोकार राख्ने क्षेत्रहरूमा पनि महत्वपूर्ण कामहरू भएका छन् । जसका कारण जनताको आर्थिक अवस्था र जीवनस्तर अभिवृद्धि गर्नमा टेवा पुगेको छ, साथै जनताको विकास तथा समृद्धि प्रतिको अपेक्षा अझ बढेर गएको पाइन्छ । यस खण्डमा वडा कार्यालयबाट आ.व. २०७८।७९ मा सम्पादित कार्यक्रम, सेवा प्रदानको स्थिति र अनुभूति भएका समस्याहरू समावेश गरिएको छ ।

प्रतिवेदनको उद्देश्य

- भिमाद नगरपालिका वडा नं १ को सेवा प्रवाहको बारेमा सरोकारवालाहरूलाई सुसूचीत गराउनु,
- आ.व. २०७८/०७९ मा सञ्चालित कार्यक्रमहरूको भौतिक तथा आर्थिक प्रगति अवस्थाको बोध गराउनु,
- वडातहको कार्यक्रम छनोट, सेवा प्रवाहका सम्बन्धमा भावी कार्यदिशा तय गर्न सहयोग पुऱ्याउनु ।

वडा कार्यालयबाट सम्पादित क्रियाकलापका उद्देश्य

- भौतिक पूर्वाधार विकास मार्फत शिक्षा, स्वास्थ्य, सडक तथा यातायात, विद्युतिकरण, खानेपानी, सूचना प्रविधि जस्ता नागरिकका आधारभूत आवश्यकता सहज रूपमा परिपूर्ति गराउन सहयोग तथा सहजीकरण गर्नु
- सामाजिक विकास मार्फत मानवीय क्षमताको विकास, समानुपातिक सहभागिता, सशक्तिकरण, समावेशीकरण गर्ने जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन गरी समतामूलक समाजको निर्माणमा टेवा पुर्‍याउनु
- वडाको आर्थिक विकासको सम्भावनाको रूपमा रहेका क्षेत्रहरू जस्तै: कृषि तथा पशुपालन, पर्यटन आदि क्षेत्रमा लगानी गर्दै जनताको आर्थिक अवस्था र जीवनस्तर अभिवृद्धिमा टेवा पुर्‍याउनु,
- वडा कार्यालयबाट प्रवाह हुने प्रशासनिक लगायत सम्पूर्ण सेवाहरू छिटो छरितो रूपमा सेवाग्राही समक्ष पुर्‍याउनुका साथै प्रविधिमैत्री सेवा प्रवाहमा विशेष जोड दिनु, निश्चित सिमाभित्रका योजना तथा कार्यक्रमहरूको भुक्तानी बाहेका सम्पूर्ण कार्यहरू वडाबाटै सम्पन्न गर्दै स्थानीय सरकारलाई जनताको नजिकको सरकारको रूपमा स्थापित गर्दै सुशासनको प्रत्याभूति गराउनु ।

वडाको वस्तुगत अवस्था

जनसंख्या तथा साक्षरता

भिमाद नगरपालिकाको नगर प्रोफाइल २०७७ अनुसार यस वडाको जनसंख्या तथा साक्षरतासम्बन्धी विवरण देहाय अनुसारको तालिकामा देखाइएको छ ।

वडा	घरघुरी संख्या	जनसंख्या			५ वर्षमाथिको जनसंख्या			साक्षरता (५ वर्ष)		
		महिला	पुरुष	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा
१	८१९	१९७१	२१०१	४०७२	१८५४	१९७७	३८३१	७६.७	८६.१	८१.६

वडा नं. १ मा मगर समुदायको बाहुल्यता रहेको छ । कूल जनसंख्याको आधारमा ३३.८० प्रतिशत मगरहरू रहेका छन् । त्यस्तै बाहुन २८.७८ प्रतिशत, क्षेत्री ०.२४ प्रतिशत, कामी ७.२३ प्रतिशत, दमै ७.५१ प्रतिशत, सार्की १०.४८ प्रतिशत, मुस्लीम १०.१६ प्रतिशत, घर्ती १.८० प्रतिशत यसरी बसोबास गर्ने विभिन्न जातिका मानिसहरू रहेका छन् ।

वार्षिक आम्दानीको विवरण

यस वडाको वार्षिक आम्दानीको विवरण देहाय अनुसार रहेको छ ।

क्र.सं.	महिना	आय शीर्षकको नाम र संकलित रकम रु.						जम्मा रु.
		सम्पत्ति कर	भूमिकर	सिफारिस	व्य. घटनादर्ता	नाता प्रमाणित	अन्य दस्तुर	
१	साउन	-	-	९१००	४६००	३०००	११०	१६८१०
२	भदौ	-	-	२१२१०	२४००	३०००	६०	२६६७०
३	असोज	-	-	२१०००	५०००	३५००	१८०	२९६८०
४	कार्तिक	-	-	१५८७०	९६००	२०००	१६०	२७६३०
५	मंसिर	-	-	२०९९०	९०००	२०००	२८०	३२२७०
६	पुस	-	-	३१४२०	६५००	४०००	३९०	४२३१०
७	माघ	-	-	३६४००	११९००	६५००	१२७०	५६०७०
८	फागुन	१३८६	१३५७	४१०००	९९००	३०००	२८१०	५९४५३
९	चैत्र	१११५	११९१	२५६००	७२००	४०००	-	३९१०६
१०	बैशाख	२५३९	१२९५	११५००	४२००	१०००	२०००	२२५३४
११	जेठ	१३२३	८८१	१९३००	८३००	५५००	५८००	४११०४
१२	असार	५८८८	५५४४	११३००	६१००	५५००	१५००	३५८३२
कुल जम्मा		१२२५१	१०२६८	२६४६९०	८४७००	४३०००	१४५६०	४२९४६९

सामाजिक सुरक्षा

वडा भित्रका सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गर्न योग्य लाभग्राहीहरूलाई त्रैमासिक रुपमा भत्ता प्राप्त गर्नको लागि सिफारिस गरिएको विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

क्र.सं	अवधि	लाभग्राही संख्या	रकम रु.
१	प्रथम त्रैमासिक	७२४	६६६२१५१
२	दोस्रो त्रैमासिक	७३५	६६७५१२९
३	तेस्रो त्रैमासिक	७४७	६६४४४९०
४	चौथो त्रैमासिक	७७७	६९२४२४०
	जम्मा		२६९०६०१०

व्यक्तिगत घटना दर्ता

आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ मा भएको व्यक्तिगत घटना दर्ता सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा देखाइएको छ ।

क्र.सं	व्यक्तिगत घटना दर्ताको किसिम	महिला	पुरुष	जम्मा संख्या
१	जन्म दर्ता	१११	१२०	२३१
२	मृत्यु दर्ता	३१	४०	७१
३	सम्बन्ध बिच्छेद दर्ता	५	५	५
४	विवाह दर्ता	९४	९४	९४
५	बसाईसराइ दर्ता	आएको १०	गएको ३३	४३

सिफारिस सम्बन्धी विवरण

यस वडाबाट आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ मा भएका सिफारिसहरूको विवरण देहाय बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ ।

क्र.सं.	जारी गरिएको सिफारिसको प्रकार	संख्या
१	नेपाली नागरिकता प्रमाणपत्रको सिफारिस	२१७
२	नेपाली नागरिकता प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि सिफारिस	१०१
३	नाता प्रमाणित सिफारिस	८६
४	घरबाटो प्रमाणित	४८
५	चार किल्ला प्रमाणित	२२
६	अन्य सिफारिस	९५८

कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्दा अपनाइएका प्रक्रियाहरू

- नगरसभाबाट स्वीकृत वार्षिक नगर विकास योजना,
- नगर सभा, नगरकार्यपालिका र वडा समितिको निर्णय,
- सम्झौता, अनुदान निकासा, अनुदान, अनुगमन मूल्यांकन तथा प्रगतिको आधारमा फछ्यौट,
- नागरिक वडापत्र बमोजिम सेवा प्रवाह ।

योजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन

- वडामा विनियोजन भएका योजनाहरू निर्वाचित जनप्रतिनिधि, वडामा सक्रिय राजनैतिक दलका प्रतिनिधि, टोल विकास संस्थाका प्रतिनिधि, आमा समूहका प्रतिनिधिहरूको रोहबरमा सार्वजनिकिकरण गरिएको,
- आम भेला द्वारा उपभोक्ता समितिहरू गठन गरिएको,
- योजना अनुगमन तथा निरीक्षण समिति गठन गरिएको,
- नगरकार्यपालिकाको स्वीकृती अनुसार हरेक योजनाको प्राविधिक लागत अनुमान गरिएको,
- उपभोक्ता समितिसँग योजना सम्झौता गरिएको,
- सम्झौता अनुसारको योजना कार्यान्वयनको लागि उपभोक्ता समितिहरूलाई निर्देशन दिइएको,
- समय समयमा सम्झौता अनुसारको निर्माण कार्य भए नभएको बारेमा अनुगमन समिति मार्फत अनुगमन गरिएको,

- योजना कार्यान्वयन सम्पन्न भए पश्चात अनुगमन समितिद्वारा अनुगमन गरी, सम्बन्धित उपभोक्ता समितिको माइन्युट, फोटो, तयार गर्नुपर्ने अनुसूची फारमहरु, अनुगमन प्रतिवेदन सहित रकम भुक्तानीको लागि सिफारिस गरिएको।

वार्षिक समष्टिगत बजेट र खर्चको अवस्था

सि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	खर्च शीर्षक	विनियोजन रु.	खर्च रु.	खर्च (%)
१	दलित सचेतना कार्यक्रम	२२५१२	१,००,०००	९१,४००	९१.४०
२	महिला सचेतना कार्यक्रम	२२५१२	१,००,०००	९९,७२०	९९.७२
३	बाखापैंचो कार्यक्रम	२२५१२	१,००,०००	०	०.००
४	युवा खेलकुद सामाग्री खरिद योजना	२२५२२	१,००,०००	९९,१००	९९.१०
५	ज्ञानज्योती प्रा वि भवन मर्मत योजना	३१११२	१,००,०००	९७,५००	९७.५०
६	मदर्शा गौशिया प्रा वि छात्रा मर्मत योजना	३१११२	१,००,०००	९७,५००	९७.५०
७	दलित आरन तथा ट्रेस निर्माण योजना	३१११२	२,००,०००	१,९३,६०२	९६.८०
८	बलभद्र आ वि मेशिनरी बाल निर्माण योजना	३१११२	१,००,०००	९७,५००	९७.५०
९	दुर्गादेवी कृषी तालिम भवन निर्माण योजना	३१११२	३,००,०००	२,९२,५००	९७.५०
१०	बोमाटार सार्वजनिक शौचालय निर्माण योजना	३१११२	१,००,०००	९५,७६०	९५.७६
११	अकला देवी मन्दिर कम्पाउन्डिङ्ग योजना	३१११२	१,००,०००	५४,९५१	५४.९५
१२	नेपाली गाउँ आमा समूह भवन संरक्षण योजना	३१११२	१,००,०००	९६,६०५	९६.६१
१३	पृथ्वी मा वि कम्पाउन्डिङ्ग तथा गेट निर्माण योजना	३१११२	८,००,०००	७,२७,७१६	९०.९६
१४	जनजागृती महिला आमा समूह भवन संरक्षण योजना	३१११२	१,५०,०००	१,३९,०१०	९२.६७
१५	चामबोट आमा समूह भवन निर्माण योजना	३१११२	२,००,०००	१,९५,०००	९७.५०
१६	फालढुङ्गा कुल देवता ट्रेस निर्माण योजना	३१११२	२,००,०००	१,९५,०००	९७.५०
१७	ईन्द्र चोक दलित सामुदायिक भवन निर्माण योजना	३१११२	२,००,०००	१,३०,९१४	६५.४६
१८	सिद्ध बाबा टोल कृषी तालिम भवन निर्माण योजना	३१११२	३,००,०००	२,८६,८१६	९५.६१
१९	शंकर मा वि कम्पाउन्डिङ तथा सपोर्ट बाल निर्माण	३१११२	२,००,०००	१,९५,०००	९७.५०
२०	मिलिजुली कृषी आमा समूह भवन निर्माण योजना	३१११२	२,००,०००	१,८५,३१२	९२.६६
२१	आमढौला ढोके मोटरमार्ग नयाँ ट्रयाक योजना	३११५१	१,००,०००	९७,५००	९७.५०
२२	फाग्राङ्ग गोरेटो बाटो निर्माण योजना (प्र म)	३११५१	५०,०००	०	०.००
२३	गोरडाँडाँसिंजाली गाउँ बाटो स्तरोन्ति योजना	३११५१	३,००,०००	२,८०,१८७	९३.४०
२४	दरकाङ देउराली मोटरमार्ग मेशिनरी बाल निर्माण	३११५१	१,५०,०००	१,४६,२५०	९७.५०
२५	आधामारा छापडाँडा सडक योजना	३११५१	१,५०,०००	८१,५२५	५४.३५
२६	थिदु दुम्रे फालढुङ्गा नाला निर्माण योजना	३११५१	१,००,०००	९७,५००	९७.५०
२७	आमभन्ज्याङ्ग जोते पुरन्डिही मोटरमार्ग स्तरोन्ति	३११५१	१,५०,०००	१,४६,२५०	९७.५०
२८	धारादी पँधेरो जाने गोरेटो बाटो निर्माण योजना (प्रम)	३११५१	१,५०,०००	१,२२,३२२	८१.५५
२९	कुवादी देखि घुर्लेस्वाँरा जाने गोरेटो बाटो निर्माण योजना (प्र म)	३११५१	१,००,०००	६८,९१४	६८.९१
३०	बोमा भानिखर मोटरमार्ग स्तरोन्ति योजना	३११५१	१,००,०००	७१,९२३	७१.९२
३१	किहुँ मार्ग आमढौला छुच्ची सडक ढलान स्तरोन्ति	३११५१	६,००,०००	५,८४,५५९	९७.४३
३२	ज्ञान ज्योती मार्ग काउले दर्काङ्ग खण्ड स्तरोन्ति	३११५१	२,००,०००	१,८४,०४८	९२.०२

सि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	खर्च शीर्षक	विनियोजन रु.	खर्च रु.	खर्च (%)
३३	आधामारा सडक स्तरोन्ति योजना	३११५१	१,००,०००	९७,५००	९७.५०
३४	बेसार डाँडाँ कृषी मार्ग निर्माण योजना	३११५१	१,५०,०००	१,२८,३२४	८५.५५
३५	बेलडाँडा सिसाखानी मोटरमार्ग निर्माण योजना	३११५१	१,००,०००	१,००,०००	१००.००
३६	थिदुडुमे फाल्गुङ्गा मोटरमार्ग निर्माण योजना	३११५१	१,००,०००	९७,५००	९७.५०
३७	ईदगाहा मार्ग स्तरोन्ति योजना	३११५१	१,००,०००	८८,२४२	८८.२४
३८	फाल्गुङ्गा बेलडाँडाँ सडक स्तरोन्ति योजना	३११५१	१,००,०००	९७,५००	९७.५०
३९	आधामारा कृषी मार्ग निर्माण योजना	३११५१	१,००,०००	१,००,०००	१००.००
४०	काहुले देखि सतिकोट जाने गोरेटो बाटो निर्माण योजना (प्र म)	३११५१	१,५०,०००	५६,६५४	३७.७७
४१	सुनारगाउँ जाने गोरेटो बाटो निर्माण योजना (प्र म)	३११५१	५०,०००	०	०.००
४२	तल्ला डिही थामडाँडा मोटरमार्ग स्तरोन्ति योजना	३११५१	१,५०,०००	१,४२,२४०	९४.८३
४३	जुकेपानी देउराली सडक स्तरोन्ति योजना	३११५१	२,००,०००	१,८५,५४७	९२.७७
४४	सिद्ध थान जाने गोरेटो बाटो निर्माण योजना (प्र म)	३११५१	१,००,०००	८३,२४२	८३.२४
४५	गोरडाँडा दलित बस्ति देखि कटुसधारा गोरेटो बाटो निर्माण योजना (प्र म)	३११५१	५०,०००	२६,२३७	५२.४७
४६	उडसिङ्ग कुलाङ्ग मोटरमार्ग स्तरोन्ति योजना	३११५१	२,००,०००	१,८६,६९४	९३.३५
४७	बडरभन्ज्याङ्ग मैदान कुलाङ्ग मोटरमार्ग स्तरोन्ति	३११५१	२,००,०००	१,८३,०६३	९१.५३
४८	हुक्का कुलाङ्ग कृषी मार्ग स्तरोन्ति योजना	३११५१	१,५०,०००	१,००,०७४	६६.७२
४९	छिपुङ्ग स्याखुर रिमालडाँडा नयाँ ट्रयाक योजना	३११५१	३,००,०००	२,९२,५००	९७.५०
५०	रातमाटा मालेबगर मोटर मार्ग निर्माण योजना	३११५१	१,००,०००	९३,३०९	९३.३१
५१	हुक्का आधामारा सडक स्तरोन्ति योजना	३११५१	२,००,०००	१,१८,५२७	५९.२६
५२	बगैँचा डाँडाँजोर सडक योजना	३११५१	५०,०००	४५,११०	९०.२२
५३	कोल डाँडा गोरेटो बाटो मर्मत योजना	३११५१	५०,०००	३७,४९२	७४.९८
५४	सिरादी मोटरबाटो निर्माण योजना	३११५१	१,००,०००	९७,५००	९७.५०
५५	गुठी देखि ठन्डिसा सम्म नाला र बाल निर्माण योजना	३११५१	३,००,०००	२,९२,५००	९७.५०
५६	जनता प्रा वि जाने गोरेटो बाटो निर्माण योजना (प्रम)	३११५१	१,५०,०००	५९,३७९	३९.५९
५७	हुक्का कुलाङ्ग कृषी मार्ग स्तरोन्ति योजना	३११५१	१,००,०००	१,००,०००	१००.००
५८	तल्ला डिही थामडाँडा जाने गोरेटो बाटो निर्माण(प्र म)	३११५१	१,५०,०००	१,२४,०८५	८२.७२
५९	आधामारा जाने गोरेटो बाटो निर्माण योजना (प्र म)	३११५१	१,५०,०००	९१,६८७	६१.१२
६०	बेलडाँडा रघुखोला मोटरमार्ग स्तरोन्ति तथा नयाँ ट्रयाक निर्माण योजना	३११५१	१,००,०००	९१,९३३	९१.९३
६१	माझगाउँ जाने गोरेटो बाटो निर्माण योजना (प्र म)	३११५१	१,००,०००	१,००,०००	१००.००
६२	तिलाहारे स्कूल देखि फिलुङ्ग मोटरमार्ग निर्माण	३११५१	१,००,०००	९७,५००	९७.५०
६३	अर्चले सिवालय मन्दिर जाने गोरेटो बाटो निर्माण योजना (प्र म)	३११५१	१,००,०००	७२,१४०	७२.१४
६४	खाल्टे बाणा मोटरमार्ग स्तरोन्ति योजना	३११५१	१,५०,०००	१,५०,०००	१००.००

सि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	खर्च शीर्षक	विनियोजन रु.	खर्च रु.	खर्च (%)
६५	सतिकोट काउले भन्ज्याङ्ग मोटरमार्ग निर्माण योजना	३११५१	१,००,०००	९७,५००	९७.५०
६६	मूलडाँडाँ कुलो मर्मत योजना	३११५५	१,५०,०००	१,४२,३७७	९४.९२
६७	उब्दी आरुबोट कुलो मर्मत योजना	३११५५	१,००,०००	९७,५००	९७.५०
६८	उब्दी तल्लो कुलो निर्माण योजना	३११५५	१,५०,०००	१,४३,६१२	९५.७४
६९	राम्दी बाँध अम्बोट कुलो मर्मत योजना	३११५५	१,००,०००	९०,२६८	९०.२७
७०	माथिल्लो राम्दी कुलो मर्मत योजना	३११५५	१,००,०००	०	०.००
७१	लाहालाङ्ग तथा रिपाङ्गदी कुलो मर्मत योजना	३११५५	१,००,०००	९१,३९०	९१.३९
७२	अलैचै सिसाखानी बाँध कुलो मर्मत योजना	३११५५	२,००,०००	९३,६३१	४६.८२
७३	भुल्ले किराखोर कुलो मर्मत योजना	३११५५	५०,०००	४८,७५०	९७.५०
७४	भंगेरी कुलो मर्मत योजना	३११५५	२,००,०००	२,००,०००	१००.००
७५	गोफा बाहाटारी कुलो मर्मत योजना	३११५५	१,००,०००	०	०.००
७६	तल्लो लामे कुलो मर्मत योजना	३११५५	५०,०००	४८,७५०	९७.५०
७७	उब्दी बिचको माथिल्लो कुलो मर्मत योजना	३११५५	१,००,०००	९७,५००	९७.५०
७८	भंगेरी कुलो मर्मत योजना	३११५५	१,००,०००	८४,४७१	८४.४७
७९	कटिछि खानेपानी मर्मत योजना	३११५६	५०,०००	०	०.००
८०	होकमराङ्ग खानेपानी टंकी मर्मत तथा पाइप खरिद	३११५६	१,००,०००	९७,५००	९७.५०
८१	जामुने पँधरो खानेपानी मर्मत योजना	३११५६	५०,०००	५०,०००	१००.००
८२	जामुने पँधरो खानेपानी मर्मत योजना	३११५६	५०,०००	४७,५००	९५.००
८३	आरुबोट खानेपानी योजना स्किम नं ३	३११५६	५०,०००	४८,७५०	९७.५०
८४	आरुबोट खानेपानी टंकी मर्मत तथा पाइप खरिद	३११५६	१,००,०००	९७,५००	९७.५०
८५	धारादी तथा ढाब पँधरो मर्मत योजना	३११५६	१,००,०००	९२,३४१	९२.३४
८६	गैह्रि मूल टंकी निर्माण तथा पाइप खरिद योजना	३११५६	५०,०००	४८,७५०	९७.५०
८७	मिया गाउँ कुवादी खानेपानी मर्मत योजना	३११५६	१,००,०००	८८,७१४	८८.७१
८८	चाम्बोट खानेपानी योजना	३११५६	१,००,०००	९७,५००	९७.५०
८९	राधाकृष्ण मन्दिर निर्माण योजना	३११५९	३,००,०००	२,८०,२४६	९३.४२
९०	ईदगाहा खेलकुद मैदान निर्माण योजना	३११५९	३,००,०००	२,८३,९५९	९४.६५
९१	वडाका विभिन्न स्थानमा सार्वजनिक प्रतिकालय निर्माण	३११५९	४,००,०००	३,७७,९४०	९४.४९
९२	कोटमाभ्यु टावर निर्माण योजना	३११५९	५,००,०००	०	०.००
९३	सहिद स्मारिका मर्मत योजना	३११५९	५०,०००	४८,७५०	९७.५०
९४	वडा समितिको निर्णय अनुसार सडक तथा अन्य पूर्वाधार निर्माण तथा मर्मत सम्भार योजना	३११५९	७,००,०००	४,७९,३७४	६८.४८
कुल जम्मा			१,४७,००,०००	१,२१,६२,९३६	८२.७४

सञ्चालन हुन नसकेका योजना तथा कार्यक्रमहरू

क्र.सं	योजना/कार्यक्रमको नाम	बजेट रु.	सञ्चालन हुन नसक्नुको कारण
१	बाखा पैचो कार्यक्रम	१०००००	कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने स्पष्ट कार्यविधि नहुनु।
२	फाफ्राङग गोरेटो बाटो निर्माण योजना	५००००	आम उपभोक्ताबाट बजेट अपुग हुने भनिएकाले।
३	सुनारगाउँ जाने गोरेटो बाटो निर्माण योजना	५००००	आम उपभोक्ताबाट बजेट अपुग हुने भनिएकाले।
४	माथिल्लो राम्दी कुलो मर्मत योजना	१०००००	उपभोक्ता समिति गठनमा ढिलाइ हुनु।
५	गोफा बाहाटारी कुलो मर्मत योजना	१०००००	उपभोक्ता समिति गठनमा ढिलाइ हुनु।
६	कटिछी खानेपानी मर्मत योजना	५००००	आम उपभोक्ताबाट बजेट अपुग हुने भनिएकाले।
७	कोटमा भ्यु टावर निर्माण योजना	५०००००	जग्गा व्यवस्थापन हुन नसक्नु।

असल अभ्यास तथा नवप्रवर्तनात्क कार्यक्रमहरू

- टोल विकास संस्था संयोजक/प्रतिनिधि, सरोकारवाला, निर्वाचित जनप्रतिनिधिहरू बीच समय समयमा सामुहिक छलफल कार्यक्रम,
- शारीरिक रुपमा अशक्त, वृद्ध, अपांगता भएका सामाजिक सुरक्षा भत्ता लाभग्राहीहरूलाई टोल टोलमा गएर भत्ता वितरण गरिएको,
- सामाजिक सञ्जाल (फेसबुक) मार्फत वडामा प्राप्त विभिन्न सूचनाहरू प्रवाह गरिएको,
- नगर उपप्रमुख ज्यूको प्रमुख आतिथ्यतामा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलाई बाखाको पाठी वितरण गरिएको,
- दलित सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको।

समग्र कार्यक्रमका प्रमुख उपलब्धिहरू

एकातिर राज्यसँग सिमित स्रोत साधन हुनु र अर्को तर्फ जनताको आवश्यकताहरू असिमित भएको हुँदा, जनताले अपेक्षा गरे अनुसार विकास निर्माणको काम हुन नसकेता पनि उपलब्ध स्रोतसाधनको महत्वपूर्ण उपयोग मार्फत विकास तथा समृद्धिको आधार तय गर्ने कार्यहरू भएको छ । आ.व. २०७८/०७९ मा कार्यन्वयन भएका समग्र योजना तथा कार्यक्रमहरूको मुख्य उपलब्धिहरू निम्नानुसार छन्:-

- संघीय र प्रदेश सरकारको प्राथमिकतामा नपरेका कारण निर्माण तथा मर्मत हुन नसकेका शाखा र भित्रि सडकहरू, नगरपालिकाबाट विनियोजित बजेट मार्फत बनेका छन् जसका कारण स्थानीय जनताको दैनिक आवत जावत एवं घरखेत गर्नमा प्रत्यक्ष लाभ पुगेको, उत्पादित कृषिजन्य उत्पादनहरू बजारसम्म पुर्याउन सजिलो भएको छ,
- कृषि जन्य उत्पादनको हिसाबले उच्च सम्भावना बोकेको यस वडा नं. १ मा सिंचाइको सुविधा पुगनु अत्यावश्यक रहेको तथ्यलाई महत्व दिँदै गत आ.व. मा पनि खेतियोग्य जमिनमा पानीको आपूर्ति सहज गराउने हेतुले नहर, कुलो निर्माण तथा मर्मतमा उल्लेख्य बजेट विनियोजन भएको छ र सोही अनुरूप खेतियोग्य जमिनमा पानीको आपूर्ति सहज भएको छ जसका कारण कृषिजन्य उत्पादनमा वृद्धि भएको छ,
- सार्वजनिक स्थलमा सार्वजनिक शौचालय तथा प्रतिकालय निर्माण गरिएको छ,
- मानव जातिको आधारभूत आवश्यकता भित्र पर्ने शुद्ध खानेपानीको सहज आपूर्तिलाई महत्व दिँदै, वडाभित्रका विभिन्न खानेपानी योजनाहरूमा बजेट विनियोजन भइ निर्माण कार्य सम्पन्न भएको छ,
- आम उपभोक्ताबाट गरिने कार्यहरूमा अपनत्व हुने र कार्यन्वयन भएका कार्यहरू दिगो, गुणस्तरीय एवम् प्रभावकारी हुने हुँदा, विनियोजित योजना तथा कार्यक्रमहरू उपभोक्ता समिति मार्फत कार्यन्वयन गर्दा उपलब्धिमूलक भएको छ,

- महिला र दलित समुदायलाई लक्षित गरी विभिन्न कार्यक्रमहरू र क्षमता विकास तालिमहरू सञ्चालन गरिएको, जसका कारण उनीहरूको सशक्तिकरण, क्षमता विकास, राज्यका अंगहरूमा समान अवसरको सुनिश्चिततामा सहयोग पुगेको छ।

समस्याहरू

- पर्याप्त तालिम तथा अभिमुखिकरण कार्यक्रमको अभावका कारण उपभोक्ता समितिको पदाधिकारीहरूमा योजना कार्यान्वयनको प्रक्रियागत ज्ञानको कमी,
- सरकारको नीतिको कारण स्थानीयस्तरमा उपलब्ध हुने ढुङ्गा, गिट्टि, बालुवा जस्ता निर्माण सामग्रीको उपलब्धतामा समस्या देखिएको हुँदा विनियोजित कम बजेटका योजनाहरू कार्यान्वयनमा समस्या देखिएको,
- वडाको भूगोल ठूलो भएको साथै २३ वटा टोल विकास संस्थाहरू रहेको हुँदा साना तथा टुक्रे योजनाहरूको संख्या बढी हुने अवस्था विद्यमान रहेको,
- नियमित प्राविधिक अनुगमन गर्न नसकिएकाले केहि निर्माण कार्यमा लापवाही हुने गरेको,
- दूरीको हिसाबले अन्य वडाहरू भन्दा यो वडा टाढा भएको हुनाले वर्षातको समयमा निर्माण सामग्रीहरू ढुवानीमा समस्या देखिएको।

समस्या समाधानका उपायहरू

- उपभोक्ता समिति लक्षित पर्याप्त तालिमका कार्यक्रमहरूको सञ्चालन गर्ने,
- योजना कार्यान्वयनको लागि सहज वातावरण बनाउने किसिमका सरकारी नीतिहरू बनाउनुपर्ने,
- साना बजेटका योजना तथा कार्यक्रमहरूको कमि गर्दै दीर्घकालीन महत्व भएका योजनाहरू छनोट गर्ने,
- नियमित अनुगमन तथा निरीक्षणको गर्ने आदि।

निष्कर्ष

आम जनताको मुख्य चाहना एवं प्राथमिकताको रूपमा भौतिक पूर्वाधारको विकास रहेको हुनाले, नगरपालिकाको वार्षिक नगर विकास योजनामा भौतिक पूर्वाधार विकास शीर्षकमा तुलनात्मक रूपमा अधिक बजेट विनियोजन भएको र त्यसै अनुरूप उक्त क्षेत्रमा उल्लेख्य कार्यहरू भएका छन्। यसका साथै शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि, पशुपालन, खानेपानी तथा सरसफाई, क्षमता विकास एवं सशक्तिकरण लगायत जनताको जनजीविकासँग प्रत्यक्ष सरोकार राख्ने क्षेत्रहरूमा पनि महत्वपूर्ण कामहरू भएका छन्। जनताको विकास तथा समृद्धिप्रतिको अपेक्षा अझ बढ्दै गएकोले जनताको आर्थिक र सामाजिक जीवनस्तर वृद्धि गर्ने कार्यक्रमहरू सञ्चालनमा बढी केन्द्रित हुनुपर्ने देखिन्छ।

४.२. २ नं. वडा कार्यालय

पृष्ठभूमि

वडा नं २ भिमाद नगरपालिकाको कार्यालयबाट पश्चिम भागमा पर्दछ । साविक अरुणोदय गा. वि. स. को सवै वडाहरु यस भिमाद नगरपालिका वडा नं २ मा पर्दछन् । २७ डिग्री ९४ मिनेट उत्तरी अक्षांश देखि २८ डिग्री उत्तरी अक्षांश तथा ८३ डिग्री ९८ मिनेट देखि ८४ डिग्री ०७ मिनेट पुर्वी देशान्तरमा फैलिएको छ । पूर्वतर्फ भिमाद-६, पश्चिममा भिमाद-१ र हरिनास गाँउपालिका स्याङ्जा, उत्तरमा भिमाद-९ र स्याङ्जा जिल्लाको हरिनास गा पा तथा दक्षिणमा भिमाद-४ र घिरिङ गाउँपालिका पर्दछ । समुन्द्र सतहदेखि १३४० मिटर उचाइसम्म अवस्थित यस वडामा भिमाद नगरपालिकाकै अरलो स्थानमा रहेको कोटवाराही मन्दिर अवस्थित छ । यस वडाको वडा कार्यालय टेक्रेमा रहेको छ । यस वडामा १९ वटा टोलहरु रहेका छन । जनतासँग सरकारलाई जोड्ने अग्रक्षेत्रमा रहेको यस वडाबाट निरन्तर रुपमा सेवाग्राहीको माग र सुविधालाई ध्यानमा राखी विभिन्न सेवाहरु प्रवाह हुदै आएको छ । मुस्कान सहितको सेवालाई जोड दिदै यस वडामा सेवा प्रवाहलाई छिटो छरितो पारदर्शी र प्रविधिमैत्री बनाउदै सुशासन तथा विद्युतीय शासनमा जोड दिदै लगिएको छ । योजना, पूर्वाधार विकास, व्यक्तिगत घटनादर्ता, सामाजिक सुरक्षा, नागरिकता सिफारिस लगायत अन्य सिफारिसहरु यस वडा कार्यालयबाट प्रवाह हुने मुख्य सेवाहरु हुन् । यसै सन्दर्भमा आर्थिक वर्ष २०७८।०७९ मा यस वडा क्षेत्रमा सञ्चालन गरिएका योजना तथा कार्यक्रमहरुको प्रगति, गरिएका प्रयासहरु, कार्यान्वयनमा आइपरेका समस्याहरु यस खण्डमा समावेश गरिएको छ ।

प्रतिवेदनको उद्देश्य

- भिमाद नगरपालिका वडा नं २ को सेवा प्रवाहको बारेमा सरोकारवालाहरुलाई सुसूचीत गराउनु,
- आ.व. २०७८/०७९ मा सञ्चालित कार्यक्रमहरुको भौतिक तथा आर्थिक प्रगतिको अवस्था बोध गराउनु,
- वडातहको कार्यक्रम छनोट, सेवा प्रवाहका सम्बन्धमा भावी कार्यदिशा तय गर्न सहयोग पुऱ्याउनु।

वडा कार्यालयबाट सम्पादित क्रियाकलापका उद्देश्य

- भौतिक पूर्वाधार विकास मार्फत शिक्षा, स्वास्थ्य, सडक तथा यातायात, विद्युतिकरण, खानेपानी, सूचना प्रविधि जस्ता नागरिकका आधारभूत आवश्यकता सहज रूपमा परिपूर्ति गराउन सहयोग तथा सहजीकरण गर्नु
- सामाजिक विकास मार्फत मानवीय क्षमताको विकास, समानुपातिक सहभागिता, सशक्तिकरण, समावेशीकरण गर्ने जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन गरी समतामूलक समाजको निर्माणमा टेवा पुऱ्याउनु
- वडाको आर्थिक विकासको सम्भावनाको रूपमा रहेका क्षेत्रहरु जस्तै: कृषि तथा पशुपालन, पर्यटन आदि क्षेत्रमा लगानी गर्दै जनताको आर्थिक अवस्था र जीवनस्तर अभिवृद्धिमा टेवा पुऱ्याउनु,
- वडा कार्यालयबाट प्रवाह हुने प्रशासनिक लगायत सम्पूर्ण सेवाहरु छिटो छरितो रूपमा सेवाग्राही समक्ष पुऱ्याउनु साथै प्रविधिमैत्री सेवा प्रवाहमा विशेष जोड दिनु, निश्चित सिमाभित्रका योजना तथा कार्यक्रमहरुको भुक्तानी बाहेका सम्पूर्ण कार्यहरु वडाबाटै सम्पन्न गर्दै स्थानीय सरकारलाई जनताको नजिकको सरकारको रूपमा स्थापित गर्दै सुशासनको प्रत्याभूति गराउनु ।

वडाको वस्तुगत अवस्था

जनसंख्या र साक्षरता सम्बन्धी विवरण

भिमाद नगरपालिकाको नगर प्रोफाइल २०७७ अनुसार यस वडाको जनसंख्या तथा साक्षरतासम्बन्धी विवरण देहाय अनुसारको तालिकामा देखाइएको छ ।

घरघुरी संख्या	जनसंख्या			५ वर्षमाथिको जनसंख्या			साक्षरता (५ वर्ष)		
	महिला	पुरुष	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा
९९२	२४७९	२५५२	५०३१	२३५७	२४१०	४७६७	८०.६	९१.७	८६.२

यस वडामा ब्राह्मण, मगर, गुरुङ, नेवार, भुजेल, कामी, दमाइ, साकी जातीको बसोबास रहेको छ । ६० प्रतिशत भन्दा बढी मगर जातिको जनसंख्या रहेको छ । यस वडामा कोट वाराही पर्यटन पूर्वाधार, रघु होमस्टे, सिद्धगुफा जस्ता धार्मिक सांस्कृतिक महत्वका स्थलहरु रहेका छन ।

वार्षिक आम्दानीको विवरण

क्र. सं.	महिना	आम्दानी रकम रु.
१	साउन	४२७८०
२	भाद्र	३६६५०
३	आश्विन	४२४००
४	कार्तिक	५१०३०
५	मंसिर	३८७८०
६	पौष	४५८१०
७	माघ	४२९१०
८	फागुन	३८७६३
९	चैत्र	४९८००
१०	बैशाख	४८०००
११	जेठ	५१९००
१२	असार	१८७००
जम्मा रु.		५०७५२३

सिफारिस सम्बन्धी विवरण

क्र. सं.	शीर्षक	संख्या	जम्मा आम्दानी रु.
१	नागरिकता सिफारिस	२९५	५९०००
२	घटना दर्ता	३८५	६००००
३	नाता प्रमाणित	८३	४१५००
४	न्यायिक	२	१०००
५	भूमिकर	१	२३९
६	सम्पतिकर	१	२४
६	अन्य सिफारिसहरु	६८७	३४५७६०
७	निःशुल्क सिफारिस	७९८	
जम्मा		२२५२	५०७५२३

सामाजिक सुरक्षा सम्बन्धी विवरण

क्र. सं.	अवधि	संख्या	निकासा माग रकम रु.
१	प्रथम त्रैमासिक	६३९	५५८०५८८
२	दोस्रो त्रैमासिक	६५१	५९२२०८२
३	तेस्रो त्रैमासिक	६७९	६०८१५७१
४	चौथो त्रैमासिक	७०६	६३७७३१९
जम्मा			२३९६१५६०

व्यक्तिगत घटना दर्ता सम्बन्धी विवरण

क्र. सं.	घटना दर्ता विवरण	महिला	पुरुष	जम्मा
१	जन्म	९२	९९	१९१
२	मृत्यु	३७	३२	६९
३	विवाह	८२	८२	८२
४	बसाइसराइ	आएको दर्ता ४ संख्या १७	गएको दर्ता ३२ संख्या १००	३६
५	सम्बन्ध बिच्छेद	७	७	७
जम्मा				३८५

कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्दा अपनाइएका प्रक्रियाहरू

- वार्षिक नगर विकास योजना,
- नगर सभा र नगर कार्यपालिकाको निर्णय,
- वडा समितिको निर्णय,
- नागरिक वडापत्र अनुसार सेवा प्रवाह,
- सम्झौता, अनुदान निकासा, अनुदान, अनुगमन मूल्यांकन तथा प्रगतिको आधारमा फछ्यौट ।

वार्षिक समष्टिगत वजेट र खर्चको अवस्था

सि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	खर्च शीर्षक	विनियोजन रु.	खर्च रु.	खर्च (%)
१	स्थानीय जातको सुँगुर तथा बाख्रा पालन योजना	२२५१२	२,५०,०००	०	०.००
२	जनहित आमा समूह भवन शौचालय निर्माण योजना	३१११२	१,००,०००	९७,५००	९७.५०
३	सिद्धगुफा नमुना आमा समूह भवन निर्माण योजना	३१११२	२,००,०००	१,८६,८००	९३.४०
४	तिन घरे आमा समूह भवन निर्माण योजना	३१११२	३,००,०००	२,८२,८९३	९४.३०
५	सिद्धगुफा नमुना आमा समूह अधुरो भवन निर्माण	३१११२	१,००,०००	९७,५००	९७.५०
६	बाल विकास मा बि पहिरो नियन्त्रण योजना	३१११२	३,००,०००	२,७०,६८२	९०.२३
७	जनजागृती सामुदायिक भवन शौचालय निर्माण योजना	३१११२	२,००,०००	१,८१,०१०	९०.५१
८	ब्राम्हण समाज भवन निर्माण योजना	३१११२	५,००,०००	४,८७,५००	९७.५०
९	सिद्ध प्रा वी जस्ता तथा इयाल ढोका मर्मत योजना	३१११२	१,००,०००	९७,५००	९७.५०
१०	सिद्धगुफा मन्दिर मर्मत तथा घेरावार योजना	३१११२	१,००,०००	९७,५००	९७.५०
११	चन्डी आमा समूह भवन निर्माण योजना	३१११२	५,००,०००	४,८७,५००	९७.५०
१२	भवानी प्रगतिशिल आमा समूह भवन निर्माण योजना	३१११२	१,००,०००	९७,५००	९७.५०
१३	फुलवारी टोल विकास भवन निर्माण योजना	३१११२	२,००,०००	२,००,०००	१००.००

सि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	खर्च शीर्षक	विनियोजन रु.	खर्च रु.	खर्च (%)
१४	पोखरीडाँडा टोल विकास भवन निर्माण योजना	३१११२	२,००,०००	१,९५,०००	९७.५०
१५	अकला प्रा वि मर्मत योजना	३१११२	१,००,०००	१,००,०००	१००.००
१६	जागृती आमा समूह भवन निर्माण योजना	३१११२	४,००,०००	३,८१,५३९	९५.३८
१७	खहरे आमा समूह भवन निर्माण योजना	३१११२	१,००,०००	९७,५००	९७.५०
१८	रघु खोप केन्द्रमा शौचालय निर्माण योजना	३१११२	१,००,०००	८८,७३९	८८.७४
१९	रघु मा वि घेराबार / गेट मर्मत योजना	३१११२	१,५०,०००	१,४३,७५०	९५.८३
२०	कुसुन्डे धरमपानी मोटरमार्ग स्तरोन्ति योजना	३११५१	१,००,०००	१,००,०००	१००.००
२१	जौपानी देउराली देखि कोटवाराही जाने सिंढि निर्माण	३११५१	१,५०,०००	१,३८,७४६	९२.५०
२२	फुलवारी विरुवाटार मोटरमार्ग स्तरोन्ति योजना	३११५१	५,००,०००	४,८२,६८४	९६.५४
२३	मैदिखोला कुमाल गाउँ मोटरमार्ग स्तरोन्ति योजना	३११५१	१,००,०००	८४,१९३	८४.१९
२४	मङ्गमती न्याल्टु पहिरो संरक्षण योजना	३११५१	४,००,०००	३,८२,७९८	९५.७०
२५	खुदेपानी फुलुनथान मोटरमार्ग स्तरोन्ति योजना	३११५१	२,००,०००	२,००,०००	१००.००
२६	खहरे खोरिक्मा मोटरमार्ग स्तरोन्ति रिटेनिङ्ग वाल निर्माण योजना	३११५१	५०,०००	४८,७५०	९७.५०
२७	फाँचेथर तिन घरे मोटरमार्ग नयाँ ट्रयाक निर्माण	३११५१	२,००,०००	१,८२,५७४	९१.२९
२८	अन्तरेथर - फाँचेथर मोटरमार्ग निर्माण योजना	३११५१	१,००,०००	९०,८५२	९०.८५
२९	टेक्रे नयन डाँडा मोटरमार्ग स्तरोन्ति योजना	३११५१	२,००,०००	१,९५,०००	९७.५०
३०	मङ्गमती चौतारो देखि माझथर जोड्ने सिंढि बाटो निर्माण योजना (प्र म)	३११५१	५०,०००	०	०.००
३१	मैदिखोला कृषी मोटरमार्ग स्तरोन्ति योजना	३११५१	२,००,०००	१,९५,०००	९७.५०
३२	खुरडाँडा झ्याकुर्दी मोटरमार्ग नयाँ ट्रयाक निर्माण	३११५१	५०,०००	४८,७५०	९७.५०
३३	बाहुन्दी देखि चन्डिथानजाने बाटो सिंढी निर्माण(प्र म)	३११५१	५०,०००	०	०.००
३४	धरिडाँडा मो.मार्ग स्तरोन्ति योजना पहिरो नियन्त्रण	३११५१	१,००,०००	९५,१२५	९५.१३
३५	सालिमे चाङ्गरुङ्ग कृषी मोटरमार्ग नयाँ ट्रयाक निर्माण	३११५१	२,००,०००	१,५२,८५२	७६.४३
३६	खुदेपानी बडहरभन्ज्याङ्ग मोटरमार्ग स्तरोन्ति योजना	३११५१	३,००,०००	२,८८,९६१	९६.३२
३७	फुलवारी मोटरमार्ग पहिरो नियन्त्रण योजना	३११५१	१,००,०००	९३,४०८	९३.४१
३८	धरिडाँडा फुलवारी सिंढि निर्माण योजना (प्र म)	३११५१	३,००,०००	२,१५,४८५	७१.८३
३९	डोडे खुर्दी कृषी मोटरमार्ग स्तरोन्ति योजना	३११५१	२,००,०००	१,८८,४०९	९४.२०
४०	सुनाखरी डाँडाँ मोटरमार्ग योजना	३११५१	२,००,०००	२,००,०००	१००.००
४१	तिनघरे गोफा सडक स्तरोन्ति योजना	३११५१	२,५०,०००	२,२३,६१९	८९.४५
४२	धरिडाँडाँ मोटरमार्ग स्तरोन्ति योजना	३११५१	२,००,०००	१,९५,०००	९७.५०
४३	खुदेपानी बडहरभन्ज्याङ्ग मोटरमार्गको धरमपानी खण्डमा मेशिनरी वाल निर्माण योजना (नारायण थापाको घर अगाडी)	३११५१	२,००,०००	१,९५,०००	९७.५०
४४	धारादी मोटरमार्ग मर्मत तथा नयाँ ट्रयाक निर्माण	३११५१	२,००,०००	२,००,०००	१००.००
४५	बगैँचा खुदेपानी मोटरमार्ग मर्मत योजना	३११५१	२,००,०००	१,६०,६६५	८०.३३

सि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	खर्च शीर्षक	विनियोजन रु.	खर्च रु.	खर्च (%)
४६	तिनघरे पहिरो नियन्त्रण योजना	३११५१	१,००,०००	९२,००२	९२.००
४७	मडमती लछाड मोटरमार्ग स्तरोन्ति योजना	३११५१	१,००,०००	८७,६२२	८७.६२
४८	अम्बोटे देखि कोटबाराही सम्म सडक ढलान तथा नाला निर्माण योजना	३११५१	४,००,०००	३,७२,६८५	९३.१७
४९	लेदी अर्चले मोटरमार्ग नयाँ ट्रयाक निर्माण योजना	३११५१	३,००,०००	२,८८,८३२	९६.२८
५०	टेके खहरे खोरिकमा मोटरमार्ग मर्मत योजना	३११५१	१,००,०००	७५,१३८	७५.१४
५१	धारादी मोटरमार्ग मर्मत योजना	३११५१	२,००,०००	१,९०,०००	९५.००
५२	उत्तर दक्षिण मोटरमार्ग स्तरोन्ति योजना	३११५१	२,००,०००	१,९५,०००	९७.५०
५३	सिरिपदी गुरुङ्गछाप मोटरमार्ग नयाँ ट्रयाक निर्माण	३११५१	५०,०००	४३,३३३	८६.६७
५४	रिचार्ज पोखरी निर्माण योजना	३११५५	५,००,०००	३,२७,८०९	६५.५६
५५	ठुलि गैहा नरकटे कुलो मर्मत योजना	३११५५	२,००,०००	१,९५,०००	९७.५०
५६	सिमलधारा खानेपानी पँधरो मर्मत योजना	३११५६	१,००,०००	९५,७८८	९५.७९
५७	बिर्तापानी खानेपानी लिफ्टिङ्ग योजना	३११५६	१,००,०००	९२,५००	९२.५०
५८	लामिडाँडा खानेपानी टंकी निर्माण योजना	३११५६	२,००,०००	१,९४,६६१	९७.३३
५९	छुर्मुदी टेके खानेपानी फिल्टर खरिद योजना	३११५६	५,००,०००	४,८६,२३५	९७.२५
६०	कटहरे दलित बस्ती खानेपानी पँधरो मर्मत योजना	३११५६	१,००,०००	९७,५००	९७.५०
६१	चिसापानी खानेपानी लिफ्टिङ्ग योजना	३११५६	२,००,०००	२,००,०००	१००.००
६२	जनजागृती खानेपानी टंकी निर्माण योजना	३११५६	१,५०,०००	१,२४,१०९	८२.७४
६३	चिसापानी खानेपानी लिफ्टिङ्ग योजना	३११५६	१,००,०००	९२,२५३	९२.२५
६४	बिर्तापानी खानेपानी लिफ्टिङ्ग योजना	३११५६	२,००,०००	२,००,०००	१००.००
६५	ढाक्रेपानी कुवा मर्मत योजना	३११५६	१,००,०००	७४,३९८	७४.४०
६६	रुक्सेदी खानेपानी मर्मत योजना	३११५६	५०,०००	४८,७५०	९७.५०
६७	खल्लुबोटे पोखरीडाँडा खानेपानी योजना	३११५६	२,००,०००	२,००,०००	१००.००
६८	किहुँ प्रा वि खानेपानी व्यवस्थापन योजना	३११५६	३,००,०००	३,००,०००	१००.००
६९	धरमपानी खानेपानी टंकी मर्मत योजना	३११५६	१,००,०००	७८,९१२	७८.९१
७०	पानी घट्ट खानेपानी इनटैक निर्माण योजना	३११५६	१,५०,०००	१,५०,०००	१००.००
७१	सालिमे मैदान खानेपानी टंकी निर्माण योजना	३११५६	१,००,०००	९६,८७७	९६.८८
७२	कोटथर सिमल धारा खानेपानी निर्माण योजना	३११५६	१,००,०००	१,००,०००	१००.००
७३	कोटथर सिमलधारा खानेपानी निर्माण योजना	३११५६	२,००,०००	१,९२,५००	९६.२५
७४	वडा समितिको निर्णयअनुसार भौतिक पूर्वाधार निर्माण तथा मर्मत सम्भार योजना	३११५९	५,००,०००	५,००,०००	१००.००
७५	हैदगा भलिबल खेलमैदान संरक्षण योजना	३११५९	१,००,०००	९७,५००	९७.५०
७६	मैदिखोला खेल मैदान निर्माण योजना	३११५९	२,००,०००	१,८९,८४१	९४.९२
७७	रघु फाँचेथर खेलमैदान निर्माण योजना	३११५९	२,००,०००	१,८१,९६१	९०.९८

सि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	खर्च शीर्षक	विनियोजन रु.	खर्च रु.	खर्च (%)
७८	धामीडाँडा टोल सुधार भवन गेट तथा घेरावार निर्माण योजना	३११५९	२,००,०००	१,९५,०००	९७.५०
कुलजम्मा			१,५१,००,०००	१,३८,०४,४९०	९१.४२

असल अभ्यासहरू

- जनतासँग जनप्रतिनिधि कार्यक्रम,
- मुस्कान सहितको सेवा प्रदान,
- वडाको पायक पर्ने स्थानबाट सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण कार्यक्रम,
- अनलाइन घटना दर्ता तथा सामाजिक सुरक्षा व्यवस्थापन,
- कम्प्युटर तथा सूचना प्रविधिको प्रयोग गरी सेवा प्रवाह ।

प्रमुख उपलब्धिहरू

- जनप्रतिनिधिको रोहवरमा सबै टोल विकास संस्थाहरू गठन पुनर्गठन हुनु,
- भौतिक पूर्वाधार शीर्षकमा बजेट विनियोजन भई वडाको विभिन्न ठाँउमा भौतिक पूर्वाधार विकास हुनु,
- छिटो छरितो स्वच्छ निष्पक्ष पारदर्शी सेवा प्रवाह हुनु,
- अनलाइन तथा सूचना प्रविधिमा आधारित सेवा प्रवाह गर्नु ।

समस्याहरू

- समयमै योजनाको रकम भुक्तानी नहुनु,
- उपभोक्ता समितिको सक्रियता कम हुनु,
- सेवाग्राहीहरूमा सेवा प्रतिको ज्ञान कम हुनु,
- कर्मचारीको कमि तर कामको लोड बढी हुनु,
- प्रविधिको प्रयोगको ज्ञानमा भएको कमि ।

समस्या समाधानका उपायहरू

- उपभोक्ता समितिलाई तालिम प्रदान गर्नुपर्ने,
- थप कर्मचारी को व्यवस्था गर्नुपर्ने,
- कर्मचारीलाई तालिमको व्यवस्था गर्नुपर्ने ।

निष्कर्ष

भिमाद नगरपालिकाको क्षेत्रफलको आधारमा तेस्रो ठूलो यस वडामा सेवाप्रवाहको क्षेत्रको अनुपातमा कर्मचारी संख्या न्यून रहेतापनि सेवा प्रवाहलाई गुणस्तरयुक्त छिटो छरितो प्रभावकारी पारदर्शी बनाउदै प्रविधिमैत्री सेवा प्रवाह गर्नुनै आजको आवश्यकता हो । मुस्कानसहितको सेवा प्रदान गर्दै सरकारको अग्र क्षेत्रको यस कार्यालयले जनता र सेवाग्राहीलाई खुसी र सन्तुष्टि राख्न सक्नु नै महत्वपूर्ण उपलब्धि हो भन्न सकिन्छ ।

४.३. ३ नं. वडा कार्यालय

पृष्ठभूमि

नेपालको संविधान अनुसार साविक माझकोट गाविस वडा नं. ७ र ८ लाई मिलाएर भिमाद नगरपालिका वडा नं. ३ को स्थापना भएको हो । यस वडा नं. ३ को पूर्वमा भिमाद-५, पश्चिममा भिमाद-४, उत्तरमा भिमादन- ६ र दक्षिणमा घिरिङ्ग गाउँपालिकाको वडा नं. ३ सँग सिमानाहरु जोडिएको छ । उल्लेखित चार किल्लाभित्रको यस विभिन्न डाडाकाडाहरु र केही टारले भरिएको १५.४१ वर्ग किलोमिटर क्षेत्रफलमा फैलिएको यस वडाको जनसंख्या १८८४ रहेको छ । यस वडा मा एक वटा माध्यमिक विद्यालय र २ वटा आधारभूत विद्यालय तथा १ वटा आधारभूत स्वास्थ्य चौकी रहेको छ । आर्थिक वर्ष २०७८।०७९ को योजना भिमाद नगरपालिकाको मार्गदर्शनको आधारमा रही आर्थिक विकास क्षेत्र, सामाजिक विकास क्षेत्र, पूर्वाधार विकास क्षेत्र लगायतको क्षेत्रमा योजना छनोट गरी नगरसभाबाट स्वीकृत भई सञ्चालन गरिएको थियो, जसमा शतप्रतिशत योजनाहरु सम्पन्न गर्न यस वडा नं. ३ सफल भएको छ । यस खण्डमा वडा कार्यालयबाट आ.व. २०७८।७९ मा सम्पादित कार्यक्रम, सेवा प्रदानको स्थिति र अनुभूति भएका समस्याहरु समावेश गरिएको छ ।

प्रतिवेदनको उद्देश्य

- भिमाद नगरपालिका वडा नं ३ को सेवा प्रवाहको बारेमा सरोकारवालाहरुलाई सुसूचीत गराउनु,
- आ.व. २०७८/०७९ मा सञ्चालित कार्यक्रमहरुको भौतिक तथा आर्थिक प्रगतिको अवस्था बोध गराउनु,
- वडातहको कार्यक्रम छनोट, सेवा प्रवाहका सम्बन्धमा भावी कार्यदिशा तय गर्न सहयोग पुऱ्याउनु।

वडा कार्यालयबाट सम्पादित क्रियाकलापका उद्देश्य

- भौतिक पूर्वाधार विकास मार्फत शिक्षा, स्वास्थ्य, सडक तथा यातायात, विद्युतिकरण, खानेपानी, सूचना प्रविधि जस्ता नागरिकका आधारभूत आवश्यकता सहज रूपमा परिपूर्ति गराउन सहयोग तथा सहजीकरण गर्नु
- सामाजिक विकास मार्फत मानवीय क्षमताको विकास, समानुपातिक सहभागिता, सशक्तिकरण, समावेशीकरण गर्ने जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन गरी समतामूलक समाजको निर्माणमा टेवा पुऱ्याउनु
- वडाको आर्थिक विकासको सम्भावनाको रूपमा रहेका क्षेत्रहरु जस्तै: कृषि तथा पशुपालन, पर्यटन आदि क्षेत्रमा लगानी गर्दै जनताको आर्थिक अवस्था र जीवनस्तर अभिवृद्धिमा टेवा पुऱ्याउनु,
- वडा कार्यालयबाट प्रवाह हुने प्रशासनिक लगायत सम्पूर्ण सेवाहरु छिटो छरितो रूपमा सेवाग्राही समक्ष पुऱ्याउनु साथै प्रविधिमैत्री सेवा प्रवाहमा विशेष जोड दिनु, निश्चित सिमाभित्रका योजना तथा कार्यक्रमहरुको भुक्तानी बाहेका सम्पूर्ण कार्यहरु वडाबाटै सम्पन्न गर्दै स्थानीय सरकारलाई जनताको नजिकको सरकारको रूपमा स्थापित गर्दै सुशासनको प्रत्याभूति गराउनु ।

वडाको वस्तुगत अवस्था

टोल विकास संस्था

भिमाद नगरपालिका वडा नं. ३ को वडामा गठन भएका टोल विकास संस्थाहरुको विवरण देहाय वमोजिम रहेको छ ।

सि.नं.	टोल विकासको नाम	अध्यक्षको नाम	टोल विकासको सिमानाहरु			
			पूर्व	पश्चिम	उत्तर	दक्षिण
१	जलौदी	पदमराज मल्ल	खेक्रेटार	वडा नं.२	जिदिखोला	सिम्ले
२	खेक्रेटार/सिरदी	अकला थापा	सातविषे खेत	ठूलो खेत	वडा नं. ६	बुढुवा खोला
३	बेलछाप सिम्ले	हरि वहादुर खान	सिरदी खोला	पिरुङ्ग खोला	बुढुवा खोला	बिमिराबोट
४	बिमिराबोट	कल्पना मल्ल	ठाडो खोला	रह खोला	बेलछाप	सुरेन्द्र ज्योति प्रा.वि
५	कोटथर	महेन्द्र शाही	भङ्ग्याङ	माउदी खोला	सुरेन्द्र ज्योति प्रा.वि	खानरपानी टंकी

सि.नं.	टोल विकासको नाम	अध्यक्षको नाम	टोल विकासको सिमानाहरु			
			पूर्व	पश्चिम	उत्तर	दक्षिण
६	रिडखै	कमल आले	सुरेन्द्र ज्योति प्रा.वि	बरडछागा	दोखे वन	तालर खेत
७	पिपल भञ्ज्याङ	तम वहादुर थापा	पोखरी भञ्ज्याङ	कोटथर	ठाडो खोला	माउदी खोला
८	सुनाकोट	राम कुमार श्रेष्ठ	ओन्टाङ खोला	सुनाकोट खोला	कोष प्रा.वि	चन्द्रकोट जाने बाटो
९	शेर्का	शेर वहादुर थापा	ओन्टाङ खोला	सिग्दी खोला	फगरे खोला	कोष प्रा.वि
१०	सालबास	तुल वहादुर थापा	मिनसोरा	ठकुरी खोला	सालबास फेदी	कोष प्रा.वि

वार्षिक आम्दानी रकम रु.

सि.नं.	महिनाहरु	सिफारिस	नाता प्रमाणित	अन्य	जम्मा रु.
१	साउन	३००००	१०००	११००	३२१००
२	भदौ	११९००	१५००	११००	१४५००
३	असोज	६७००	-	१९००	८६००
४	कार्तिक	१७६००	२५००	५८००	२५९००
५	मंसिर	३७७००	३०००	२३००	४१०००
६	पुस	२५५००	५००	२८००	२८८००
७	माघ	१३५००	१०००	७००	१५२००
८	फागुन	१६७००	५००	३९००	२११००
९	चैत्र	३७५००	१०००	१४१००	५२६००
१०	वैशाख	१८९००	२०००	३३००	२४२००
११	जेठ	२५२००	३५००	१३००	३००००
१२	असार	२१०००	२०००	३८००	२६८००
जम्मा रु.		२६०२००	१८५००	४२१००	३२०८००

मालपोत भूमिकर

सि.नं.	मालपोत भूमिकर	उठेको रकम रु.
१	साउन महिना	१६०५
२	भदौ महिना	१०४
३	असोज महिना	३८४
४	कार्तिक महिना	१०९९
५	मंसिर महिना	९११
६	पुस महिना	९४९
७	माघ महिना	०
८	फागुन महिना	२९५
९	चैत्र महिना	१७०३
१०	वैशाख महिना	०
११	जेठ महिना	१८२
१२	असार महिना	३०९२
जम्मा: दश हजार तीन सय चौविस मात्र		१०३२४

सिफारिस सम्बन्धी विवरण

सि.नं.	सिफारिसका प्रकारहरू	संख्या	रकम रु.
१	नेपाली नागरिकताको सिफारिस	१०२ वटा	२०४००
२	नागरिकताको प्रतिलिपी सिफारिस	२० वटा	४०००
३	चारकिल्ला प्रमाणित सिफारिस	७१ वटा	३५५००
४	घरवाटो सिफारिस	६० वटा	३००००
५	नामसारी सिफारिस	१० वटा	५०००
६	नाता प्रमाणित सिफारिस	४१ वटा	२०५००
७	अन्य सिफारिसहरू	३९२ वटा	२००५००
८	अन्य सिफारिसहरू	२२६ वटा	निःशुल्क
जम्मा सिफारिस संख्या सबै प्रकारका गरी		९२२ वटा	सशुल्क र निःशुल्क गरी जम्मा

व्यक्तिगत घटना सम्बन्धी विवरण

मिति २०७८/०१/०१ देखि मिति २०७८/१२/३० सम्मको व्यक्तिगत घटना दर्ता				
सि.नं.	विवरण	महिला	पुरुष	जम्मा
१	जन्म दर्ता	३०	२२	५२
२	मृत्यु दर्ता	१०	१२	२२
३	सम्बन्धविच्छेद	४		४
४	विवाह दर्ता	२८		२८
५	वसाईसराई दर्ता	८		८
क	आएको संख्या : ५			११४
ख	गएको संख्या : ३			

कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्दा अपनाइएका प्रक्रियाहरू

भिमाद नगरपालिका वडा नं. ३ को वडा कार्यालयले आर्थिक वर्ष २०७७।७८ को योजना कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्दा अपनाइएका प्रक्रियाहरूलाई छोटकरीमा तल बुंदागत उल्लेख गरीन्छ ।

- वडा कार्यसमितिको बैठकबाट आवश्यकता अनुसार निर्णय गरी योजना कार्यान्वयन गर्ने,
- टोलविकास संस्थाहरूमा भेला सञ्चालन गरी योजनाको उपभोक्ता समितिहरू गठन गर्ने,
- योजनाको प्राविधिक स्टीमेट गराइ सम्झौता गरी सञ्चालन गर्ने,
- सञ्चालनमा रहेका योजनाहरूको आवश्यक अनुगमन वडाले गर्ने,
- योजना सम्पन्न भएको भनी प्राविधिकबाट मूल्याङ्कन प्राप्त भए पछि वडाले अनुगमनको प्रतिवेदन तयार गरी रकम भुक्तानीको सिफारिस गर्ने ।

वार्षिक समष्टिगत बजेट र खर्चको अवस्था

सि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	खर्च शीर्षक	विनियोजन रु.	खर्च रु.	खर्च (%)
१	सिम्ले आमा समूह भवन निर्माण योजना	३१११२	१,००,०००	९७,५००	९७.५०
२	सालवास सामुदायिक भवन निर्माण योजना	३१११२	१,००,०००	०	०.००
३	जनसेवा आमा समूह भवन प्लास्टर योजना	३१११२	१,५०,०००	१,४६,२५०	९७.५०
४	मिलिजुली आमा समूह भवन निर्माण योजना	३१११२	२,००,०००	१,९५,०००	९७.५०
५	भिमसेन मन्दिर निर्माण योजना	३१११२	१,००,०००	९२,४४८	९२.४५
६	जनकल्याण आमा समूह भवन निर्माण योजना	३१११२	२,००,०००	१,७१,५९२	८५.८०

सि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	खर्च शीर्षक	विनियोजन रु.	खर्च रु.	खर्च (%)
७	बेलछाप आमा समूह भवन निर्माण योजना	३१११२	१,५०,०००	१,३२,६९५	८८.४६
८	सुरेन्द्र ज्योती प्रा वी कम्पाउन्ड निर्माण योजना	३१११२	१,५०,०००	१,२३,०८७	८२.०६
९	गाउँ सुधार आमा समूह भवन निर्माण योजना	३१११२	१,५०,०००	१,४६,२५०	९७.५०
१०	सालवास सामुदायिक भवन निर्माण योजना	३१११२	२,००,०००	१,८२,३९३	९१.२०
११	कोष नर प्रा वी कम्पाउन्डिङ्ग योजना	३१११२	१,५०,०००	१,४६,२५०	९७.५०
१२	जलौदि उद्यमशिल कृषी समूह भवन घेरावार	३१११२	२,००,०००	१,८६,७०७	९३.३५
१३	कोटथर पिपल भन्ज्याङ्ग खानेपानी कार्यालय भवन प्लास्टर योजना	३१११२	१,५०,०००	१,४१,०२०	९४.०१
१४	कोलबोट खेलमैदान कम्पाउन्डिङ्ग योजना	३१११२	१,००,०००	९७,५००	९७.५०
१५	जनसेवा मोटरमार्ग सरसफाइ योजना	३११५१	५०,०००	३३,४०८	६६.८२
१६	विग्ने पुल ढलान योजना	३११५१	१,५०,०००	१,४६,२५०	९७.५०
१७	तल्लो गाउँ मोटरमार्ग नाला निर्माण योजना (बडा कार्यालय जाने बिचको बाटोमा)	३११५१	२,००,०००	१,९०,७८२	९५.३९
१८	बिमराबोट ढुङ्गा सोलिङ्ग योजना	३११५१	१,००,०००	९४,४३५	९४.४४
१९	ओडे लोकतान्त्रिक मगर सुनाकोट मार्ग योजना	३११५१	१,००,०००	०	०.००
२०	शेर्का भन्टावारी मोटरमार्ग स्तरोन्ति योजना	३११५१	१,००,०००	८६,५७६	८६.५८
२१	कोटथर देखि भैरव मन्दिर सिंढि निर्माण योजना	३११५१	१,००,०००	९७,५००	९७.५०
२२	मगर सुनाकोट मोटरमार्ग सरसफाइ योजना	३११५१	५०,०००	०	०.००
२३	शेर्का पिपल भन्ज्याङ्ग कृषी मार्ग स्तरोन्ति	३११५१	२,००,०००	१,६६,८१५	८३.४१
२४	लोकतान्त्रिक मोटरमार्ग सोलिङ्ग निर्माण योजना (पिपल भन्ज्याङ्ग खण्ड)	३११५१	१,५०,०००	१,४६,२५०	९७.५०
२५	सिम्ले दलित बस्ति मोटर मार्ग योजना	३११५१	१,००,०००	९४,७०६	९४.७१
२६	जलौदी लुङ्गेली डाँडाँ मोटरमार्ग स्तरोन्ति योजना	३११५१	१,००,०००	९२,६०१	९२.६०
२७	बर्चनडाँडा नयाँ ट्याक निर्माण योजना	३११५१	१,५०,०००	१,३६,६६०	९१.११
२८	रखाल घारे घोडेढो बाटो निर्माण योजना	३११५१	०	०	०.००
२९	लोकतान्त्रिक भैरव मन्दिर मार्ग नाला निर्माण	३११५१	१,००,०००	९७,५००	९७.५०
३०	ओडे लोकतान्त्रिक मगर सुनाकोट मार्ग योजना	३११५१	२,००,०००	१,९१,९८६	९५.९९
३१	लोकतान्त्रिक मोटरमार्ग स्तरोन्ति योजना	३११५१	६,००,०००	५,८५,०००	९७.५०
३२	जनहित मोटरमार्ग स्तरोन्ति योजना	३११५१	२,००,०००	१,४४,६२२	७२.३१
३३	शेर्का जनहित मोटरमार्ग स्तरोन्ति योजना	३११५१	२,००,०००	१,९४,४३५	९७.२२
३४	जलौदी खेक्रेटार मालेवगर रिङ्गरोड स्तरोन्ति	३११५१	२,००,०००	१,८९,०४८	९४.५२
३५	सिमाना मोटरमार्ग नाला निर्माण योजना	३११५१	१,००,०००	९७,५००	९७.५०
३६	शेर्का मिन स्वौरा जनहित मार्ग स्तरोन्ति	३११५१	४,००,०००	३,५६,१२८	८९.०३
३७	सालवास मोटरमार्ग योजना	३११५१	२,५०,०००	२,३७,०१७	९४.८१
३८	भदौरे शेर्का भन्टावारी मोटरमार्ग स्तरोन्ति	३११५१	२,००,०००	१,९५,०००	९७.५०

सि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	खर्च शीर्षक	विनियोजन रु.	खर्च रु.	खर्च (%)
३९	रिङ्गखै पिरुङ्गखेत मोटरमार्ग स्तरोन्ति योजना	३९९५९	२,००,०००	९,९३,४५२	९६.७३
४०	झगडे खोला बाँध निर्माण योजना	३९९५४	९,००,०००	७२,५६३	७२.५६
४१	सिग्दी खोला नौले बाँध निर्माण योजना	३९९५४	९,००,०००	९७,५००	९७.५०
४२	सोह मुरे कुलो निर्माण योजना	३९९५४	९,५०,०००	९,३६,६६६	९९.९९
४३	भुभुङ्गे खल्लबिरे बाँध निर्माण योजना	३९९५४	९,००,०००	९९,५३५	९९.५४
४४	खेक्रेटार खोला नियन्त्रण योजना	३९९५४	९,००,०००	८५,३२३	८५.३२
४५	तल्लो चिन्ने बोटे कुलो निर्माण योजना	३९९५५	९,००,०००	९३,२८४	९३.२८
४६	माथिल्लो चिन्नेबोटे कुलो निर्माण योजना	३९९५५	९,००,०००	८९,८९७	८९.९०
४७	ठूलो खेत कुलो निर्माण योजना	३९९५५	९,००,०००	९६,४६०	९६.४६
४८	सिग्दि दोभान कुलो निर्माण योजना	३९९५५	९,००,०००	९७,०६०	९७.०६
४९	चार हजार कुलो निर्माण योजना	३९९५५	९,००,०००	९६,५९९	९६.५९
५०	सिमलटार कुलो निर्माण योजना	३९९५५	९,००,०००	९७,५००	९७.५०
५१	फुलवारी कुलो निर्माण योजना	३९९५५	२,००,०००	९,९३,०७५	९६.५४
५२	भुलबुले कुलो निर्माण योजना	३९९५५	९,००,०००	९७,५००	९७.५०
५३	काठेबोट कुलो निर्माण योजना	३९९५५	९,००,०००	८९,८७२	८९.८७
५४	सिंहाले कुलो निर्माण योजना	३९९५५	९,५०,०००	९,४५,३३५	९६.८९
५५	सिग्दि कुलो निर्माण योजना	३९९५५	९,००,०००	९५,८५३	९५.८५
५६	शेर्का भन्ज्याङ्ग खानेपानी टंकी निर्माण योजना	३९९५६	९,००,०००	९,००,०००	१००.००
५७	धारापानी मूल खानेपानी लिफ्टिङ्ग योजना	३९९५६	९,००,०००	९७,४४४	९७.४४
५८	राहुदी खानेपानी टंकी निर्माण एवं पाइप खरिद	३९९५६	९,००,०००	९७,५००	९७.५०
५९	लुङ्गेली डाँडाँ खानेपानी टंकी मर्मत योजना	३९९५६	९,००,०००	९६,३३४	९६.३३
६०	बाल शैक्षणिक मा बि ढल निकास योजना	३९९५८	२,००,०००	२,००,०००	१००.००
६१	शौचालय निर्माण अनुदान कार्यक्रम	३९९५९	९,००,०००	९४,३०२	९४.३०
६२	पिपल चौतारी निर्माण योजना	३९९५९	२,००,०००	९,५८,९७०	७९.०९
६३	गाउँ सुधार आमा समूहको लागि फर्निचर तथा भाँडाकुँडा सम्बन्धी सामग्री खरिद कार्यक्रम	३९९५९	९,००,०००	९,००,०००	१००.००
६४	बाल शैक्षणिक मा बि जग्गा खरिद योजना	३९४९९	४,००,०००	४,००,०००	१००.००
कुलजम्मा			९५,००,०००	८६,४६,०४७	९१.०९

असल अभ्यास

- स-साना झै-झगडा तथा गाली गलौज सम्बन्धी वडा कार्यालयमा दर्ता भएका निवेदन उपर दुवै पक्षलाई मिलापत्र गराउने गरेको,
- वडा भित्र सञ्चालन भएका योजना कार्यक्रमहरुको समय समयमा अनुगमन गरी गुणस्तर कायम गर्न उपभोक्ता समितिहरुलाई आवश्यक निर्देशन तथा सुझावहरु दिएको,
- उपभोक्ता समितिहरुलाई योजना सञ्चालन सम्बन्धी आवश्यक राय सुझाव सल्लाह मार्गदर्शन गरेको,
- उपभोक्ता समितिहरुलाई योजना सञ्चालन गर्दा प्राविधिक स्टीमेट अनुसार काम गर्न सल्लाह दिएको,
- आवश्यकता अनुसार वडा भित्रका विभिन्न भेलाहरुमा सहभागी भई वडाले गरेको कामहरुको जानकारी गराएको ।

प्रमुख उपलब्धिहरू

भिमाद नगरपालिका वडा नं. ३ को वडा कार्यालयले आर्थिक वर्ष २०७७।७८ को योजना कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा प्राप्त भएका उपलब्धिहरू निम्न रहेका छन्।

- वडाको विभिन्न टोलवस्तीहरूमा मोटर मार्ग नपुगेको ठाउँमा नयाँ ट्रयाक खोलिएको,
- मोटर मार्गको सञ्जालमा वडाका विभिन्न टोलहरूलाई जोडिएको,
- कृषकको लागि सिचाई व्यवस्थित गर्न विभिन्न बाँध निर्माण गरिएको,
- विभिन्न कुलोहरू मर्मत तथा निर्माण गरिएको,
- विभिन्न आमा समूह भवन निर्माण तथा संरक्षण गरिएको,
- वडा कार्यालय भवन निर्माण सम्पन्न भएको र हाल आफ्नै भवनबाट सेवा प्रवाह गरेको,
- वडाको माथिल्लो भेगमा आधारभूत स्वास्थ्य सेवा पुगेको,
- वडाको १ घर १ धाराको नीति अनुसार हालसम्म जलौदी, खेक्रेटार, रिडखै, कोटथर, पिपल भञ्ज्याङ लगायतको टोलहरूमा कार्यक्रम सम्पन्न भएको र हाल सालबास, शेर्का र सुनाकोट टोलको लागि २ करोड ३२ लाख लागत स्टीमेटको योजना सञ्चालनमा रहेकोमा ३२ लाख बराबरको काम सम्पन्न भएको र अझै २ करोड बराबरको बजेट आवश्यक रहेको छ ।

समस्याहरू

- योजनाको प्राविधिक स्टीमेट गर्नलाई प्राविधिकहरू समयमै उपलब्ध नहुने,
- उपभोक्ता समितिलाई योजना सञ्चालन सम्बन्धी आवश्यक सिपको कमी,
- सम्झौता भएका योजनाहरू सम्झौता अनुसार कार्यसम्पन्न नगरी म्याद गुजारी सम्पन्न गरेको,
- सम्पन्न भएका योजनाहरूको प्राविधिक मूल्याङ्कन गर्न प्राविधिकलाई बोलाउदा समयमै नआईदिने,
- योजना सञ्चालनको लागि उपभोक्ता समितिहरूमा चेतनाको अभाव ।

समस्या समाधानका उपायहरू

- योजनाको प्राविधिक स्टीमेट गर्न प्राविधिकहरू समयमै उपलब्ध हुने व्वस्था हुनुपर्ने,
- योजना सञ्चालनको लागि उपभोक्ता समितिहरूलाई क्षमता अभिवृद्धि तालिमको व्यवस्था गर्नुपर्ने,
- उपभोक्ताले सम्पन्न गरेका योजनाको प्राविधिक मूल्याङ्कनको लागि प्राविधिक समयमै उपलब्ध हुनुपर्ने,
- वडा कार्यालयमा काम गर्ने कर्मचारीलाई हरेक विषयमा क्षमता अभिवृद्धि तालिमको व्यवस्था गर्नु पर्ने,
- वडा कार्यालयमा आवश्यकता परेका विषयहरूको समयमै समाधान गरीनुपर्ने ।

निष्कर्ष

आम जनताको मुख्य चाहना एवं प्राथमिकताको रूपमा भौतिक पूर्वाधारको विकास रहेको हुनाले, नगरपालिकाको वार्षिक नगर विकास योजनामा भौतिक पूर्वाधार विकास शीर्षकमा तुलनात्मक रूपमा अधिक बजेट विनियोजन भएको र त्यसै अनुरूप उक्त क्षेत्रमा उल्लेख्य कार्यहरू भएका छन् । यसका साथै शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि, पशुपालन, खानेपानी तथा सरसफाई, क्षमता विकास एवं सशक्तिकरण लगायत जनताको जनजिविकासँग प्रत्यक्ष सरोकार राख्ने क्षेत्रहरूमा पनि महत्वपूर्ण कामहरू भएका छन् । जनताको विकास तथा समृद्धिप्रतिको अपेक्षा अझ बढ्दै गएकोले जनताको आर्थिक र सामाजिक जीवनस्तर वृद्धि गर्ने कार्यक्रमहरू सञ्चालनमा बढी केन्द्रित हुनुपर्ने देखिन्छ ।

४.४. ४ नं. वडा कार्यालय

पृष्ठभूमि

यस वडाको पूर्व तर्फ भिमाद-३, पश्चिम तर्फ घिरङ्ग गा.पा. वडा नं. २ र भिमाद नगरपालिका वडा नं. १, उत्तर तर्फ भिमाद न.पा. वडा नं. २ र दक्षिण तर्फ घिरङ्ग गा.पा. वडा नं. ३ रहेको छ भने साविक माझकोट गा. वि. स. का वडा नं. १ देखि वडा नं. ५ सम्मका वडाहरू समेटिएर बनेको भिमाद नगरपालिका वडा नं. ४ को क्षेत्रफल २३.३८ वर्ग किलो मिटर रहेको छ । यस वडाको कार्यालय साविक माझकोट गा.वि.स को भवन तुरतुरेमा नै रहेको छ भने नव निर्मित भवन सिंचित टोलमा निर्माणधिन अवस्थामा रहेको छ । भिमाद नगरपालिकाको नगर प्रोफाइल, २०७७ अनुसार ४२० घरधुरी र कूल २१६१ जनसंख्या रहेको यस वडामा १० वटा टोल विकास संस्था, ४ वटा सामुदायिक विद्यालय, १ वटा स्वास्थ्य चौकी, ६ वटा दर्तावाला सामुदायिक वन रहेको यस वडामा करीव ९० प्रतिशत जनसंख्या कृषि पेशामा आवद्ध रहेका छन् । मगर, गुरुङ, नेवार, दमाई, कामी, सार्की, कुमाल र बाहुनहरूको बसोबास रहेको विकासमा धेरै पछाडी परेको भिमाद नगरपालिका वडा नं. ४ को समस्याहरू, समाधानका उपायहरू, प्रगतिका लागि गरिएका प्रयासहरू र प्रगतिहरू समावेश गरी यो प्रतिवेदन तयार पारिएको छ ।

प्रतिवेदनको उद्देश्य

- भिमाद नगरपालिका वडा नं ४ को सेवा प्रवाहको बारेमा सरोकारवालाहरूलाई सुसूचीत गराउनु,
- आ.व. २०७८/०७९ मा सञ्चालित कार्यक्रमहरूको भौतिक तथा आर्थिक प्रगतिको अवस्था बोध गराउनु,
- वडातहको कार्यक्रम छनोट, सेवा प्रवाहका सम्बन्धमा भावी कार्यदिशा तय गर्न सहयोग पुऱ्याउनु ।

वडा कार्यालयबाट सम्पादित क्रियाकलापका उद्देश्य

- भौतिक पूर्वाधार विकास मार्फत शिक्षा, स्वास्थ्य, सडक तथा यातायात, विद्युतिकरण, खानेपानी, सूचना प्रविधि जस्ता नागरिकका आधारभूत आवश्यकता सहज रूपमा परिपूर्ति गराउन सहयोग तथा सहजीकरण गर्नु
- सामाजिक विकास मार्फत मानवीय क्षमताको विकास, समानुपातिक सहभागिता, सशक्तिकरण, समावेशीकरण गर्ने जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन गरी समतामूलक समाजको निर्माणमा टेवा पुऱ्याउनु
- वडाको आर्थिक विकासको सम्भावनाको रूपमा रहेका क्षेत्रहरू जस्तै: कृषि तथा पशुपालन, पर्यटन आदि क्षेत्रमा लगानी गर्दै जनताको आर्थिक अवस्था र जीवनस्तर अभिवृद्धिमा टेवा पुऱ्याउनु,
- वडा कार्यालयबाट प्रवाह हुने प्रशासनिक लगायत सम्पूर्ण सेवाहरू छिटो छरितो रूपमा सेवाग्राही समक्ष पुऱ्याउनु साथै प्रविधिमैत्री सेवा प्रवाहमा विशेष जोड दिनु, निश्चित सिमाभित्रका योजना तथा कार्यक्रमहरूको भुक्तानी बाहेकका सम्पूर्ण कार्यहरू वडाबाटै सम्पन्न गर्दै स्थानीय सरकारलाई जनताको नजिकको सरकारको रूपमा स्थापित गर्दै सुशासनको प्रत्याभूति गराउनु ।

वडाको वस्तुगत अवस्था

संघसंस्था, जनसंख्या र सडकहरू

	दर्ता भएको संघसंस्था						मुख्य तथा सहायक सडक	जनसंख्या
	सामुदायिक विद्यालय	स्वास्थ्य चौकी/ईकाइ	क्लब	सहकारी	आमा समूह	वन		
संख्या	४	२	३	२	७	६	१८	२१६१

वार्षिक आम्दानी रकम रु.

क्र.सं	शीर्षक	रकम, आ.व (७८/७९)	रकम, आ.व (७७/७८)	रकम, आ.व. (७६/७७)	७६/७७ को भन्दा ७७/७८ को आम्दानी बृद्धि %	७७/७८ को भन्दा ७८/७९ को आम्दानी बृद्धि %
१	सम्पत्ति कर/मालपोत कर	७७९२०.१८	५१३२६	३७६४६	३६.३४	५१.८१
२	पञ्जीकरण शुल्क	५३६००	१४८५०	६१५०	१४१.४६	२६०.९४
३	विभिन्न नाता प्रमाणित लगायत विभिन्न सिफारिस दस्तुर/शुल्कहरु	२९२९००	१९३१००	१४८५००	३०.०३	५१.६८
४	अन्य आम्दानीहरु	१७६९०	१३८०	१२००	१५	११८१.८८
जम्मा रु.		४४२११०.१	२६०६५६	१९३४९६	३४.७१	६९.६१

व्यक्तिगत घटना दर्ता तथा सेवा प्रवाह

क्र.सं.	शीर्षक	संख्या
१.	जन्म दर्ता	८३
२.	मृत्यु दर्ता	३७
३.	विवाह दर्ता	६३
४.	बसाइ सराइ गएको	७
५.	बसाइ सराइ आएको	०
६.	सम्बन्ध विच्छेद	११
७.	नागरिकता सिफारिस	१९३
८.	विभिन्न सिफारिस तथा प्रमाणितहरु	९५५

सामाजिक सुरक्षा भत्ता रकम रु.

क्र.सं.	लाभग्राहीको नाम	प्रथम त्रैमासिक	दोस्रो त्रैमासिक	तेस्रो त्रैमासिक	चौथो त्रैमासिक	जम्मा रु.
१	जेष्ठनागरिक (७० वर्ष माथि)	२२७६०५८	२२६४०००	२२७८९२७	२५१६७९४	९३३५७७९
२	दलित जेष्ठ	१९९०००	२१५४६०	२०७४८०	१९१५२०	८१३४६०
३	जेष्ठ एकल महिला	४२८२६०	४३८९००	४४९५४०	४४६८८०	१७६३५८०
४	विधवा महिला	२६६०००	२६६०००	२७६६४०	२७९३००	१०८७९४०
५	पूर्णअपाङ्गता (क वर्ग)	१०७७३०	१०७७३०	१३१६७०	१३१६७०	४७८८००
६	अतिअशक्त अपाङ्गता(ख वर्ग)	९३६३२	९५७६०	९५७६०	९५७६०	३८०९१२
७	दलित बालबालिका	६९६९२	७८१८६	८००५६	७९३९४	३०७३२८
जम्मा रु.		३४४०३७२	३४६६०३६	३५२००७३	३७४१३१८	१४१६७७९९

कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्दा अपनाईएका प्रक्रियाहरू

- टोल विकासको भेला, विकास योजनाहरूको माग, वडा समितिको भेला र निर्णय,
- उपभोक्ता समितिको गठन, इस्टिमेट, सम्झौता, मूल्याङ्कन, अनुगमन, काम सम्पन्न,
- आवेदन पत्र/निवेदन, नागरिकता लगायत अन्य आवश्यक कागज पत्रहरूको प्रतिलिपि, घटनादस्तावेजको प्रमाण पत्र जारी,
- निवेदन, नागरिकता लगायत अन्य आवश्यक कागजपत्र प्रतिलिपि, सिफारिस,
- जग्गा धनि प्रमाण पत्रको प्रतिलिपि, नागरिकता प्रमाण पत्रको प्रतिलिपि, अधिल्लो आ.व मा तिरेको रसिद, सम्पत्ति कर,
- स्वयम् व्यक्तिको उपस्थितिमा सा.सु. भत्ता निवेदन, नागरिकता प्र.प. प्रतिलिपि लगायत आवश्यक कागजात, पासपोर्ट साइजको फोटो, वडा अध्यक्षको हस्ताक्षर, सा.सु भत्ता वितरण ।

वार्षिक समष्टिगत बजेट र खर्चको अवस्था

सि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	खर्च शीर्षक	विनियोजन रु.	खर्च रु.	खर्च (%)
१	बाखा तथा बंगुर खोर सुधार कार्यक्रम	२२५१२	२,००,०००	१,९५,०००	९७.५०
२	कथर्दी सिंहाले टोलमा कालो सुँगुर प्रबर्द्धन तथा संरक्षण कार्यक्रम	२२५१२	२,००,०००	१,८९,०२५	९४.५१
३	खरि बाखा संरक्षण तथा प्रबर्द्धन कार्यक्रम	२२५१२	२,००,०००	१,९४,०००	९७.००
४	करङ्ग बाँध प्रतिकालय निर्माण योजना	३१११२	२,००,०००	१,७२,०९६	८६.०५
५	धावादी आमा समूह भवन तारबार तथा कम्पाउन्ड निर्माण योजना	३१११२	१,००,०००	१,००,०००	१००.००
६	धावादी आमा समूह भवन तारबार कम्पाउन्ड निर्माण योजना	३१११२	१,००,०००	१,००,०००	१००.००
७	सिंहाले सामुदायिक भवन ट्रेस तथा कम्पाउन्ड निर्माण योजना	३१११२	२,००,०००	१,७६,०९५	८८.०५
८	रजिडाँडाँ कोन्ट्रे खोल्सामा प्रतिकालय निर्माण	३१११२	१,००,०००	६०,५३६	६०.५४
९	पिरुङ्गखोला पन्ध्र मुरे सार्वजनिक शौचालय निर्माण योजना	३१११२	२,००,०००	१,७४,३२९	८७.१६
१०	नरिकोट सामुदायिक भवन निर्माण योजना	३१११२	१,००,०००	९४,१२७	९४.१३
११	सिद्ध बाबा मन्दिर निर्माण योजना	३१११२	५०,०००	५०,०००	१००.००
१२	पिरुङ्गडाँडा कालावाला भैरव मन्दिर निर्माण	३१११२	२,००,०००	१,४७,८५२	७३.९३
१३	पिरुङ फेदी युवा क्लब भवन निर्माण योजना	३१११२	४,००,०००	३,९०,०००	९७.५०
१४	साल चौतारा मर्मत सम्भार योजना	३१११२	१,००,०००	८१,१३२	८१.१३
१५	सिंघिल चण्डि मन्दिर निर्माण योजना	३१११२	५०,०००	४८,७५०	९७.५०
१६	बरनडाँडा सामुदायिक भवन निर्माण योजना	३१११२	२,००,०००	१,८६,५१३	९३.२६
१७	सारडाँडा सामुदायिक भवन निर्माण योजना	३१११२	३,००,०००	३,००,०००	१००.००
१८	सिंचित आमा समूह भवन निर्माण योजना	३१११२	१,००,०००	८६,५०९	८६.५१
१९	शिव प्रा वि प्राङ्गण पहिरो नियन्त्रण योजना	३१११२	१,००,०००	९६,१३३	९६.१३
२०	बरनडाँडा सामुदायिक भवन निर्माण योजना	३१११२	१,००,०००	९१,८०८	९१.८१
२१	पिरुङ डाँडा बुद्ध मन्दिर मर्मत सम्भार योजना	३१११२	१,००,०००	९६,८७६	९६.८८
२२	धावादी आमा समूह भवन तारबारकम्पाउन्ड निर्माण योजना	३१११२	१,००,०००	९१,५५६	९१.५६

सि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	खर्च शीर्षक	विनियोजन रु.	खर्च रु.	खर्च (%)
२३	सालचौतारा बालभैरव मन्दिर निर्माण योजना	३१११२	१,००,०००	१,००,०००	१००.००
२४	नरिकोट सामुदायिक भवन निर्माण योजना	३१११२	१,००,०००	१,००,०००	१००.००
२५	सिविल भिमसेन मन्दिर निर्माण योजना	३१११२	५०,०००	४६,७२२	९३.४४
२६	माझकोट महिला जनजाती दलित तथा अपाङ्ग भवन निर्माण योजना	३१११२	२,००,०००	२,००,०००	१००.००
२७	सत्यान्ती र माई मन्दिर निर्माण योजना	३१११२	१,५०,०००	१,४२,०४४	९४.७०
२८	गिजन डाँडा आमा समूह भवन निर्माण योजना	३१११२	१,००,०००	९७,५००	९७.५०
२९	सिंचित सामुदायिक भवन तथा सौचालय निर्माण	३१११२	४,००,०००	३,८८,४७५	९७.१२
३०	कथर्दी सामुदायिक भवन पर्खाल निर्माण योजना	३१११२	५०,०००	४७,९०८	९५.८२
३१	स्याखनडाँडा सामुदायिक भवन तथा सौचालय निर्माण योजना	३१११२	१,००,०००	९१,२५०	९१.२५
३२	कथर्दी सामुदायिक भवन निर्माण योजना	३१११२	२,००,०००	१,९५,०००	९७.५०
३३	सारडाँडा सामुदायिक भवन निर्माण योजना	३१११२	५०,०००	२६,६४४	५३.२९
३४	बराहपानी सामुदायिक भवन निर्माण योजना	३१११२	२,००,०००	१,८९,८३०	९४.९२
३५	विपन्न दलित परिवारलाई सिलाई मेशिन वितरण	३११२२	१,००,०००	९८,२७४	९८.२७
३६	डुम्रिस्वौरा डाडो खोल्सी हुँदै छतियान्स्वौरा नयाँ ट्याक निर्माण योजना	३११५१	१,००,०००	९७,५००	९७.५०
३७	बराहपानी चक्रदेवी मोटरमार्ग स्तरोन्ति योजना	३११५१	१,५०,०००	१,३९,४०७	९२.९४
३८	सिंचित देवी मन्दिर देखि खरबारी डाँडा नयाँ ट्याक निर्माण योजना	३११५१	१,००,०००	९६,४२८	९६.४३
३९	भिमगोफा मोटरमार्ग स्तरोन्ति योजना	३११५१	१,५०,०००	१,३९,०९०	९२.७३
४०	चुहानडाँडा देखि गाणाम्दी ट्रान्समिटर सम्म मोटरमार्ग स्तरोन्ति योजना	३११५१	५०,०००	४६,३६७	९२.७३
४१	गाणाम्दी देखि मक्सिड खोला नयाँ ट्याक निर्माण योजना	३११५१	१,५०,०००	१,४६,२५०	९७.५०
४२	बाल कल्याण आधारभूत विद्यालयको गेटमा ढलान बाटो निर्माण योजना	३११५१	१,००,०००	९६,३९३	९६.३९
४३	बरन्डाँडा पुरानो पँधेरो बाटो गाउँ सम्म सिँढी निर्माण योजना	३११५१	५०,०००	३२,७७८	६५.५६
४४	भुँयारथान जाने बाटो सिँढी निर्माण योजना	३११५१	१,००,०००	९१,८०७	९१.८१
४५	घोल्दुङ गाउँ जाने बाटो सिँढी निर्माण योजना	३११५१	१,००,०००	८७,०३८	८७.०४
४६	कथर्दी कोन्द्रे खोल्सा स्तरोन्ति योजना	३११५१	१,००,०००	९७,५००	९७.५०
४७	उत्तर दक्षीण मोटरमार्ग स्तरोन्ति योजना	३११५१	५०,०००	४५,०८७	९०.१७
४८	कृतिखोला राहुदि हुँदै वडा कार्यालयसम्म नयाँ ट्याक निर्माण योजना	३११५१	१,५०,०००	१,५०,०००	१००.००
४९	अर्खल भन्ज्याङ्ग सडक स्तरोन्ति योजना	३११५१	१,००,०००	९६,१०८	९६.११
५०	मैदी मोटरमार्ग स्तरोन्ति योजना	३११५१	१,००,०००	९६,१४७	९६.१५
५१	साउने टारी देखि एकल डहर नयाँ ट्याक निर्माण योजना	३११५१	१,००,०००	१,००,०००	१००.००

सि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	खर्च शीर्षक	विनियोजन रु.	खर्च रु.	खर्च (%)
५२	देवतमन्ती मोटरमार्ग स्तरोन्ति तथा नाली व्यवस्थापन योजना	३११५१	४,००,०००	३,८८,४०१	९७.१०
५३	माझकोट मोटरमार्ग स्तरोन्ति योजना	३११५१	१०,००,०००	९,६७,९३६	९६.७९
५४	तेरिबारी देखि गाउँ सम्म सिँढि निर्माण योजना	३११५१	१,००,०००	८८,५२९	८८.५३
५५	जलदेवी मन्दिर सिँढि ढलान योजना	३११५१	०	०	०.००
५६	सिंहाले बर्रा बाँध मोटरमार्ग स्तरोन्ति योजना	३११५१	१,००,०००	९२,९४७	९२.९५
५७	मैदि छुट्यानस्वौरा नयाँ ट्रयाक निर्माण योजना	३११५१	५०,०००	४७,३८१	९४.७६
५८	तेरिबारी देखि गाउँसम्म सिँढि निर्माण योजना	३११५१	१,००,०००	१,००,०००	१००.००
५९	भिम गोफा बैकल्पिक मोटरमार्ग स्तरोन्ति	३११५१	५०,०००	४७,६८७	९५.३७
६०	सिंवल मोटरमार्ग स्तरोन्ति योजना	३११५१	२,००,०००	१,९३,७२६	९६.८६
६१	सिंचित देवी मन्दिर देखि खरबारी डाँडा नयाँ ट्रयाक निर्माण योजना	३११५१	१,००,०००	९३,७२५	९३.७३
६२	मैदी छुट्यानस्वौरा नयाँ ट्रयाक निर्माण योजना	३११५१	१,५०,०००	१,४४,५६९	९६.३८
६३	डिहिडाँडा देखि करड बाँध कृषी मार्ग स्तरोन्ति	३११५१	१,००,०००	८७,७३८	८७.७४
६४	सिंवल नयाँ ट्रयाक निर्माण योजना	३११५१	१,००,०००	८८,०३२	८८.०३
६५	कृतिखोला राहुदी हुँदै वडा कार्यालय सम्म नयाँ ट्रयाक निर्माण योजना	३११५१	२,००,०००	१,८८,८६८	९४.४३
६६	बरनडाँडा पुरानो पँधरो बाँटो गाउँसम्म सिँढि निर्माण योजना	३११५१	५०,०००	५०,०००	१००.००
६७	पिरुड डाँडा मोटरमार्ग स्तरोन्ति योजना	३११५१	१,००,०००	८६,०४४	८६.०४
६८	बरकटे हुँदै गिजनडाँडा सम्म नयाँ ट्रयाक निर्माण	३११५१	३,००,०००	२,९२,५००	९७.५०
६९	दोभान खेत बाँध कुलो निर्माण योजना	३११५४	५०,०००	५०,०००	१००.००
७०	तुरतुरे कुलो बाँध निर्माण योजना	३११५४	१,५०,०००	१,४६,२५०	९७.५०
७१	करङ्ग बाँध मर्मत तथा कुलो निर्माण योजना	३११५५	२,००,०००	१,९२,५२४	९६.२६
७२	फेदी कुन्डले बाँध तथा कुलो निर्माण योजना	३११५५	०	०	०.००
७३	बेमरे बाँध तथा कुलो निर्माण योजना	३११५५	४,००,०००	३,९०,०००	९७.५०
७४	सात बिसे कुलो निर्माण योजना	३११५५	१,००,०००	९६,१७७	९६.१८
७५	गोफा फापरङ्ग बाँध तथा कुलो निर्माण योजना	३११५५	१,००,०००	९७,५००	९७.५०
७६	बराहा पानी टंकी निर्माण योजना	३११५६	५०,०००	५०,०००	१००.००
७७	झिरुदि पँधरो कुवा निर्माण योजना	३११५६	५०,०००	४८,१७२	९६.३४
७८	खाल्टे मूलबाट रजिडाँडा खानेपानीमा मूल जडान	३११५६	३,००,०००	०	०.००
७९	बराहापानी टंकी निर्माण योजना	३११५६	५०,०००	३६,०३९	७२.०८
८०	सिंहाले खानेपानी योजना	३११५६	५०,०००	४८,७५०	९७.५०
८१	नरिकोट एक घर एक धारा निर्माण योजना	३११५६	३,००,०००	२,७७,३८८	९२.४६
८२	सिंवल डाँडा ग्रिन पार्क निर्माण योजना	३११५९	२,००,०००	१,९०,६००	९५.३०
८३	वडा समितिको निर्णय अनुसार भौतिक पूर्वाधार निर्माण योजना	३११५९	२,००,०००	१,४३,८४८	७१.९२

सि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	खर्च शीर्षक	विनियोजन रु.	खर्च रु.	खर्च (%)
८४	वडा समितिको निर्णयअनुसार भौतिक पूर्वाधार निर्माण तथा मर्मत संभार	३११५९	१,००,०००	१,००,०००	१००.००
कुलजम्मा			१,२२,५०,०००	१,१२,२९,२१५	९१.६६

सञ्चालन हुन नसकेका योजनाहरू/कार्यक्रमहरू

सि.नं.	योजना/कार्यक्रमको नाम	बजेट रु.	सञ्चालन हुन नसक्नुको कारण
१	खाल्टे मूलबाट रजिडाँडा खानेपानीमा मूल जडान योजना	३०००००	ट्रान्समिटर खरिद गर्न पर्ने तर मूल सम्म ३ फेज विद्युत तार नपुगेकोले खरिद समस्या र रकम अभाव

असल अभ्यास

- हस्त लिखित नगदि रसिद बन्द गरी सिस्टमबाट नगद रसिद मार्फत सेवा प्रवाह,
- सम्पूर्ण सिफारिसहरू कम्प्युटरबाट लेखन गरी हस्तलेखन लाई पूर्ण रूपमा बन्द गरिएको,
- बाखा ब्लक स्थापना गर्न सफल,
- योजना उ.स लाई योजना कार्यन्वयन गर्दा लेखनमा भएको समस्याको समाधान ।

समग्र कार्यक्रमका प्रमुख उपलब्धिहरू

- न्यून कर्मचारी भएता पनि सेवाग्राहीको अपेक्षा अनुसार गुणस्तरीय सेवा प्रवाह,
- न्यून आय भएको अपाङ्ग, दलित लगायत अन्य व्यक्तिहरूलाई जिविकोपार्जन लागि सामग्री लगायत, मौरी घर, बाखा वितरणले दैनिक जिविकोपार्जनमा सहज,
- विभिन्न पशु तथा कृषि कार्यक्रम सञ्चालन गरी पकेट र ब्लक कार्यक्रम गर्न सफल,
- कृषकहरूलाई व्यवसायिक कृषक बनाई पशु तथा कृषि समूह दर्ता ।

समस्याहरू

- कहिले काँही सिस्टम र इन्टरनेटमा समस्या देखिँदा पञ्जीकरण घटना दर्ता गर्न समस्या,
- योजना उपभोक्ता समितिलाई अभिमुखिकरण नहुँदा योजनाका काममा आवश्यक प्रक्रिया मिलाउन नसक्दा सम्पूर्ण उपभोक्ता समितिको काम वडाले गर्नु पर्दा सेवा प्रवाहमा समस्या,
- घटना दर्ता संशोधन विधेयक नभएकोले पुरानो बिग्रिएको घटना दर्ताको प्रतिलिपी जारी गर्न कठिन,
- स्थानीय पञ्जीकाधिकारी वडा कार्यालयमा नभएकोले घटना दर्ता प्रक्रियामा समस्या ।

समस्या समाधानका उपायहरू

- उपभोक्ता समितिलाई क्षमता अभिवृद्धि तालिमको व्यवस्था गर्नुपर्ने,
- कर्मचारी पदपूर्ति,
- सूचना प्रवाह तथा सञ्चारका लागि टेलिफोन सेवा उपलब्ध गराउनुपर्ने,
- कार्यालयको काममा वडा देखि नगर आवत जावतमा इन्धन उपलब्ध गराउनुपर्ने ।

निष्कर्ष

आ.व. ०७८/७९ मा भिमाद न.पा. वडा ४ बाट सञ्चालन भएका कार्यक्रम तथा सेवाहरूको स्थिति राम्रो नै रह्यो। कर्मचारीको अभाव भएतापनि वडाबाट प्रवाह हुने सम्पूर्ण सेवाहरू आम नागरिकको अपेक्षा अनुरूप सेवा प्रवाह गरीयो । कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु अगाडि योजनाहरू तर्जुमा गरेर कार्यक्रम सञ्चालन गरे कार्यक्रम गुणस्तरीय तथा दिगोपन हुने देखिन्छ। विकास निर्माणका योजना तथा कार्यक्रमहरू छनौट एवम् सञ्चालन गर्दा आमनागरिकको जनजिविकालाई मध्यनजर गर्दै, उत्पादन र उत्पादित वस्तुको व्यवस्थापन, स्वरोजगार जस्ता पक्षलाई प्रभावकारी बनाउने र सहि लागत अनुमान, मूल्याङ्कन तथा कार्यान्वयन गर्न सके अपेक्षित नतिजा आउने कुरामा विश्वस्त हुन सकिन्छ ।

४.५. ५ नं. वडा कार्यालय

पृष्ठभूमि

नेपाल सरकारको मिति २०७३ फागुन २७ गते प्रकाशित राजपत्र बमोजिम विधिवत रूपमा स्थापना भएको भिमाद नगरपालिकाको ९ वटा वडाहरू मध्ये समून्द्र सतहबाट ३६० मिटर उचाईमा रहेको यस वडा पूर्वमा ऋषिङ गा.पा. पश्चिममा भिमाद-३ र ६, उत्तरमा म्याग्दे गा.पा. र दक्षिणमा घिरिङ गा.पा. सँग जोडिएको छ । साविक माझकोट गा. वि. स. को वडा नं. ९, साविक ऋषिङ रानीपोखरी गा. वि. स. को वडा नं. ९ र साविक साभुङ भगवतीपुर गा. वि. स. को वडा नं. २ लाई गाभेर यस वडाको स्थापना भएको हो । यस वडामा ६ वटा विद्यालयहरू मध्ये १ वटा मा. वि. र १ वटा निजी विद्यालय रहेका छन् । आ.व. २०७८/०७९ मा सञ्चालन भएका योजना तथा कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्दा आईपरेका समस्या, समाधान र चुनौतिहरूलाई समेत समेटेर यो वार्षिक प्रतिवेदन तयार गरिएको छ ।

प्रतिवेदनको उद्देश्य

- भिमाद नगरपालिका वडा नं ५ को सेवा प्रवाहको बारेमा सरोकारवालाहरूलाई सुसूचीत गराउनु,
- आ.व. २०७८/०७९ मा सञ्चालित कार्यक्रमहरूको भौतिक तथा आर्थिक प्रगतिको अवस्था बोध गराउनु,
- वडातहको कार्यक्रम छनोट, सेवा प्रवाहका सम्बन्धमा भावी कार्यदिशा तय गर्न सहयोग पुऱ्याउनु ।

वडा कार्यालयबाट सम्पादित क्रियाकलापका उद्देश्य

- भौतिक पूर्वाधार विकास मार्फत शिक्षा, स्वास्थ्य, सडक तथा यातायात, विद्युतिकरण, खानेपानी, सूचना प्रविधि जस्ता नागरिकका आधारभूत आवश्यकता सहज रूपमा परिपूर्ति गराउन सहयोग तथा सहजीकरण गर्नु
- सामाजिक विकास मार्फत मानवीय क्षमताको विकास, समानुपातिक सहभागिता, सशक्तिकरण, समावेशीकरण गर्ने जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन गरी समतामूलक समाजको निर्माणमा टेवा पुऱ्याउनु
- वडाको आर्थिक विकासको सम्भावनाको रूपमा रहेका क्षेत्रहरू जस्तै: कृषि तथा पशुपालन, पर्यटन आदि क्षेत्रमा लगानी गर्दै जनताको आर्थिक अवस्था र जीवनस्तर अभिवृद्धिमा टेवा पुऱ्याउनु,
- वडा कार्यालयबाट प्रवाह हुने प्रशासनिक लगायत सम्पूर्ण सेवाहरू छिटो छरितो रूपमा सेवाग्राही समक्ष पुऱ्याउनु साथै प्रविधिमैत्री सेवा प्रवाहमा विशेष जोड दिनु, निश्चित सिमाभित्रका योजना तथा कार्यक्रमहरूको भुक्तानी बाहेकका सम्पूर्ण कार्यहरू वडाबाटै सम्पन्न गर्दै स्थानीय सरकारलाई जनताको नजिकको सरकारको रूपमा स्थापित गर्दै सुशासनको प्रत्याभूति गराउनु ।

वडाको वस्तुगत अवस्था

सडक

- शितल मार्ग करिब १.५ कि. मी. कालो पत्रे सम्पन्न,
- बुडुवा मालेबगर सिंचाई योजना ५० प्रतिशत निर्माण कार्य सम्पन्न ,
- बुढाकोट टोल विकास संस्था अन्तर्गत बुढाकोटमा निर्माणाधीन जनता आवास कार्यक्रमद्वारा घर निर्माण ।

टोल विकास संस्था र जनसंख्या

सि.नं.	टोल विकास संस्थाको नाम	ठेगाना	आदिवासी	दलित	अन्य	अपाङ्ग	जम्मा	घरघुरी
१	बाराही टोल विकास संस्था	ऋषिङपाटन	७९	१३	३२३	३	४१८	८७
२	बुडुवा टोल विकास संस्था	बुडुवा	१२५	२४	२३२	३	३८४	८२
३	अष्टाईस बाउन्दी	अष्टाईस	१२७	९६	५८	५	२८६	६३
४	आम्डाँडा टोल	आम्डाँडा	३६८	८६	-	५	४५९	८१
५	मिछुर्लुङ टोल विकास	मिछुर्लुङ	३१७	१०५	-	४	४२६	७२
६	वान्ट्याङ्गखोला टोल विकास	वान्ट्याङ्गखोला	१३३	१२३	२०८	५	४६९	७०

सि.नं.	टोल विकास संस्थाको नाम	ठेगाना	आदिवासी	दलित	अन्य	अपाङ्ग	जम्मा	घरघुरी
७	मिलन टोल विकास संस्था	ऋषिडपाटन	२१६	१८	७६	४	३१४	६१
८	चयान्भञ्ज्याङ्ग टोल विकास	चयान्भञ्ज्याङ्ग	३३३	४८	-	४	३८५	५९
९	लदन आम्डाँडा टोल	लदन आम्डाँडा	३४९	-	-	९	३५८	४७
१०	बुढाकोट टोल विकास	बुढाकोट	२४२	४६१	७२	१	७७६	६८
११	राममन्दिर टोल विकास	ऋषिडपाटन	९	६	३९९	६	४२०	८४
१२	खरखरे टोल विकास संस्था	खरखरे	३५९	१४८	३६	११	५५४	१००
जम्मा			२६५७	११२८	१४०४	६०	५२७६	८७४

स्रोत: ५ नं. वडा कार्यालय

व्यक्तिगत घटना दर्ता

जन्म			मृत्यु			सम्बन्ध बिच्छेद	विवाह	बसाईसरीआएको		बसाई सरी जाने		जम्मा
पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	जम्मा	जम्मा	दर्ता संख्या	सदस्य संख्या	दर्ता संख्या	सदस्य संख्या	
११८	११२	२३०	२५	१९	४४	६	९५	२५	८८	२२	६६	४२२
११८	११२	२३०	२५	१९	४४	६	९५	२५	८८	२२	६६	४२२

सिफारिस तथा वार्षिक आम्दानी रकम रु.

सि. नं.	महिना	सिफारिस दस्तुर	दर्ता/ व्यक्तिगत घटना दस्तुर	नाता प्रमाणित	भुमिकर मालपोत	सम्पति कर	अन्य दस्तुर	जम्मा	कैफियत
१	श्रावण	२४७००	६७००	५५००	३०८९०	०	३००	६८०९०	
२	भदौ	४०७००	६३००	४०००	१८३०७	०	११००	७०४०७	
३	असोज	२२७००	३३००	३५००	११५७९	०	६१०	४१६८९	
४	कात्तिक	२८५००	६९००	७०००	१२०५९	०	११००	५५५५९	
५	मंसिर	४१३००	११८००	४०००	१३४५०		६००	७११५०	
६	पौष	४६१००	१३२००	२५००	६४५३	०	६००	६८८५३	
७	माघ	६५६००	३९००	२०००	१२९३८.६	०	३१०	८४७४८.६	
८	फागुन	३१०००	७२००	२५००	३१२३.३३	१०३४.७५	२७१०	४७५६८.०८	
९	चैत	४६२५०	१३७००	१०००	१२०१२	९८२२	३०००	८५७८४	
१०	बैशाख	२३१००	५६००	५००	५५३०	३८४९	२४१०	४०९८९	
११	जेठ	२६६००	४५००	३०००	८०५३	१०३०१	३५००	५५९५४	
१२	असार	२६६००	४५००	३०००	२५२२३	१०३०१	३५००	७३१२४	
जम्मा		४२३१५०	८७६००	३८५००	१५९६१७.९	३५३०७.८	१९७४०	७६३९१५.६८	

कार्यक्रम कार्यन्वयन गर्दा अपनाईएका प्रक्रियाहरू

- टोल टोलमा गई योजना मागका लागि अन्तरक्रिया र समिति गठन
- लागत अनुमान सिफारिस, योजना सम्झौता, मूल्याङ्कन, अनुसूची
- स्थलगत अनुगमन

बार्षिक समष्टिगत बजेट र खर्चको अवस्था

सि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	खर्च शीर्षक	विनियोजन रु.	खर्च रु.	खर्च (%)
१	तरकारी नर्सरी निर्माण योजना	२२५१२	२,००,०००	१,४०,०२९	७०.०१
२	बेमौसमी तरकारी खेती कार्यक्रम	२२५१२	१,००,०००	१,००,०००	१००.००
३	मौरी पालन तालिम एवं घार वितरण कार्यक्रम	२२५१२	२,००,०००	१,८३,३२५	९१.६६
४	मौरीपालन तालिम एवं घार वितरण कार्यक्रम	२२५१२	२,००,०००	१,८३,४७०	९१.७४
५	जन प्रेमी आधारभूत विद्यालय घेरावार योजना	३१११२	२,००,०००	१,६३,४१०	८१.७१
६	अष्टाईस बाउन्दी सामुदायिक भवन निर्माण योजना	३१११२	५,००,०००	४,७५,१८३	९५.०४
७	बुढुवा साउने ठाँटी मर्मत योजना	३१११२	१,००,०००	९५,०००	९५.००
८	भयरथान सामुदायिक भवन निर्माण योजना	३१११२	१,००,०००	९७,५००	९७.५०
९	भयरथान सामुदायिक भवन निर्माण योजना	३१११२	३,००,०००	२,९२,५००	९७.५०
१०	राधाकृष्ण मन्दिर मर्मत योजना	३१११२	५०,०००	०	०.००
११	शारादा प्रा वि भवन मर्मत योजना	३१११२	१,००,०००	९७,५००	९७.५०
१२	शिवालया मन्दिर निर्माण योजना	३१११२	१,००,०००	९७,५००	९७.५०
१३	मिछुलुङ्ग सामुदायिक भवन निर्माण योजना	३१११२	३,००,०००	२,९२,०९०	९७.३६
१४	नमुना आमा समूह भवन निर्माण योजना	३१११२	२,००,०००	१,९५,०००	९७.५०
१५	बुढुवा साउने ठाँटी मर्मत योजना	३१११२	१,००,०००	१,००,०००	१००.००
१६	नेवा खल भवन मर्मत योजना	३१११२	२,५०,०००	२,२८,१६०	९१.२६
१७	दिप ज्योती विद्यालय फर्निचर व्यवस्थापन योजना	३११२३	१,००,०००	९७,५००	९७.५०
१८	सुधार मार्ग स्तरोन्ति योजना	३११५१	४,००,०००	३,७२,१७६	९३.०४
१९	भयरथान सिदुर्थी चिहान भनज्याङ्ग मोटरमार्ग स्तरोन्ति योजना	३११५१	२,००,०००	१,७९,७०५	८९.८५
२०	मिछुलुङ्ग सामुदायिक भवन जाने बाटो संरक्षण तथा निर्माण योजना	३११५१	२,००,०००	१,८७,८४७	९३.९२
२१	च्यानभन्ज्याङ्ग योर्दी मोटरमार्ग निर्माण योजना	३११५१	५०,०००	४८,७५०	९७.५०
२२	दराई डाँडा पर्यटकिय देवस्थल बाटो निर्माण योजना	३११५१	१,००,०००	९२,४४१	९२.४४
२३	वैकल्पिक मोटरमार्ग ग्रावेल निर्माण योजना	३११५१	२,००,०००	१,९१,९८६	९५.९९
२४	ऋषिङ्गपाटन बुढाकोट धारुङ्ग भन्ज्याङ्ग मोटरमार्ग स्तरोन्ति योजना	३११५१	२,००,०००	९५,४१७	४७.७१
२५	अष्टाईस बाउन्दी मोटरमार्ग स्तरोन्ति योजना	३११५१	१,५०,०००	१,३९,४०१	९२.९३
२६	दुर्गा मन्दिर परिसरमा फलामे बार निर्माण योजना	३११५१	२,००,०००	१,८९,५०३	९४.७५
२७	झ्याबृदि बेलौतिवारी मोटरमार्ग निर्माण योजना	३११५१	३,००,०००	२,९२,५००	९७.५०
२८	सितलमार्ग मैदिखोला सडक निर्माण योजना	३११५१	०	०	०.००
२९	प्रगति मोटरमार्ग नयाँ ट्रयाक निर्माण योजना	३११५१	२,००,०००	१,९५,०००	९७.५०
३०	धारापानी बुढाकोट मोटरमार्ग निर्माण योजना	३११५१	१,००,०००	९३,१२७	९३.१३
३१	ऋषिङ्ग डाँडा मोटरमार्ग नयाँ ट्रयाक निर्माण योजना	३११५१	१,००,०००	९१,७८७	९१.७९
३२	खहरे कृषी मोटरमार्ग निर्माण योजना	३११५१	२,००,०००	१,९५,०००	९७.५०

सि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	खर्च शीर्षक	विनियोजन रु.	खर्च रु.	खर्च (%)
३३	सिमलडाँडा मोटरमार्ग नयाँ ट्रयाक निर्माण योजना	३११५१	२,००,०००	२,००,०००	१००.००
३४	आमडाँडा झरिभन्ज्याङ्ग टुटुवा मोटरमार्ग नयाँ ट्रयाक निर्माण योजना	३११५१	४,००,०००	३,८४,७८४	९६.२०
३५	ऋषिङ्ग पाटन बुढाकोट धारुङ्ग भन्ज्याङ्ग मोटरमार्ग स्तरोन्ति योजना	३११५१	८,००,०००	८,००,०००	१००.००
३६	मिछुलुङ्ग भैरव मार्ग निर्माण योजना	३११५१	५,००,०००	४,७६,१३०	९५.२३
३७	बाउन्न ज्यामिरे शाखा मोटरमार्ग निर्माण योजना	३११५१	०	०	०.००
३८	भिमाद ऋषिङ्गपाटन मोटरमार्ग बसाह पुछार संरक्षण	३११५१	१,००,०००	९६,६४८	९६.६५
३९	साउने शेर्का मोटरमार्ग पिप्ले ठुलीबारी मर्मत योजना	३११५१	१,००,०००	९२,७८२	९२.७८
४०	सिमल डाँडा मोटरमार्ग नयाँ ट्रयाक निर्माण योजना	३११५१	१,००,०००	९२,५००	९२.५०
४१	दिपक मा वि - कटुई कैडेली जोड्ने मोटरमार्ग निर्माण योजना	३११५१	३,००,०००	२,५५,८९८	८५.३०
४२	मिछुलुङ्ग भैरव मार्ग निर्माण योजना	३११५१	४,००,०००	३,३५,५२२	८३.८८
४३	पिप्ले मिछुलुङ्ग कृषी मोटरमार्ग नयाँ ट्रयाक निर्माण	३११५१	२,००,०००	१,९१,४५४	९५.७३
४४	शान्ति मार्ग स्तरोन्ति योजना	३११५१	३,००,०००	२,५६,१३५	८५.३८
४५	आमडाँडा गाउँ सिँढि निर्माण योजना	३११५१	४,००,०००	३,०४,३४०	७६.०९
४६	छमुरे कुलो मर्मत योजना	३११५५	१,५०,०००	१,४५,२५७	९६.८४
४७	मरुवा खाडि पुछार निकास कुलो मर्मत योजना	३११५५	१,००,०००	८३,२२६	८३.२३
४८	बिस्मुरे साउने साना सिँचाई योजना	३११५५	३,००,०००	३,००,०००	१००.००
४९	आपकुना कुलो मर्मत योजना	३११५५	१,००,०००	९१,६७३	९१.६७
५०	ज्यामिरे कुलो निर्माण योजना	३११५५	५०,०००	०	०.००
५१	एक्ले सिँचाई आयोजना	३११५५	१,५०,०००	९३,५६०	६२.३७
५२	बुढुवा कुलो कल्भर्ट निर्माण योजना	३११५५	४,००,०००	३,९०,०००	९७.५०
५३	मरुवा खेत कुलो मर्मत योजना	३११५५	५०,०००	४७,५५३	९५.११
५४	सिग्दिखोला चारहजरे कुलो मर्मत योजना	३११५५	१,००,०००	९६,५११	९६.५१
५५	छविसे कुलो मर्मत योजना (पन्ध्रमुरे)	३११५५	१,५०,०००	१,२१,८७५	८१.२५
५६	सान्तरी खानेपानी योजना	३११५६	२,००,०००	१,९५,०००	९७.५०
५७	जलविरे खानेपानी मुहान मर्मत तथा पाईप खरिद	३११५६	५०,०००	४८,७५०	९७.५०
५८	बेलाउती बारी खानेपानी योजना	३११५६	१,५०,०००	१,४४,७८५	९६.५२
५९	छरछरे शेरकुना खानेपानी विस्तार योजना	३११५६	४,००,०००	३,९०,०००	९७.५०
६०	भलाय गैहा खानेपानी योजना	३११५६	७०,०००	६६,८७७	९५.५४
६१	जुकेपानी पँधेरो निर्माण योजना	३११५६	५०,०००	४८,७५०	९७.५०
६२	लुम्बास छाब्दी बाराही पँधेरो निर्माण योजना	३११५६	१,००,०००	९७,१८४	९७.१८
६३	मिरिन्डी खानेपानी मुहान मर्मत योजना	३११५६	५०,०००	०	०.००
६४	नर्कटे खानेपानी योजना	३११५६	७०,०००	६७,६८९	९६.७०
६५	ज्यामिरे खानेपानी योजना	३११५६	५०,०००	४८,७५०	९७.५०

सि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	खर्च शीर्षक	विनियोजन रु.	खर्च रु.	खर्च (%)
६६	दिपक मा वि ढल व्यवस्थापन योजना	३११५८	२,००,०००	१,९५,०००	९७.५०
६७	बुढाकोट लम्बारी पहिरो नियन्त्रण योजना	३११५९	५,००,०००	४,८७,५००	९७.५०
६८	वडा समितिको निर्णय अनुसार विभिन्न भौतिक पूर्वाधार निर्माण तथा मर्मत सम्भार योजना	३११५९	२,००,०००	१,८५,९९०	९३.००
कुलजम्मा			१,३१,४०,०००	१,२०,३४,९३०	९१.५९

सञ्चालन हुन नसकेका योजना/कार्यक्रमहरू

सि.नं.	योजना/कार्यक्रमको नाम	बजेट रु.	सञ्चालन हुन नसक्नुको कारण
१.	ज्यामिरे कुलो मर्मत योजना	५००००	रकम कम भएको कारण
२.	मिरिन्दी खानेपानी मुहान मर्मत योजना	५००००	रकम कम भएको कारण

असल अभ्यास

- वडा कार्यालय निर्माणका लागि डि.पि.आर. तयारी,
- आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र भवन टेण्डर भएको,
- तनहुँ हाईड्रोपावर सँग भएको पटक पटकको सहकार्यमा वान्ट्याडखोलामा कजवे निर्माण,
- सामाजिक सुरक्षा लाभग्राहीहरूको परिचय पत्र नविकरणका लागि टोल टोलमा घुम्ती कार्यक्रम सञ्चालन ।

प्रमुख उपलब्धिहरू

- मोटर मार्गको स्तरोन्तिले सवारी साधन सञ्चालनमा सहज,
- साना साना बाँधकुलो निर्माणले सिचाईमा सहजता,
- पँधेरो र कुवाको मर्मत गर्दा बैकल्पिक खानेपानीको सुनिश्चितता,
- कृषि सम्बन्धी तालिमले बालीनालीमा लाग्ने रोगहरूको नियन्त्रण र उत्पादनमा बृद्धी भएको,
- सामाजिक सुरक्षा लाभग्राही परिचयपत्र नविकरण टोल टोलमा गई घुम्ति सेवा मार्फत नविकरण सञ्चालनले लाभग्राही लाई सहजता,
- विभिन्न आमा समूह र सामुदायिक भवन निर्माणले बैठक भेलाहरू गर्न सहज भएको,
- बुडुवा फाँट मालेबगर सिचाई योजनाका कारण हाल उक्त क्षेत्रहरूमा सिचाईमा सहजता,
- वान्ट्याडखोलामा अस्थाई ऋसिड (कजवे) निर्माणका कारण आवत जावतमा सहजता,
- खानेपानी योजनाहरू निर्माणले स्वच्छ खानेपानीको उपलब्ध भई नागरिकहरूलाई सहजता भएको छ ।

समस्याहरू

- संरचना निर्माणका क्रममा कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा पेश्की रकम नदिनाले सामान उधारो लिदा महंगो पर्ने,
- विशेष कृषि एवं पशु क्षेत्रमा अनुसन्धान र अनुगमन विना नै अनुदान प्रदान गर्दा अनुदानको उपयोगिता प्राय शून्य रहेको,
- न्यून बजेटले गर्दा योजनाहरू सम्पन्न हुन धेरै वर्ष लाग्ने ।

समस्या समाधानका उपायहरू

- निर्माण कार्यक्रमको लागि विनियोजित रकम मध्ये केही प्रतिशत उपभोक्ता समितिहरूलाई उपलब्ध गराउँदा कार्यक्रम सञ्चालनमा सहजता हुने,
- कृषि तथा पशुपंछी क्षेत्रमा प्रदान भएको अनुदान प्रभावकारी भए नभएको अनुगमन गर्ने,
- चालु खर्च घटाएर पूँजीगत खर्च बढाउनु पर्ने ।

निष्कर्ष

योजना तथा कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयन गर्दा कुनै पनि योजनाहरूको शुरु मध्ये र अन्त्यमा प्राविधिकहरू बाट अनुगमन गरी राय सुझाव दिनु पर्नेमा प्राविधिकहरू र उपभोक्ता समिति बीच तारतम्य नमिलेकोले कम्तिमा एक जना प्राविधिक बडामा रहेमा योजनाहरू प्रभावकारी बन्ने देखिन्छ । विकास निर्माणका योजना तथा कार्यक्रमहरू छनौट एवम् सञ्चालन गर्दा आमनागरिकको जनजिविकालाई मध्यनजर गर्दै, उत्पादन र उत्पादित वस्तुको व्यवस्थापन, स्वरोजगार जस्ता पक्षलाई प्रभावकारी बनाउने र सहि लागत अनुमान, मूल्याङ्कन तथा कार्यान्वयन गर्न सके अपेक्षित नतिजा आउने कुरामा विश्वस्त हुन सकिन्छ ।

४.६. ६ नं. वडा कार्यालय

पृष्ठभूमि

नेपालको संविधान बमोजिम राज्यको पुन संरचना पश्चात मिति २०७३/११/२७ मा विधिवत रुपमा भिमाद नगरपालिकाको स्थापना भएको जसमध्ये भिमाद न.पा. अन्तर्गतका ९ ओटा वडाहरू मध्ये भिमाद न.पा.वडा ६ साविक भिमाद गा.वि.स.वडा नं. १ को सम्पूर्ण क्षेत्रलाई कायम गरी हालको वडा नं. ६ कायम भएको यस वडाको जनसंख्या ६०३१ रहेको छ । भिमाद नगरकार्यपालिकाको कार्यालय र भिमाद लगायत छिमेकी पालिकाहरूको ब्यापारिक केन्द्र समेत यसै वडामा अवस्थित छ । यस वडाको पुर्बीय सिमाना सेती नदीले म्याग्दे गाउँपालिका सँग छुट्टयाएको छ भने उत्तर, पश्चिममा भिमाद-७ को वडा सँग जोडिएको छ । दक्षिणतर्फ भिमाद-२, ३ र ५ ले यसको सिमाना छोएको छ । भिमाद न.पा. को जम्मा क्षेत्रफलको ३.२७ ब.कि.मी. क्षेत्रफल यस वडाले ओगटेको छ । यस खण्डमा वडा कार्यालयबाट आ.व. २०७८।७९ मा सम्पादित कार्यक्रम, सेवा प्रदानको स्थिति र अनुभूति भएका समस्याहरू समावेश गरिएको छ ।

प्रतिवेदनको उद्देश्य

- भिमाद नगरपालिका वडा नं ६ को सेवा प्रवाहको बारेमा सरोकारवालाहरूलाई सुसूचीत गराउनु,
- आ.व. २०७८/०७९ मा सञ्चालित कार्यक्रमहरूको भौतिक तथा आर्थिक प्रगतिको अवस्था बोध गराउनु,
- वडातहको कार्यक्रम छनोट, सेवा प्रवाहका सम्बन्धमा भावी कार्यदिशा तय गर्न सहयोग पुऱ्याउनु।

वडा कार्यालयबाट सम्पादित क्रियाकलापका उद्देश्य

- भौतिक पूर्वाधार विकास मार्फत शिक्षा, स्वास्थ्य, सडक तथा यातायात, विद्युतिकरण, खानेपानी, सूचना प्रविधि जस्ता नागरिकका आधारभूत आवश्यकता सहज रूपमा परिपूर्ति गराउन सहयोग तथा सहजीकरण गर्नु
- सामाजिक विकास मार्फत मानवीय क्षमताको विकास, समानुपातिक सहभागिता, सशक्तिकरण, समावेशीकरण गर्ने जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन गरी समतामूलक समाजको निर्माणमा टेवा पुऱ्याउनु
- वडाको आर्थिक विकासको सम्भावनाको रूपमा रहेका क्षेत्रहरू जस्तै कृषि तथा पशुपालन, पर्यटन आदि क्षेत्रमा लगानी गर्दै जनताको आर्थिक अवस्था र जीवनस्तर अभिवृद्धिमा टेवा पुऱ्याउनु,
- वडा कार्यालयबाट प्रवाह हुने प्रशासनिक लगायत सम्पूर्ण सेवाहरू छिटो छरितो रूपमा सेवाग्राही समक्ष पुऱ्याउनु साथै प्रविधिमैत्री सेवा प्रवाहमा विशेष जोड दिनु, निश्चित सिमाभित्रका योजना तथा कार्यक्रमहरूको भुक्तानी बाहेकका सम्पूर्ण कार्यहरू वडाबाटै सम्पन्न गर्दै स्थानीय सरकारलाई जनताको नजिकको सरकारको रूपमा स्थापित गर्दै सुशासनको प्रत्याभूति गराउनु ।

वडाको वस्तुगत अवस्था

बार्षिक आम्दानी रकम रु.

विवरण	श्रावण	भदौ	असोज	कार्तिक	मंसिर	पौष	
मालपोत	२४१६९	१६७०२	८१५७	३१४५	५२०३	५८१९	
नगदी	७७१४०	७३२९०	५५१२०	५६६१०	४८४३०	४३३००	
	माघ	फागुन	चैत्र	बैशाख	जेष्ठ	असार	जम्मा रु.
मालपोत	१२४९.४२	४४०७.१२	२२१८२	७३५	३४८५	१२६६	९६५२०
नगदी	३२१००	५५९१०	५५११०	५०२००	८२९००	३८७००	६६८८१०

सेवा प्रवाहको स्थिति

क्र.सं.	बिवरण	संख्या
१	चार किल्ला सिफारिस	१७४
२	घर बाटो सिफारिस	८५
३	विद्युत सिफारिस	१३
४	अन्य सिफारिस	८१७
५	नाता प्रमाणित सिफारिस	८०
६	जि.प्र.का.सिफारिस	७२
७	नागरिकता सिफारिस	६९
८	बैङ्किग सिफारिस	१३२
९	घरेलु सिफारिस	७८

व्यक्तिगत घटना दर्ता

बिवरण	संख्या
जन्म दर्ता	८८
मृत्यु दर्ता	२४
सम्बन्ध बिच्छेद दर्ता	५
बिवाह दर्ता	५३
बसाई सराई	६८

कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्दा अपनाइका आधार तथा प्रकृयाहरू

- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को कार्यान्वयन गर्ने,
- कार्यपालिका र नगरसभाले गरेको निर्णयहरू कार्यान्वयन गर्ने गराउने,
- वडा स्तरीय बैठकका निर्णयको आधारमा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने गराउने,
- उपभोक्ता समितिको निर्णयको आधारमा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने गराउने,
- टोल विकास संस्था युवा क्लब, आमा समूहसँग सहकार्य र समन्वयमा कार्यक्रम कार्यान्वयन गराउने।

बार्षिक समष्टिगत बजेट र खर्चको अवस्था

सिनं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	खर्च शीर्षक	विनियोजन रु.	खर्च रु.	खर्च (%)
१	एकल तथा विपन्न महिला बालबालिका दलित अपाङ्गताको शशक्तिकरण कार्यक्रम	२२५१२	२,००,०००	१,७९,३००	८९.६५
२	वडा समितिका पदाधिकारी र वडाका कर्मचारीहरूको अवलोकन भ्रमण	२२५२२	५०,०००	५०,०००	१००.००
३	नव निर्मित आमा समूह भवन तारवार योजना	३१११२	१,५०,०००	१,४२,११३	९४.७४
४	नेवा: खल भिमाद शान्तिनगर भवन निर्माण योजना	३१११२	३,००,०००	२,८९,१८१	९६.३९
५	अभिनास आमा समूह भवन निर्माण योजना	३१११२	३,००,०००	२,८७,४१३	९५.८०
६	जलौदी सिम्बोट कल्याणकारी आमा समूह भवन निर्माण	३१११२	१,००,०००	८८,६८१	८८.६८
७	शान्तिनगर मुनि बस्ती संरक्षण योजना	३१११२	२,००,०००	१,९४,६७९	९७.३४
८	जनशान्ति आमा समूह भवन ट्रेस निर्माण योजना	३१११२	२,००,०००	१,९५,०००	९७.५०

सि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	खर्च शीर्षक	विनियोजन रु.	खर्च रु.	खर्च (%)
९	जनज्योती क्याम्पस पार्किङ ट्रस मर्मत योजना क्रमागत	३१११२	१,५०,०००	१,४६,२५०	९७.५०
१०	संयुक्त दलित एकता समाज मालेबगर भवन निर्माण	३१११२	२,००,०००	१,९५,०००	९७.५०
११	युवा क्लब भिमाद / अन्य संघ सस्था भवन मर्मत	३१११२	६,५०,०००	५,७९,८७७	८९.२१
१२	भुंगान संरक्षण योजना	३१११२	२,००,०००	०	०.००
१३	भिष्म नेवार समाज मन्दिर तथा अन्य भौतिक निर्माण	३१११२	५,००,०००	४,४४,७३५	८८.९५
१४	पुरानो स्कूल नहरले भत्काएको बस्ती संरक्षण योजना	३१११२	५०,०००	४८,३३८	९६.६८
१५	मिजार समाज भवन संरक्षण रंगरोगन तथा फर्निचर खरिद योजना	३१११२	२,००,०००	१,९५,०००	९७.५०
१६	सडक बत्ति खरिद तथा बितरण योजना क्रमागत	३११२२	५,००,०००	५,००,०००	१००.००
१७	वडा समितिको निर्णय अनुसार भौतिक पूर्वाधार निर्माण तथा मर्मत सुधार योजना	३११५१	६,००,०००	५,७१,४९०	९५.२५
१८	विश्वशान्ति बौद्ध विहार सिंढि तथा विश्रस्थल निर्माण	३११५१	४,००,०००	३,८७,१०६	९६.७८
१९	दैकेडाँडा गिद्धेथुम्की नाला निर्माण योजना	३११५१	४,००,०००	३,८७,९२६	९६.९८
२०	सिमल फेद देखि माले बगर जोड्ने कल्भर्ट निर्माण	३११५१	३,००,०००	२,९२,५००	९७.५०
२१	डाँडा गाउँ सिंढि निर्माण योजना	३११५१	१,५०,०००	१,४६,२५०	९७.५०
२२	कुमार चोक भु पु टोलमा पानी संरक्षणका लागि पि सि सि ढलान योजना	३११५१	१,००,०००	९७,५००	९७.५०
२३	अलिछ चौतारी जिदिखोला बस्तु हिड्ने सिंढि निर्माण	३११५१	३,००,०००	२,९२,५००	९७.५०
२४	बैकल्पिक मार्ग बाट रत्नचोक नाला विस्तार योजना तथा माउन्ट अन्नपूर्ण बोर्डिङ स्कूल जाने बाटो मर्मत योजना	३११५१	५,५०,०००	५,३०,१३५	९६.३९
२५	कोलगौडा बाटो विस्तार तथा संरक्षण योजना (सिमेन्ट बाल/ग्याबिन)	३११५१	७,००,०००	७,००,०००	१००.००
२६	गौरगाउँ नाला निर्माण योजना	३११५१	३,००,०००	२,९०,५३३	९६.८४
२७	नयाँ बस्तिबाट पुरानो सिमलको बोट हुँदै माले बगर जाने बाटो सिंढि निर्माण योजना	३११५१	१,००,०००	९७,५००	९७.५०
२८	जलौदि सिम्बोट भित्रि बाटो निर्माण योजना	३११५१	८,००,०००	७,७२,०९३	९६.५१
२९	लाहुरे टोल बाटो निकास योजना(समाज घर जाने बाटो)	३११५१	३,००,०००	२,९२,५००	९७.५०
३०	एकता टोल बाँसघारी उकालो हुँदै सुवेदि चोक जोड्ने सडक कालोपत्रे योजना	३११५१	५,००,०००	४,८७,५००	९७.५०
३१	सिमाना मार्ग विस्तार तथा नाला निर्माण योजना	३११५१	५,००,०००	४,८६,३३५	९७.२७
३२	माले बगर नयाँ बस्ती जोड्ने पुल निर्माण योजना	३११५१	३,००,०००	२,९२,५००	९७.५०
३३	थुम्किडाँडा कुमाल बस्ती बाटो निर्माण योजना	३११५१	१,००,०००	९७,५००	९७.५०
३४	समावेशि टोल शान्तिनगर टिकनाला निर्माण योजना	३११५१	४,००,०००	३,५६,७७७	८९.१९
३५	जलौदि सिम्बोट सिमाना मार्ग उकालो (क) ढलान	३११५१	३,००,०००	२,९०,७३८	९६.९१
३६	धर्ममावि पछाडिको शुभटोलमार्ग नालानिकास योजना भुंगान)	३११५१	३,००,०००	२,९२,५००	९७.५०
३७	सिताल चौतारी सुवेदी चोक कालोपत्रे सडक मर्मत	३११५१	५,००,०००	४,६९,३७५	९३.८८

सि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	खर्च शीर्षक	विनियोजन रु.	खर्च रु.	खर्च (%)
३८	डाँडा गाउँ कुमाल वस्ती गोरेटो बाटो सिंढि निर्माण	३११५१	३,००,०००	२,८८,५६७	९६.१९
३९	समावेसी टोल हुँदै खनाल गाउँ जोड्ने मोटरमार्ग नाली र ग्रावेल निर्माण योजना	३११५१	३,००,०००	२,९२,५००	९७.५०
४०	बाँसपानी पँधेरो पानी टंकी बाटो निर्माण योजना	३११५१	५०,०००	४८,७५०	९७.५०
४१	सुन्दरटोल उकालो बस्तिको नाला निर्माण योजना	३११५१	२,००,०००	१,९५,०००	९७.५०
४२	जलौदी सिम्बोट थुम्की डाँडा मार्ग उकालो (ख) ढलान निर्माण योजना	३११५१	३,००,०००	२,८९,४५५	९६.४९
४३	सुन्दरटोल मुनी जिदिखोला नियन्त्रण तथा तटबन्ध निर्माण योजना	३११५४	५,००,०००	४,८७,५००	९७.५०
४४	माले बगर सिंचाई प्रणाली भवनमा शौचालय निर्माण	३११५८	२,००,०००	१,९१,५०४	९५.७५
४५	खनाल टोल छेउको भिरमा स्टिल पोल, तार जाली तथा सडक बत्ती जडान योजना	३११५९	६,००,०००	५,८५,०००	९७.५०
४६	प्रवेश बंगुर फर्म पहिरो संरक्षण योजना	३११५९	५०,०००	४७,११४	९४.२३
४७	देउराली भुंगान संरक्षण योजना	३११५९	५,००,०००	४,७०,९२७	९४.१९
४८	शान्तिनगर भुंगान व्यवस्थापन योजना	३११५९	१,५०,०००	१,४३,४१२	९५.६१
४९	जलौदी बासपानी कुवा मुनी जाली भर्ने तथा अन्य संरचना निर्माण योजना	३११५९	३,००,०००	२,८५,५८१	९५.१९
कुल जम्मा			१,५३,००,०००	१,४४,९२,१३५	९४.७१

सञ्चालन हुन नसकेका योजनाहरू:- नभएको

असल अभ्यास

- वडा क्षेत्रमा पानी निकास सहितको कालोपत्रे सडक ८९ (प्रतिशत) निर्माण गर्न सफल भएको,
- दलित तथा महिला, अपाङ्गता एकल महिलाहरूको बौद्धिक क्षमता विकास र सशक्तिकरणका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्न सफल भएको ।

प्रमुख उपलब्धिहरू

- वडास्तरिय योजनाहरू निर्धारित समयमा सम्पन्न गर्न सफल भएको,
- वडा स्तरीय योजनाको वित्तिय उपलब्धी औषत ९४.७१ (प्रतिशत) कायम गर्न सफल भएको,
- वडा स्तरिय सेवा प्रवाहलाई छिटो छरितो सेवा प्रवाहा गर्न सफल भएको ।

समस्याहरू

- योजना कार्यान्वयनको प्रकृत्यामा उपभोक्ता समितिमा प्रकृत्यागत ज्ञानको अभाव,
- उपभोक्ता समितिको कार्यप्रकृत्यामा ढिला सुस्ती,
- उपभोक्ता समिती गठन गर्न जाँदा सम्बन्धित उपभोक्ता समितिलाई माइन्डुट लगायत अन्य प्रकृत्यागत कार्यहरू स्थलगतरूपमै सम्पन्न गर्न नसकिएको ।

समस्या समाधानका उपायहरू

- उपभोक्ता समितिका पदाधिकारीहरूलाई अभिमुखीकरण तालिम संचालन गर्ने,

निष्कर्ष

यस भिमाद न.पा.वडा नं.६ को आ.व. २०७८/०७९ मा सिमित स्रोत साधन र मानवशक्तिको अभाव भएता पनि वडा बाट दिने सेवा प्रवाहलाई सेवाग्राहीमुखी जनमुखी र मितव्ययी आधारमा सेवा प्रवाहगर्दै नगरसभा र कार्यपालिकाको निर्णय लाई वडास्तरबाट पूर्ण कार्यन्वयन गर्न यस वडाका जनप्रतिनिधी तथा कर्मचारी पूर्णरूपले कृयाशील भई आफ्नो जिम्मेवारी बहन गरेको अवगत गराउँदै सम्पूर्ण योजनाहरू समयमानै सम्पन्न गर्न सफल भएको छ । अझै यस वडा कार्यालयमा आवश्यक पर्ने भौतिक तथा प्राविधिक पूर्वाधारको ब्यबस्थापन र उपभोक्ता समितिलाई योजना कार्यन्वयन प्रकृयागत ज्ञान र सिप दिन सकेको खण्डमा र वडा कार्यालयलाई प्राविधिक, भौतिक पूर्वाधारयुक्त बनाउन सकेको खण्डमा अझै सफलता र बढी उपलब्धि प्राप्त गरी तोकिएका लक्ष्य र उद्देश्यहरू समयमानै प्राप्त गर्न सकिन्थ्यो ।

४.७. ७ नं. वडा कार्यालय

पृष्ठभूमि

"विविध चाडपर्व, भेषभुषा र सभ्यता: पर्यटन, कृषि, पूर्वाधार हाम्रो संभाव्यता"

लोकतान्त्रिक गणतन्त्र पश्चात २०७३ साल फागुन २२ गते का दिन घोषणा भएको भिमाद नगरपालिका अन्तर्गत पर्ने वडा नं. ७ साविक भिमाद गा.वि.स. वडा नं. २, ४, ५, ८, ९ र साविक भानुमति गा.वि.स. वडा नं. ७ मिलेर बनेको हो भने यो वडा समुन्द्र सतह देखि न्यूनतम ३६० मिटर देखि ९५५ मिटर अधिकतम उचाइमा अवस्थित सेति नदि, धन्दुर जिदिखोलाले घेरिएको हरियाली वस्तीहरूले बनेको वडा हो, जसमा कूल जनसंख्या २९१५ छ । सबभन्दा बढी जनसंख्या ब्राह्मण छन् भने नेवार, मगर, सार्की, कामी, दमाइ, क्षेत्री, थकाली, मुस्लिम, ठकुरी, कुमाल, गिरी, तमाङ, कुँवर, राइ, घर्ती जातीको समेत यस वडामा बसोबास रहेको छ । भिमाद नगरपालिकाको नगर प्रोफाइल अनुसार वडा नं. ७ को क्षेत्रफल ८.०१ वर्ग कि.मि. रहेको छ जुन पूर्वमा सेती नदि र भिमाद-६, पश्चिममा दैचा भञ्ज्याङ र भिमाद-८, उत्तरमा दिक्ुश, पिपलडाँडा, भिमाद-८, दक्षिणमा धन्दुर सिद्धगुफा भिमाद-२ र ९ रहेको छ । यस वडालाई पैदलमार्गबाट पनि जोडिसकिएको छ जसको लम्बाइ करिव १०.५ कि.मि. रहेको छ । यस खण्डमा वडा कार्यालयबाट आ.व. २०७८।७९ मा सम्पादित कार्यक्रम, सेवा प्रदानको स्थिति र अनुभूति भएका समस्याहरू समावेश गरिएको छ ।

प्रतिवेदनको उद्देश्य

- भिमाद नगरपालिका वडा नं ७ को सेवा प्रवाहको बारेमा सरोकारवालाहरूलाई सुसूचीत गराउनु,
- आ.व. २०७८/०७९ मा सञ्चालित कार्यक्रमहरूको भौतिक तथा आर्थिक प्रगतिको अवस्था बोध गराउनु,
- वडातहको कार्यक्रम छनोट, सेवा प्रवाहका सम्बन्धमा भावी कार्यदिशा तय गर्न सहयोग पुऱ्याउनु।

वडा कार्यालयबाट सम्पादित क्रियाकलापका उद्देश्य

- भौतिक पूर्वाधार विकास मार्फत शिक्षा, स्वास्थ्य, सडक तथा यातायात, विद्युतिकरण, खानेपानी, सूचना प्रविधि जस्ता नागरिकका आधारभूत आवश्यकता सहज रूपमा परिपूर्ति गराउन सहयोग तथा सहजीकरण गर्नु
- सामाजिक विकास मार्फत मानवीय क्षमताको विकास, समानुपातिक सहभागिता, सशक्तिकरण, समावेशीकरण गर्ने जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन गरी समतामूलक समाजको निर्माणमा टेवा पुऱ्याउनु
- वडाको आर्थिक विकासको सम्भावनाको रूपमा रहेका क्षेत्रहरू जस्तै: कृषि तथा पशुपालन, पर्यटन आदि क्षेत्रमा लगानी गर्दै जनताको आर्थिक अवस्था र जीवनस्तर अभिवृद्धिमा टेवा पुऱ्याउनु,
- वडा कार्यालयबाट प्रवाह हुने प्रशासनिक लगायत सम्पूर्ण सेवाहरू छिटो छरितो रूपमा सेवाग्राही समक्ष पुऱ्याउनु साथै प्रविधिमैत्री सेवा प्रवाहमा विशेष जोड दिनु, निश्चित सिमाभित्रका योजना तथा कार्यक्रमहरूको भुक्तानी बाहेकका सम्पूर्ण कार्यहरू वडाबाटै सम्पन्न गर्दै स्थानीय सरकारलाई जनताको नजिकको सरकारको रूपमा स्थापित गर्दै सुशासनको प्रत्याभूति गराउनु ।

वडाको वस्तुगत अवस्था

धर्म अनुसारको जनसंख्या

हिन्दु	बौद्ध	मुस्लिम	क्रिश्चियन
२८५७	२०	९	२९

जातिगत अनुसारको जनसंख्या

भुजेल	ठकुरी	मुस्लिम	सार्की	गुरुङ	थकाली	नेवार	मगर	विश्वकर्मा	ब्राह्मण	परियार	कुमाल	राई	क्षेत्री
२८	३	७	४२१	९	३	६२६	६२६	२४८	६९३	१९८	१	११	४१

वार्षिक आम्दानी रकम रु.

महिना	श्रावन	भदौ	असोज	कार्तिक	मंसिर	पुस
एकिकृत सम्पति कर	२५२७७	१२६१८	६६४७	१२३१६	९२९५	५८१३
नगदी रसिद	३८११०	५३४२०	२९४००	२८१००	२८५२०	२३१३०
जम्मा रु.	६३३८७	६६०३८	३६०४७	४०४१४	३७८१५	२८९४३
महिना	माघ	फागुन	चैत्र	बैशाख	जेठ	असार
एकिकृत सम्पति कर	-	९९९८.५७	४९६१	४६९४	३९२३	१५०८६
नगदी रसिद	२९६४०	३७३३०	४५६२०	४२१२०	४०३००	२३७००
जम्मा रु.	२९६४०	४७३२८.५७	५०५८१	४६८१४	४४२२३	३८७८६

जम्मा रु. ५३००१६.६८

व्यक्तिगत घटना दर्ता

जन्म दर्ता		मृत्यु दर्ता		विवाह दर्ता	सम्बन्ध विच्छेद	बसाई सराई दर्ता		
						दर्ता	दर्ता संख्या	सदस्य संख्या
महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	४१	२	बसाई सरी आएको	१८	४२
३६	३४	१३	६			बसाई सरी गएको	२१	७७
जम्मा : ७०		जम्मा : १९				जम्मा	३९	११९

सिफारिस विवरण

सि.नं.	सिफारिस किसिम	संख्या
१	घरबाटो प्रमाणित	५०
२	चारकिल्ला प्रमाणित	६३
३	नाता प्रमाणित	६५
४	अन्य सिफारिस	१००८
५	नेपाली नागरिकता प्रमाण पत्र सिफारिस नयाँ	१००
६	नेपाली नागरिकता प्रमाण पत्र प्रतिलिपि सिफारिस	२०
	जम्मा	१३०६

कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्दा अपनाईएका प्रक्रियाहरू

- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को कार्यान्वयन गर्ने,
- कार्यपालिका र नगर सभाले गरेको निर्णयहरू कार्यान्वयन गर्ने,
- वडा स्तरीय बैठकका निर्णयको आधारमा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने,
- उपभोक्ता समितिको निर्णयको आधारमा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने
- विभिन्न सरकारी तथा सरकारी संघ संस्थाहरू सँग समन्वय र सहकार्य गरी कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन गर्ने ।

वार्षिक समष्टिगत बजेट र खर्चको अवस्था

सि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	खर्च शीर्षक	विनियोजन रु.	खर्च रु.	खर्च (%)
१	कृषी विउ विजन वितरण कार्यक्रम (५० प्रतिशत अनुदानमा)	२२५१२	०	०	०.००
२	आलु विउ वितरण कार्यक्रम (५० प्रतिशत अनुदानमा)	२२५१२	१,००,०००	९४,९००	९४.९०
३	बंगुर वितरण कार्यक्रम (५० प्रतिशत अनुदानमा)	२२५१२	१,००,०००	९९,९००	९९.९०
४	बाख्रा वितरण कार्यक्रम (५० प्रतिशत अनुदानमा)	२२५१२	१,००,०००	१,००,०००	१००.००
५	कृषी भ्रमण कार्यक्रम	२२५१२	१,००,०००	१,००,०००	१००.००
६	बाल विद्याश्रम आ वि भवन निर्माण	३१११२	५,००,०००	४,८४,९०१	९६.९८
७	मुडुलु चौतारी बहुउद्देशिय भवन निर्माण	३१११२	३,००,०००	३,००,०००	१००.००
८	भानडाँडा बहुउद्देशिय सामुदायिक भवन निर्माण योजना	३१११२	२,००,०००	१,९५,२००	९७.६०
९	भानडाँडा बहुउद्देशिय सामुदायिक भवन निर्माण योजना	३१११२	१,००,०००	१,००,०००	१००.००
१०	सिद्ध महिला कृषी उपज भवन ट्रस निर्माण योजना	३१११२	२,००,०००	१,८८,८१८	९४.४१
११	गेरुवा पानी खानेपानी / ट्रस निर्माण	३१११२	२,००,०००	१,९५,०००	९७.५०
१२	मसार डाँडा बहुउद्देशिय सामुदायिक भवन निर्माण योजना	३१११२	४,००,०००	३,८९,३९८	९७.३५
१३	सिस्नेरी क्रियापुत्री ट्रस निर्माण योजना	३१११२	३,००,०००	२,६५,७९०	८८.६०
१४	भन्डाँडा बहुउद्देशिय सामुदायिक भवन निर्माण योजना	३१११२	५,००,०००	४,८७,५००	९७.५०
१५	पोखरी छाप कोट संरक्षण र ट्रस निर्माण	३१११२	३,००,०००	२,८३,८९३	९४.६३
१६	कुनाधारा बहुउद्देशिय सामुदायिक भवन निर्माण योजना	३१११२	०	०	०.००
१७	सामाजिक सूचना केन्द्र भवन निर्माण	३१११२	५,००,०००	४,८७,५००	९७.५०
१८	चारघरे शिवालय मन्दिर/शौचालय नि.यो.	३१११२	२,५०,०००	२,४२,३५२	९६.९४
१९	मुडुली चौतारी बहुउद्देशिय सामुदायिक भवन निर्माण योजना	३१११२	५,००,०००	४,७९,७९०	९५.९६
२०	नमुना दलित बस्ती निर्माण क्रमागत (शौचालय निर्माण अनुदान)	३१११२	५,००,०००	४,८७,५००	९७.५०
२१	राङ्गरुड हटिया पुरातात्विक संरक्षण	३१११२	३,००,०००	०	०.००
२२	मसारडाँडा बहुउद्देशिय सामुदायिक भवन निर्माण योजना	३१११२	५,००,०००	४,८७,५००	९७.५०

सि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	खर्च शीर्षक	विनियोजन रु.	खर्च रु.	खर्च (%)
२३	शिवालय बहुउद्देशिय सामुदायिक भवन निर्माण योजना	३१११२	५,००,०००	४,८७,५००	९७.५०
२४	बाहुनपानी शौचालय निर्माण योजना	३१११२	१,५०,०००	१,३१,३३९	८७.५६
२५	कृषी औजार खरिद तथा वितरण कार्यक्रम (५० प्रतिशत अनुदानमा)	३११२२	०	०	०.००
२६	छिब्दीखोला घायगौडा मोटरबाटो निर्माण	३११५१	२,००,०००	१,८७,८१५	९३.९१
२७	गेरुवा पानी मोटरमार्ग निर्माण योजना	३११५१	३,००,०००	१,२६,८४८	४२.२८
२८	बासपानी मोटरमार्ग निर्माण योजना	३११५१	२,००,०००	१,८९,२४६	९४.६२
२९	सिस्नेरी भयरथान मोटरमार्ग नाली निर्माण	३११५१	३,००,०००	२,९१,३६५	९७.१२
३०	सिवालय टोल सिस्नेरी लामिडाँडामा सिँढि निर्माण योजना	३११५१	४,००,०००	३,८६,७९२	९६.७०
३१	देउराली चार घरे लामिडाँडा मोटरमार्ग नाली निर्माण योजना	३११५१	५,००,०००	४,६७,६१६	९३.५२
३२	बागटार एकान्तकुना नाला निर्माण	३११५१	३,००,०००	२,८१,१०७	९३.७०
३३	नयाँ बस्ती नाली निर्माण योजना	३११५१	३,००,०००	२,९२,५००	९७.५०
३४	जिदिखोला नियन्त्रण योजना आठबिसे	३११५५	२,००,०००	१,९०,४८०	९५.२४
३५	फलदे बाँध कुलो निर्माण योजना	३११५५	३,६३,८७०	३,६३,८७०	१००.००
३६	पट्नेरी कुलो निर्माण योजना	३११५५	२,००,०००	१,०८,८४८	५४.४२
३७	फलदे बाँध कुलो निर्माण योजना	३११५५	१,३६,१३०	१,२३,६३०	९०.८२
३८	सिंहाले बाँध कुलो निर्माण योजना	३११५५	३,००,०००	२,६२,२२३	८७.४१
३९	सिम्ले बाँध कुलो निर्माण योजना	३११५५	१,००,०००	८०,२६९	८०.२७
४०	ज्यामर्दी/चारघरे खानेपानी लिफ्टिङ्ग	३११५६	२,००,०००	१,९५,०००	९७.५०
४१	डिप वोरिङ्ग खानेपानी सम्भाव्यता अध्ययन कार्यक्रम	३११५६	०	०	०.००
४२	ट्रि क्लाइम्बिङ्ग सम्बन्धी सामग्री खरिद	३११५९	४,५०,०००	४,५०,०००	१००.००
४३	मुढुली चौतारी मर्मत योजना	३११५९	१,००,०००	८३,८२४	८३.८२
४४	मसार डाँडा खेलकुद मैदान निर्माण	३११५९	२,००,०००	१,९५,०००	९७.५०
४५	चार चौतारी पार्क निर्माण योजना	३११५९	३,००,०००	२,८३,५९२	९४.५३
४६	नारेध्वर चौतारी संरक्षण योजना	३११५९	३,००,०००	२,९२,५००	९७.५०
४७	सिद्धज्योति प्राची स्थानान्तरण योजना क्रमागत	३११५९	६,००,०००	०	०.००
४८	अगेना खोला पार्क निर्माण योजना	३११५९	३,००,०००	२,९२,१५०	९७.३८
४९	वडा समितिको निर्णय अनुसार भौतिक पूर्वाधार निर्माण तथा मर्मत सम्भार योजना	३११५९	१०,००,०००	९,२८,३१८	९२.८३
कुल जम्मा			१,३८,५०,०००	१,२१,६१,७७४	८७.८१

सञ्चालन हुन नसकेका योजना/कार्यक्रमहरू

सि.नं.	योजना/कार्यक्रमको नाम	बजेट रु.	सञ्चालन हुन नसक्नुको कारण
१	कृषि बिउ बिजन बितरण कार्यक्रम	१०००००	प्रक्रियागत ढिलाई
२	कृषि औजार खरिद तथा बितरण कार्यक्रम	१०००००	प्रक्रियागत ढिलाई
३	सिद्ध ज्योति प्रा.वि.स्थानन्तरण योजना	६०००००	बिनियोजित बजेट कमी भएकोले
४	पुरातात्विक सांस्कृतिक संरक्षण योजना	३०००००	प्रक्रियागत ढिलाई

असल अभ्यास

- कृषि प्रवर्द्धनात्मक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिएको,
- पर्यटन विकासमा जोड,
- कृषि व्यवसायीकरण अन्तर्गतका अभिमुखीकरण तालिमहरू,
- प्राकृतिक प्रकोप नियन्त्रणमा स्थानीय स्रोत साधनको उच्चतम प्रयोग मा जोड,
- सामाजिक सुरक्षा भत्ता घरदैलो कार्यक्रम गरी बितरण गरीदै आएको,
- विभिन्न पुरातात्विक तथा धार्मिक क्षेत्रको विकास र संरक्षण गरीदै आएको,
- नमूना दलित बस्तीको विकास गरीदै आएको ।

प्रमुख उपलब्धिहरू

- वडा स्तरीय योजनाहरू निर्धारित समयमा सम्पन्न गर्न सफल भएको,
- वडा स्तरीय योजनाको वित्तिय उपलब्धी औषत ८७.८१% कायम गर्न सफल भएको,
- वडा स्तरीय सेवा प्रवाहलाई छिटो छरितो सेवा प्रवाह गर्न सफल भएको ।

कार्यक्रम कार्यान्वयनमा आइपरेका प्रमुख समस्याहरू

- योजना कार्यान्वयनको प्रक्रियामा उपभोक्ता समितिमा प्रक्रियागत ज्ञानको अभाव,
- उपभोक्ता समितिको कार्यप्रक्रियामा ढिला सुस्ती,
- जननिर्वाचित वडा सदस्यहरूको प्रभावकारी ढंगबाट योजना कार्यान्वयनमा उदासिनता,
- भौगोलिक विकटताको कारण योजना अनुगमनमा कठिनाई ,
- प्रविधि र पुर्वाधारको कमिले सेवा प्रवाहमा कठिनाई ।

समस्या समधानका उपायहरू

- उपभोक्ता समिति गठन पश्चात प्रक्रियागत ज्ञानको बारेमा वडा बाट तालिम दिने,
- वडाका सम्पूर्ण वडा सदस्यहरूलाई क्रियाशील रूपमा योजना कार्यान्वयनमा परिचालित गर्ने,
- योजना कार्यान्वयन प्रक्रियामा चुस्त र निरन्तर अवलोकन गर्ने,
- योजना कार्यान्वयनमा आवश्यक नीति-नियम र कानूनको पालना गर्ने गराउने ।

निष्कर्ष

यस भिमाद नगरपालिका वडा नं ७ को आ.व. २०७८/७९ मा सिमित स्रोत साधन र मानवशक्तिको अभाव भएतापनि वडा बाट दिने सेवा प्रवाहलाई सेवाग्राहीमुखी, जनमुखी र मितव्ययीताको आधारमा सेवा प्रवाह गर्दै नगरसभा र कार्यपालिकाको निर्णयलाई वडास्तरबाट पूर्ण कार्यान्वयन गर्न यस वडाका जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारी पूर्ण रूपले क्रियाशील भई आफ्नो जिम्मेवारी बहन गरेको वडाको सम्पूर्ण योजनाहरू समयमानै सम्पन्न गर्न सफल भएको छ । अझै उपभोक्ता समितिलाई योजना कार्यान्वयनमा प्रक्रियागत ज्ञान दिन सकेको खण्डमा र वडा कार्यालयलाई प्राविधिक र भौतिक पूर्वाधारयुक्त बनाउन सकेको खण्डमा अझै सफलता र बढी उपलब्धी प्राप्त गर्न सकिन्छ ।

४.८. ८ नं. वडा कार्यालय

पृष्ठभूमि

नेपालको राज्य पुनसंरचना अन्तर्गत मिति २०७३/११/२७ मा साविक भिमाद गा. वि. स. को वडा नं ३, ६ र ७ तथा साविक भानुमति गा. वि. स. को वडा नं. १, ३ र ९ गरी साविकका ६ वटा वडाहरू मिलेर बनेको यस वडा नं. ८ समुन्द्र सतहबाट ४०० देखि १,०३२ मिटर सम्मको उचाइमा अवस्थित छ । पूर्वमा सेती नदी, पश्चिममा भिमाद-९, उत्तरमा क्याङ्दी खोला, र दक्षिण तर्फ भिमाद-७ हुँदै धन्दुर खोला सिमाना रहेको यस वडाले जम्मा १०.५२ वर्ग कि.मी. क्षेत्रफल ओगटेको छ । यहाँ केही भूभाग समथर, जम्मा क्षेत्रफलको ४०% भूभाग वनजंगल र ६०% भूभागमा आवादी रहेको छ । पहाडी र वेशी गरी २ भागमा विभाजित यहाँ ठकुरी, मगर, कामी, ब्राह्मण, नेवार, दमै, सार्की, कुमाल, क्षेत्री, घर्ति, कमर/गिरी, राइ र तामाङ गरी १३ जातजातीको बसोबास रहेको छ भने वडाको जम्मा जनसंख्या २९९४ र साक्षरता ९३.४३ प्रतिशत रहेको छ । यस खण्डमा वडा कार्यालयबाट आ.व. २०७८।७९ मा सम्पादित कार्यक्रम, सेवा प्रदानको स्थिति र अनुभूति भएका समस्याहरू समावेश गरिएको छ ।

प्रतिवेदनको उद्देश्य

- भिमाद नगरपालिका वडा नं ८ को सेवा प्रवाहको बारेमा सरोकारवालाहरूलाई सुसूचीत गराउनु,
- आ.व. २०७८/०७९ मा सञ्चालित कार्यक्रमहरूको भौतिक तथा आर्थिक प्रगतिको अवस्था बोध गराउनु,
- वडातहको कार्यक्रम छनोट, सेवा प्रवाहका सम्बन्धमा भावी कार्यदिशा तय गर्न सहयोग पुऱ्याउनु ।

वडा कार्यालयबाट सम्पादित क्रियाकलापका उद्देश्य

- भौतिक पूर्वाधार विकास मार्फत शिक्षा, स्वास्थ्य, सडक तथा यातायात, विद्युतिकरण, खानेपानी, सूचना प्रविधि जस्ता नागरिकका आधारभूत आवश्यकता सहज रूपमा परिपूर्ति गराउन सहयोग तथा सहजीकरण गर्नु
- सामाजिक विकास मार्फत मानवीय क्षमताको विकास, समानुपातिक सहभागिता, सशक्तिकरण, समावेशीकरण गर्ने जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन गरी समतामूलक समाजको निर्माणमा टेवा पुऱ्याउनु
- वडाको आर्थिक विकासको सम्भावनाको रूपमा रहेका क्षेत्रहरू जस्तै: कृषि तथा पशुपालन, पर्यटन आदि क्षेत्रमा लगानी गर्दै जनताको आर्थिक अवस्था र जीवनस्तर अभिवृद्धिमा टेवा पुऱ्याउनु,
- वडा कार्यालयबाट प्रवाह हुने प्रशासनिक लगायत सम्पूर्ण सेवाहरू छिटो छरितो रूपमा सेवाग्राही समक्ष पुऱ्याउनु साथै प्रविधिमैत्री सेवा प्रवाहमा विशेष जोड दिनु, निश्चित सिमाभित्रका योजना तथा कार्यक्रमहरूको भुक्तानी बाहेकका सम्पूर्ण कार्यहरू वडाबाटै सम्पन्न गर्दै स्थानीय सरकारलाई जनताको नजिकको सरकारको रूपमा स्थापित गर्दै सुशासनको प्रत्याभूति गराउनु ।

वडाको वस्तुगत अवस्था

जनसंख्या तथा साक्षरता

ठकुरी	मगर	कामी	ब्राह्मण	नेवार	दमाइ	क्षेत्री	कुमाल	सार्की	भुजेल	कुँवर	गिरी	राइ	तामाङ	थकाली	गुरुङ	जम्मा
८११	५२९	४४९	३१०	२००	१६२	१३६	१२९	१२५	६७	३९	१९	५	५	५	३	२९९४

वार्षिक आम्दानी रकम रु.

क्र.सं.	महिना	सिफारिस दस्तुर	अन्य दस्तुर	पञ्जीकरण शुल्क	सम्पत्ति कर	जम्मा	गत वर्ष सोही महिनाको जम्मा
१	श्रावण	१५३००	२०५०	५९००	१९५०२	४२७५२	३९९६८
२	भाद्र	१७९००	२४००	३७००	९५५१	३३५५१	१४६५२
३	असोज	१९५००	२३००	२५००	४७९०	२९०९०	३३५५१
४	कार्तिक	२२६००	४५०	५८००	४१६१	३७०६१	१८०८०

क्र.सं.	महिना	सिफारिस दस्तुर	अन्य दस्तुर	पञ्जीकरण शुल्क	सम्पत्ति कर	जम्मा	गत वर्ष सोही महिनाको जम्मा
५	मंसिर	१६४००	३७२०	७७००	६८२८	३४६४८	२९४५०
६	पौष	२६६००	१६००	२३००	५५५५	३६०५५	२३३३७
७	माघ	१५८००	४३००	९०००	२९४९	३२०४९	९७३२०
८	फागुन	१६४००	८६७०	३७००	४७३९	३३५०९	१२६९६३
९	चैत्र	१८५००	१२३५०	६५००	८२७९	४५६२९	५२७२४
१०	वैशाख	१६३००	१८६२०	३७००	३०३०	४९६५०	३०६८५
११	जेठ	१५९००	१६६००	४५००	२३९६	३९३९६	२०००
१२	असार	११७००	७७००	२५००	२६५५	२४५५५	३०००
जम्मा		२१२९००	८४८१०	५७८००	७४३३९	४२९८४९	४४८७६३

सिफारिस/प्रमाणित

क्र.सं.	सेवा प्रवाहको विवरण	संख्या
१	नागरिकता सिफारिस	२३०
२	घरबाटो सिफारिस	४५
३	चारकिल्ला सिफारिस	५२
४	नाता प्रमाणित	७४
५	व्यक्ती प्रमाणित	२४
६	नामसारी सिफारिस	१३
७	पारिवारिक विवरण सिफारिस	८
८	व्यवसाय दर्ता	२६
९	अन्य	४४०
जम्मा		९१२

व्यक्तिगत घटना दर्ता

क्र.सं.	घटना दर्ताको विवरण	संख्या		
		पुरुष	महिला	जम्मा
१	जन्म दर्ता	३५	३९	७४
२	मृत्यु दर्ता	१३	११	२४
३	विवाह दर्ता	-	-	४०
४	बसाईसराई	-	-	३३
५	सम्बन्ध विच्छेद	-	-	७
जम्मा				१७८

कार्यक्रम कार्यान्वयनका आधार र प्रक्रिया

- वार्षिक नगर विकास योजना किताब,
- नगर सभा, नगर कार्यपालिका एवं वडा समिति बैठकका निर्णयहरू,
- जनताको माग, चाहाना र आवश्यकता,
- गुनासो पेटिका र सार्वजनिक सुनुवाइ,
- सूचना प्रकाशन,
- उपभोक्ता समिती गठन, ल.इ, सम्झौता तथा कार्यान्वयन,
- अनुगमन, मूल्यांकन,
- बिल, भर्पाइ, डोर हाजिर सहित भुक्तानीका लागि सिफारिस,
- नागरिक वडापत्र अनुसार सेवा प्रवाह ।

वार्षिक समष्टिगत बजेट तथा खर्चको अवस्था

सि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	खर्च शीर्षक	विनियोजन रु.	खर्च रु.	खर्च (%)
१	सामुहिक तरकारी खेती कार्यक्रम (प्रति रोपानी ७००० का दरले)	२२५१२	५०,०००	०	०.००
२	भकारो सुधार कार्यक्रम (प्रति गोठ १५००० का दरले)	२२५१२	३,००,०००	२,९७,०००	९९.००
३	कृषी सामग्री खरिद तथा वितरण कार्यक्रम (५० प्रतिशत अनुदानमा)	२२५१२	२,५०,०००	२,४७,२००	९८.८८
४	बाख्रा खोर सुधार कार्यक्रम (प्रति गोठ ४०००० का दरले)	२२५१२	२,००,०००	१,७३,२००	८६.६०
५	विपन्न परिवारका लागि बाख्रा वितरण कार्यक्रम (७५ प्रतिशत अनुदानमा)	२२५१२	२,५०,०००	१,९६,६००	७८.६४
६	आलु विउ वितरण कार्यक्रम (५० प्रतिशत अनुदानमा)	२२५१२	२,५०,०००	२,४९,०००	९९.६०
७	खेलकुद कार्यक्रम तथा सामग्री वितरण कार्यक्रम	२२५२२	३,००,०००	२,६३,८०९	८७.९४
८	५० %२५ अनुदानमा बंगुर पाठापाठी खरिद तथा वितरण कार्यक्रम	२२५२२	५०,०००	२६,५००	५३.००
९	५० %२५ अनुदानमा बंगुर पाठा पाठी खरिद तथा वितरण कार्यक्रम	२२५२२	५०,०००	५०,०००	१००.००
१०	स्वास्थ्य सामग्री खरिद तथा वितरण कार्यक्रम	२२५२२	०	०	०.००
११	वडा समितिको निर्णयअनुसार आर्थिक तथा सामाजिक विकास योजना	२२५२२	३,००,०००	२,८४,४८८	९४.८३
१२	बैदि बाराही मन्दिर संरक्षण योजना	३१११२	४,००,०००	४,००,०००	१००.००
१३	बाल ज्योती आ वि भवन निर्माण योजना	३१११२	५,००,०००	४,८७,५००	९७.५०
१४	बरपिपल टोल दलित नमुना बस्ती निर्माण योजना	३१११२	३,००,०००	२,९२,५००	९७.५०
१५	बाह्रविसे सामुदायिक भवन ढलान योजना	३१११२	४,००,०००	३,८८,३१०	९७.०८
१६	नवदुर्गा जेष्ठनागरिक मिलनपार्क संरक्षण क्याइदीखोला	३१११२	४,००,०००	३,८८,५४३	९७.१४
१७	मंगलोदय मा वि कम्पाउन्ड निर्माण योजना	३१११२	२,००,०००	१,९५,०००	९७.५०
१८	त्रिवेणी टोल पार्क निर्माण योजना	३१११२	४,००,०००	३,९०,०००	९७.५०

सि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	खर्च शीर्षक	विनियोजन रु.	खर्च रु.	खर्च (%)
१९	देउराली सामुदायिक भवन निर्माण योजना	३१११२	५,००,०००	४,०७,२९९	८१.४६
२०	श्री गणेशटोल सामुदायिक भवन निर्माण योजना	३१११२	१,००,०००	९७,५००	९७.५०
२१	सडक बत्ती तथा सि सि क्यामारा खरिद तथा जडान	३११२२	०	०	०.००
२२	नवदुर्गा टोल तथा खहरे खोला सि सि क्यामारा खरिद तथा जडान योजना	३११२२	२,००,०००	०	०.००
२३	जय नेपाल आ वि फर्निचर व्यवस्थापन योजना	३११२३	१,००,०००	१,००,०००	१००.००
२४	झोलुङ्गे पुल पानी निकास नालि निर्माण योजना	३११५१	१,५०,०००	१,४६,२५०	९७.५०
२५	राधाकृष्ण मोटरमार्ग पक्की नाला तथा ढलान निर्माण	३११५१	७,५०,०००	७,३१,२५०	९७.५०
२६	सिम्लेफाँट भित्री मार्ग पक्की नाला निर्माण योजना	३११५१	७,५०,०००	७,३१,२५०	९७.५०
२७	राधाकृष्ण मन्दिर मोटरमार्ग निर्माण योजना	३११५१	१,००,०००	०	०.००
२८	भृगुश्रृङ्ग मोटरमार्ग पक्की नाली निर्माण योजना	३११५१	६,००,०००	५,८५,०००	९७.५०
२९	जय नेपाल स्वार्री मोटरमार्ग निर्माण योजना	३११५१	२,००,०००	१,९०,००४	९५.००
३०	भागर अरौदी जरेबर मार्ग स्तरोन्ति योजना	३११५१	२,००,०००	१,९५,०००	९७.५०
३१	बेलबोटे/ डोडे मोटरमार्ग नाली निर्माण योजना	३११५१	५,००,०००	४,८७,५००	९७.५०
३२	त्रिवेणि खेलमैदान मोटरमार्ग नाली निर्माण योजना	३११५१	४,००,०००	३,९०,०००	९७.५०
३३	चैनपुर मोटरमार्ग पक्की नाला निर्माण योजना	३११५१	७,५०,०००	७,५०,०००	१००.००
३४	अरौदी भित्रि सडक पक्की नाला निर्माण योजना	३११५१	४,००,०००	३,९०,०००	९७.५०
३५	डिकुस पँधरो सिँढि निर्माण योजना	३११५१	१,००,०००	९७,५००	९७.५०
३६	चैनपुर सिँढि निर्माण योजना	३११५१	१,००,०००	९७,५००	९७.५०
३७	ढोड्ढोङ्गे एक घर एक धारा कार्यक्रम	३११५६	३,००,०००	२,८९,२९६	९६.४१
३८	वेतपानी देउराली खानेपानी योजना	३११५६	१,५०,०००	१,४३,७५०	९५.८३
३९	वेतपानी देउराली खानेपानी योजना	३११५६	१,००,०००	१,००,०००	१००.००
४०	बैदि वाराही मन्दिर संरक्षण योजना	३११५९	२,००,०००	१,८५,०००	९२.५०
४१	चैनपुर देविथान पार्क निर्माण योजना	३११५९	४,००,०००	३,९०,०००	९७.५०
४२	भृगुश्रृङ्ग शिला संरक्षण योजना	३११५९	२,००,०००	०	०.००
४३	बगैँचा प्रतिकालय रेलिङ्ग तथा ढलान योजना	३११५९	१,००,०००	९७,५००	९७.५०
४४	शिवालय आमा समूहका लागि भाँडा तथा फर्निचर खरिद योजना	३११५९	१,००,०००	९३,६४०	९३.६४
४५	वडा समितिको निर्णयअनुसार भौतिक पूर्वाधार निर्माण तथा मर्मत सम्भार योजना	३११५९	५,००,०००	४,२५,७८४	८५.१६
४६	गणेशथान सिँढि रेलिङ्ग तथा पार्क निर्माण योजना	३११५९	५,००,०००	४,८७,५००	९७.५०
४७	वाईथुङ्गे डाँडा पार्क निर्माण योजना	३११५९	१,५०,०००	१,४६,२५०	९७.५०
४८	हरित गृह निर्माण योजना (५० प्रतिशत अनुदानमा)	३११५९	१,००,०००	०	०.००
४९	भिमाद दुग्धउत्पादक सहकारीसंस्थालाई सहयोग का.	३११५९	०	०	०.००
कुलजम्मा			१,३३,००,०००	१,२०,८४,३४३	९०.८५

सञ्चालन हुन नसकेका योजना/कार्यक्रमहरू

क्र.सं.	योजना/कार्यक्रमको नाम	बजेट रु.	सञ्चालन हुन नसक्नुको कारण
१	नवदुर्गा टोल तथा खहरे खोला सि सि क्यामारा खरिद तथा जडान योजना	२०००००	समय अभाव
२	राधाकृष्ण मन्दिर मोटरमार्ग निर्माण योजना	१०००००	उपभोक्ता समितिको निष्क्रियता
३	हरित गृह निर्माण योजना (५० प्रतिशत अनुदानमा)	१०००००	किसानको जागरुकताको कमि
४	सामुहिक तरकारी खेती कार्यक्रम (प्रति रोपानी ७००० का दरले)	५००००	सम्बन्धित क्षेत्रको चासोको कमि

असल अभ्यास

- ५०% लागत सहभागितामा किसानहरूलाई कृषि सामग्री वितरण (कम्बाइन्ड मिल, मकै छोडाउने हाते मेसिन, गोबर फाल्ने खपेटो, पन्जा, ठेलागाडा, पाईडल स्प्रे, प्याकेजिड मेसन),
- ५०% लागत सहभागितामा किसानहरूलाई आलुको बिउ वितरण, विपन्न परिवारलाई बंगुर पाठापाठी वितरण (२०वटा), भकारो/खोर सुधार कार्यक्रम अन्तर्गत बाखा खोर (९वटा) र भकारो (२०वटा) सुधार,
- ७५% लागत सहभागितामा विपन्न परिवारलाई प्रतिपरिवार १/१ वटा माउँ बाखा वितरण (२३वटा),
- बालबालीकाहरूको खेल क्षमता तथा व्यक्तित्व विकासका लागि वडाका सम्पूर्ण विद्यालय तथा भलिबल प्रशिक्षण केन्द्र, भिमाद-८ मा आवश्यक खेल सामग्री वितरण (भलिबल, फूटबल, चुंगी, ब्याडमिन्टन बल, यकिट स्किपिड लगायतका सामग्री) ।
- हरेक टोलमा पार्क र खेलकुद मैदान स्थापनाको कामलाई निरन्तरता,
- पार्क तथा पर्यटन स्थलको संरक्षण, विकास तथा सम्बर्द्धनका कार्यहरू ।

प्रमुख उपलब्धिहरू

- कोभिड १९ को विद्यमान त्रासदी अवस्था, भौगोलिक जटिलता जस्ता असहज परिस्थितीका बावजुत पनि कार्यक्रम एवं योजनाको काम समयमै सम्पन्न गरिएको,
- न्यून कर्मचारी र आवश्यक भौतिक पूर्वाधारको अभावमा समेत सेवाग्राहीलाई गुणस्तरीय सेवा प्रवाह गरिएको,
- दलित नमुना बस्ती निर्माण, एक घर एक धारा कार्यक्रम सञ्चालन गरी स्वच्छ एवं स्वस्थ वातावरण निर्माणमा सहयोग पुर्‍याइएको,
- जिर्ण अवस्थामा रहेका खानेपानीका मुहान, धारा, पाइप, टंकी, कुवा आदिको संरक्षण एवं प्रवर्द्धनात्मक कार्यले खानेपानी समस्या समाधानमा सहयोग पुगेको,
- विभिन्न कृषी तथा पशुपालन सम्बन्धी कार्यक्रमबाट किसानको जीवनस्तर अभिवृद्धिमा सहयोग पुर्‍याएको (आलुको बिउ वितरण, बाखा तथा बंगुर पाठापाठी वितरण, कृषि सामग्री वितरण, भकारो/खोर सुधार आदी),
- बस्तीहरूमा भित्री सडक पक्की नाला निर्माणले अव्यस्थित ढल व्यवस्थापन भई सफा र सुन्दर बस्ती निर्माणमा टेवा पुगेको,
- खेलमैदान, बालउद्यान, पार्कहरू लगायतका संरचना निर्माण एवं मठमन्दिर संरक्षणका कार्यले सौन्दर्यता वृद्धि, पर्यटकीय विकास, मनोरञ्जन, आपसी भेटघाट र व्यक्तित्व विकास लगायतमा ठूलो योगदान पुगेको ।

समस्याहरू

- अव्यवस्थित र साँघुरो वडा कार्यालय भवनका कारण सुशासन कायम गर्न कठिनाई,
- न्यून कर्मचारी हुँदा अत्यधिक चापका बेला सेवा प्रवाहको समय लम्बिएको,
- योजनाका सम्बन्धमा उपभोक्ता समिति समयमै गठन नहुँदा योजनाको काममा ढिलाइ,
- प्राविधिकको व्यस्तताका कारण कतिपय योजनाको लगत इष्टमेट समयमै नबन्दा योजना सम्झौता, सञ्चालन र सम्पन्न समय धकेलिने गरेको,
- उपभोक्ता समितिको निष्कृयताले योजनाको काम समयमानै सुचारु हुन नसकेको,
- कतिपय अवस्थामा प्राविधिकको न्यून उपस्थितीले लगत इष्टमेट अनुसार काम हुन नसकी गुणस्तरीयता कायम हुन नसकेको,
- आर्थिक वर्षको अन्त्यमा मात्र उपभोक्ता समिति सक्रिय हुने, जसले वडा कार्यालयमा बिल, भरपाइ, डोर हाजिरी, माइनुटिड लगायत आवश्यक कागजात हेर्न एवं मिलाउन अत्यधिक चाप पर्ने गरेको,
- भौगोलिक जटिलताका कारण विपद व्यवस्थापनमा तत्काल प्रयास समस्या समाधान गर्न कठिनाई भएको ।

समस्या समाधानका उपायहरू

- गुणस्तरीय सेवा प्रवाहका लागि व्यवस्थित कार्यालय हुनु समेत पूर्वसर्त भएकोले वडा भवन कार्यालय निर्माणमा तिव्रता दिनुपर्ने,
- उपभोक्ता समितिलाई क्षमता विकास तालिम आयोजना हुनुपर्ने,
- समयमै उपभोक्ता समिति गठन हुनुपर्ने जसले योजनाको काम छिटो अगाडि बढाउन सहन हुने,
- लगत इष्टमेट, अन्तिम प्राविधिक मूल्याङ्कन लगायतका प्राविधिक मार्फत हुने काम समयमै गरीदिएमा योजनाका बाँकी कामकारबाही सञ्चालनमा सिघ्रता आउने,
- योजना निर्माणमा प्राविधिकको उल्लेख्य उपस्थिती हुन सकेमा योजनाको गुणस्तरीयता वृद्धिमा सहयोग पुग्ने,
- न्यूनतम आवश्यक कर्मचारी परिपूर्ति भएमा वडाबाट हुने दैनिक सेवा प्रवाह, योजना तथा कार्यक्रम सञ्चालन, पञ्जीकरण तथा सामाजिक सुरक्षा सम्बन्धी कार्य लगायतमा सिघ्रता, गुणस्तरीयता, प्रभावकारीता आउने,
- महिनाको कम्तिमा एक पटक कर्मचारी बैठक भईदिएमा वडामा सेवा प्रवाहका क्रममा आइपरेका समस्या र गुनासो राख्न र आवश्यक समाधानका उपाय प्राप्त गरी सेवा प्रवाह गर्ने ।

निष्कर्ष

भौगोलिक असहजता, प्रकोप एवं विपद्का कारण सडक/यातायातको दुरावस्था, महंगो ढुवानी, उपभोक्ताको निष्कृयता आदि असहज परिस्थितीका कारण आ.व. २०७८।०७९ केही मात्र योजना तथा कार्यक्रम सञ्चालन गर्न नसकिएको भएतापनि सूचारु भएका सम्पूर्ण योजना तथा कार्यक्रम सफलताकासाथ सम्पन्न गरिएको। वर्षको अन्त्यमा मात्र योजना सुरु गर्ने परिपाटीमा सुधार आई आ.व.कै सुरुमा योजना कार्यन्वयनमा जान सकिएमा योजनाको गुणस्तरीयता अभिवृद्धि साथै समयमै सम्पन्न गर्न सकिने छ ।

४.९. ९ नं. वडा कार्यालय

पृष्ठभूमि

तनहुँ जिल्ला भिमाद नागरपादिका वडा नं. ९ नगरको सदरमुकामदेखि पश्चिम भेगमा रहेको छ । पूर्वमा भिमाद ८ र वडा नं २ सँग सिमाना जोडिएको छ भने पश्चिममा स्याङ्जा जिल्ला हरिनास गाउँपालिका वडा नं. ४ सँग सिमाना जोडिएको छ । उत्तर तर्फ शुक्लागण्डकी र दक्षिण तर्फ भिमाद वडा नं. २ सँग सिमाना जोडिएर रहेको छ ।

मगर, गुरुङ, दमाई, कामी, क्षेत्री, बाहुन, सार्की र केही मुस्लिमहरूको बसोबास रहेको यस वडाको जम्मा जनसंख्या ३५५० रहेको छ । स्थानीय निर्वाचन पछि जनताको विकास प्रतिको अपेक्षा विशेषत पूर्वाधारमा सहज पहुँच र आर्थिक स्थितिमा सुधार सँगै शिक्षा, स्वास्थ्य जस्ता प्रत्यक्ष जनजिविकाँसग जोडिने विषयहरूमा सुधार उन्मुख कार्यक्रमको माग भएकाले अधिक बजेट पूर्वाधार विकासमा खर्च भएको छ ।

आर्थिक स्थिति सुधारका लागि कृषि तथा पशुपालन क्षेत्रमा ब्यवसायीकरण गर्दै केही नमूना कामहरू भएको छ । युवा उद्यम विकास गर्नका लागि कृषि पर्यटन मार्फत केही महत्वपूर्ण कामहरू समेत भएको छ । यस खण्डमा वडा कार्यालयबाट आ.व. २०७८।७९ मा सम्पादित कार्यक्रम, सेवा प्रदानको स्थिति र अनुभूति भएका समस्याहरू समावेश गरिएको छ ।

प्रतिवेदनको उद्देश्य

- भिमाद नगरपालिका वडा नं ९ को सेवा प्रवाहको बारेमा सरोकारवालाहरूलाई सुसूचीत गराउनु,
- आ.व. २०७८/०७९ मा सञ्चालित कार्यक्रमहरूको भौतिक तथा आर्थिक प्रगतिको अवस्था बोध गराउनु,
- वडातहको कार्यक्रम छनोट, सेवा प्रवाहका सम्बन्धमा भावी कार्यदिशा तय गर्न सहयोग पुऱ्याउनु ।

वडा कार्यालयबाट सम्पादित क्रियाकलापका उद्देश्य

- भौतिक पूर्वाधार विकास मार्फत शिक्षा, स्वास्थ्य, सडक तथा यातायात, विद्युतिकरण, खानेपानी, सूचना प्रविधि जस्ता नागरिकका आधारभूत आवश्यकता सहज रूपमा परिपूर्ति गराउन सहयोग तथा सहजीकरण गर्नु
- सामाजिक विकास मार्फत मानवीय क्षमताको विकास, समानुपातिक सहभागिता, सशक्तिकरण, समावेशीकरण गर्ने जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन गरी समतामूलक समाजको निर्माणमा टेवा पुऱ्याउनु
- वडाको आर्थिक विकासको सम्भावनाको रूपमा रहेका क्षेत्रहरू जस्तै: कृषि तथा पशुपालन, पर्यटन आदि क्षेत्रमा लगानी गर्दै जनताको आर्थिक अवस्था र जीवनस्तर अभिवृद्धिमा टेवा पुऱ्याउनु,
- वडा कार्यालयबाट प्रवाह हुने प्रशासनिक लगायत सम्पूर्ण सेवाहरू छिटो छरितो रूपमा सेवाग्राही समक्ष पुऱ्याउनु साथै प्रविधिमैत्री सेवा प्रवाहमा विशेष जोड दिनु, निश्चित सिमाभित्रका योजना तथा कार्यक्रमहरूको भुक्तानी बाहेका सम्पूर्ण कार्यहरू वडाबाटै सम्पन्न गर्दै स्थानीय सरकारलाई जनताको नजिकको सरकारको रूपमा स्थापित गर्दै सुशासनको प्रत्याभूति गराउनु ।

वडाको वस्तुगत अवस्था

स्थानीय निर्वाचन भए पछि हाल भिमाद नगरपालिका वडा नं-९ को अवस्था तपसिल अनुसार रहेको छ ।

क्र.सं.	विवरण	पहिलो वर्ष	दोस्रो वर्ष	तेस्रो वर्ष	चौथो वर्ष	पाँचौ	कैफियत
१	सडक	३७ कि.मि कच्ची	९ किमि नयाँ ट्रयाक थप	१३ किमि नयाँ ट्रयाक थप	११ कि.मि थप		३३ किमि नयाँ ट्रयाक थप
२	नाला	-			४.३ कि.मि पक्की नाला	४.२ किमि पक्की	८.५ किमि पक्की
३	खानेपानि	-	एक घर एक कार्यक्रम धारा सुरु	निरन्तरता	६९.४२ प्रतिशत	५.६८ प्रतिशत	७५.१ प्रतिशत

क्र.सं.	विवरण	पहिलो वर्ष	दोस्रो वर्ष	तेस्रो वर्ष	चौथो वर्ष	पाँचौ	कैफियत
४	स्वास्थ्य	-		स्थापना	ल्याव,	ल्यावसञ्चालन	
५	शिक्षा	४ नया भवन	निरन्तरता	१ भवन	संरक्षण कम्पाउण्ड निर्माण ३	बाल उद्यान सामाग्री	५ वटा भवन
६	आर्थिक विकास	-	बाखा स्रोत स्थापना , खोर सुधार फलपुल नर्सरी स्थापना	१.समूह गठन ४ तरकारी खेती २.नक्ष सुधार	समृद्ध जीवन सुनौलो कृषि अभियान	निरन्तरता	
७	विद्युत	६०%काठे पोलविस्तापित	७० % काठे पोल विस्तापित	८०% प्रतिशत काठे पोल विस्तापित	९० % काठेपोल विस्तापित	निरन्तरता	९० प्रतिशत
८	भौतिक पूर्वाधार				८ ओटा सामुदायिक भवन	६ वटा थप	१४ वटा निर्माण
९	पर्यटन				राष्ट्रिय स्तरको पहिचान बनाउन सफल	सिप क्षमता अभिवृद्धि	

वार्षिक आम्दानी:- भिमाद नगरपालिका वडा नं. ९ को कार्यालय बाट सेवा प्रदान गर्दा सेवा शुल्क बापत तपसिल अनुसार आम्दानी भएको छ ।

क्र.सं.	महिना	रकम रु.
१	साउन	३९४००
२	भदौ	३४६००
३	असोज	२०७००
४	कार्तिक	२३३००
५	मंसिर	२४५५०
६	पुस	२१४००
७	माघ	२५५००
८	फाल्गुन	२१८००
९	चैत्र	४२२००
१०	बैशाख	१२५००
११	जेठ	२५३००
१२	असार	१७४००
	जम्मा	३०८६५०

सेवा प्रवाहको स्थिति

सिफारिस/प्रमाणित तथा व्यक्तिगत घटना दर्ता

स्थानीयको वडा कार्यालय जनताको पहुँचमा सबैभन्दा धेरै गुनासो राख्ने र प्रतिनिधिलाई प्रत्यक्ष भेट्ने पहिलो अंगको रूपमा रहेको अवस्था छ । भिमाद नगरपालिका वडा नं. ९ को वडा कार्यालय बाट तपसिल अनुसारको सेवाहरू प्रदान गरिएको छ ।

क्र.सं.	विवरण	संख्या
१	नाता प्रमाणित	९०
२	नागरिकता सिफारिस	३५६
३	विवाह दर्ता	४६
४	जन्म दर्ता	७८
५	मृत्युदर्ता	४५
६	वसाइसराइ	२२
७	घर बाटो	१६
८	सम्बन्ध विच्छेद	७
९	चारकिल्ला	२०
१०	विविध सिफारिस	७५२

कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्दा अपनाईएका प्रक्रियाहरू

- योजना सार्वजनिक गर्ने,
- उपभोक्ता समितिहरू गठन गर्ने,
- योजनाको लागत अनुमान गर्न नगरपालिकामा अनुरोध गर्ने,
- योजना सम्झौता गर्ने,
- सम्झौता अनुसार काम भए नभएको अनुगमन गर्ने,
- योजना सम्पन्न गरेको माईनुट फोटो तथा अनुसूची अनुमोदन हिसाव किताब सार्वजनिक गरेको माईनुट सहितको अनुगमन प्रतिवेदन सहित रकम भुक्तानीका लागि सिफारिस गर्ने,
- अन्य सेवाका लागि - नागरिक वडा पत्रको आधारमा सेवा प्रदान गर्ने ।

वार्षिक समष्टिगत बजेट र खर्चको अवस्था

सि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	खर्च शीर्षक	विनियोजन रु.	खर्च रु.	खर्च (%)
१	दलितका लागि व्यवसायिक क्षमता विकास तथा सहयोग कार्यक्रम	२२५१२	१,००,०००	०	०.००
२	पर्यटन र कृषी प्रवर्द्धनका लागि संचारकर्मी सँग सहकार्य तथा उद्घोषण तालिम कार्यक्रम	२२५१२	१,६०,०००	१,२५,७००	७८.५६
३	पूर्व खेलाडी सिप विकास तथा खेलकुद सामग्री वितरण कार्यक्रम	२२५१२	९०,०००	५३,३४७	५९.२७
४	पूर्व खेलाडी सिप विकास तथा खेलकुद सामग्री वितरण कार्यक्रम	२२५१२	१,००,०००	९७,५००	९७.५०
५	महिला उद्यमिका लागि सोलार डायर तथा डिजिटल तराजु वितरण कार्यक्रम	२२५१२	१,५०,०००	१,३५,०००	९०.००

सि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	खर्च शीर्षक	विनियोजन रु.	खर्च रु.	खर्च (%)
६	कौरा नचरी संरक्षणका लागि भेष भुषा सहितका सामग्री सहयोग कार्यक्रम	२२५१२	३,००,०००	०	०.००
७	बाल विकास शैक्षिक सामग्री सहयोग कार्यक्रम	२२५२२	१,५०,०००	१,५०,०००	१००.००
८	अक्सिजन बैंक स्थापना तथा विपन्नका लागि औषधी सहयोग कार्यक्रम	२२५२२	२,००,०००	०	०.००
९	पाथर्दी बोर बाखा स्रोत विकास केन्द्रका लागि शुद्ध बोर बोका व्यवस्थापन कार्यक्रम	२२५२२	५,००,०००	४,८०,५००	९६.१०
१०	खेलकुद सामग्री वितरण कार्यक्रम	२२५२२	१,५०,०००	१,५०,०००	१००.००
११	सामुदायिक बाखा विकास तथा प्रवर्द्धनका लागि राष्ट्रिय कार्यशाला	२२५२२	२,५०,०००	०	०.००
१२	आस्पागदी सामुदायिक भवन मर्मत सम्भार तथा सिँढी निर्माण योजना	३१११२	१,५०,०००	१,४६,२५०	९७.५०
१३	थामडाँडा सामुदायिक भवन निर्माण योजना	३१११२	२,६५,१३०	२,६४,०७९	९९.६०
१४	बरकारी थर सामुदायिक भवन ट्रेस निर्माण योजना	३१११२	५,००,०००	४,५४,५२३	९०.९०
१५	पाथर्दी खेलकुद मैदान शौचालय निर्माण योजना	३१११२	२,००,०००	०	०.००
१६	वडाका विभिन्न ठाउँमा प्रतिकालय निर्माण योजना	३१११२	५,००,०००	०	०.००
१७	थामडाँडा सामुदायिक भवन निर्माण योजना	३१११२	३,३४,८७०	२,८६,०००	८५.४१
१८	हिमालय आधारभूत विद्यालय भवन निर्माण योजना	३१११२	५,००,०००	०	०.००
१९	कुनारथर आमा समूह भवन निर्माण योजना	३१११२	२,००,०००	१,९५,०००	९७.५०
२०	बुचाखानी मा वी खेलमैदान व्यवस्थापन योजना	३१११२	४,००,०००	३,७९,०९७	९४.७७
२१	भाटडाँडा सामुदायिक भवन निर्माण योजना	३१११२	३,००,०००	२,८५,२१७	९५.०७
२२	वडाभरी सोलारबत्ती जडान/डिजिटल बोर्ड स्थापना	३११२२	५,००,०००	४,५४,२५४	९०.८५
२३	रिठाभन्ज्याङ्ग शेरावेशी मोटरमार्ग स्तरोन्ति योजना	३११५१	६,००,०००	६,००,०००	१००.००
२४	जौपानी भित्री मार्ग पक्की नाला निर्माण तथा स्तरोन्ति	३११५१	५,००,०००	५,००,०००	१००.००
२५	सुनारी सुनाखरी थर पक्की नाला विस्तार योजना	३११५१	६,००,०००	५,८५,५००	९७.५८
२६	कालभैरव मोटरमार्ग ढलान योजना	३११५१	३,००,०००	३,००,०००	१००.००
२७	धाङ्ग्रेथर मोटरमार्ग पक्की नाला निर्माण योजना	३११५१	३,००,०००	२,७०,१९१	९०.०६
२८	सखेप पँधेरो सिँढी तथा रेलिङ्ग निर्माण योजना	३११५१	२,००,०००	१,९५,०००	९७.५०
२९	पाइमी मोहरिया मोटरमार्ग पहिरो रोकथाम योजना	३११५१	४,००,०००	३,९०,०००	९७.५०
३०	पाइमी पाटाथर सिँढी निर्माण योजना	३११५१	१,००,०००	९७,५००	९७.५०
३१	सुनारी थर पँधेरा खोल्सा ग्याविन योजना	३११५१	१,५०,०००	७४,१०६	४९.४०
३२	काल भैरव मोटरमार्ग ढलान योजना	३११५१	२,००,०००	१,८७,५००	९३.७५
३३	रिठाभन्ज्याङ्ग शेरावेशी मोटरमार्ग स्तरोन्ति योजना	३११५१	४,००,०००	३,७५,०००	९३.७५
३४	बरखोला पक्की कुलो निर्माण सिँचाई योजना	३११५५	२,००,०००	१,९५,०००	९७.५०
३५	ईलुङ्ग छहरा सिँचाई पक्की कुलो निर्माण योजना	३११५५	१,५०,०००	०	०.००
३६	थामडाँडा एक घर एक धारा खानेपानी योजना	३११५६	२,००,०००	१,५०,०२७	७५.०१
३७	पाङ्गमी एक घर एक धारा खानेपानी योजना	३११५६	२,५०,०००	२,४३,७५०	९७.५०

सि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	खर्च शीर्षक	विनियोजन रु.	खर्च रु.	खर्च (%)
३८	बुचा खानेपानी मर्मत सम्भार योजना	३११५६	३,००,०००	२,९२,५००	९७.५०
३९	मोहरिया खेलकुद मैदान पक्की नाला निर्माण तथा व्यवस्थापन योजना	३११५९	५,००,०००	४,८७,५००	९७.५०
४०	वडा समितिको निर्णयानुसार पूर्वाधार तथा कृषी विकास योजना	३११५९	५,००,०००	२,७८,८७०	५५.७७
४१	कटनछाप खेलकुद मैदान स्तरोन्ति योजना	३११५९	०	०	०.००
४२	शिव मन्दिर रेलिङ्ग निर्माण योजना	३११५९	१,००,०००	७३,७३०	७३.७३
४३	सिद्धज्योति आधारभूत विद्यालयमा रिटेनिड बाल निर्माण योजना	३११५९	३,००,०००	२,९१,८१०	९७.२७
४४	बरपोखरी नमुना पार्क निर्माण योजना	३११५९	४,००,०००	३,९०,०००	९७.५०
४५	पाथर्दी खेलकुद मैदान व्यवस्थापन तथा बत्ती जडान	३११५९	१,५०,०००	१,५०,०००	१००.००
४६	पाङ्गमी खेलकुद मैदान कम्पाउन्ड निर्माण योजना	३११५९	२,००,०००	१,५४,४९९	७७.२५
४७	युवाका लागि व्यायामशाला सामग्री खरिद योजना	३११५९	४,००,०००	०	०.००
कुल जम्मा			१,३४,००,०००	९९,३८,९५०	७४.१७

असल अभ्यास

- जनताको माग र आवश्यकतामा आधारित योजनाहरू सम्पन्न गर्न श्रमदान तथा लागत सहभागिता गर्न सहज भएको र समयमै सकिएको,
- ठेक्का मार्फत भन्दा उपभोक्ता समिति मार्फत गरेको कामहरू गुणस्तरीय र समयमै सकिएको अवस्था।

प्रमुख उपलब्धिहरू

- एक घर एक धारा खानेपानि अभियान ७५.१ प्रतिशत सम्पन्न भएको,
- नमूना कुखुरा पालनको सुरुवात भएको,
- सामुहिक उत्पादनमा जोड्न प्रयास अनुसार केही सामुहिक कार्यहरू गरिएको जस्तै थामडाडा कालो च्वाचे, मोहरिया बंगुर फर्म स्थापना,
- कृषि तथा पर्यटनमा थप नया गन्तव्यको स्थापना भएको,
- राष्ट्रिय कवि सम्मेलन,
- पर्यटन प्रवर्द्धनका लागि पद यात्रा,
- कौरा नृत्य प्रशिक्षण,
- कृषक कार्यशाला ।

समस्याहरू

- कर्मचारीको अभाव,
- प्रक्रियागत ज्ञानको कमी,
- रकम भुक्तानी अन्तिममा हुने हुदा सामग्री खरिदमा समस्या,
- प्राविधिक अनुगमनको अभाव तथा ठेकेदारको लापवासी ।

समस्या समाधानका उपायहरू

- कर्मचारी अभावलाई व्यवस्थापन गर्ने,
- उपभोक्ता समितिहरूलाई प्रशिक्षण तथा समन्वय गर्ने,
- अनुगमन तथा निरक्षण प्रभावकारी बनाउने,
- टुक्रे तथा साना योजनाहरू कम गर्ने ।

निष्कर्ष

जनताको अपेक्षा तथा विविध विषयहरूको माग तथा सेवा प्रवाह समेत बढा मार्फत हुने हुँदा प्रशासन सञ्चालनमा प्रभावकारी सेवा प्रदान गर्न होस् वा योजना कार्यान्वयन सफल रूपमा गरी नतिजामुखी काम गर्न कर्मचारी अभावले निकै ठूलो प्रभाव पर्दछ । प्रशासन, पञ्जीकरण, स्वास्थ्य, पशु, राजस्व, योजना लगाएतका सम्पूर्ण कार्यहरू बढा मार्फत नै प्रभावकारी ढङ्गमा काम गर्न सक्ने, कार्य सम्पादन गर्ने सामर्थ्य बढाएर राख्दछ भन्ने अपेक्षा आम नागरिकको रहदै आएको छ । कर्मचारीको उचित व्यवस्थापन तथा दरबन्दी अनुसारको कर्मचारी नहुदा आंशिक बाहेक गुणात्मक काम गर्न सक्ने अवस्था नरहेकोले कम्तिमा कर्मचारीको उचित व्यवस्था तथा दरबन्दी अनुसार पदपूर्ति गर्नुपर्ने अवस्था छ । जनताको आवश्यकता केन्द्रित योजनाको छनोट र कार्ययोजनाका साथ कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयन, प्रभावकारी अनुगमन गर्नुका साथै सेवा प्रवाहमा प्रविधिको प्रयोग मार्फत सुशासनको प्रत्याभूति गराउन सकिन्छ ।

वार्षिक समीक्षा गोष्ठी २०७८/०७९ का तस्विरहरुः

